

Aasen-bibliografien

- Norsk landbruk – industri eller bygdenæring? (redaktør). 1974
Ressurser og økopolitikk. Vekstøkonomi eller likevektsøkonomi? (medforfatter). Populist 2/1975
Vær utålmodig, menneske. Ei visebok som er noe mer (redaktør). Populist 1978
Populist 1979–81 (redaksjonsmedlem)
Essayet i Norge. Fjorten riss av ein tradisjon (medforfatter). 1982
Høveddikting i EF-striden 1970–72. Hovudoppgåve. 1983
Syn og Segn 1984–1988 (redaktør)
Venstres hundre år (redaksjon saman med Jostein Nerbøvik). 1984
Balladen om Europa. 1985
Retorikk på norsk. 1988
Lesebok 1994 (medredaktør). 1994
Stem i! Songbok for røysteføre (medredaktør). 1994. Supprimert
Rhetorica Scandinavica 1997–2018 (medlem redaksjonsråd)
Hamsun i Eventyrland. Nordlandsliv og diktning (saman med Kirsti M. Thorheim). 1995, 2. opplaget 2002
Det litterære skattkammer. Sakprosaens teori og retorikk. 1997
Berge Furre: Sant og visst. Artiklar, foredrag, preiker (redaktør, etterord). 1997
Nynorsk faktabok 1998. 1998
Norske tekster. Sakprosa (redaktør, innleiing, merknader). 1999
Den store nynorske sitatboka. Norsk kulturhistorie gjennom 800 sitat. 2000
2000: Det makelause året (redaktør). 2001
Det nynorske blikket. 2002
Fotefar mot nord. En kulturhistorisk reise i Nord-Norge og Namdalen (saman med Kirsti M. Thorheim). 2003, 2. utgåva 2004, 3. utgåva 2005
Nynorsk faktabok 2005. 2005
Viljen til språk. Ei nynorsk kulturhistorie. 1.–2. opplaget. 2006
Vestlandets historie. Band 1–3 (medredaktør). 1.–2. opplaget 2006, 3. opplaget 2007
Allkunne (hovudredaktør). 2007–2014
Ivar Aasen-tunet gjennom 200 år. 2008
Språkfakta 2010. 2010. E-bok
Avisene som utvida Noreg. Nynorskpressa 1850–2010. 1.–2. opplaget 2010
Språkfakta Sogn og Fjordane 1646–2012. 2012. E-bok
Draumen om målet. Tilstandsrapportar frå Norge og Noreg. 2012
Bibliografi over Ivar Aasens trykte skrifter. 2013. E-bok. 2. utgåva 2014, 3. utgåva 2015
På parti med språket? Språkpolitikk i norske partiprogram 1906–2017. 2013. E-bok
Historia om Ivar Aasen. 2013. 1. utgåva, 1.–3. opplaget 2013
Historia om Ivar Aasen. 2013. 2. utgåva. E-bok
Språksansen. Kalender om all verdas språk. 2013
Bibliografi over skrifter om Ivar Aasen. 2014. E-bok
Historia om Ivar Aasen. 2014. 3. utgåva
A world of languages and written culture. 2015. E-bok
Skjønnlitterære debutantar på nynorsk og dialekt 1843–2014. 2015. E-bok
Språkfakta 2015. Ei historie om språk i Noreg og verda gjennom 850 tabellar. 2015. E-bok
Det rause museet. Prosjektplan for Vinje-senteret. 1.–2. opplaget 2016
Vinje-bibliografien. Skrifter av og om Aasmund Olavsson Vinje 1845–2016. 2017
På parti med språket? Språkpolitikk i norske partiprogram 1906–2021. 2017. E-bok
Skjønnlitterære debutantar på nynorsk og dialekt 1843–2017. 2018. E-bok
Language museums of the world. Institutions, websites, memorials. 2018
Forfattarens skriftstader. Litterære museum i norsk minnepolitikk (redaktør). 2018

Ottar Grepstad

Aasen-bibliografien

Skrifter av og om Ivar Aasen 1825–2017

Nynorsk kultursentrum
Ørsta 2018

© 2018 Ottar Grepstad og Nynorsk kultursentrum

Printed in Norway

Papir: 100 g Arctic Matt

Sats: Nynorsk kultursentrum

Trykk og innbinding: Ait Bjerch AS

Konsulent: Rune Aarflot, Aarflot Media Holding AS

Publisert 5. august 2018

Sist oppdatert 22. juni 2018

Bibliografi over skrifter av Ivar Aasen

1. utgåva publisert 20. juni 2013

2. utgåva publisert 7. januar 2014

3. utgåva publisert 8. januar 2015

Bibliografi over skrifter om Ivar Aasen

1. utgåva publisert 4. august 2014

Framsida

Arne Garborgs eksemplar av Ivar Aasens *Norsk Ordbog*. Foto: Ragnar H. Albertsen /
Nynorsk kultursentrum

Alle merknader, eventuelle rettingar og opplysningar er velkomne til
Nynorsk kultursentrum, Indrehovdevegen 176, N-6160 Hovdebygda

admin@asentunet.no

ISBN 978-82-92602-14-0

Innhald

Forskrift	7
Teiknforklaring	14
Skrifter av Ivar Aasen	15
Eit menneske i tredje person fleirtal	17
Utgivingar 1833–1896	65
Bøker – originalverk og omsetjingar	66
Småskrifter og visetrykk	68
Artiklar og prosastykke	70
Samtalar og skodespel	77
Dikt, viser og ordtak	78
Omsetjingar og gjendiktingar til nynorsk	86
Tekstar i Dølen 1858–1870	88
Utgivingar 1896–2017	91
Bøker – originalverk og omsetjingar	92
Småskrifter og visetrykk	97
Artiklar og prosastykke	98
Samtalar og skodespel	110
Dikt og viser	110
Omsetjingar og gjendiktingar til nynorsk	121
Brev og marginalia 1828–1896	123
Brev	124
Innskrifter og marginalia	142
Omsetjingar til andre språk 1881–2017	145
Bøker	146
Prosa	146
Dikt og viser	147
Eigne melodiar 1855–1887	157
Sikre	158
Moglege	159

Anna	159
Manuskript og brev	161
Skriftkulturens handskrifter	163
Manuskript i Nasjonalbiblioteket 1825–1896	193
Manuskript i Norsk Folkeminnnesamling	239
Manuskript i Ivar Aasen-tunet	241
Manuskript i NTNU Universitetsbiblioteket	249
Brev frå Ivar Aasen	251
Brev til Ivar Aasen	261
Korresopondanse i Riksarkivet	311
Ymse arkivalia	315
Skrifter om Ivar Aasen	319
Ivar Aasen i stort og smått	321
Skrifter og tekstar 1841–1896	357
Skrifter og tekstar 1897–2013	377
Dikt og songar til eller om Ivar Aasen	459
Etterskrift med takk	465
Bonussider	467
Ivar Aasen: Om de latinske Bogstaver	469
Ivar Aasen: Om Sorg	476
Ole L. Olsen: Landsmaalets Tilblivelse	479
«Nordmannen» mellom diktet og songen	485
Ivar Aasens språkreiser 1842–1883	536
Tidstavle for Ivar Aasen 1757–1909	551
Aasen i tal	557

Forskrift

«SYMRA UTKOMMEN», skreiv Ivar Aasen i dagboka laurdag 20. juni 1863. Det var den einaste samlinga av lyrikk han gav ut i bokform. Til gjengjeld kom boka i tre utgåver, alltid med like mange viser, men med ulike variantar av somme viser frå utgåve til utgåve.

Ivar Aasens forfattarskap er oversiktleg i omfang, men vanskeleg å registrere på oversiktleg vis fordi han levde med mange av tekstane sine og endra litt på dei. Svært mykje av det som i dag er tilgjengeleg i trykt eller digital form, er publisert etter at Ivar Aasen døydde.

Den ultimate bibliografien inneheld gjerne fire delar: a) publiserte skrifter, b) handskrifter og upubliserte manuskript, c) tekstar om forfattern og forfattarskapen, og d) tekstar der forfattern eller enkelttekstar er nemnde eller er til stades gjennom tekstsamspel. Denne boka dekkjer dei tre første delane.

Aasen-bibliografien har vore i arbeid frå 2012 og er ein parallell til *Vinje-bibliografien. Skrifter av og om Aasmund Olavsson Vinje* (2017). Grunnlaget er fleire tidlegare e-bøker på Aasentunet.no. *Bibliografi over Ivar Aasens publiserte skrifter* (2013) kom i 3. utgåva 2015, og *Bibliografi over skrifter om Ivar Aasen* blei utgitt i 2014. No er også manuskript og brev etter Ivar Aasen komne med. Kaare Haukaas laga i 1946 *Boklista yver Ivar Aasen-boksamlingi*. Dermed skulle Aasens skriftliv vere utførleg dokumentert.

FØRSTE DEL OM PUBLISERTE SKRIFTER skal innehalde alle publiserte dikt og prosatekstar. Alle førsteutgåver er med, likeins seinare utgivingar i Aasens levetid. Bibliografien dokumenterer også alle posthume førsteutgåver av verka hans i bokform, og seinare utgåver og opplag av tidlegare utgivingar. Bibliografien inneheld derimot ikkje nokon systematisk dokumentasjon av seinare utgivingar av enkelttekstar i aviser, blad, tidsskrift eller bøker. Her måtte det likevel gjerast unntak for dei tekstane Terje Aarset har med i si utgåve av *Symra* frå 2013, først og fremst fordi desse tekstane frå no av må reknast som dei gyldige førelegga, utan trykkfeil.

Bibliografien inneheld ikkje digitale publiseringar på Internett. Opptrykk i vise- og songbøker og i andre notetrykk enn dei nemnde er heller ikkje tekne med. Også den sida av saka blir godt dekt i Terje Aarsets utgåve av *Symra* frå 2013.

Torleiv Hannaas-samlinga ved Universitetet i Bergen er ein svært verdifull dokumentasjon av skrifter på og om nynorsk. Der var det også nokre skrifer å finne om Ivar Aasen som ikkje var fanga opp på anna vs.

I denne utgåva er det teke med ein vurderande dokumentasjon av både kva melodiar Ivar Aasen heilt sikkert komponerte, og kva det er sannsynleg at han laga.

MANUSKRIFT OG BREV etter Ivar Aasen finst i hovudsak på tre stader: Handskriftsamlinga ved Nasjonalbiblioteket i Oslo, Norsk Folkeminnesamling ved Universitetet i Oslo, og i Ivar Aasen-tunet.

Etter skifteprotokollen frå 1898 skulle etterlatne papir overførast til Universitetsbiblioteket i Kristiania. Det meste av materialet kom då også dit. Nasjonalbiblioteket har ein utførleg katalog over handskrifter etter Ivar Aasen, laga av Moltke Moe i 1901–02, med seinare tillegg og rettingar av Terje Aarset.

Handskriftene er delte i to: *Brevs.* 174 med brev til og frå Ivar Aasen, og *Ms.* 4° 915 med etterlatne papir. Moe-katalogen inneheld over 10 000 manussider. Det er ikkje alt. Berre manuskriptet til *Norsk Ordbog* i 1873 var på 3453 sider.

På nettsida *Nb.no/hanske* viser Nasjonalbiblioteket i Oslo materiale som er katalogisert frå og med 1997. Ei viss registrering av eldre bestand blir gjort jamleg. Materiale katalogisert til og med 1996 finst i ein kortkatalog.

Tidlegare museumsstyrar Jens Kåre Engesert laga i november 1997 dokumentasjonen *Ivar Aasen-relatert materiale* med oversyn over ein god del manuskript, gjenstandar og bilete i ulike arkiv og samlingar. Stoff derifrå har kome godt med.

Reidar Djupedals arkiv ligg i Statsarkivet i Trondheim. Noko Aasen-arkivalia følgde likevel med boksamlinga hans då denne blei send til Ivar Aasen-museet i 1994. Relevant materiale er med, likeins informasjon om arkivstoff i Trondheim.

Det skal lite til før arkivsystem blir skipla. Med tida blei ein del manuskript borte frå handskriftsamlinga. Arkivrutinane kunne ha vore betre,

og krava til omgang med unika i arkiv var andre for 50 og 100 år sidan enn i dag. I februar 1993 kom 31 manuskript til rette og blei tilbakeførte til Universitetsbiblioteket i Oslo; desse var blitt noterte som lakuner då biblioteket sist gjekk gjennom samlinga i 1980.¹ Det same gjaldt 11 manuskript frå Marie Elise Djupedal 15. desember 1993.² Til saman 51 manuskript blei etter kvart også registrerte som ikkje var med i katalogen til Moltke Moe.³ I 1993 noterte Universitetsbiblioteket 18 manuskript som framleis mangla.⁴ Den nye katalogen frå 2012 ser ut til å ha med 10 av desse. Den katalogen Moe laga, var svært utførleg, men altså ikkje komplett.

Nasjonalbiblioteket omemballerte heile Aasen-samlinga si i 2012. Den oppdaterte katalogen er publisert også her. Eit søk 26. mai 2014 gav 1545 postar, men nokre få av desse gjaldt andre enn Ivar Aasen; den 18. mai 2018 var det 1605 postar. Brevs. 174 inneheld brev til og fra Ivar Aasen. Ms. 4° 915 inneheld etterlatne papir etter Ivar Aasen. Dette materialet utgjorde i si tid 33 pappkapslar.

Reidar Djupedals utgåve av *Brev og Dagbøker* i tre band 1957–1960 inneheld meir enn brev sjølv i ei vid tyding av ordet. Ei rekkje manuskript er tekne med, likeins marginalia av typen innskrifter i bøker. Materialet er sortert i bibliografien. For breva er Djupedals nummer i trebandsutgåva tekne med.

Dei mange breva av Ivar Aasen som er publiserte, er katalogiserte som eigne tekstar.

Ukjende manuskript eller brev kan framleis dukke opp, men etter 1960 har tilveksten vore minimal. Det nyaste Aasen-tunet har, dukka opp i 1997.

SKRIFTENE OM IVAR AASEN er ein del av den uendelege litteraturhistoria. Den første bibliografien over skrifter om Aasen laga J.B. Halvorsen i 1885, ordna etter verk.⁵ Den neste kom vel først då Reidar Djupedal som eit vedlegg til biografien *Ivar Aasen* av Knut Liestøl i 1963 skreiv «Ivar Aasen. Ein stutt bibliografi». Dei 71 innførslane dekkjer mange sentrale skrifter, og

¹ Kopi av liste i Jens Kåre Engeset: *Ivar Aasen-relatert materiale*, Ørsta 1997, upaginert.

² Kopi av liste i Jens Kåre Engeset, same staden.

³ Kopi av liste i Jens Kåre Engeset, same staden.

⁴ Kopi av liste i Jens Kåre Engeset, same staden.

⁵ J.B. Halvorsen: *Norsk Forfatter-Lexikon 1814–1880*, I, Kristiania 1885, s. 27–31.

fleire av dei hadde Reidar Øksnevad fanga opp i dei litteraturhistoriske og pressehistoriske bibliografiane han gav ut mellom 1951 og 1956.

I 1977-bibliografien var berre omtalar i bøker med som utgjorde minst tre sider. Difor var både oppslagsverk og litteraturhistoriske oversynsverk haldne utanfor, medan større språkhistoriske framstillingar var med. Nokre aviser var prioriterte framfor andre som kjelder, men takka vere utklippsarkivet ved Universitetsbiblioteket i Oslo kunne desse innførslane supplerast med mange tekstar frå region- og lokalaviser. Dokumentasjonen av bokmeldingar frå Aasens levetid er ganske komplett.

No er kjeldekriteria endå meir pragmatiske. Korkje historieforskinga eller den forking som arbeider med samtida, kan greie seg utan kjennskap til dagspressa, skreiv bibliografen Just Qvigstad i 1945.⁶ For å vite mest mogleg om korleis Aasen er blitt lesen, oppfatta og vurdert, gjeld det å få dokumentert mest mogleg av dei artiklane, intervjuar, reportasjane, bøkene og avhandlingane som er publiserte. Førekomst og relevans er avgjerande, ikkje publiseringsformat, tekstlengd eller kvalitet.

Fleire store samlingar i Ivar Aasen-tunet har vore viktige i arbeidet.

«Arkiv for norsk målreising» samla Peder E. Hovdan frå dei første åra på 1900-talet fram mot 1950. Klipp om Ivar Aasen i denne samlinga er med i bibliografien. Også Anton Aures kolossale samling av norske aviser og periodika er å finne i Aasen-tunet. Dette har gjort det lett å finne fram til ein del relevante oppslag.

Gamle kjelder kan bli som nye. Jens Kåre Engeset fekk i si tid som museumsstyrar i Ivar Aasen-museet samla kopiar av mange viktige artiklar. Det meste av dette gjorde han i 1980-åra med hjelp frå dottera Ragnhild. Samlinga inneheldt 158 artiklar og blei i 2014 integrert i den samlinga som Aasen-tunet har av artiklar om Aasen. I tiåret 1990–2000 samla Engeset også avisartiklar om Aasen og Aasen-tunet, mest frå lokal- og regionavisene på Sunnmøre.

I Aasen-tunet ligg alle medieklippa som Noregs Mållag fekk 1981–2000. Desse uhorveleg mange sidene inneheld nok relevante tekstar, men så var det dette med tida. Same staden ligg eit tjuetals kartongar med uordna avisklipp etter Reidar Djupedal. Han samla sjølv mykje som er registrert i bibliografien, men der kan nok finnast meir

⁶ Just Qvigstad: «Bibliografiens betydning for forskningen», i *Boken om bøker. Årsskrift for bokvenner*, VII, Oslo 1945, s. 3.

Særleg aktuell for tida etter 1945 er databasen Retriever, og det gav mange interessante funn på søkjeordet «Ivar Aasen». Eg har også gått gjennom medieklippa for Ivar Aasen-året 1996 og Språkåret 2013. Reine arrangementsreferat er berre unntaksvis tekne med.

Innførslane gjeld primært tekstar der Ivar Aasen dominerer eller er mykje omtalt. Meir allmenne framstillingar er tekne med der det er skrive noko om Ivar Aasen som må reknast som viktig. Tekstar om onnmstitutionsnar er berre med når Aasen er ein sentral del av dei. Omtalar av nære familiemedlemer er med når desse seier noko relevant om Aasen.

Dette er ein bibliografi om Ivar Aasen, ikkje om norsk språkpolitikk. Difor er tekstar om språkpolitikk ikkje med. Grensa er likevel ikkje sylskarp. Til arbeidet med *Den store nynorske sitatboka* i 1999 gjekk eg gjennom svært mange av dei viktigaste språkpolitiske ordskifta i Noreg etter 1800. Noko høyrde heime her også.

Korte notisar er tekne med viss dei kan seiast å ha status som kjeldeskrifter om Ivar Aasen, pålitelege eller ikkje. Talar, foredrag, dikt og songar om Ivar Aasen som er trykte, er førte opp under trykkingsåret, men med opplysningar om første framføring der slike ligg føre.

BIBLIOGRAFIEN ER ORDNA kronologisk, også innanfor tematiske underkappittel, men omtalar av Aasen er ordna alfabetisk etter forfattar innanfor kvart år. Der står først tekstar med identifisert forfattar eller ein signatur. Alle tekstane utan forfattar er ordna alfabetisk etter overskrift og eventuelt publikasjon. Løynenamn, altså pseudonym, og initialar er identifiserte så langt råd er, og dei faktiske namna står då i hakeparentesar.⁷

Kvar innførsel er i prinsippet rekna som éin tekst. I nokre tilfelle inkluderer innførslane fleire tekstar. Unntaka som ikkje lèt seg kategorisere, er slike som 270 gåter i ei innførsel (nr. 1249 på s. 107).

I bibliografien over publiserte skrifter er kvar innførsel nummerert fortløpande, anten det gjeld ei heil bok eller ein enkelttekst. Denne nummereringa er berre gjennomført for Aasens eigne tekstar.

Nye opplag eller opptrykk av enkelttekstar er førte opp under førstegongsutgivinga, men nye utgåver av bøker og skrifter står under dei

⁷ Ordet «løynenamn» er lånt frå bibliografen og litteraturhistorikaren Anton Aure, som laga eit ufullført oversyn over «Løynenamn og merke» i nynorsk skriftkultur (Anton Aure: Etterlatte papirer, Ms. fol. 4686: B:1:a, Nasjonalbiblioteket).

aktuelle utgivingsåra med tilvising til tidlegare utgåver. Artiklar over fleire nummer av ein publikasjon er berre rekna som fleire innførslar viss det dreiar seg om artikkelseriar med skiftande innhald frå nummer til nummer.

Artiklar om Ivar Aasen i fleire delar som går over fleire nummer av ei avis eller eit blad, er rekna som meir enn ein artikkel. Det same prinsippet blei følgt i *Vinje-bibliografien* (2017). Opphavleg blei dette derimot ikkje gjort for tilsvarande tekstar av Ivar Aasen. Det gjer at nokre tekstar er rekna med under fleire innførslar, men også at eitt katalognummer inneheld fleire tekstar.

Digitale og sosiale medium er berre unntaksvis med. I seinare år er trykte avisartiklar som regel også publiserte digitalt, men dette er ikkje markert. Kva som er skrive i bloggar, på Facebook og Twitter frå 2007, er uråd å seie noko sikkert om.

Det er gjort greie for innhaldet i utgåvene av skrifter i utval eller samling, men ikkje i slike utgivingar som er avgrensa til éin sjanger, i praksis dikt. Dermed viser bibliografien som ventande kunne vere, at alle utgåver av «skrifter i samling» i røynda er «skrifter i utval» også når det gjeld Ivar Aasen.

UNESCO SET GRENSA for *bøker* ved 48 sider. I denne bibliografien er derimot grensa for *småskrifter* sett ved 16 sider. Alle trykksaker på 16 sider eller meir er altså rekna som bøker.

Særtrykk har i prinsippet sin eigen distribusjon. Difor er dei tekne med som sjølvstendige trykksaker anten dei har eiga paginering eller ikkje.

Bibliografien femner også om variantar av tekstar, så langt råd er. Ein *variant* er ein tekst som er semantisk ulik ei tidlegare utgåve. Rettingar av openberre skrivefeil åleine gjer ikkje teksten til ein variant, heller ikkje rettskrivingsendringar. I ein del tilfelle kan det likevel vere vanskeleg å seie sikkert om endringane i teksten er slik at den bør reknast som ein variant. Denne bibliografien identifiserer ikkje detaljane i variantane, men kvar variant er rekna som ein eigen tekst. Dette blir gjort på ein annan måte i essayet «'Nordmannen' mellom diktet og songen», trykt på bonus-sidene.

Opplag er eit uendra opptrykk av ei tidlegare utgiving, medan ei *utgåve* inneber endringar i format, utstyr, innhald eller liknande. På 1800-

talet og langt inn på 1900-talet blei desse omgrepa ikkje brukte konsekvent. Difor tok nokre kring 1905 til orde for at ein heller burde oppgi kor mange tusen ei bok var trykt i enn kor mange opplag det handla om.⁸ Opplysningar om storleiken på opplaga er tekne med der slike finst, mest om utgivingane i Aasens leveår.

BIBLIOGRAFIEN DOKUMENTERER alt i alt 6816 innførslar. Dette fordeler seg med 1195 utgivingar av lyrikk, prosa og brev på dansk-norsk, dialekt og nynorsk, 3548 manuskript, brev og dokument, fem sikre og fire moglege melodiar, og 121 gjendiktingar til åtte språk. Også 1952 artiklar, talar, dikt og bøker om Ivar Aasen er med.

Dei detaljerte innførslane står side om side med merknader og nye forteljingar som supplerer *Historia om Ivar Aasen* (2013). Bonussidene inneheld mellom anna tre artiklar av og om Ivar Aasen som aldri har vore trykte etter at dei første gongen kunne lesast. Boka er ramma inn av fire essay – «Eit menneske i tredje person fleirtal», «Skriftkulturens handskrifter», «Ivar Aasen i stort og smått» og «'Nordmannen' mellom diktet og songen».

Ordet «komplett» er for bibliografar, arkivarar og bibliotekarar Utopia. Å vere optimist er å vere ein bibliograf som set punktum. No er det gjort.

⁸ «Opplag eler tusen?», *Norsk Boghandlertidende* 5.10.1905.

Teiknforklaring

Delvis etter mønster av oppsettet i *Skrifter i Samling* (1911–12) er disse teikna brukte:

- [–] Publisert anonymt
- * Tittel er laga av andre i ettertid
- [] Redaksjonelle merknader

Skrifter av Ivar Aasen

Lars Osa: «Ivar Aasen i sin stue», 1895. Augo var blanke, tindrande, seier fleire. Men var dei blå? Kunstmålaren Karl Straume meinte det, men han var berre ni år då han såg Aasen, fortalte han til Reidar Djupedal i 1958. Osa måla dei blå, og han var 35 då han gjorde det.

Eit menneske i tredje person fleirtal

Teikning av Mathias Skeibrok, 1881. Eigar: Nasjonalgalleriet. Foto: Nynorsk kultursentrum / Ivar Aasen-tunet.

DER ER EI SCENE BORTANFOR KVAR DAGEN. Om lag 2000 skal ha vore til stades ved grava til A.O. Vinje på Hadeland søndag 13. juli 1873 kl. 18.00. Ein stor gravstein med byste av Vinje blei avduka etter ein tale av redaktør Hagbard Emanuel Berner i Dagbladet. Ivar Aasen hadde skrive eit dikt av dei beste i norsk minnekultur, med den ikoniske opningslinja «Det kom ein Gut or Vinje-Grend».

Som elles var det ein song han hadde skrive, ikkje eit dikt til å lese. Songen var trykt opp, og folkehopen song. Kven forfattaren var, stod ikkje på trykket. Den nynorske teksten var nok til å identifisere han. Få var dei diktarane som skreiv på nynorsk i 1873, og til eit slikt høve fekk berre dei fremste ta ordet. Så var dei der, alle tre, Vinje, Bjørnson, Aasen. Song dikteren med på sin eigen song? Ivar Aasen likte å syngje.

«Tilbuning til en Reise», hadde han skrive i dagboka dagen før.⁹ Han kjøpte ei veske, litt tobakk, tok toget etter middag til Randsfjord saman med Bjørnson, noterte «smukke Udsigter» og «uroligt paa Stationen», overnatta einkvan staden, gjekk om bord på båten søndag morgon, kom til fots til Gran. Aasen skildra sjeldan det han opplevde, men dette var dagen bortanfor: «Meget Folk samlet. Tale og Sang ved Vinjes Mindestøtte. Siden stort Lag på Jorstad [Jørstad]. Contingent 60. Ypperlig Tale af Bjørnson &c. Herberge paa Granvolden. Træt af Dagen.»

Nete dag reiste han attende til Kristiania i sterkt regn og var heime seint på kveld. Ikkje eitt ord om hans eiga rolle under seremonien, berre at han tysdag enno var «sløv og forstumlet efter Reisen». Den dagen fekk dei som las Dagbladet, eit fyldig referat.¹⁰ Folk hadde gått i prosesjon inn på kyrkjegarden, og til tonefølgje av ein hornkvintett hadde dei fått utdelt ein song «der efter Forlydende skal være forfattet af Ivar Aasen». Tre strofer før avdukingstalen, ei strofe etterpå.

⁹ Ivar Aasen: *Brev og Dagbøger*, III, Oslo 1960, a. 294.

¹⁰ [Berner, Hagbard Emanuel]: «Afsløringen af Mindesmærket over A.O. Vinje», *Dagbladet* 15.7.1873, her etter Vetle Vislie: *A.O. Vinje*, Bergen 1890, s. 382–388.

Det var under middagen seinare på kvelden at Bjørnson heldt ein lengre tale for Vinje. Han talte også for Ivar Aasen og for Brynjuf Bergsien, kunstnaren som hadde laga bysten.

Det er lett å halde fast ved den tanken at den dagen var Ivar Aasen med og song sin eigen song til han som hadde vore så viktig for han.

Efter Forlydende. Referenten visste betre. Han heitte Hagbard Emanuel Berner og hadde vore leiar for minnesteinkomiteen der både Bjørnson og Aasen var med. Situasjonen er likevel typisk. Ivar Aasen sette sjel-dan namnet sitt under det han offentleggjorde, og signerte han, var det ofte med eit pseudonym. Slik blei han verande anonym, i det minste i egne auge.

TEKSTAR AV IVAR AASEN er blitt publiserte jamleg etter at han debuterte med eit visetrykk sommaren 1833. Dette er ein forfattarskap mange har sett nøye på, og som mange har brukt.

Berre 19 år gamal debuterte han som forfattar med to skillingsviser sommaren 1833. I 52 av dei følgande 63 åra fram til han døydde i 1896, publiserte han eit eller anna. Seinare har det kome nye tekstar eller nye utgåver og opplag av eldre bøker i to av tre år. Forfattarskapen til Ivar Aasen lever altså i beste velgåande.

Bibliografien over publiserte Aasen-skrifter inneheld til saman 1317 innførslar. Av desse er 1196 nummererte, medan 121 innførslar om omsetjingar og gjendiktingar av Aasen-tekstar ikkje er nummererte. Utgivingane inkluderer 126 utgåver og opplag av bøker og småskrifter.

Ivar Aasen skreiv mykje, men publiserte godt under halvparten av det han skreiv. 282 dikt, viser og skodespel, 325 prosatekstar, 41 omsette dikt og prosatekstar, 399 brev og 10 marginalia er registrerte.

Ivar Aasen snakka mykje og ofte med folk, og var ein framifrå forteljar, men levde også eit liv i skrift. Det finst om lag 460 kjende brev frå han til om lag 160 mottakarar.¹¹ Ein god del av desse er trykte i ulike samanhengar. På meir enn seksti år er ikkje det all verda, men særleg frå slutten av 1830-åra er mange brev komne bort. Den som har gjort mest med Aasen-breva, er Reidar Djupedal. «Den tanken har svive meg at det

¹¹ Reidar Djupedal: "Om Ivar Aasens brev", Ivar Aasen: *Brev og Dagbøker*, band II, Oslo 1958, s. 381.

måtte la seg gjere å få ut ei samling av Aasen-brev», skreiv han hausten 1949.¹² Ti år seinare hadde han publisert så godt som alle.

Ivar Aasen kryssa ingen landegrenser, men det gjorde tekstane hans. Dei første gjendiktingane kom i 1881, til engelsk. Denne bibliografien dokumenterer 121 omsetjingar og gjendiktingar til åtte språk av 36 dikt og viser og fem prosatekstar. Desse er omsette til engelsk (50), dansk (32), tysk (30), nynorsk (3), færøysk (2), svensk (2), islandsk (1) og italiensk (1, dessutan ein parafrase til italiensk.

Nokre månader før Aasen døydde, blei han spurd om løyve til å gjendikte nokre av songane i *Symra* til dansk. Spørsmålet kom frå komponisten Christian Sinding, som då hadde komponert melodiar til fleire Aasen-songar. Aasen takka nei, men omsette blei songane og urframførte i Christiania nokre veker etter at Aasen var død.¹³

To viser skil seg ut med særleg mange gjendiktingar til andre språk. «Nordmannen» ligg føre i ni gjendiktingar, og dei ti strofene i «Etterstev» frå *Symra* finst i 12 gjendiktingar.

Kjetil Myskja har omsett heile *Symra* til engelsk. Ingen andre har gjort det same til noko språk, men fleire har gjendikta enkeltdikt. Viser frå *Ervingen* og *Symra* er gjendikta til engelsk, og til tonefølge av Christian Sinding er dei fleste songane frå *Ervingen* og *Symra* gjendikta til tysk og dansk. Utgivingane av desse notetrykka førte også til at mange av dei viktigaste dikta hans kom ut på nynorsk i København og Leipzig i tidsrommet 1896–1906.

Av dei store, vestlege språka manglar både spansk og fransk på lista, og viser eller andre tekstar av Ivar Aasen er aldri blitt gjendikta til asiatiske eller afrikanske språk, eller til urfolksspråk i Amerika.

IVAR AASEN FANN IKKJE opp eit språk. Han skapte ikkje eit språk. Han laga ikkje eit språk. Ivar Aasen fann eit språk. Dei fem orda meiner eg seier alt – eg brukte nesten eitt år på å finne dei fem orda, frå hausten 2011 til sommaren 2012, då årstale nr. 12 om tilstanden for nynorsk skriftkultur skulle gjerast ferdig.

¹² Reidar Djupedal i brev til Olav Midttun 11.9.1949, konvolutt med ein del usorterte handskrifter m.m. som gjeld Ivar Aasen, Nasjonalbiblioteket.

¹³ Ottar Grepstad: *Historia om Ivar Aasen*, Oslo 2013, s. 215.

Han fann eit mønster i dei talemåla som var i bruk i landet kring midten av 1800-talet. Han viste samanhengane mellom desse talemåla, påviste ei mange hundre år lang linje frå norrønt språk til samtida og gjorde det klinkande klart at norsk var eit sjølvstendig språk på linje med dansk og svensk. Så skriftfesta han det språket han hadde funne, sette det i system og tok det i bruk.

Ivar Aasen publiserte tekstar, skrifter og bøker i 63 år frå han var 19 til han var 82 år gamal, og han komponerte fleire melodiar. Det var han som skreiv dei første dikta, visene, forteljingane, skodespela og artiklane på nynorsk, og det var han som omsette dei første tekstane frå andre språk til nynorsk. I dei fleste litterære sjangrane skapte han føredøme på det nye skriftspråket, men den fremste var han nok berre i nokre av desse.

På Ivar Aasens tid skulle kvar nasjon ha sitt skriftspråk, og dette skriftspråket skulle vere fornemt, forfina, elevert, sofistisert, heva over kvardagen og språket til folk flest.

Ivar Aasen forma ein heilt ny tanke: La oss skape eit norsk skriftspråk som bygger på talemåla til folk flest over heile landet og som er historisk knytt til talemåla slik dei var før dansk blei skriftspråket. Liknande tankar gjorde språkfolk seg i andre land. Dei fleste av dei var unge menneske.

I 1814 laga Vuk Stefanovitsj Karadzjitsj den første grammatikken for serbisk, 27 år gamal.

Kroaten Ljudevit Gaj forma eit alfabet for serbisk og kroatisk i 1835, 26 år gamal.

Munken Neofit Rilski laga den første grammatikken for bulgarsk i 1835.

Ludovit Styr gav i 1846 ut to bøker som la grunnlaget for slovakisk, 31 år gamal.

Kor mykje Aasen kjende til av desse arbeida, er uvisst, men han følgde generelt godt med i europeisk språkvitskap.

LINJER MELLOM LESING OG SKRIVING: Det Ivar Aasen skreiv, er blitt lese av mange og brukt av mange fleire. Det han sjølv las, gav han intellektuelle impulsar frå mange skriftkulturar. Samlinga hans av bøker, blad og aviser fortel om eit menneske som var nyfiken på livet i rommet mellom anekdotar og analysar.

Av legning var han ikkje bibliofil, men ein bokven som var fagleg og mentalt avhengig av venskapen til skrifta. Det hende han var meir ven med skrifta enn med livet: «Ingenstad er Blom aat oss aa plukka / utan dei i turre, daude Bokom», skreiv han i det sjølvbiografiske diktet «Bokmakkar» i 1860-åra.

I mangt var han ein moderne reisar. Kvar han kom, ville han vite siste nytt. Ivar Aasen var ein lesar, ein hund etter siste nytt, avisene. I Sogndal vinteren 1843 var han tre–fire dagar gonger i veka innom løytnant S. Leigh for å lese Morgenbladet.¹⁴ Frå Ekset fekk han ei tid ettersendt Norsk Landboeblad.¹⁵ I august 1843 hadde han ikkje lese aviser på meir enn to månader, og då var bladet heimanfrå ekstra velkome.¹⁶

Han var ein lesar, og han las mykje: Mellom dei mange blada sette han i 1857 mest pris på dei «som indeholde Blandinger og Smaating, især 'Iagttageren' av Kristian Krag; men dette Blad er do glidet anseet. 'Friskykken' lever endnu og er meget ilde anseet; imidlertid er der et Blad, som er endnu verre, nemlig 'Granstauren' som udkomme i Fredrikshald.»¹⁷ Han nemner Iagttageren og Friskykken også eit halvår seinare: «Disse to Magter ligge nu i Strid, og deres Udgivere (Krag og Bastian) blive saaledes ilde tilredte af hinanden».¹⁸

Aasen hadde dei bøkene han trong. Bøkene kjøpte han då han hadde minst bruk for dei. Over halvparten av bøkene skaffa han då han hadde utretta det meste og skrive dei fleste av dei viktigaste bøkene sine. Eller: Tilveksten av bøker syner at han var fagleg aktiv så godt som livet ut, men på fleire måtar enn ved å skrive. Av bøkene han samla seg, ser det ut til at han sjølv kjøpte åtte av ti.

Om lag 1400 band kan tidfestast. Berre fem prosent av dei kom ut før 1840. Vel 40 prosent var frå tida 1840–69, og nær 50 prosent kom ut mellom 1870 og 1896. I all hovudsak er mønsteret det same for ulike emne og sjangrar. Anten emnet er språk, litteratur eller historie, fordeler Aasens bøker seg ganske likt mellom dei ulike tiåra. Der er noko fleire bøker om

¹⁴ Brev til Maurits R. Aarflot 8.1.1843 og til Ludvig J. Daae 16.1.1843.

¹⁵ Brev til Maurits R. Aarflot 11.6.1843.

¹⁶ Brev til Maurits R. Aarflot 25.8.1843.

¹⁷ Ivar Aasen i brev til Ludvig L. Daae 2.4.1857. Ein bibliografi over norske skjemteblad er publisert i Ottar Grepstad: *Retorikk på norsk* Oslo 1988, s. 223 ff.

¹⁸ Ivar Aasen i brev til Ludvig L. Daae 6.11.1857.

geografi og religion som kom ut på 1600- og 1700-talet enn tilfellet er for historie, samfunn og naturvitskap.

Skriftene hans blei registrerte i 1896 og katalogiserte i 1946. Medrekna aviser og periodiske skrifter viser ei ny oppteljing at han hadde minst 2800 fysiske bøker og band. Det er om lag like mykje som samlinga til Alexander Kielland, meir enn det som er att på Aulestad etter Bjørnstjerne Bjørnson, men mykje mindre enn Sigrid Undset hadde.

Dei fleste av sine eigne skrifter skreiv han frå seg før han skaffa seg mange bøker. Halvparten av skriftene i boksamlinga hans skriv seg frå 1870 eller seinare, men fire av fem utgivingar av Ivar Aasen kom før.¹⁹ Låne bøker gjorde han jamt, men ikkje ofte, og ikkje meir i alders år enn då han skreiv som mest.

UTGIVNINGAR I 129 ÅR: I Aasens lange levetid kom det ut 29 bøker og 10 småskrifter, nye opplag medrekna. Han publiserte nær 200 enkelttekstar: 87 dikt, viser og skodespel, 94 artiklar og prosastykke, og 23 omsetjingar og gjendiktingar.

I dødsbuet hans var det tre store verdjar. Pengane, boksamlinga og opphavsretten. Mallings betalte 200 kroner for retten til å gi ut eit mindre utval skrifter, det som kom ut i 1899, og Alb. Cammermeyer betalte 1100 kroner for andre forlagsrettar.²⁰ UI alt utgjorde dette om lag 93 000 kroner i 2018-verdi. Det motiverte til utgiving, det også.

Etter Aasens død har det kome mange fleire dikt og tekstar. Frå og med hausten 1896 var det til og med 2017 utgitt 29 bøker og 4 småskrifter med upublisert materiale, mest i form av brev, dagbøker, reiseskildringar og forarbeid til ordbøkene og grammatikkane. I tillegg kjem nær 50 nye utgåver og opplag av tidlegare publiserte skrifter.

Ulike utgivarar har publisert 195 dikt, viser og skodespel for første gong, ein del av dei i utdrag. Det er også publisert 225 artiklar og prosastykke, nesten 400 brev og 17 gjendiktingar og omsetjingar. Det vil seie at

¹⁹ 49 % av skriftene i boksamlinga hans er utgitt i 1870 eller seinare; då er skrifter utan utgivingsår ikkje rekna med. 76 % av hans eigne utgivingar kom før 1870; i det talet tel éi bok like mykje som eitt dikt.

²⁰ Johannes Belsheim i brev til Maurits Aarflot 1.7.1897 og i brev til Jon Aasen 16.3.1898, jf. kopiar i kassett I 17, privatarkiv 355, Statsarkivet i Trondheim.

det har kome ut mange fleire bøker og småskrifter av Ivar Aasen etter at han døyddde som då han levde, og endå fleire dikt og artiklar.

Desse tala inkluderer munnleg traderte tekstar som han skriftfesta, frå segner og anekdotar til stev og voggесongar.

Også rekna i sidetal har ettertida publisert mykje meir tekstar av Ivar Aasen enn det han sjølv gjorde.

Posthumt er det publisert om lag 5035 sider av Ivar Aasen. Desse sidene fordeler seg slik: 3390 sider bøker, 1455 sider brev og dagbøker, 155 sider artiklar og prosastykke, 110 sider dikt og skodespel, 20 sider omsettjingar og gjendiktingar, og 5 sider tekstar utan tidfesta skrivetidspunkt. Kvar tekst er berre rekna med ein gong. Trykte sider kan vere så mangt. Her er det rekna med boksider. Særleg *Brev og Dagbøker* inneheld svært mykje tekst per side. For ei jamføring med det som blei publisert medan Aasen levde, er det difor rimeleg å rekne med at minst 6000 sider er publiserte posthumt. Kvart enkeltstående dikt som er publisert, er då rekna som ei side.

Ivar Aasens styrke var det Stephen Walton har kalla evna til konsentrert slit.²¹ Det går mange avisartiklar på éi ordbokside. Målt mot stor-skrivarane i norsk litteratur blir han for ein desimal å rekne. Historikaren og politikaren Halvdan Koht publiserte om lag 43 000 sider, og geologen Amund Helland skreiv 28 000 store sider berre i verket *Norges land og folk topografisk-statistisk beskrevet* mellom 1898 og 1921.²² Skal det først målast, kunne Aasen jamførast med Ludvig Holberg, som skreiv om lag 16 000 sider.

At ettertida har publisert mykje meir enn han sjølv, gjer at både dikteren, sakprosaforfattaren og forskaren Ivar Aasen ser annleis ut i vår samtid enn for dei som levde i hans samtid. Ikkje minst veit vi no mykje meir om dei tidlege tekstane hans, som folk utanfor Sunnmøre på hans tid nok visste lite om. Likevel er det slik at nesten alt det beste han skreiv, sytte han sjølv for å få gitt ut. Ivar Aasen visste kva som heldt mål.

I gjenbruken av skjønnlitterære tekstar er der ein påfallande skilnad. Berre førsteutgåva av skodespelet *Ervingen* frå 1855 er brukt i seinare

²¹ Stephen J. Walton: *Ivar Aasens kropp*, Oslo 1996, s. 534.

²² Ottar Grepstad: *Det litterære skattkammer. Sakprosaens teori og retorikk*, Oslo 1997, s. 429 og 435. Sidetalet for Halvdan Koht er det nettopp Kaare Haukaas som har rekna ut, jf. Kaare Haukaas: *Halvdan Koht. Ein bibliografi* (Historiske bibliografier nr. 4), Oslo 1964, s.7.

utgivingar, medan det er sisteutgåva av *Symra* som går att i seinare utgivingar av den boka.

Tabell 1
År med flest utgivingar av Aasen-skrifter

1859	10
1901	17
1908	14
1912	20
1968	10
1991	10
1996	30
Sum	111

Skriftene av og om Ivar Aasen har kome uavhengig av kvarandre. Der er eit eintydig mønster. Skriftene *av* Aasen kom nær sagt kvart år med få tyngdepunkt over tid, medan merksemda *om* Aasen fortetta seg i visse år. Jubileumsåra pregar utgivingsmønsteret for skrifter om Aasen, men einast Ivar Aasen-året 1996 skil seg ut med mange utgivingar av Aasen-skrifter.

I berre sju år har det kome ut ti eller fleire Aasen-skrifter (tabell 2). Aktiviteten var særleg stor tidleg på 1900-talet.

Nesten halvparten av det Ivar Aasen sjølv publiserte, skreiv han i 1840-åra. Dei posthume utgivingane er jamnare fordelte, men også der utgjør 1840-åra eit tyngdepunkt. I det han sjølv gav ut, var mykje av prosaen frå 1850-åra og ein god del av lyrikken frå 1860-åra. I utgivingane etter 1896 dominerer prosa frå 1840-åra og lyrikk frå tiåra 1830–60.

Med dei ulike utgåvene og opplaga av skriftene sine publiserte han om lag 4300 sider.²³ Å sjå til er ikkje dette nokon ruvende forfattarskap, men han skreiv altså mykje meir enn han sjølv publiserte. Det er i alle høve ikkje sidetalet som avgjer kor viktig ein forfattarskap er.

Han hadde lett for det, men gav seg ikkje så lett og var sjeldan nøgd med første forsøket. Ein heil dag kunne han sitje og file på ei einaste setning, fire år tok det å skrive fortalen til *Norsk Grammatik*, 12 år måtte til for å gi «Nordmannen» si endelege form.

²³ Eiga oppteljing frå denne bibliografien. Dei 4300 sidene fordeler seg slik: 3730 sider eigne bøker, 100 sider småskrifter, 385 sider artiklar og prosastykke, 50 sider dikt, samtalar og skodespel, 25 sider omsetjingar og gjendiktingar. Kvar tekst er berre rekna med ein gong.

Ivar Aasen publiserte sjølv 20 variantar av dikt, både eigne og gjen-diktingar, men det ser ikkje ut til at han gjorde det same med prosatekstar. I ettertid har mange publisert ymse variantar. Særleg av «Nordmannen» er det publisert variantar som jamvel diktaren sjølv aldri skapte slik.

DET FØRSTE DIKTET Aasen nemnde i skrift til andre, er «De fire Aarstider». Frå Herøy prestegard skreiv han i desember 1833 til venen Sivert R. Aarflot at han skriv «Poetiske Fremstillinger af visse Gjenstande eller over visse Materier».²⁴ Han skal skrive eit dikt han kallar «De fire Aarstider», og han er alt ferdig med våren og sommaren. Dei delane er viste til prost Hans Conrad Thoresen og «fundet et Bifald, som jeg ei ventede».

Då hadde han alt debutert som lyrikar. I ein tragisk gardsbrann i Ørsta fredag 7. juni 1833 omkom tre barn i alderen 5–13 år. Den som sette ord på sorga, var 19 år gamle Ivar Aasen. Torsdag 4. juli hadde trykkjeriet på Ekset klart 400 eksemplar av eit skillingstrykk med to viser – «Ny Vise om den sørgelige Tildragelse ...» og «En Trøstesang for en anfægtet og bedrøvet Sjæl».

«Jeg er vel nu ikke synderlig flittig i at skrive Vers, dog er jeg alligevel ikke ganske stiltiende», skreiv han til venen sommaren 1835.²⁵ I desse åra skreiv han mykje, men det skulle ikkje prentast enno. Aasen ville «lade det henligge, til min Dømmekraft mere udvikles».²⁶ Det er som ein høyrer prosten borte ved vindauget.

To gonger braut diktaren togn. Begge gongene handla det om død. Sommaren 1833 gav han ut eit signert småtrykk med to viser om ein tragisk brann i Ørsta. Så, eit halvt år etter brevet der han ville teie til døme-krafta blei betre, skreiv han eit dikt til venen Sivert, som døydde etter ei fallulykke. Det gjorde så sterkt inntrykk på lesarane av Norsk Landboeblad at somme kunne diktet lenge etterpå, som mor til Johannes A. Barstad, fødd 1857.²⁷

Tre dikt var alt Aasen publiserte mellom 1833 og 1843. Medrekna variantar skreiv han godt over 80 dikt og viser før *Fem Viser i søndre*

²⁴ Ivar Aasen i brev til Sivert R. Aarflot 27.12.1833, *Brev og Dagbøker*, I, Oslo 1957, s. 23.

²⁵ Ivar Aasen i brev til Sivert R. Aarflot 22.5.1834, *Brev og Dagbøker*, I, Oslo 1957, s. 25.

²⁶ Ivar Aasen i brev til Sivert R. Aarflot 27.6.1835, *Brev og Dagbøker*, I, Oslo 1957, s. 28.

²⁷ Johannes A. Barstad: «Ivar Aasen i heimegrendi», *Syn og Segn* 1913, s. 309.

Søndmørs Almuesprog kom ut i 1843. Det første prosastykket hans var «Førerindring» til sunnmørsgrammatikken og «Selvbiografi», begge i Bergens Stiftstidende seinsommaren 1841.

Utanfor katalogen står ein litt uforklarleg tekst. Den 1.1.868 publiserte Verdens Gang det vesle styket «Bønnebrevet»:

«En Mand skulde skrive et Bønnebrev til Fattigkommisjonen for en Husmand, som det stod ikke til med paa saa mange Maader. Han grundede længe frem og tilbage, men der vilde ikke komme noget ud af det. En Gut var just tilstede, og han bød sig til at fatte Brevet i sin Stil; han mente det var en let Sag, og ikke meget at volde sig Hovedbrud for. Han bad da Husbonden skrive, men i sit eget Maal:

Her bur ein Mann upp i Aasen,
Han eig inkje Kua paa Baasen.
Alle Ungane liggja i Krilla,
Og han hæv inkje Sengklæde-filla;
Inkje hæv han Gryte, inkje hæv han Fat,
Inkje hæv han Skjeid og inkje hæv han Mat;
Og fær han inkje nokot af Kassa
Saa døir baade han og Tassa.»

Bønnebrev kom i mange former, Ivar Aasen fekk sjølv eitt, frå småhandlaren Olaus Olsen, noterte han i dagboka 29.1.1880. Det spesielle ed bønnebrevet ovanfor er at bibliografen og litteraturhistorikaren Anton Aure meinte Ivar Aasen var den som skreiv ned strofa.²⁸ Aure var nøyen med alt, så ein kan ikkje berre avvise dette. Han oppgir liikevel inga kjelde og viser berre til avisa. Mangt kan ha skjedd frå Aasen eventuelt skreiv dettened til det kom på trykk. Der er ei viss normering, men fleire ord- og bøyingsformer er slike som Aasen ikkje brukte. Inntil vidare får dette bli verande eit spørsmål.

AASEN REISTE FOR Å SKRIVE. Med seg på ferda fekk han etter kvart eit tilrådingsbrev frå biskop Jacob Neumann i Bergen, datert 25. februar 1844:²⁹ «Sproggranskeren Ivar Aasen, der, med Stipendium af det Kongelige Nor-

²⁸ Notert på kort i Anton Aures kortkatalog, Nasjonalbiblioteket, Aures handskrift.

²⁹ Brev frå Jacob Neumann til Ivar Aasen 25.2.1844, NBO Brevs. 174.

ske Videnskabsselskab, denne Sommer agter at bereise Voss, Hardanger og Søndhordlehn, for at opsamle Dialekterne sammesteds, anbefales her ved venligst til enhver Embædsmand og enhver sig for Sproget interesserede Indvaaner i bemeldte Landdistrikter, med lige venlig Anmodning om Anviisning og Veiledning til Alt, hvad der maatte kunne fremme Hensigten af Hans Reise.»

I mange år, frå 1842 til 1847, var han ein huslaus vandrar utan fast adresse. Til skilnad frå vandrarar flest på den tida hadde Aasen ting å ta vare på. I åra før han la ut på reisene sine, hadde han samla eit stort herbarium med 509 plantar. Det lét han vitskapsselskapet i Trondheim ta vare på, og han tok det ikkje med på flyttelasset til Kristiania hausten 1847. I staden fekk han ettersendt det med kurér våren 1848. Kureren var byfogd Henrik Lysholm. Han tok herbariet med seg då han reiste for å møte i Stortinget som vararepresentant.³⁰

I heimbygda visste dei godt om han. Der på Ekset kom avisa Postbudet ut. Åtte år etter at Aasen hadde lagt ut på språkreise si, trykte avisa ein notis:³¹

«Ivar Aasen er søndags tilbakekommen til sin Hjembygd efter at have fuldendt det ham af det kongelige norske Videnskabers Selskab overdragne Hverv, at undersøge de norske Almuedialekter, og hvorpaa han, dels ved Omreiser til Opsamling af Materialier og dels ved disses Bearbejdelse og Ordning har opoffret en Tid af 8 Aar.»

Dette er ein sjeldan avisnotis om Ivar Aasen, ikkje berre ved at det her står at no har Aasen avslutta arbeidet sitt. Han var komen til Åsen 8. september og blei der eit års tid, avbroten av ein tur til Tromsø sommaren 1851. På denne tida var Aasen i tvil om han orka meir, og det visste redaktøren i Postbudet.

Notisen er også interessant fordi få aviser kom ut, og dei få som kom ut, hadde ikkje eit nett av meldarar som sette dei i stand til å fortelje at no var Ivar Aasen der og der, om dei no skulle ha interesse av det. Han reiste sakte, men fortare enn dagsnytt. Difor var det også ein uvanleg notis, den som stod i Dagbladet vinteren 1869.³² Avisen kunne fortelje at Aasen no var ferdig med oppslagsorda på bokstaven *i* og hadde skrive 3453 kvartsider

³⁰ Jf. brev frå Conrad Nicolai Schwach til Ivar Aasen 6.4.1848, Nasjonalbiblioteket.

³¹ *Postbudet* 14.9.1850.

³² «Ivar Aasen», *Dagbladet* 15.2.1869.

til *Norsk Ordbog*. Han hadde fått materiale frå heile landet, stod det også. Det var slik han var. Han visste nøyaktig kor mange sider han hadde skrive. Men ikkje kor mange han hadde att. Det siste ordet på *i* i den trykte ordboka er *iøven*, «tvivlraadig». Det står nedst på side 329. Aasen hadde langt igjen før han kunne setje punktum på side 972 i den boka som kom ut fire år seinare.

Ivar Aasen reiste gjennom det norske språket i 27 år. Han gjekk lei etter to. I rekkja med årlege foredrag under samletittelen «Dette er Ivar Aasen» tok eg i 2010 for meg reisene. Då rekna eg ut kor langt Aasen hadde reist i arbeidet med å finne det nynorske språket. Kvar reisedag blei ført inn i eit rekneark med stadene han reiste frå og til, og kor langt det var. Det meste kunne eg hente frå innførslane hans. Difor var eg ganske sikker i mi sak då svaret skulle presenterast under Dei nynorske festspela i Ivar Aasen-tunet 26. juni 2010.

«Talet er 24 438 km», sa eg. «Ivar Aasen reiste 24 438 km. Om lag. Talet er summen av hans eigne opplysningar, tal frå pålitelege reisehandbøker og nokre få anslag der annan informasjon manglar. Feilmarginen er mindre enn to prosent. Ivar Aasen var språkforskaren som reiste meir enn halve jorda rundt for å finne ut alt han måtte vite då han skulle byggje det nye skriftspråket på gamal grunn.»

Feilmarginen var større. Der var eit par mindre feil i reknearket. I *Historia om Ivar Aasen* står det i første utgåva i 2013 på s. 104: «Ivar Aasen reiste 25 302 kilometer. Om lag.» Det tillagde atterhaldet var berre dekor, for eg trudde summen var ganske så rett. Der tok eg feil på ny. Talet blei retta i den andre trykte utgåva av boka våren 2014: «Ivar Aasen reiste 26 911 kilometer. Om lag.» Den tabellen som talet var henta frå, var oppdatert 19. mai 2014.

Ei overrasking venta før eg var framme. Så langt hadde eg teke for gitt at ei mil var ei mil, altså ti kilometer. Det var det ei mil var då det metriske systemet blei innført frå 1875. At det skjedde, visste eg, men eg hadde ikkje tenkt over kva det innebar. Fram til då handla det om landmil, og ei landmil var 36 000 fot, eller 18 000 alen, eller 11,295 km.³³ Berre for nokre få sjøstrekningar måtte tala reknast ut på ny.

³³ Trygve Holtebekk: «Mil» og «Eldre og fremmede lengdeenheter», Store Norske leksikon, *Snl.no*, lesedato 30.4.2018.

Så på det fjerde skal det skje. Frå og med 1875 reiste han 2198 km etter den nye reknemåten. Når resten blir rekna om, er det nye svaret gitt. Han reiste verken 24 438 eller 25 302 eller 26 911 km.

Ivar Aasen reiste 28 350 km. Om lag.

DET MESTE AV DET AASEN SKREIV, var forarbeid og grunnstudiar til grammatikk og ordbok. Han heldt på i årevis med desse store skriftene. For å få litt perspektiv på det Aasen gjorde, kan arbeidet hans jamførast med A.O. Vinje.

Både Vinje og Aasen slipte dei lyriske tekstane sine til nye variantar. I prosaen sette Vinje raskt punktum, Aasen nesten aldri.

Aasen skreiv mykje prosa, i dagboks form, eller altså i ordbøkene og grammatikkane. Dei frittstående artiklane er få.

Vinje skreiv for kva det skulle vere av høve. Det gjorde Aasen nesten aldri. Han synte i stor grad sjølv kva han skulle skrive og var nok eit godt stykke på veg ein individualist som sjølv ville bestemme, medan Vinje gjerne skreiv det andre bad han om.

Det er nok ei ganske idealistisk forklaring. Skrivesituasjonen var svært ulik for dei to. Aasen hadde i praksis fast inntekt frå 1842, sjølv om han levde i uvisse no og då. Vinje måtte skrive for å leve og selde skrifter stykkevis og delt. Den tryggaste tida hans var åra som Drammens-korrespondent 1851–1858. Då hadde han fast inntekt, som han plussa på med ymse litterære tingingsverk. Med Dølen gjekk Vinje inn i uvissa, medan Aasen hadde sikkert stipend frå Stortinget like sidan 1851.

Likevel var det slik at også Aasen skreiv tekstar for bruk. Diktar ville han ikkje kalle seg eller bli rekna som. Han skapte songar, og skal ein ta han på ordet, ligg det i dette ei oppfatning av at det var eit kvalitetsskilje mellom dikt og song. Eit slikt skilje er ikkje lett å sjå i det Vinje skreiv om same emnet, i den grad han kommenterte det i det heile.

Ivar Aasen tok til på dansk, heldt fast ved det språket i det meste av prosaen, men skreiv lyrikk berre på nynorsk etter 1850. Han var på veg frå ordskifte til skifte av ord, til skifte av språk.

Eitt år skil seg ut. På aeks månader frå juni til desember 1863 gav dei to ut *Symra, A Norseman's Views of Britain and the British*, og *Diktsamling*.

PROSAEN I AASENS VERK er mindre kommentert og analysert enn lyrikken hans. Om grammatikkane og ordbøkene er det meste sagt, det er så, men artiklane hans har færre fagblikk granska.

Arne Apelsest har skrive godt om meisterplanen «Om vort Skriftsprog».³⁴ Stephen Walton har over nær 50 tette sider gitt eit klokt portrett av ordbøkene og korleis dei blei mottekne.³⁵ Kjell Venås har skrive utsøkt om forordet i *Norsk Grammatik* frå 1864.³⁶ Elles er lite anna enn fragmentariske merknader å finne. Dei frittståande artiklane hans er rett nok ikkje mange, men dei er viktige i forfattarskapen og for ettertida.

Nokre små tekststudiar endrar lite på dette, men kan vise nokre typiske trekk ved Aasens sakprosa.

Det korte stykket «Um Vanen» skreiv han truleg i 1852, og det blei først trykt i *Skrifter i Samling* 1912. Aasen tenkte stort og nytt, men kunne vere konvensjonell og konservativ i kvardagen. Det gjer denne teksten ekstra interessant.

Han opnar med eit ordtak og plasserer situasjonen i det heilt ordinære: «Det er inkje so vondt ein ei kan venjast med da, plar folk segja». Her kjem det ein god del godtkjøps-filosofi om at folk toler litt av kvart berre dei trur dei kan tene på det. Nyfikne som folk er, må dei ikkje snu seg bort frå alt som kan vere krevjande, og vanen må ikkje få ta makta over ein. «Da er betre te sløkkja Elden paa Tilet enn paa Taket», konkluderer den skrivande rådgivaren. Meir enn noko anna ser dette ut som ei skriveøving i det nye språket, kanskje tenkt til *Prøver af Landsmaalet i Norge*, som Aasen gav ut året etter.

Den historiske grunngivinga for å skrive den boka gav Ivar Aasen på sin måte i «Bidrag til vort Folkesprogs Historie». Han tok til å skrive stykket hausten 1883 og var ferdig 31. mars 1885.³⁷ Då blei det liggjande, for han kjende seg ikkje ferdig og gjekk i gang med ein ny versjon. Den kom han berre eit stykke på veg med. Manuskriptet frå 1885 blei så trykt i eit festskrift til Halvdan Koht i 1953.

³⁴ Arne Apelsest: *Mellom tradisjon og innovasjon*, Hefte nr. 2, Ivar Aasen-året 1996, Oslo 1996.

³⁵ Stephen Walton: *Ivar Aasens kropp*, Oslo 1996, s. 408–426 og 524–555.

³⁶ Kjell Venås: «Ivar Aasen: Norsk Grammatik. Ei bok – eit språk – eit kulturgrunnlag», i Per Strømholm (red.): *Bokspor. Norske bøker gjennom 350 år*, Oslo 1993.

³⁷ *Norsk folkemål. Grunnskifter og innlegg gjennom undre år. Til Halvdan Koht på åttiårsdagen 7. juli 1953*, Oslo 1953 [s. 295].

På godt og vel 30 store sider gjer Aasen unna mange hundre års språkhistorie i tre delar. I del I viser han korleis det gamle norske språket blei brukt i skrift fram til reformasjonen, i del II sporar han opp leivningar frå dette språket i mengder av verk, og i del III gjer han skarpt greie for dei prosessane som sende allmugespråket inn i miskreditten. Der har han også lagt inn noko så uvanleg som ei diskret sjølvmelding av arbeidet sitt og kva som har vore viktig for han.

Den som les dette, tenkjer ikkje på det som ein uferdig tekst. Det umiskjennelege Aasen-grepet er der. Han set opp motstykket til sin eigen posisjon og drøftar seg fram til det motsette av utgangspunktet. «Vi høre stundom visse besynderlige Meninger om denne Sag», heiter det i opningsdelen (s. 19). Kven dei er, dei som meiner dette, skriv Aasen sjeldan, heller ikkje her. I staden set han heller namn på alt og alle som han bruker i eigen argumentasjon. Det er i del II han spikrar fast eigen posisjon, og der dreg han vekslar på heile 37 verk av 33 namngitte forfattarar, utgitt frå 1552 til 1820. Det er gidd tenkt og snedig gjort.

Denne teksten er like tett som mykje av det Aasen skreiv elles. Utan å studere manuskripta er det uråd å seie korleis han har arbeidd med teksten, men lesaren merkar at forfattaren har filt og tenkt, grubla og skrive. Med døme frå *Diplomatarium Norvegicum* og mange andre kjelde-skrifter viser han at der var eit felles skriftspråk i høgmellomalderen med små geografiske og andre skilnader. I si vesle språkhistorie var det skriftspråket han skreiv mest om, og om diktverka var få, var der likevel mykje anna som var skrive.

Han meiner å finne tydelege spor etter at fleire kunne lese og skrive enn ein hadde rekna med: «Overalt i Bygderne har [det] været Folk, som forstode at opsætte et ordentligt Dokument» (s. 18). Det som kunne kallast dialektformer, var verken mange eller viktige, og i hans eigen tekst er der ingen spor av eit språkleg-geografisk hierarki. Derimot framhevar han den forakta som han meiner mange i det makthavande sjiktet viste overfor dei som enno brukte norsk. Bøndene, altså allmugen, heldt fram med å bruke norsk fordi tidlegare generasjonar hadde gjort det, og fordi det var det rette talemålet for dei.

Aasen set eit skarpt skilje ved reformasjonen. I tida etterpå var det etter kvart «kun enkelte sparsomme Glimt af Folkesproget» (s. 31). Med tanke på den fordøminga og likesæla dette språket blei møtt med, finn Aasen det påfallande at nokre embetsfolk likevel samla inn kunnskap om

språket. Både forfattarar og slike embetsfolk blei nødvendige føresetnader for at fragment av skriftspråket kunne førast vidare. Etter kvart auka kunnskapen om det gamle språket, og «dette maatte da efterhaanden lede til en Vending i Opfatningen af Almuesproget» (s. 41).

Det danske språket var blitt meir eller mindre einerådande, og det gamle norske språket redusert til kvardagsspråk for folk flest. Det forklarer Aasen med tre faktorar. Noreg var blitt ein del av eit anna land, men det forklarer på langt nær alt, meiner han. Verre var det med dei mange danskane som hadde fått arbeid og bustad i Noreg, og som tok språket sitt med seg. Verst var det likevel «at ogsaa de indfødte Høvdinger og Enbedsmænd vendte sig bort fra Landets og Almuens Sprog» (s. 42). Aasen dempar kritikken av makta i København og set i staden fram ein sterk kritikk av dei lydige norske bodberarane.

Over tid var dermed ikkje berre det gamle norske språket blitt redusert til eit språk for allmugen. Det var blitt ei framand språkform, eit forvanska språk. Allmugen måtte distansere seg frå sitt eige og prøve seg i *det indførte Sprog* som best ein kunne. Talemålet til allmugen blei møtt med *Ringeagt*, og det innførte danske språket fekk meir og meir merk-semd, og det som i notidstale ville heite status. Det Aasen her gjer ganske presist, er å skildre på eit overordna nivå korleis eit språksamfunn blir kolonisert gjennom ei kolonimakt, koloniherrar og deira innanlandske medlauparar. På det individuelle nivå jamfører han dette, utan å seie at han gjer det, med tenestejenta som må snakke som husbonden på herregarden. Det stod ikkje å lese tydeleg i andre skrifter den gongen, så kvar hadde han det frå? Han hadde høyrte det ofte nok på reisene sine.

I del II namngav han kvar ein forfattar og kvart eit verk han kommenterte. I del II nemner han knapt andre enn brørne Grimm. Fem sider før slutt skriv Aasen seg anonymt inn i historia ved å omtale all si gjerning i passiv utan noko subjekt. Det var blitt ønskjeleg å få fram eit oversyn over dei norske dialektane, slo han fast: «En saadan Undersøgelse er ogsaa foretagen og derved har det da viist sig, at disse Bygdemaal i Grunden ikke ere saa forskjellige» (s. 46). Etter nokre linjer om skilnadene drog han til: «Og trods al Ulighed bliver der dog endda et fast Grundlag ti et selvstændigt Sprog» (s. 47). Det grunnlaget finn han over heile landet, men det har «sin friskeste Kjerne i Landskaberne paa begge sider af Landets længste Bjergkjæde.» Det viktige ordet er *begge*; for han var det ikkje tale om eit landsdelsspråk i vest.

Denne nye kunnskapen jamfører Aasen med språkvitskaplege arbeid med andre språk som det norske språket slektar på. Slik gir Aasen det språket han fann, i denne tette studien både ei historie og ein internasjonal samanheng.

Aasen blei gamal og snakka seg sjølv ned dei siste åra. Ikkje i denne historia. I tillegg til utsegna ovanfor peikar han diskret på to andre sider av sitt eige arbeid.

Det eine er kunnskap. Dei seinare åra har vitskapen fått ei rekkje opplysende skrifter om allmugespråket, skriv Aasen: «Disse Skrifter have da ogsaa havt det Formaal at paavise Folkesprogets store Værd og Betydning for derved at tilskynde Almuen til at holde fast ved den gamle nedarvede Taleskik og især til at sætte større Pris paa de Bygdemaal, som have bevaret mest af det gamle Sprog (s. 48).» I 1885 såg forfattaren tilbake på eige verk og samanfatta kva det var han hadde utretta, og kvifor han hadde gjort det.

Det andre er den dynamikken som no er skapt: «Efterat nu den senere Tids Arbeider have skaffet os Agang til en bedre Kundskab om vor gamle Bogmaal og de beslægtede Sprog, vil denne Tanke om en norsk Sprogform synes at være saa naturlig, at den vel altid vil paatrænge sig og atter komme paa ny, om da den end for en Tid skulde være tilbagetrængt» (s. 49).

Dette var Ivar Aasens språkpolitiske posisjon i alders år. I ettertid har mange henta fram ei utsegn som dukka opp i 1948. Kjelda var den nordlandske mangesyslaren Ole Tobias Olsen. Denne refererte noko Aasen skulle ha sagt: «Om han på forhånd hadde ant, at hans arbeid med dialektforskningen skulle ha kommet til å skape en slik ufred og splittelse som det hadde gjort, ville han neppe ha tatt det opp.»³⁸ Det kan Aasen ha sagt i ei tung stund, men han kan ikkje ha meint det lenge. I hans forståing av kva som skaper endring, representerte det språket han hadde funne ei kraft som ikkje kunne stoppast. I striden for nynorsk gjekk ingen lenger enn Ivar Aasen. Han hadde ein plan og snudde aldri. Myndig skreiv han no historie, si eiga historie.

DET ER NOKO MED LYRIKKEN til Ivar Aasen. Retorikken i lyrikken hans, altså tenkjemåten og seiemåten, har mange gitt sine klare og overtyande ana-

³⁸ «Ivar Aasens vurdering av sitt eget arbeid», *Morgenbladet* 9.7.1948.

lysar av Han dikta om menneske i landskap, og han dikta menneska pålitelege, arbeidsame, sindige og små, skriv litteraturvitaren Jan Inge Sørbø.³⁹ Ein annan litteraturvitar, Willy Dahl, har sagt det slik: Folk arbeider i Aasens dikt, og det gjer dei ikkje i den lyrikken som blir produsert av hans samtidige.⁴⁰ Den retoriske likskapen, altså tenkjemåten og skrivemåten, er stor mellom visene og ordtaka, skreiv eg sjølv: Verselinja *Til lags åt alle kan ingen gjera* frå sluttsongen i *Symra* var like mykje eit ordtak som ordtaket *D'er inkje lett å gjera alle til lags*. Utbrodert:⁴¹

«Songlyrikken var klar og enkel, gjerne moralsk oppbyggjeleg, og lett å forstå. Det enkle skulle berre ikkje bli banalt. Dikta er ganske stille; der er ei roleg stemning. Tankar og meiningar, metaforar og former, går ofte att frå tidlege til seinare dikt. Dette var ei dikting i kontrastar – løgn og sanning, høg og låg, mellom ytre glans og indre verdi.

På sitt beste blei diktinga hans monumentalt enkel. Form og innhald blei eitt i dei form- og taktfaste dikta. Han skreiv i klassiske former, dikta nytt til den gamle stevtonen og gjorde dermed tekstane sine lette å lese, gode å syngje, noko å kjenne seg att i. Den litterære strategien var dobbel. Han viste at nynorsk kunne brukast til alt, også dikting, som eit taktfast og språksikkert svar til kritikken frå smaksdomaren i 1852, og han gav publikum noko nytt å lese og syngje.

«Dei fekk sin eigen tanke sunge.»

Songen er stikkordet. Ivar Aasen skreiv viser, ikkje dikt, songlyrikk, ikkje skriftlyrikk. Vegen inn i lyrikken gjekk frå høvesdiktinga, han debuterte som høvesdiktar i 1833, og tradisjonssongane og skillingsvisene. Samstundes er der eit retorisk trekk i visene hans der det munnlege møter der skriftlege.

Det er så mange setningar som opnar med mynde, dei slår fast, dei seier det utan atterhald. «Det er», skreiv Aasen, og slik var det. Denne litterære signaturen var til hjelp då kulturminister Trine Skei Grande var i beit for ei påliteleg kjelde.⁴² I årevis hadde ho brukt eit sitat som ho heile tida hadde meint var frå Ivar Aasen, men stemte det?

³⁹ Jan Inge Sørbø: "Portalen til nynorsk-lyrikken", *Syn og Segn* 1996, s. 58.

⁴⁰ Willy Dahl: «Ein bondegut møter kapitalismen. Eller: Ivar Aasens lyrikk på ein annan måte», *Syn og Segn* 1977, s. 330.

⁴¹ Ottar Grepstad: *Historia om Ivar Aasen*, Oslo 2013, s. 263.

⁴² Trine Skei Grande i telefonsamtale med forfattaren 2.5.2018.

Dei tru, det skal ganga so fort
alt fram til noko stort.
Men so tidt nokot stort er naatt,
so kjem det stødt nokot saatt.

Ho kunne linjene på rams og siterte heilt rett. Eg hugsar ikkje linjene i far-ten, men kjende att skrivemåten: «Dei tru, det skal ganga ...», med sitt innebygde varsel om at det er kanskje ikkje slik som dei trur. Dette er siste halvdelen av første strofa i «Att og fram», ei vise som var med uendra i alle tre utgåvene av *Symra* – 1863, 1867 og 1875.

Hausten 1859 skreiv Vinje og Aasen saman «Kippevise», ei ertande nidvise om redaktør Christian Friele i Morgenbladet og redaktør Bjørnstjerne Bjørnson i Aftenbladet. Ein skal ikkje ha lese mykje Aasen for å sjå kven som skreiv dei tre første linjene, og kven som skreiv den siste, som går att i alle fem strofene.⁴³

Morgenbladet og Aftenbladet
dei grønast som Lauv på Lind.
Det eine vekkjer os upp til Kaffe,
det andre svæver os inn.
Det gjenger so underleg til i Verdi.

Det er i forfeltet det skjer hos Aasen. Der set han tonen.

Dei to skreiv meir i lag. Eit niddikt frå 1850 er ganske sikkert det første fellesverket. Trykt blei det først i 1862, i *Dølen*, og der fortalde Vinje kva som hadde skjedd.⁴⁴ Han hadde kome på kant med redaktør A.B. Stabell i Morgenbladet vinteren 1850 og var kantete nok til a) å skrive eit niddikt, b) sende det til redaktøren, c) bli refusert av redaktøren og d) bli løyst frå ein avtalen om å skrive i avisa som han meinte han hadde, men som redaktøren nekta for at han hadde.⁴⁵ Diktet handla om Stabell og Ludvig Kristensen Daa, meningssterk redaktør i Christiania-Posten. Vinje skreiv første strofa, Aasen den andre:⁴⁶

⁴³ *Dølen* 30.10.1859.

⁴⁴ *Dølen* 1.6.1862.

⁴⁵ A.B. Stabell: «I A.O. Vinjes Biographi», *Illustreret Nyhedsblad* 9.8.1863.

⁴⁶ Ottar Grepstad: *Vinje-bibliografien. Skrifter av og om Aasmund Olavsson Vinje 1843–2016*, Ørsta 2017, s. 113 og 132.

Vor Politik er snurrig nok.
Den er, ja hvad? – et ægte Babel,
som falder ei ved første Schoch:
den muret er af Daa og Stabell.

De snakke vildt. – Naturligvis:
Forvirring er jo netop Babel.
De kjævle paa sin gamle Vis,
som brød man sig om Daa og Stabell.

Dette er slappe greier. Her er ingen ting av det personlege preget som begge utvikla i nynorsk lyrikk seinare, lite endrar seg frå første til andre strofe, og visste ein ikkje betre, var det uråd å seie kven som hadde skrive kva. Aasen nemnde aldri noko om dette diktet. Det kan ha vore tilfeldig, men det kan også vere at han såg kor dårleg det var. Vinje, derimot, brukte alt han måtte ha for å fremje si sak og var på langt nær så streng mot eiga dikting som Aasen var.

Kor som er: Både Aasen og Vinje dikta mykje betre på nynorsk enn på dansk.

EIN MAIKVELD I 2008 sat eg og grunda på kva det kunne passe å snakke om ved det faste opningsinnslaget under Dei nynorske festspela: blomar på Aasen-statuen i Ørsta. Nokre veker seinare stod eg der med desse opningslinjene i det året landet feira 100-årsjubileet til Olav H Hauge: «Ein tanke slo meg her om dagen. Kunne det vere mogleg? Nei, det kunne ikkje stemme. Jo, det var nok slik.»

Eg hadde leita gjennom alt som var å finne av skrifter av Ivar Aasen, og den eine biografien etter den andre. Ingen stad såg eg spor etter det eg lurte på. Framleis usikker på om det kunne stemme, sa eg: «I alt det som er skrive om Ivar Aasen, er det noko som manglar. Det er eit merkeleg frávær i livsverket hans slik det er blitt omtalt til no.» Kunstpause: «Ivar Aasen tok aldri ordet.»

Sant nok, han skreiv fleire tenkte talar til 50-årsjubileet for Grunnlova i 1864. Dette var djupt alvorlege tekstar frå ein som hadde brukt nett-

opp linjene i Grunnlova som sitt sterkaste argument for det norske skriftspråket som han hadde funne. Bortsett frå å dikte talar, som Vinje også gjorde fleire gonger, stod Ivar Aasen altså aldri på ein talarstol.

Med Vinje var det heilt motsett. Han snakka gjerne, gjorde det ofte, var ein høgt verdsett og respektert talar. Truleg har den sida av verket hans vore undervurdert i forsøket på å forstå den posisjonen han vann.

I biografien *Historia om Ivar Aasen* (2013) blei observasjonen frå 2008 til eit konsentrat på fire linjer, forma for å bli framført munnleg, plassert som det gyldne snittet i boka, det mentale blikkpunktet på side 302:

Ivar Aasen ytra seg offentleg berre i skrift.

Han tok aldri ordet i ei offentleg forsamling.

Han heldt aldri noko offentleg foredrag.

Ivar Aasen stod aldri på ein talarstol.

Alt han oppnådde av tilslutning og endring, gjorde han gjennom skrift.

Det vekte strid då Clint Eastwood i valkampen i USA hausten 2012 heldt sin tale for den republikanske presidentkandidaten. Han valde å gjere det ved å tale til ein tom stol med skiltet president på. Han snakka som om Barack Obama sat i den tome stolen. Eastwood var slett ikkje den første som snakka til ein tom stol.

Ivar Aasen gjorde det alt i 1864. Den 17. mai det året var ein uvanleg nasjonaldag av to grunnar. Grunnlova var 50 år gamal, og «Ja, vi elsker» blei for første gong framført offentleg av eit stort kor på Slottsplassen. Det var en meget stadselig femtiårsfest i kraftig regnvêr som letta om kvelden, noterte Aasen i dagboka si. Songen nemnde han ikkje, men han passa på å skrive at det var stort fyrverkeri om kvelden.

I dette jubileumsåret skreiv Aasen sin tale for ein tom stol. Ja, ikkje berre ein, men tre slike talar skreiv han som sjølv aldri stod på nokon talarstol.

Den første fiktive talen var «Ettersleng til 17de Mai». Aasen skildrar høvet som ein draum, der han i eit lite lag gjer noko han aldri gjorde i røynda – «eg reis upp og heldt ein Tale». I den talen vil han bak ordet «fridom», som no blir så mykje brukt. «Slikt er alltid vent at høyra, naar ein trur, at ein sjølv er fri», seier Aasen, siterer unemnt frå si eiga bakvendtvisе «Gagnløysa» frå 1851 og snakkar i stort alvor om at mange ikkje er så fri som dei trur.

I stykket «Um Vanen» hadde han framheva kor viktig visdom er. I denne talen feirar han kunnskap og opplysning: «Der er ymse Krokar i Huset, som trenga vel til Upplysning».

Det andre hovudpoenget hans er språkleg. I dag har ein sunge danske og svenske songar, seier han, men ikkje ein einaste norsk. «Kor gjeng det til, at me alle saman vilja so gjerne vera Nordmenn, men ingen av oss torer tala elder kveda i Nordmanns Maal?»

Der fekk Bjørnson sitt, for 17. mai 1864 var den store, offisielle premieren for nasjonalsongen hans. Om det ikkje var for det at talen aldri blei trykt medan nokon av dei levde.

Også «Talar fyre tome Stolar» skreiv Aasen i jubileumsåret 1864. Dei tre talane blei først trykte i *Skrifter i Samling* 1912. Den første handlar om minnefestane, den andre om framgangen i landet, den tredje om fridommen.

Etter få avsnitt er fridom det sentrale temaet alt i den første talen. Det var ein stor fordel for Noreg at løysinga i 1814 kom då «Fridoms Anden var i sitt friskaste Lag, daa Folk vaaro mest tilbøygde til den Tanken, at Borgar og Bonde hadde same Rett til at styra sin eigen Bunad». Denne fridommen vil på ulike vis jamleg vere truga og kan ikkje takast for gitt, meiner talaren. Som i mange andre tekstar er det allmugen Aasen er oppteken av, og han har lite sans for at «Tvang og Trugsmaal» blir brukte i staden for å vende seg vennleg til innbyggjarane. I etterslengen retta han ein ganske allmenn kritikk. Her peikar han nokså tydeleg på styresmakterne

Aasen var ein utviklingsoptimist, sjølv om han nok fann sin språklege gullalderdraum i fortida. Det er bra at der er ein landens framgang, men ein bør hugse på at det går framover i andre land også. I dette ligg ei åtvaring mot det sjølv gode. All framgang er ikkje like verdfull; talaren er ikkje med på at alt nytt alltid er av det gode, og held på den måten fast i grunntanken sin om vanen. Framgang i kunnskap og opplysning må til, men også her spørst det kva kunnskap det er tale om.

«De kann vera god Framgang i eit Hus, um det inkje er maalat paa alla Sidor og fullsett med Spegjar og Blomsterkruokkor», seier talaren. Han held fram å snakke om det norske hus, som han gjorde i førre talen, og no ligg det han på hjartet å minne om alt det verdfulle forfedrane utretta.

Den tredje talen bruker Aasen til å oppsummere det heile og klargjere kva fridom handlar om. Då han skreiv dette, hadde han nettopp avslutta hovudverket *Norsk Grammatik*. I fire år sat han og gnikka på formuleringane i forordet. Det er og blir ein av dei viktigaste sakprostatekstane Aasen skreiv, og meir enn om språk handlar forordet nettopp om fridom.

Den fridomen så mange snakkar om, må gjelde for alle, same om dei er rike eller fattige, same kvar dei bur. Der er «ein Herre yver alle Herrar», det er noko som heiter «Rett og Sanning», og folk må få leve sine liv, same kva dei seier, «desse sjølvvalde Regjeringar av Modeherrar og Modefruer». På ny set talaren si lit til kunnskap og opplysning.

Kritikken hans er moderne i fargen, tydeleg i forma, skarp mot dei som har makt og bruker den på måtar han ikkje vil godta. Grunnlova var det viktigaste argumentet Ivar Aasen hadde når han skreiv, også forord i grammatikk eller ordbok. I desse talane praktiserer han den retten han meiner Grunnlova gir, men nemner det utgangspunktet berre som snarast.

AASEN VAR ALDRI UTANFOR NOREG, men mentalt var han mykje i Sverige. Han hadde bøker på tjue språk – svensk var eitt av dei, og svensk var eit av dei ti språka han forstod og kunne lese.

Aasen var godt orientert om svensk og dansk språk og om historia til desse språka. Språkmønster i svensk og dansk var nyttige som rettleiande system for han. Det fekk han til å ta inn nokre former i nynorsk som ikkje fanst i talemåla, men i både svensk og dansk, som verbforma *kastade*, medan han ikkje ville ta inn dativforma, som fanst i mange talemål, men ikkje i andre nordiske skriftspråk. Generelt var han kritisk til dansk, men meir positiv til svensk, og han framheva gjerne dei likskapane han fann mellom svensk og norske dialektar.

Han følgde med i det sentrale svenske språkfolk gjord, Johan Er. Rydqvist var den fremste svenske språkforskaren på 1800-talet, Aasen følgde godt med på det han skreiv, og han skreiv ein velinformert artikkel om Rydqvist då han døydde i 1877. Carl Säve var ein annan sentral svensk språkforskar, og han møtte Aasen alt i 1853. Carl Gustaf Zetterqvist samla mange prøver av talemål i Norden, og han fekk hjelp av Aasen til å skaffe ein del norske

I den grad Aasen var seint ute, var det ein fordel, for då kunne han få hjelp av verk som var fullførte i andre land. Eit slikt verk var *Ordbok öfver svenska allmoge-språket* av Johan Ernst Rietz frå 1867.⁴⁷

Ivar Aasen tok vare på tyske skjemteblad, franske celebritets- og dameblad, engelske illustrerte, danske og *svenske* folkekalendrar, norske årssalmanakkar, islandske tidsskrift, dansk-norske nyheitsblad, nynorske barne- og ungdomsblad, og aviser som det passa seg. Av språkfaglege bøker var ein del utgitt i Sverige, men elles har svenskeunionen sett lite preg på boksamlinga hans.

Berre to viser er gjendikta til svensk, men ingen av dei er blant dei viktigaste i forfattarskapen, sjølv om begge er frå Ervingen. «No er det tid» blei gjendikta og utgitt anonymt i 1903. Erik Axel Karlfeldt gjendikta «Aka på isen håle» i 1906. Songen blei ein populær songdans i Sverige og ein gjengangar i svenske songbøker, og Carl O. Segerberg skreiv jamvel ein ny melodi til teksten.⁴⁸

ALLE MENNESKE STÅR i ein samanheng. Det gjeld også Aasmund Olavsson Vinje og Arne Garborg. Ein slik samanheng formulerte forfattaren Vetle Vislie i 1905. Då var Ivar Aasen borte, likeins Vinje, og Garborg hadde skrive sine beste verk. At det var slik for Garborgs del, kunne rett nok ikkje Vislie vite då han skreiv ein artikkelserie om Vinje vinteren 1904–1905. På nasjonaldagen 17. mai 1905, det var enno tre veker til 7. juni, sette han dette på trykk:

«Ivar Aasen rudde marki og la ein traust grunnmur, og Vinje la det fyrste umfaret paa bygnaden. Og so kom Garborg og bygde fleire umfar, og etter honom eller i fylgje med honom mange trauste arbeidskarar som la umfar etter umfar, og no er bygnaden so vidt ferdig, at det norske folket held paa og flyt inn.»⁴⁹

Ivar Aasen hadde funne det nynorske språket og gitt det sin grammatikk, si ordbok og sine songar. Han gav sunt bondevit eit stilsikkert uttrykk og skjulte seg som best han kunne i tekstane, som skreiv han på vegner av andre.

⁴⁷ Kjell Venås: *Då tida var fullkomen. Ivar Aasen*, Oslo 1996, s. 258.

⁴⁸ Knut Grepstad: *Meir info til Kanskje-komponisten Ivar Aasen*, [Bergen] august 2017, s. 8.

⁴⁹ Vetle Vislie: «A.O Vinje og den dansk-norske bokheimen», V, *Høgskulebladet* 17.5.1905.

A.O. Vinje skreiv det språket inn på det eine samfunnsområdet etter det andre med sine kommentarar, dikt, talar, reisebrev og essay. Han var ein individualist som gjekk inn og ut av eit kollektiv, skapte kunst på høgaste nivå og dyrka sjølvikkert ordet *eg*.

Arne Garborg etablerte nynorsk som språk for kritisk samfunnsfilosofi, bygde opp skrivestader for dei mange som no ville skrive nynorsk og søkte ly i ordet *eg* slik jærbuen stikk bak hjørnet når det blæs opp.

Der var ein fjerde, nordlendingen Elias Blix, ordets sølvsmedkunstnar, som Einar Økland så treffane har kalla han. Dei geografiske adjektiva sunnmøring, jærbu, døl og nordlending er meir enn staffasje. Orda vitnar om eit språk som kom frå mange kantar, og ein litteratur med mange kantar.

Aasen var den første. I fleire år var han den einaste som skreiv nynorsk. Vinje var den andre. Jamsides og like var likevel ikkje Aasen og Vinje. Aasen var og blei grunnleggjaren, den første, han som fann ein skriftspråkleg fellesnemnar for dei fleste talemåla i landet. Han skreiv og dikta utanfor spaltene i ordbøkene og sidene i grammatikken, men han stod for teori, Vinje for praksis. Aasen dikta på landsmål frå 1851, men skreiv nesten all sakprosa på dansk gjennom seksti år. Vinje skreiv knapt noko på dansk etter 1858, skreiv mykje meir nynorsk enn Aasen, og tekstane hans nådde fleire lesarar.

Vinje og Aasen hadde ganske lik sosial bakgrunn. Aasen skaffa seg ingen akademisk tittel og avslo å få det. Vinje tok juridisk embetseksamen og brukte den posisjonen når han trong det, til dømes i *A Norseman's Views of Britain and the British*.

Arne Garborg debuterte som nynorskforfattar med forteljinga *Ein Fritenkjar* i 1881. Han var nr. 23 i rekkja av forfattarar som gav ut skjønnlitterære bøker eller småskrifter på nynorsk eller dialekt. Då han døyddde i 1924, hadde nær 300 gitt ut slike bøker. Det som i 1850 hadde vore skriftspråk for ein person, var i 1920-åra i ferd med å bli eit fullt utbygd nynorsk skriftkultur med institusjonar, organisasjonar, forlag, aviser, teater.

I dag skriv mange hundre tusen i dette språket kvar dag. Det er ikkje det spesielle. Nynorsk er eit heilt vanleg språk. Berre på eit punkt skil det seg frå nesten alle andre språk. Vi veit kven det var som første gongen ordla seg skriftleg i dette språket.

FØRST VAR DER EIN. Så blei dei to. Verdshistoria er full av pionerar, det er ikkje det, men det er ein fascinerande tanke å vite at i fleire år var Ivar Aasen den einaste som skreiv nynorsk. Tanken er også skremmande, for berre tre år etter at han sette den første teksten på trykk i Morgenbladet, kom kritikken, motstanden, nedlatinga.

I meining hadde han støtte frå fleire, men i praksis var han åleine. Nettopp i 1852, då motstanden kom, skreiv han at det er «Forskjel paa de to Ting: at gjøre en Ting og at tage en Ting i Brug».⁵⁰ Det er ei vakker setning men blir den tenkt sjølvbiografisk, er det også ei sterk setning. Vel skreiv han dette nokre månader før den første motstanden mot nynorsk kom på trykk, men på reisene landet rundt hadde han møtt mykje uforstand, tykte han. 1852 var året då Ivar Aasen endeleg viste korta og sa at Noreg måtte få eit heilt nytt skriftspråk. Det var også då han viste at han forstod kor krevjande situasjonen var.

Striden om det nye skriftspråket som Ivar Aasen hadde funne, tok ei ny vending i 1858. Med Dølen blei det alvor. Aasen hadde alt formidla mykje tradisjonsstoff, og det passa godt for dei som ville vise fram historia til den unge nasjonen. Vinje kunne sin tradisjon, men skeiv først og fremst om det som skjedde der og då, på eit språk ingen blad hadde vore redigerte på før. Det var alt anna enn greitt.

Dei første månadene av Dølen blei siste gongen Ivar Aasen skreiv noko vesentleg om den norske språksituasjonen utanfor fororda til ord-boka og grammatikken. Frå då av konsentrerte han seg om å lage språk-systemet så godt som mogleg.

Dette kan tolkast som eit uttrykk for at han trekte seg ut av striden fordi han ikkje orka å bruke tid og blekk på slikt. Det kan også ha vore fordi han ikkje meistra rolla som offentleg meningsaktør – talarstol og meiningsspalter var to sider av same sak.

Der er ei tredje forklaring. Med Dølen oppstod ein heilt ny situasjon. Aasen var ikkje lenger åleine. No var dei to. Og dei to kunne gjere kvar sine ting. Aasen trekte seg tilbake til arbeidet med å fullføre hovudverket *Norsk Grammatik* – han visste det ville bli krevjande. Med sine forarbeid hadde han i åra 1842–1849 vore fem år på reise, skrive ein heil grammatikk

⁵⁰ Ivar Aasen: «Budstikkens Oplysninger om Sproget», *Morgenbladet* 27.2.1861 og *Skrifter i Samling*, III, 1912, s. 173. På innbretten til *Viljen til språk* (2006) har eg diverre tidfesta sitatet til 1852.

og ei heil ordbok. Frå 1859 skilde han dei to arbeida frå kvarandre – først grammatikk, så ordbok. Den organiseringa av arbeidet kvilte på ein føresetnad om arbeidsdeling mellom Vinje og han. Aasen visste at han kunne overlata den offentlege rolla til Vinje.

DEI SKREIV DET SAME SPRÅKET, men dei skreiv langt frå på same måten.

Dikte kunne både Aasen og Vinje. Mangkunnige var dei begge, men ensyklopedist var berre Aasen. *Heimsyn* kalla han «ei snøgg Umsjaaing yver Skapningen og Menneskja, tilmaatad fyre Ungdomen. Det var truleg det første han skreiv for ei definert målgruppe, og då han skulle gjere det i 1875, valde han altså dei unge lesarane. Det er fort gjort å gløyme at Aasen var lærar i ni år, og at det var den einaste stillinga han hadde. Det Aasen sjølv heldt høgast i alders år, var nettopp allkunneboka *Heimsyn* – og *Norske Ordsprog*.⁵¹

Den eine ordna språket, den andre brukte det.

Det var noko anna å gjere ein ting enn å ta den tingen i bruk.

Aasen ordna bokstavane i rekkjer og kolonnar og system, Vinje lét dei myldre i mange retningar, men sjeldan retningslaust.

Aasen kunne skrive tekstar som var dei føredøme i lærebøker om retorikk. Vinje skreiv slik ingen før hadde gjort i spalter i blad utgitt i Noreg.

Aasen skreiv stramme linjer i rytmar som var dei rista inn i stein, minimalistisk, knapt, formfast, distansert, med usynlege skilje mellom ordtak og verselinje. Vinje dikta i eit stort repertoar, polemisk, jublande, lengtande, elskande, men også han formfast.

Aasen var personleg i brev og anna privat skrift, distansert i det offentlege. Det forsterka han ved å gjere seg anonym så ofte han kunne, ikkje berre fordi det framleis var ein konvensjon å publisere usignerte tekstar, men også fordi han ønskte at det skulle vere slik. Han hadde gitt ut fleire visetrykk under fullt namn før *Ervingen* kom anonymt i 1855. Det forklarte han til ein ven heime: «E vilde ikkje late Folkje der heime høyre, at e fær aa prima mæ slikt; e æ redde, dei vilde verte sinte paa me, fyre du veit, kva han 'Pontoppidan' seie um 'Skuespil' i Forklaringjinnne sinnaa».⁵²

⁵¹ Halfdan Møller: «Ei vitjing hjaa gamle Ivar Aasen», *Stille Stunder* 3.10.1896 og *Den 17de Mai* 15.10.1896, Aasentunet.no, lesedato 3.6.2012. Ivar Aasen nemner ikkje gjesten i dagboka si.

⁵² Ivar Aasen i brev til Maurits R. Aarflot 19.2.1855, i *Brev og Dagbøker*, I, Oslo 1957, s. 268 f.

Symra gav han ut anonymt sommaren 1863. *Diktsamling af A.O Vinje* stod det på omslaget på den boka som kom ut eit halvt år etter. Den anonymiteten gjekk raskt i oppløysing. Visesamlinga kom ut 20. juni 1863. Paul Botten-Hansen melde boka i Illustreret Nyhedsblad alt 28. juni, utan å nemne kven forfattaren var. Den 8. juli skreiv derimot Stavanger Amtstidende: «Bogen er skrevet paa Landsmaal og man har ogsaa som dens Forfatter gjettet paa Maalsagens Fader og Stridsmand Ivar Aasen.»⁵³ På mindre enn tre veker var fofattaren identifisert. Likevel heldt han fram med å gi ut *Symra* anonymt.

Aasens og Vinjes livsverk har vore eit prisme for bryting av interesser og forståingsformer, som er blitt omforma til tiltak, arrangement, kunnskap, formidling. Over tid er nok det språklege og kulturelle blitt viktigare enn det nasjonale.

Dikta, visene og prosaen han publiserte, hadde 12 ulike signaturar:

I.

I.A.

I. Aasen

Iver Aasen

Iver Andreas Iversen Aasen

Ivar Aasen

Dulheim

Einar Einstøing

Ohle Ohlzén

Ohle Ohlzén Scharfvebagchen

Olav Ingenstad

Æsing

Det spesielle er at han gjorde seg meir anonym for avislesarane etter 1858, året med ein av dei tidlege og store språkdebattane. Frå då av sette han berre unntaksvis namnet sitt under det han skreiv i avisene, og det meste av det han skreiv anonymt, stod på prent i nynorskaviser.

⁵³ «Korrespondance fra Christiania», *Stavanger Amtstidende* 8.7.1863.

Det er godt gjort forbi all tvil at Dølen på langt nær var eit einmanns-tidsskrift for Vinje.⁵⁴ Ein av dei viktigaste medhjelparane var Ivar Aasen. Kor viktig han var, vil nok aldri bli klarlagt endeleg. Frå ulike kjelder er eit oversyn over det han heilt sikkert skreiv, samla i denne bibliografien (sjå s. 87 f.). Der er 42 tekstar tekne med, og dei spenner frå viser og kommentarar til segner og omsetjingar.

Aasen skreiv nok meir. Det vitnar eit manuskriptfunn i Nasjonalbiblioteket om.⁵⁵ I ein kassett med uordna handskrifter etter Aasen ligg eit reinskrive manuskript på fem sider med tittelen «Innanlands Tidender», signert «(I.A.)». Dette stod på trykk i Dølen 27. mai 1860, utan signaturen. Dølen hadde mange slike spalter med nyheitsnotisar og anna småstoff. Aasen skreiv ganske sikkert meir enn den eine som blei prenta få veker før Vinje la ut på reisa til Trondheim 11. juni 1860. Ein lingvistisk analyse kan kanskje avdekkje fleire spor etter redaksjonsmedarbeidaren Ivar Aasen.

Som avisskribent var Ivar Aasen lite synleg for dei som truleg hadde størst interesse av arbeidet hans. Han var gjerne ein *Olav Ingenstad*, som det hende han kalla seg. Dermed gjekk han i eitt med den tradisjonen han samla inn og viste fram. Meir enn det. For å seie det med Reidar Djupedal, den skarkskrivne: «Ivar Aasen vart ein emigrant i livet, like lite heime alle stader, eller alle stader like heime.»⁵⁶

Då er det lett å oversjå rampen Aasen. Ikkje berre snudde han opp ned på det meste i visa «Gagnløysa» om Bakvendland. Han herja også med samtida i monologen «Brev om Culturen». Med pseudonyma sine var han også fri til å leike med slikt som fall utanfor systema hans. Merkeleg nok har ein av dei tekstane også falle utanfor alle seinare opptrykk. «Om Sorg» stod på trykk i Dølen 31. juli 1859.

Den som hadde signert, kalla seg Ohle Ohlzen Scharfvebagchen, saman med kona Petronelle Juliane Wilhelmine Scharfvebagchen, fødd Heüch. Her driv Aasen gjeon med det å bli ein offentleg person og ha namnet sitt på trykk i avisa, som han sjølv helst ikkje ville, men han vrir det også til ein kritikk av sosial kinking, og det gjer han fullt ut. Noko av dette dikta han seinare om i «Høgferd»: «Det er den største Gleda, ein liten Fyr

⁵⁴ Ottar Grepstad: *Avisene som utvida Noreg*, Oslo 2010, s. 30 ff. og *Vinje-bibliografien. Skrifter av og om Aasmund Olavsson Vinje 1843–2016*, Ørsta 2017, s. 40 ff.

⁵⁵ (I.A.): «Innanlands Tidender», Ms. 4° 915: 17, Nasjonalbiblioteket.

⁵⁶ Notat av Reidar Djupedal, kassett I 2, privatarkiv 355, Statsarkivet i Trondheim.

kann faa / at han slepp upp i Høgdi, saa Folk maa honom sjaa». Stykket i Dølen må lesast, ikkje gjenforteljast, og er for første gong etter 1859 trykt på ny, i denne boka (sjå s. 476 ff.).

Og ikkje nok med det. Redaktør Vinje skreiv ein usignert, trøystande kommentar som heldt fram i neste nummer. Dette var avtalt spel og endå eit prov på at det framleis kan vere meir å finne ut om det dei to karane heldt på med i Dølen.

I DEI USIGNERTE MINNEORDA «Aasmund Vinje» i Dagbladet 5. august 1870 heldt Aasen fast i verdien av fortida. Han samla mange minne frå munnleg tradisjon, men skreiv sjølv få minnestykke om andre menneske. Sørgediktet over venen Sivert i 1836 var det einaste av slikt fram til venen Aasmund døydde 30. juli 1870.

Aasen hadde vore hos Vinje ein siste gong på Rikshospitalet åtte dagar før han døydde. Dei dagane budde han seg kanskje på det som kunne kome; Vinje hadde sjølv resignert. Nekrologen blei trykt to dagar etter eit like usignert minnedikt av Bjørnson i same avisa.

Det meste av nekrologen er ein tett biografi om levd liv og utført verk. Til forskjell frå tekstane frå 1852 og 1864, der han etterlyste bruken av norsk språk, er denne skriven på dansk.

Portrettet er sett på avstand utan noko forstyrrande *eg*. Aasen lét ikkje vere å peike på ymse karaktertrekk hos Vinje, som den vansken han møtte då han var ferdig utdanna jurist og blei sakførar. Vinje fann seg ikkje «oplagt til de tørre Forretningssager og heller ikke til den Strengthed, hvormed Lovens Forskrifter maa udføres mod forarmede Skyldnere eller andre uheldige Personer».

Aasen framhevar «den Kvikhed og Dristighed» som prega Dølen, slik det hadde prega det Vinje skreiv i åra før. Minneskrivaren vurderte og konkluderte om både ambisjonar, talekunst, litterær kvalitet. Vinje «syntes bedst anlagt som Digter, idet han altid stod færdig til at opfatte Forestillinger og Indtryk, for strax igjen at meddele dem til andre og helst til et noget stort Publikum». Det er godt sett og klokt tenkt.

For Aasen var det viktig å framheve nynorskforfattaren Vinje. Han blei lesen heile tida, mange las han, fleire blei fortrulege med «den uvante Sprogform». Også her peikar Aasen på allmenta, dei som les, ikkje den eine som skreiv.

Lenge før han sette punktum i minneordet, hadde han skrive vak-
kert om det vonde: «Døden stod ham nærmere end nogen havde ventet».

BEGGE TO VAR BORTE då dei drog ut i verda på verseføter. Nett som Vinje kom dei første gjendiktingane i 1881, Aasen til engelsk, Vinje til dansk. Den eine hadde Edvard Grieg som ambassadør, den andre henta ut det han trong av tradisjonssongar og fekk utsøkt assistanse av Christian Sinding. Dei dikta på nynorsk, men blei omsette til dansk for å kunne forlate Noreg.

Då hadde Aasen også komponert fleire melodiar sjølv. I *Historia om Ivar Aasen* står det mellom anna: «Alt i 1865 hadde [Jakob N.] Kobberstad laga melodiar til nesten alle visene i Symra, men då han hørte dei Aasen hadde brukt, innsåg han at dei var betre.⁵⁷ Fleire av dei hadde han ikkje høyrte før, og Aasen nekta ikkje for at han hadde skrive fleire av dei. Det måtte berre ikkje bli kjent. Skriv 'Tone frå Møre', sa han. I ei seinare utgåve kjem eg til å skrive at De har skrive melodiane til den og den, sa Kobberstad. Når den tid kjem, ja, sa Aasen.»

Nøkkelsetninga i kjeldedokumentet hadde eg forenkla til «De har skrive melodiane til den og den». Det Kobberstad var sitert på, var at han meinte Aasen hadde skrive «melodiane til nr. 2, 3, 4, 5, 16, 20». Samtalen er tidfesta til 1866, og då var det første utgåva av Symra han viste til. Kobberstad meinte at Aasen hadde skrive melodiane til «Nordmannen» («Dei vil alltid klaga og kyta»), «Dei gamle fjelli», «Heimvegen», «Gamle Gren- di», «Tjon og Von» og «Hugen til Rikdom» («No er alt so godt og vel»). Ifølgje kjeldedokumentet avsanna ikkje Aasen at dette stemte, og han namngav i tillegg sju andre viser han sjølv hadde sett melodi til.

Det Kobberstad fortalde i 1909, var frå ein samtale 43 år tidlegare. Med mindre han hadde notat frå samtalen, var det fort gjort å hugse feil namn og nummer. Tidfestinga av samtalen er derimot mindre viktig i den forstand at dei nummera han viste til, er dei same songane i alle tre utgå-
vene av Symra 1863, 1867 og 1875.

At Ivar Aasen komponerte melodiar til nokre av visene sine, har kenge vore sikkert. Tvilen og uvissa har handla om kva melodiar han laga. Første gongen han blei oppført som komponist, var truleg i songboka

⁵⁷ Jakob N. Kobberstad i brev til Lars Søråas 1.2.1909, kopi i kassett I 20, privatarkiv 355, Statsarkivet i Trondheim.

Skolesang. I. frå 1903, redigert av Egil og Nora Kobberstad – barna til Jakob N. Kobberstad.

Den første drøftinga av emnet kom i artikkelen «Tonediktaren Ivar Aasen» med Jakob N. Kobberstad som kjelde i 1919.⁵⁸ Lista over Aasen-melodiar var identisk med Kobberstads vurdering ti år tidlegare. Det musikkfaglege miljøet interesserte seg lite for saka, og først i 1977 kom spørsmålet opp att, formulert av Ragnar Ørstavik: «Var Ivar Aasen tonediktar?»⁵⁹ I Aasen-året 1996 skreiv Terje Aarset artikkelen «Tonediktaren Ivar Aasen».⁶⁰ Lenge var han nær sagt den einaste som studerte emnet, som han drøfta i eit foredrag i Aasen-tunet 2012. Der kom han til at Aasen iallfall hadde komponert fem melodiar.⁶¹ Kobberstad hadde peika på sju. Songbok-redaktørane Lars Søråas d.e. og d.y. bygde mykje på Kobberstad.

Med Aarset var ikkje lenger anekdotar og biografiske kjelder eine-rådande. Det gjaldt å forstå dei musikktradisjonane Aasen arbeidde innanfor. Aarset drøfta dette i si store bok om Symra i 2013. Den tydelegaste konklusjonen hans var at Aasen komponerte halve melodien til «Dei gamle Fjelli». Den andre halvparten var av Johan Christian Bechler frå før 1822. I songbøkene burde det no difor stå «J.C. Bechler / Ivar Aasen».⁶² For andre melodiar som meir eller mindre sikkert er av Aasen, rådde Aarset til å skrive «Norsk folketone etter Ivar Aasen».

Denne musikkfaglege analysen tok Knut Grepstad lenger i 2017 ved å jamføre melodiane. Han viska ut mange spørsmålsteikn, sette to strekar under nokre svar, men stilte også nye spørsmål i den essayistiske studien *Kanskje-komponisten Ivar Aasen*.⁶³

Utgangspunktet hans var at alle melodiar som Aasen er kjelde til, kan ha vore laga av Aasen viss det ikkje kunne påvisast at melodien var nedskriven eller trykt før. Ivar Aasen har heilt sikkert komponert «Sun-

⁵⁸ «Tonediktaren Ivar Aasen», *For Bygd og By* 12.1.1919 og *Gula Tidend* 22.1.1919. Artikkelen var ikkje signert av Kobberstad, men bladet opplyste altså at han var kjelda.

⁵⁹ Ragnar Ørstavik: «Var Ivar Aasen tonediktar?», *Tidsskrift for Sunnmøre historielag* 1977, s. 65–67.

⁶⁰ Terje Aarset: «Tonediktaren Ivar Aasen», *Språknytt* nr. 1 1996, s. 31–34.

⁶¹ Terje Aarset: «Aasen-songane». Ivar Aasen-minneforedraget, Dei nynorske festspela, Ivar Aasen-tunet 29.6.2012, forfattarens notat.

⁶² Terje Aarset: «Aasen-songane», i Ivar Aasen: *Symra. Redigert av Terje Aarset*, Bergen 2013, s. 181 f.

⁶³ Knut Grepstad: *Kanskje-komponisten Ivar Aasen. Gamle rykte og Ny informasjon*, Eige forlag, Bergen 2017.

dagskveld», «Aka paa Isen haale», «No er alt so godt og vel», «Hugen til Rikdom» og «Gamle Grendi».⁶⁴ Fire av dei, berre ikkje «No er alt so godt og vel», er det Grepstad kallar søskenmelodiar fordi dei har ein uvanleg slutt og fleire andre tydelege likskapstrekk. Grepstad kjem til at dei fire melodiane har same opphavsperson, at den same komponisten også har skrive melodien til «No er alt so godt og vel», og at denne opphavspersonen er ein uskulert amatør – «ein muikar hadde ikkje slutta melodiane så likt».⁶⁵ Komponisten heiter Ivar Aasen, slår Grepstad fast og presiserer at det ikkje ligg noka kvalitetsvurdering i ordet «uskulert».

Det kan også hende at Aasen har komponert melodiane til «Dei vil alltid klaga og kyta» / «Nordmannen», «Dei gamle Fjelli», «Heimvegen» og «Tjon og Von», nokre av dei med lån frå andre melodiar. Aasen høyrde mange melodiar og hadde godt minne, men felles for desse melodiane er at dei har fleire element frå andre melodiar. Det har Grepstad kome fram til etter at han har studert store mengder notar og songbøker.

Tabell 2
Vurdering av Aasen som komponist til melodiar

		Kobberstad 1909	Søraas 1909-	Aarset 2013	Grepstad 2017
«Du Sundagskveld»	Ervingen		Ja	?	Ja
«Dei vil alltid klaga og kyta»	Ervingen	Ja	Ja	Halve	Halve
«Aka paa Isen haale»	Ervingen			?	Ja
«No er alt so godt og vel»	Ervingen			?	Ja
«Dei gamle Fjelli»	Symra	Ja	Ja	?	?
«Heimvegen»	Symra	Ja		?	?
«Gamle Grendi»	Symra	Ja	Ja	Ja	Ja
«Tjon og Von»	Symra	Ja			?
«Hugen til Rikdom»	Symra	Ja			Ja

Ja Sikker
? Mogleg

Summen av dette blir fem sikre og fire moglege eller sannsynlege. Etter grundige undersøkingar som ingen har gjort før, er Grepstad likevel ikkje sikker i si sak når det gjeld melodiane i Ervingen: «Han kan ha laga opp til 6 av dei 9 melodiane i Ervingen, og eit stykke på veg ein sjuande. Kanskje»⁶⁶ Dessutan laga han variantar av eldre melodiar.

⁶⁴ Knut Grepstad, same staden, s. 54 f.

⁶⁵ Knut Grepstad, same staden, s. 30.

⁶⁶ Knut Grepstad, same staden, s. 18.

Skjematisk dannar det seg eit bilete som vist i tabell 2. Grunnlaget for vurderingane er ulikt, og atterhalda i drøftingane er mange (sjå s. 158 ff.).

Det bør i det minste ikkje lenger vere tvil om at Ivar Aasen var tone-diktaren til desse fem melodiane:

- 1 Du sundagskveld (Ervingen)
- 2 Aka på isen håle (Ervingen)
- 3 No er alt so godt og vel (Ervingen)
- 4 Hugan til rikdom (Symra, blanding av 2 og 3)
- 5 Gamle grendi (Symra)

Og det er mogleg at han skreiv fire til:

- 6 Dei vil alltid klaga og kyta (Ervingen, halve)
- 7 Dei ganle fjelli (Symra)
- 8 Heimvegen (Symra)
- 9 Tjon og von (Symra)

Inntil fire melodiar i *Ervingen* og fem i *Symra* var av diktaren sjølv. Mykje talar for at «Nordmannen» blei ein folkesong med Aasens eigen melodi, iallfall halve. «Dei vil alltid klaga og kyta» var den melodi-informasjen Aasen gav i alle tre utgåvene av *Symra*.

Om melodiane har uvissa vore særleg stor fordi Ivar Aasen skjulte spora sine også her. I skriftene sine er han den allvitande forteljaren som ser alt ovanfrå, utanfrå og innanfrå på ein gong, men som ikkje viser sitt sanne eg. Diktar meinte han sjølv at han ikkje var. Som Knut Grepstad skriv: «Og når han ikkje ville gi seg ut for å vere diktar, må det ha vore utenkeleg å gi seg ut for å vere komponist.»⁶⁷

Knut Grepstad har elles funne mange tekstar til «Dei vil alltid klaga og kyta», og tre andre melodiar har fått kvar sine tekstar.⁶⁸ «Aka på isen håle» har fått lite merksemd i Aasen-litteraturen. Særleg blant folkedansarar og ved folkehøgskular har den vore mykje brukt, og det skal Hulda Garborg ha æra for. Slik kom Aasen på folkemunne også som komponist.

⁶⁷ Knut Grepstad, same staden, s. 10.

⁶⁸ Knut Grepstad i e-post til forfattaren 24.12.2017. Han har også skrive *Meir info til Kanskje-komponisten Ivar Aasen*, [Bergen] august 2017, 8 s.

DET PERSONLEGE FRÅVÆRET i mange Aasen-songar kan ha skapt ein distanse hos eit publikum som alt i utgangspunktet var på avstand. Vinje inverterte dei inn mellom verselinjene, Aasen la ikkje noko imellom. Så skal det nok skrivast at Grieg-melodiane til Vinje-songar forsterka den litte-rære kvaliteten som diktaren hadde skapt. Saman med meir fleirstemte tekstlinjer førte dette til at det finst mange fleire ulike gjendiktingar av Vinje-songar enn av Aasen-songar.

Delar av «Etterstev» i *Symra* er blitt gjendikta til 12 ulike variantar på fleire språk, medan utdrag frå «Fyrestev» og heile «Nordmannen» finst i ni ulike gjendiktingar kvar. Vinje-tekstane var kanskje ei større litterær utfordring for gjendiktarane enn Aasen-tekstane. Likevel er det slik at mange fleire Aasen-songar enn Vinje-songar er gjendikta til andre språk.

Konklusjonen blir ei motsetning til dette. Verka av Ivar Aasen, både songane og prosaen, er prega av ein norsk brukssamanheng. Det var ikkje om å gjere at dei skulle vere tilgjengelege eller funksjonelle for lesarar på andre språk. Det tenkte nok neppe Vinje på, heller, men i endå større grad enn Vinje definerte Aasen kva det norske var.

Det poenget kan understrekast med ein enkel observasjon. Aasen skreiv mykje som skulle brukast i arbeidet med grammatikk og ordbok, men det aller meste av det han publiserte av enkelttekstar, var minnestykke og tradisjonsstoff som han sjølv hadde funne – nett som med språket.

No er det i alle høve lettare å seie noko sikkert om Aasen enn om Vinje. Ein god del trykte tekstar av Vinje har gått tapt, og det finst ingen manuskript til desse. Det meste av det han skreiv, blei truleg publisert, men det er framleis uråd å seie sikkert at ein veit om alt som har gått tapt. Aasen, derimot, skreiv mykje meir enn han publiserte. Arbeidsnotata var ikkje skrivne for publisering, og mange andre manuskript blei liggande fordi han ikkje ønskte å publisere dei. «Om vort Skriftsprog» frå 1836 og «Birag til vort Folkesprogs Historie» frå 1885 er og blir to av få viktige Aasen-tekstar som er blitt publiserte posthumt. Ingen skjønnlitterære meisterverk har dukka opp etter 23. september 1896.

Sikkert er det ikkje, men sannsynleg er det at ingen litterære Aasen-manuskript har gått tapt. Dødsbuet etter Ivar Aasen blei ordna på eksemplarisk vis. Om dødsbuet etter A.O. Vinje har ingen skrive eller dokumentert noko som helst.

GJEST TIL BORDS: I vaksen alder laga truleg Ivar Aasen aldri mat sjølv, og mat er truleg det emnet frå kvardagslivet han skriv mest om.⁶⁹ 20 år gamal drog han ut på Herøy på Sunnmøre som privatstudent, derifrå til Solnør som privatlærer, frå hausten 1842 var han stort sett samanhengande på reise i fleire år, og i 1847 busette han seg i Kristiania. Der flytta han fleire gonger, men i det vesle som finst av dagboknotat om mat, og frå brev frå andre, er det tydeleg at han fekk maten servert. Han var leigebuar heile sitt vaksne forskar- og diktarliv, og det ser ut til at han heile tida leigde med kost og losji.

Til dette kjem at han mellom 1842 og 1868 alt i alt var på reise i 7 ½ år. Då budde han hos folk over heile landet, som regel hos prestar, lensmenn, meir velståande bønder m.m. Dagane var travle, men det er nok grunn til å tru at han fekk bra servering for si tid på desse reisene. Det gjekk gjetord om han, og respekten var stor, så dei behandla han som ein viktig gjest. At han ikkje ville ha noko særskilt, er ei anna side av same saka.

I Kristiania budde han billig og åt det som var *vanleg husmannskost*, må vi rekne med. Han fekk servert eit varmt måltid i 14-tida, og på kveldstid var han ofte på byen, men åt nok sjeldan på restaurant eller ute elles, nøysam som han var. Anders Hovden, som ikkje er altfor påliteleg kjelde, nemner *potetball* som noko Aasen skal ha likt. Det er dokumentert at han åt dette hos nokre sunnmøringar han var ein del saman med, og sikkert meir enn ein gong. Om *potetball* blei laga slik den gongen som no, er elles verdt å undersøkje.

Då Aasen-året 1996 opna på Café Engebret i Oslo (av di arrangøren trudde dette var ein viktig stad i hans liv), var *sildekaker* serveringa. Nokon meinte å vite at det var tradisjonell kost den gongen. Maten var god, men journalistane var forskrekka og spurde håpefullt om det kom noko anna etterpå. Det gjorde det ikkje.

Aasen reiste både langs kysten og ofte i innlandet, og menyen har nok variert frå fisk til innmat. Ingen har enno lese gjennom ordbøkene hans med mat for auga. Der vil ein nok finne presise definisjonar av mangt som byggjer på eigne røynsler. Han tykte slett ikkje alltid at det han fekk

⁶⁹ Framstillinga er henta frå eit notat til Det norske 5.12.2014. Eg valde bort dette emnet i biografien min, men i eit foredrag sommaren 2009 kom eg inn på drikkevanane hans. Det er referert ovanfor.

servert, var noko å skryte av. Sommaren 1844 var han i Valle i Setesdalen og noterte seg «tør og suur Kost». Om han ikkje var nokon gourmand, hadde han altså ei klar meining om kva som var bra og ikkje bra.

Der er eit viktig sosialhistorisk spor i songen «Gagnløysa» frå 1851. I denne bakvendtland-visa skriv han: «Om du slaktar kalven, så tenk at det er svin». Det vil seie at svin var dyr og fin mat den gongen, kalv det motsette. I dag er dette omsnudd.

Når han var på byen, som han altså ofte var, drakk han mest truleg øl og kaffi. Vi veit at han ofte var på Klingenberg, der det iallfall var nokre serveringsstader, på ein kafé i det som ein gong heitte Morgenblad-gården i Oslo, men vi veit også at ein journalist leita etter han i fleire dagar då han skulle få ein tenar til å portrettere han. Det vil seie at Aasen iallfall i 1880-åra ikkje hadde nokon stambule. Erling Lægreid hevda med kraft at Aasen var fast inventar på Café Engebret, men det finst det ingen belegg for – namnet er ikkje nemnt ein einaste gong av Aasen.

Ein profilert journalist i Dagbladet hadde ein god del kontakt med Ivar Aasen dei siste leveåra og laga tre intervju med han. Peter Rosenkrantz Johnsen tykte Aasen fekk servert skral kost, mellom anna blodklubb i smelta smør. All den tid denne journalisten mellom anna førebudde kunstnarball på Blom, kan det vel hende at hans eigne fordomar slo inn her.

Fram til Aasen var ferdig med *Norsk Ordbog* i 1873, arbeidde han stort sett jamt og hardt i tre tiår. Effektiviteten hans er knapt til å fatte. Han kunne gå frå eit avslutta arbeid eine dagen til noko nytt neste dag. Produktiviteten var så enorm at eit liv i måtehald nok var heilt nødvendig. Men ikkje heile tida.

Til tider gjekk det med ein del akevitt. Her må ein hugse på at sprit blei rekna som medisin av mange den gongen. Aasen var hypokonder nok til å tenkje sameleis. Frå eit foredrag i 2009:⁷⁰

«Ikkje berre røykte Ivar Aasen tett. Ofte tok han også ein dram. I 1853 var det mykje kolera i Christiania, og Ivar Aasen hangla kraftig. I august oppsøkte han legen sin, Joachim A. Voss. Han gav pasienten ymse

⁷⁰ Ottar Grepstad: «Dette er Ivar Aasen. I år: Kvardagane», foredrag under Dei nynorske festspela i Ivar Aasen-tunet 27.6.2009.

miksturar, opium medrekna.⁷¹ Anders Hovden meiner å vite at pasienten også fekk det rådet å ta ein dram akevitt kvar morgon på fastande hjarte.⁷²

Kan så vere, men i dagboka noterer ikkje Aasen noko kjøp av akevitt før tolv år seinare.⁷³ Han kjøper fire flasker i 1865, og held seg rundt det nivået i åra som følgjer. Jamleg klagar han over 'Svag i Hovedet' eller andre plager i samband med desse innkjøpa. Mellom 1870 og 1893 nemner han *Aqv.* berre dei tre gongene han kjøper i 1886. Sommaren 1894 går det over styr. Frå juni til desember kjøper han akevitt nær sagt kvar veke, 17 flasker noterer han, ofte kjøpte av sambygdingen og studenten Jon Fagerhol. Til medisinsk bruk? Føtene verkar iallfall. Dei to siste leveåra er dagboka for fragmentarisk til å stole på. Fagerhol sjølv har fortalt levande frå samværa med Aasen, men akevitten gløymde han å nemne.»

Jon Fagerhol var svirebror, men også støttekontakt og hjelpar. Som takk for hjelpa frå Fagerhol skreiv Ivar Aasen i 1894 eit notat om at viss han fall frå før Fagerhol var ferdig med studia sine, skulle han få det universitetet meinte var nødvendig frå Aasens konto i Volden og Ørsten Sparebank for å fullføre.⁷⁴

Det låg att litt tobakk etter han då Ivar Aasen døydde. Under den tyske okkupasjonen var steinhuset under bygging i Ivar Aasen-tunet. Då var nok tilsynet med gjenstandane etter Ivar Aasen så som så. Ialffall fortalde Arthur Klæbo seinare til Erling Lægreid at han hadde nytta høvet ein dag han var i tunet. På den tida var det krisetobakk som gjaldt, og Klæbo var sugen på ekte vare. Brått gjorde han det: Klæbo bytte ut den tobakken som låg att etter Ivar Aasen med den krisetobakken han bar på.⁷⁵

Sanningsvitne finst ikkje. Klæbo kunne vere ein storskrønar når det passa han, men han var også typen til å gjere noko slikt, og etterpå lage ei god historie ut av det.

Den hustoria fekk eit framhald. Ein dag i slutten av 1950-åra oppdaga dei to unge omvisarane Steinar Aasen og Hallvard (Halle) Hovde at det låg tobakk i ein av tobakkspungane til Ivar Aasen. Då ei busslast med

⁷¹ Ivar Aasen i dagboka juli og august 1853.

⁷² Anders Hovden, *Ivar Aasen i kvardagslaget*, Oslo 1944, s. 23.

⁷³ Ivar Aasen i dagboka 26.1.1865.

⁷⁴ Ivar Aasen i notat 27.3.1894, Sivert Aarflot-arkivet, kassett 41, Ivar Aasen-tunet.

⁷⁵ Erling Lægreid til forfattaren kring 2000. Skriftfesta av Lægreid i «Arthur Klæbo, tobakks-tjuven», *Dag og Tid* 9.4.2010 med opptrykk i *Nærgående skisser*, Oslo 2011, s. 56–58.

skuleungar hadde reist att, gjekk gutane i tiårsalderen til aksjon. Det er tjuven sjølv som fortel.⁷⁶

«Steinar henta straks to stk. appelsinpapir type Jaffa, og to klyper tobakk frå tobakkspungen til Ivar Aasen vart kverrsett. Museumet var låst, og Steinar og Halle sette Høgetua som mål der tobakken skulle prøvast.

Appelsuinpapiret vart tvinna omhyggeleg rund den knusktørre tobakken, og fyrstikker henta fram. Med det same elden nådde tobakken vart det full fyr. Tobakken brann som svartkrut og rauk som brennande bildekk. Etter tre til fire skikkelege magedrag, deiste begge gutane i bakken mellom blåbærlyng og einerøde med dobbelt syn.»

Det står att å finne ut kva tobakk dei røykte. Originalvare etter Aasen, den sterke Petum optimum? Eller krisetobakk etter Arthur Klæbo?

LESARANE HANS VAR FÅ. På papiret var det få som las det Ivar Aasen skreiv medan han levde. Opplaga var små, biblioteka få. Fleire av dei viktigaste bøkene hans, som grammatikkane og ordbøkene, kom gjerne ut i opplag på 500 eksemplar. Det gjaldt til dømes *Norske Ordsprog* (1856), og Reidar Djupedal rekna seg til at 262 eksemplar var att då Aasen døydd.⁷⁷ Songlyrikksamlinga *Symra* kom i tre utgåver, syngjespelet *Ervingen* i seks. Flest lesarar fekk han med *Ervingen*, truleg prenta i om lag 4500 eksemplar frå og med premieren i 1855 til og med 1896.

Mange las også småskriftet *Fem viser i søndre Søndmørs Almuesprog*, utgitt på Ekset i 1843. Dette var prenta i 2000 eksemplar.⁷⁸ Skriftet var i sal i februar, men alt to månader seinare tykte utgivaren Mauritz Aarflot at salet gjekk tregt. Han meinte grunnen var at «de rette liebhavere har lagt ved Havet paa Vaartorskefiskerie».⁷⁹

Kanskje kan det samla opplaget av skriftene til Ivar Aasen summerast til 15 000 eksemplar i hans levetid. Det er mindre enn Bjørn-stjerne Bjørnson oppnådde for berre ei av sine mange skrifter. Pamfletten *Engifte og manggifte* kom ut i serien *Bibliothek for de tusen hjem* i 1888. Med det 10.

⁷⁶ Hallvard Hovde: «Då han Steinar og han Halle stal tobakk frå Ivar Aasen», i Roar Rønning ofl. (red.): *Hovdebygdingar – i samhald og virke*, Hovdebygda sog- og velferds lag, [Ørsta] 2005, s. 187 f.

⁷⁷ Notat av Reidar Djupedal, kassett I 21, privatarkiv 355, Statsarkivet i Trondheim.

⁷⁸ Jostein Fet: *Eksetiana. Aarflots Prenteverk 1800–1935*, Oslo 2006, s. 147.

⁷⁹ Brev til Ivar Aasen 5.4.1843, sitert i Ivar Aasen: *Brev og Dagbøker*, I, Oslo 1957, s. 423.

og siste opplaget i 1894 var boka trykt i 21 000 eksemplar.⁸⁰ Knappt nokon les den pamfletten frivillig i dag. I det 21. hundreåret er det i det heile få som les Bjørnson fordi dei har lyst.

Noka samling av utvalde skrifter kom ikkje medan Aasen levde, men den kom før han var jordfesta. Den unge presten Halfdan Møller hadde spurt om dette då han vitja Aasen i 1895. «Det vilde han ikkje høyra stort um», skreiv Møller etterpå, «det var ikkje mykje av det, som var gagn i, meinte han.»⁸¹

Då Aasen døydde 23. september 1896, hadde Vetle Vislie arbeidd med med ei slik utgiving i fleire månader. Jordferdsdagen seks dagar seinare annonserte P.T. Mallings Boghandels Forlag at dei tre første av i alt åtte hefte av *Udvalgte Skrifter* no var i sal.⁸²

Nokre veker seinare melde redaktør Johannes Barstad i *Stille Stunder* at *Udvalgte Skrifter* låg føre komplett – «eit gledeleg Bod for alle Maal-folk».⁸³ Nye utgåver med ulike utval av tekstar kom i 1899, 1911–12, 1926, 1946 og 1976.⁸⁴

Iallfall i ettertid er det lett å sjå at nynorskforfattarane gjekk inn i skrifta under heilt andre føresetnader enn bokmålsforfattarane. Dei tenkte og dikta på eit språk utan annan skriftradisjon enn dei sjølve var med og forma, medan bokmålsforfattarane dikta vidare på den etablerte, danske tradisjonen.

Det intellektuelle og kulturelle hegemoniet låg i det danske, slik Aasen forklarte i si korte språkhistorie i 1885. At der var ein nasjonalromantikk, var noko som blei forstått av desse dansk-skrivarane. Dei som skreiv på nynorsk fram mot 1900-talet, definerte seg ikkje inn i denne samanhengen, og hadde heller ikkje noka økonomisk eller sosial og dermed hegemonisk makt til å kunne gjere det. I staden forma ein forfattar

⁸⁰ Ottar Grepstad: *Det litterære skattkammer. Sakprosaens teori og retorikk*, Oslo 1997, s. 363.

⁸¹ Halfdan Møller: «Ei vitjing hjaa gamle Ivar Aasen», *Stille Stunder* 3.10.1896 og *Den 17de Mai* 15.10.1896, aasentunet.no, lesedato 3.6.2012. Ivar Aasen nemner ikkje gjesten i dagboka si.

⁸² *Den 17de Mai* 29.9.1896. Eit stykke i *Ugebladet* 16.5.1896 syner at Vislie då arbeidde med «en skjønnsomt valgt Samling af hans bedste Arbeider. ... Det er smukt udstyret og ledsages af to Billeder af Aasen; det ene efter Fotografi, det andet efter Frøken Finnes Buste, og Billede af hans Fødested i Ørsten paa Søndmøre» (sitert etter Jostein Fet: *Eksetiania*, Oslo 2006, s. 308).

⁸³ *Stille Stunder* 14.11.1896. I november–desember 1896 annonserte ikkje forlaget dette verket i det heile.

⁸⁴ Trebandsutgåva 1911-12 blei utgitt uendra, men i eitt band i 1996 med etterord av Kjell Venås.

som Arne Garborg ei lære om to kulturar, to nasjonar. Den forståinga blei praktisert av det veksande nynorskmiljøet gjennom utskiljing, men den same forståinga blei avvist av Hegemoniet in persona, Bjørnstjerne Bjørnson.

Den nynorske litteraturen representerte ein opposisjonell litterær praksis alt ved det å skrive eit anna språk. Forfattarane uttrykte ein kulturell opposisjon, ikkje nasjonalromantikk. Enno hadde dei ingen posisjon, ingen nasjon, å dyrke eller romantisere. Ivar Aasen skreiv meir om grunnlov enn om nasjon og ville endre den nasjonen som fanst.

JUBILEA SKAPTE ELLER UTVIDA den marknaden som alt fanst for bøker og skrifter av Aasen og Vinje. Utgivarane drog nytte av den aktualiseringa som jubilea representerte, og mange forfattarar nytta høvet til å publisere nye studiar om liv og verk. Samleverk og tekstutval gjorde skriftene deira tilgjengelege over lengre tid. Derimot har det korkje for Aasen eller Vinje vore laga noka edisjonsfilologisk og tekstkritisk utgåve av det dei publiserte med alt det inventar som då høyrer med. Der er eitt unntak: *Korrespondentbrev til Drammens Tidende 1851–1859*, redigert av Jon Haarberg og Nina Evensen, utgitt som e-bok 2018.

Så godt som kvart år etter 1870 kom det ut minst ei bok med tekstar av Aasen eller Vinje.⁸⁵ Bokformatet har prega Vinje-skriftene mindre enn Aasens. *Udvalgte Skrifter* av Ivar Aasen blei annonsert alt før han var jordfesta hausten 1896. Den første utgåva *Skrifter i Utval* av Vinje kom ut på sida av alle runde år i tida 1882–1890. Nye verkutgåver kom dei 100-årsjubilea i 1913 og 1918, men andre og seinare utgivingar var utan slike aktualiseringar.

I den første verkutgåva i 1880-åra blei Vinje berre presentert med testar på nynorsk. Nesten halve tida hans som forfattar var redigert ut. Noko av det same skjedde med Aasen. Nær 150 av dei om lag 360 publiserte dikta og stykka hans har aldri vore med i noka verkutgåve.⁸⁶ I alle desse utgåvene av skrifter i utval er også lite teke med av det han dikta på

⁸⁵ Slike Vinje-bøker kom ut i 71 av dei 99 åra, jf. Ottar Grepstad: *Vinje-bibliografien*, Ørsta 2017. 18 av åra kom det ut bøker av begge.

⁸⁶ I tillegg kjem avgrensa antologiar, som Reidar Djupedal (red.): *Symra og andre dikt* (1963), Magne Myhren (red.): *Millom bakkar og berg* (1980) og Olav Hr. Rue (red.): *Ivar Aasens beste* (1991).

dansk. Ivar Aasen er gjord norskare enn han var i si eiga skrift, nett som Vinje blei i den første verkutgåva 1882–1890.

Dermed må det på ny takast ein sving utom kvardagen og inn i nasjonalromantikken.

Utover på 1900-talet blei mediedekninga av nynorske jubileum i aukande grad ei sak for nynorske blad og aviser, i tillegg til NRK. Gjennom bokutgivingane kryssa jubilea språkgrensa i den forstand at nynorskforlaga spelte ei underordna rolle. Samlaget hadde overteke sikra seg forlagsrettane til Vinjes skrifter, men dei store utgåvene med skrifter i utval 1916-21 og 1942-48 kom ut på Cappelen. Aasen hadde i stor grad vore ein eigen forleggar, og der var der Norli og Gyldendal som stod for dei viktige verkutgåvene.

Tabell 4
Verkutgåver og større antologiar

1883-90	Vinje: Skrifter i Utval, 1-6	Halfdan Halvorsen
1896	Aasen: Udvalgte Skrifter	Vetle Vislie
1899	Aasen: Udvalgte Skrifter. Folkeudgave	
1903	Vinje: Dikt og prosaskrifter	Halvdan Koht
1910	Vinje: Lyriske dikt	Idar Handagard
1911-12	Aasen: Skrifter i Samling, 1-3	Knut Liestøl
1916-21	Vinje: Skrifter i Samling, I-V	Olav Midttun
1926	Aasen: Skrifter, I-II	Knut Liestøl
1929	Aasen og Vinje: Skrifter i utval	
1941	Aasen, Vinje og Garborg: Dikt i utval	
1942-48	Vinje: Skrifter i Samling, I-V	Olav Midttun
1946	Aasen: Dikting	
1957-60	Aasen: Brev og Dagbøker, I-III	Reidar Djupedal
1959-	Aasen: Symra og andre dikt	Reidar Djupedal
1960-	Vinje: Dikt	Reidar Djupedal
1967	Vinje: Fjøllstaven min	Olav Midttun
1969	Vinje: Brev	Olav Midttun
1975	Vinje: Dikt i utval	Olav Vesaas
1976	Aasen: Skrifter	Olav Hr. Rue
1980	Aasen: Millom bakkar og berg	Magne Myhren
1991-	Aasen: Ivar Aasens beste	Olav Hr. Rue
1991-	Vinje: A.O. Vinjes beste	Halldis Moren Vesaas
1993	Vinje: Skrifter i Samling, I-V	Olav Midttun
1993	Vinje: Skrifter i Samling, VI	Jon Haarberg
1996	Aasen: Skrifter i samling	Knut Liestøl/Kjell Venås
2002	Aasen: Ordtak i utval	[Sverre Tusvik]
2018	Vinje: A.O Vinjes beste, ny utgåve	Aasmund Nordstoga

Det eine verket avløyste det andre. Aasen og Vinje heng historisk så tett saman at tyngda i desse utgivingane og den lesinga dei representerte, bør samlast for å kunne forstå heilskapen.

Mellom 1882 og 2002 blei det gitt ut 33 ulike utgåver med utvalde skrifter og antologiar, utan alle lesebøkene med tekstar av mange forfattarar. Dei 33 utgåvene inneheldt til saman 58 band, og typisk for desse utgivingane var at kvart band kom for seg. Berre i 1993 (Vinje) og 1996 (Aasen) kom ei komplett fleirbands-utgåve ut under eitt. Annakvart år i over hundre år kom det dermed ut eit band med skrifter av Aasen og/eller Vinje. Dette har nok vore viktig for at forfattarskapane blei verande levande og tilgjengelege.

Jubilea skapte eller utvida den marknaden som alt fanst for bøker og skrifter av Aasen og Vinje. Utgivarane drog nytte av den aktualiseringa som jubilea representerte, og mange forfattarar nytta høvet til å publisere nye studiar om liv og verk. Mellom 1883 og 1968 kom det ut i alt 16 samleverk og tekstutval av dei to.⁸⁷ Det gjorde skriftene deira tilgjengelege over lengre tid. Derimot har det korkje for Aasen eller Vinje vore laga noka edisjonsfilologisk tekstkritisk utgåve av det dei publiserte.

HAN BLEI NOK MEIR HØYRD ENN LESEN. Etter premieren i Christiania våren 1855 blei skodespelet *Ervingen* raskt ein teatersuksess. Det var jamvel eit lesestykke. Aasen-venen Johannes Belsheim drog tilbake til Vang i Valdres frå Asker seminar hausten 1855. Der las han på nokre få veker stykket for bygdefolk «neppe langt frå 100 Gange».⁸⁸

Kvar og kor mykje *Ervingen* er blitt spelt, har ingen undersøkt systematisk, men Johs. A. Dale har somt å fortelje.⁸⁹ I 1858 blei det oppført i Bergen for første gong, det blei spelt under kongekroninga i Trondheim i 1860, og Christiania Theater spelte det for første gong 17. mai 1860. Berre fram til 1862 var stykket sett opp 12 gonger på Kristiania Norske Theater. Med Henrik Ibsen som artistisk direktør vitja teateret Halden i juni 1861 med stykket. Ibsen var truleg sjølv ikkje med dit.⁹⁰ Stykket blei spelt i

⁸⁷ Ottar Grepstad: *Aasen-bibliografien. Skrifter av og om Ivar Aasen*, Ørsta 2018.

⁸⁸ Johannes Belsheim: *Ivar Aasen*, Kistiania 1901, s. 37.

⁸⁹ Johs. A. Dale: *Nynorsk dramatikk i hundre år*, Oslo 1964, s. 23 f.

⁹⁰ Vidar Parmer: *Teater på Fredrikshald. Teater, pantomime, linedans, ekvilibristikk, menasjeri, vokskabinett, kosmorama etc. på Fredrikshald*, Halden 1965, s. 214. Takk til Per Magnus F. Sandmark for tipset.

Trondheim i 1862 og utløyste det som kanskje var den første språkdebatten i byen. Den første songboka med Aasen-songar, var *Sangbog for Trondhjems Turnforening*. Songane var frå Ervingen, og boka kom ut nettopp i 1862.⁹¹

Den 17. mai 1879 var ei storhending i forfattarskapen til Ivar Aasen. Den dagen blei stykket spelt på Bergens Theater.⁹² Det blei spelt ein stad til på denne nasjonaldagen, i Paris. Truleg var det første gongen at eit verk av Aasen blei oppført utanlands, og dei som stod bak, var den såkalla norske kolonien i byen. Det einaste arkivsporet er ei helsing frå skodespearane i eit brev signert Frederik Bætzmann.⁹³ Han hadde også fortalt om framsyninga til Dagbladet, der han nemnde at ambassadør Georg Sibbern var blant gjestene. Derifrå fanga Fedraheimen opp historia.⁹⁴

Under Den norske Marknaden i Oslo i 1898 stod stykket på repertoaret, og det skal ha vore det første stykket i Bondeungdomslaget i Oslo i 1901. Hulda Garborg øvde det inn i Det norske Spellaget kring 1910, og Det Norske Teatret opna med dette stykket i 1913. I tillegg til slike og andre profesjonelle scener sette mange ungdomslag opp Ervingen, og i 1942 sende NRK stykket i Radioteatret.

Og han blei sunge. På få år gjekk songane frå boktrykk til folkefest. Dei var skrivne i bunden form, var formsikre og kunne lett syngjast. Dette gjaldt så vel songane i Ervingen som andre frittstående songar. Om kvelden på nasjonaldagen i 1867 var det feiring på vanleg vis i Det norske Studentersamfund i Christiania, med eit uvanleg innslag. 150 var til stades, mellom dei Bjørnstjerne Bjørnson, Marcus Jacob Monrad og A.O. Vinje, Dei høyrde ein nyvald styremedlem i Samlaget, Carl Johan Nielsen, tale for Ivar Aasen, som ikkje var der. Og «Nordmannen» blei sunge, men i referatet står det ikkje kven diktaren var; det var nok kjent frå før.⁹⁵ Til festen låg det føre eit småtrykk med ein ny variant av songen med seks strofer. Dette kan vere den første dokumenterte framføringa av «Nordmannen» som allsong, men songen var enno ikkje slik som diktaren ville den skulle vere.

⁹¹ Terje Aarset i e-post 23.5.2013.

⁹² «Paa Bergens Theater», *Fedraheimen* 21.6.1879.

⁹³ Brevs. 174, uregistrerte brev, brev frå Frederik Bætzmann.

⁹⁴ Notis i *Fedraheimen* 28.5.1879.

⁹⁵ «Björgvin paa 24de Mai», *Ferdamannen* 24.5.1867.

Songane hans var i ferd med å hamne på sjølvstyr inn i songbøkene. Der kunne alt skje av forenklingar og forvanskingar, men det gjorde iallfall at dei blei brukte av mange, og det var det som gjaldt for diktaren.

AASEN BLEI EIN NEDSKRIVAR for dei mange. Han lytta, observerte, hugs, noterte. Dermed skriftfesta han det munnlege, for så vidt slik ein journalist ofte gjer det, sytte for at det kunne hugsast i framtida.

Om det han skreiv ned, meinte Aasen lite. Det han meinte, viste han ved at han gav det munnlege stoffet ei så god litterær form som råd var.

Vinje plukka også opp eit og hitt, men han skreiv det meir inn i si eiga form, flytta det nærmare eg-et i skrifta si. Han kunne vere ein meddiktar, men var ingen nedskrivar. Mannen frå Vinje skreiv mykje om minnekultur, mannen frå Sunnmøre skriftfesta minne.

Ivar Aasen plukka språket frå kvarandre i ordbøker og grammatikkar, og sette det saman att på nye måtar i dikt og prosa.⁹⁶ Det han skreiv, var dels individuelle tekstar, dels kollektive.

Det første han fekk trykt, var to skillingsviser – ei om «den sørgelige Tildragelse» då tre born omkom i brann på garden Krøvel i Ørsta 7. juni 1833, og «En Trøstesang for anfægtet og bedrøvet Sjel» i 1833 – «forfattet og i Trykken bekostet af Iver Andreas Iversen Aasen».⁹⁷

Den siste av eigne tekstar han kunne sjå på prent, var truleg omsetjinga av bibelforteljinga om den bortkomne sonen i Luk 15. Denne blei første gongen publisert i 1869, og 25. august 1896 prenta Den 17de Mai teksten på ny.⁹⁸ Ein månad seinare var han borte.

Han festa det munnlege til papiret og æva etter skriftlege føredøme. Dei fleste kjeldene hans var munnlege. Side opp og side ned siterer han folk han har snakka med, men i beste fall blir dei identifiserte med eit stadnamn. Ordbøkene og grammatikkane er sitatsamlingar på ordnivå i alfabetisk orden. Det er også ordtaksamlingane, berre ordna tematisk.

Ivar Aasen skriftfesta ein fleire hundre år lang munnleg språktradisjon. Han skreiv ned eit språk i alle sine detaljar. På den måten markerer

⁹⁶ Ideen til den setninga kom under eit foredrag av Ivar Roger Hansen på Petter Dass-museet 22.3.2012.

⁹⁷ Jf. Jostein Fet: *Eksetiana. Aarflots Prenteverk 1809 – 1935*, Oslo 2006, s. 112.

⁹⁸ *Ervingen* blei utgitt i 6. utgåva i 1896 i eit opplag på heile 2000. Det store opplaget kunne tyde på at boka kom etter at Aasen var død, men ei avis som Den 17de Mai hadde annonsar for boka også før han døydd.

han overgangen frå munnleg tale til skriftkultur. Det har mange gjort etter hans tid. Få hadde gjort det før.

«Ja, *vi* elsker dette landet», skreiv Bjørnson. «Han såg ut på det bårute havet», skreiv Aasen. «No ser eg atter slike fjell og dalar», svara Vinje. «Um store Menn dei falla fraa», sukka han. «Dei vil alltid klaga og kyta», la Aasen til i festleg lag. Her er den viktige litterære skilnaden mellom Aasen og Vinje. Dei såg verda frå ulike stader og dikta frå ulike synsvinklar. Hos Aasen gjekk det mest i *han* og *dei*, hos Vinje var det mest *eg* og *du* og *han*. Det var den eine mot dei mange, og første person eintal mot tredje person fleirtal. Den eine var tett på, den andre heldt avstand. Formelt skapte det ein avstand i tekstane hans, men likevel ein nærleik ved at dei blei oppfatta som gyldige. Aasen var ein ordførar for eit kollektiv.

Tabell 5
Pronomen i song- og skriftlyrikk av Aasen og Vinje
Absolutte tal

	Aasen	Vinje
eg	283	910
jeg	14	0
du	275	739
han	316	1076
ho	49	261
hun	2	0
me	112	164
vi	17	261
dei/deim	361	444

Den enkle teljinga i tabell 5 viser denne klare tendensen når ein tek omsyn til at Vinje skreiv mange fleire dikt enn Aasen.⁹⁹ Det som pregar lyrikken til Aasen, viser også att i prosaen hans, men der er *eg* og *han* og *dei* om lag like viktige. Også Vinjes prosa er som lyrikken hans. Som ferds-skrivar i *Ferdaminni fraa Sumaren 1860* brukte Vinje *eg* 1499 gonger, *me* 304 gonger.¹⁰⁰

⁹⁹ Digitale søk i Ivar Aasen: *Skrifter i Samling*, I–III, Oslo 1911–1913 og A.O. Vinje: *Skrifter i Utval*, 5, Kristiania 1886. Søket skil ikkje mellom forteljarinstans og annan bruk av pronomena. For Vinje er berre dikt på nynorsk med i det aktuelle bandet. Omsette dikt er ikkje rekna med.

¹⁰⁰ Reidar Djupedal: «Innleiing», A.O. Vinje: *Ferdaminni fraa Sumaren 1860*, Bergen 1969, s. V f.

Vinje skreiv ein god del om kvinner, Aasen svært lite, og difor brukte Vinje oftare *ho* enn Aasen gjorde, sjølv om *ho* viser til meir enn kvinner på nynorsk. Det heile blir forsterka av setningsbygninga. Aasen opna gjerne verselinjene med *han* og *dei*, medan Vinje skreiv *eg* lenger inn i linjene. Det gjer ofte Aasen-songane meir insisterande, Vinje-dikta meir innsirklande.

Aasen var mest ein tilskodar, Vinje var også ein deltakar. Å reise år etter år, møte folk dag etter dag, lytte og lytte der og då, må ha gjort noko med han. Det aller viktigaste på dei mange reisene var å lytte etter alle romma i språket, ikkje berre holromma. Det inviterte ikkje til å skrive i eg-form. Aasen skreiv andre inn i tekstane sine og seg sjølv ut i margin. Slik blei han ein allvitande forteljar i tredje person eintal og eit menneske i tredje person fleirtal.

Det var der han plasserte seg sjølv mellom pronomena i sin eigen grammatikk.

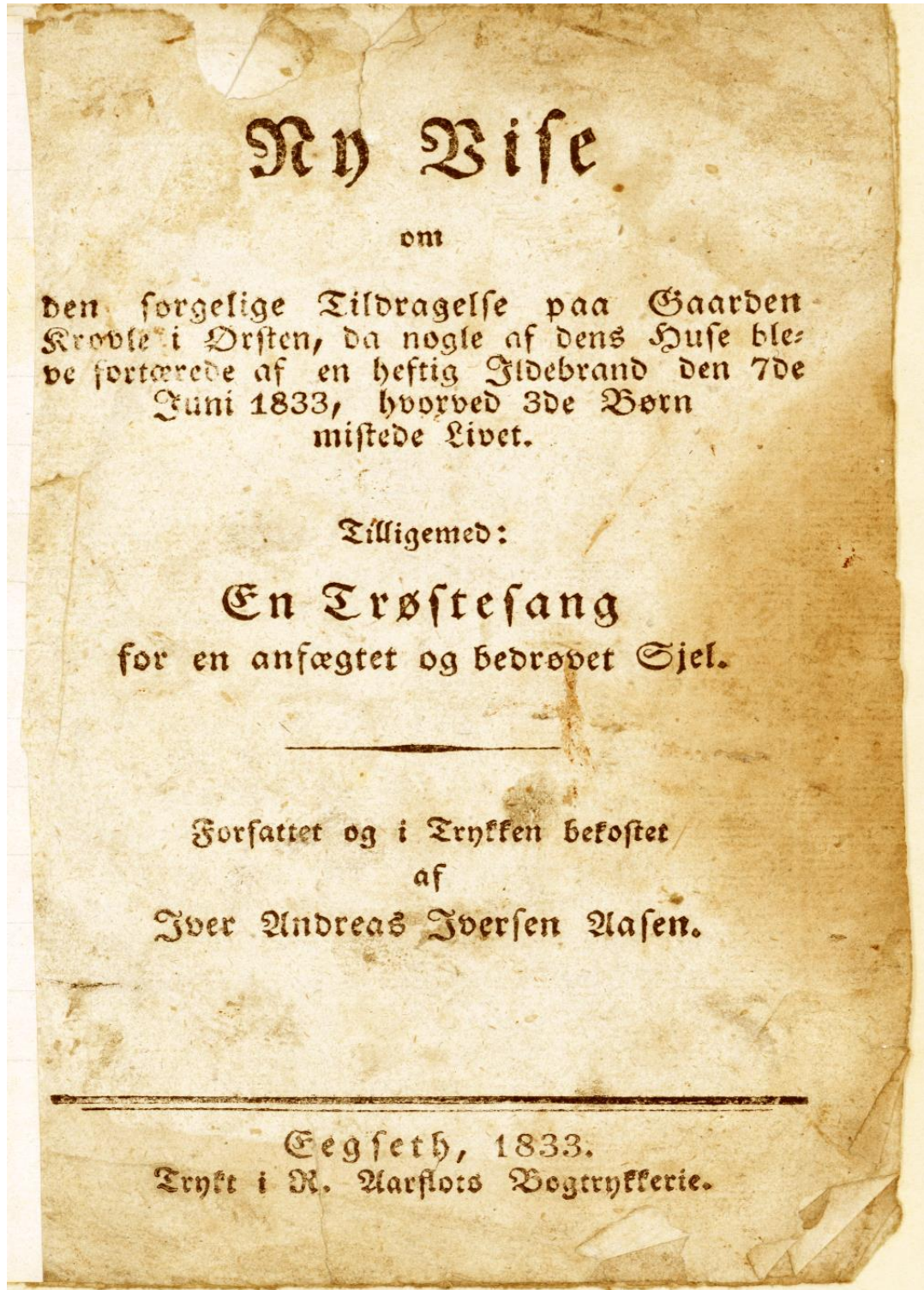
EI UNDRING ER DER FRAMLEIS etter desse linjene.

Dette mennesket i tredje person fleirtal skreiv sine tekstar og gav ut sine skrifter. I Aasen-tunet ligg Arne Garborgs utslitne brukseksemplar av *Norsk Ordbog* frå 1873. Der er eksemplar av nesten alle førsteutgåvene av dei bøkene Aasen gav ut, men fram til 2000 mangla førsteutgåva av *Symra* frå 1863.

Noko manglar likevel. Ivar Aasens eigne eksemplar av hans eigne skrifter er lite brukte. Mang ein gong må han ha slått opp i grammatikken og ordboka. Dei bruksbøkene finst ingen stad.

Ivar Aasen fann eit språk, skreiv det i bruk, brukte sine eigne bøker. Ein eller annan gong før han gjekk ut or tida, blei dei viktigaste bruksbøkene hans borte. Skriftera var gått i eitt med språket.

Utgivningar 1833–1896

Bøker – originalverk og omsetjingar

1. *Fem Viser i søndre Søndmørs Almuesprog* af Iver Aasen. Trykt og forlagt af Mauritz Aarflot. Priis: 6 Skilling. Egsæt 1843. 16 s. Prøvetrykk desember 1842 i 100 eks. Vanleg opplag utgitt 3.2.1843 i 2000 eks. Innbinding: I eitt eksemplar som er sett, kan ein kanskje sjå restar av eit blågrått omslag. I eit anna eksemplar er det blankt omslag (brunt). To av visene blei utgitt i småskriftet *Tvo Visor*, sjå nr. 34, og *Fem Viser ...* blei trykt i nytt opplag i 1900, sjå nr. 1080.

2. *Det norske Folkesprogs Grammatik* af Ivar Aasen. Udgivet paa det kongelige norske Videnskabs-Selskabs Bekostning. Trykt hos Werner & Comp, Kristiania 1848. XVI+240 s. 500 eks. Trykt i to papirkvalitetar – a) vanleg papir, og b) betre papir. Innbindinga er truleg i to variantar av forlagsbandet – a) kartonasje, og b) raudt heilskinnband med forlagsbandets alle karakteristika. Aasen fekk 25 eksemplaer tilsendt til Trondheim 7.4.1848.

3. *Ordbog over det norske Folkesprog* af Ivar Aasen. Udgivet efter det kongelige norske Videnskabs-Selskabs Foranstaltning og paa dets Bekostning. Trykt hos Carl C. Werner & Comp, Kristiania 1850. XVI + 640 s.. 500 eks. Om lag 20 000 oppslagsord. Innbinding: omslag, typografisk.

4. *Søndmørsk Grammatik eller Kortfattet Underretning om Bygdemaalet paa Søndmør* af Ivar Aasen. Trykt hos Mauritz A. Aarflot. Eegsæt 1851. 47 s. 10 skilling. 400 eks. Innbinding: omslag, blankt.

5. *Prøver af Landsmaalet i Norge* af I. Aasen. Trykt hos Carl C. Werner & Comp, Christiania 1853. 126 s. 500 eks. Innbinding: blågrønt kartonasjeband. Annonsert til sals 21.8.1853.

6. *En liden Læsebog i Gammel Norsk* af I. Aasen. Trykt hos Chr. Grøndahl, Christiania 1854. 46 s. 500 eks. Innbinding: omslag, blankt, grønt, brunt og lysegrått.

7. [–] *Ervingen*. Sangspil i een Akt. Trykt paa det norske Theaters Forlag hos Carl C. Werner & Comp, Kristiania 1855. Med notebilag og melodiinformasjon over alle songane. 24 s. Innbinding: kombinert omslag og tittelblad. *Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 20–65; *Skrifter*, 1976, s. 147–187.

8. *Norske Ordsprog samlede og ordnede* af I. Aasen. Trykt hos C. Werner & Comp, Christiania 1856. XXIV + 263 s. Innbinding: grønt kartonasjebind. Om lag 4000 ordtak.

9. *Om Dannelsen og Norskheden*. (Af I. Aasen). [Kristiania] 1857. Særtrykk av *Folkevennen* 1857, s. 419–460, sjå nr. 97. Innbinding: omslag (rest av blått papir) i det eksemplaret som er sett.

10. *Fridtjofs Saga*. I Omskrift i det nyere Landsmaal ved Ivar Aasen. Udgivet af Selskabet for Folkeoplysningens Fremme. Tredie Tillægshäfte af «Folkevennen», syvende Aargang 1858. Trykt i P.T. Mallings Bogtrykkeri Kristiania 1858. 44 s. Innbinding: omslag, typografisk (blått). *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 411–451; *Skrifter i Samling*, III, 1912, s. 329–367; *Skrifter*, II, 1926, s. 263–303.

11. *Norske Plantenavne* af I. Aasen. Christiania 1860. (Særskilt aftrykt af Budstikken No. 1, 1860.) 32 s. Innbinding: omslag, blankt (blått). Sjå nr. 110.

12. [–] *Symra*. Tvo Tylfter med nya Visor. Pris: 8 Skilling. P.T. Mallings Forlagsboghandel, Kristiania 1863. 47 s. Innlimt lapp i heile eller delar av opplaget om trykkfeil i «Fals og Fusk», andre strofa, første linje. Innbinding: omslag, blankt.

13. *Norsk Grammatik*. Omarbeidet Udgave af «Det norske Folkesprogs Grammatik». P.T. Mallings Forlagsboghandel, Christiania 1864. XVIII+400 s. Innbinding: brunt heilskinnband, med alle forlagsbandets karakteristika. «Fortalen til Grammatiken» i *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 273–289 og *Skrifter i Samling*, III; 1912, s. 179–194; *Skrifter*, II, 1926, s. 149–163.

14. [–] *Symra*. Tvo Tylfter med nya Visor. Andre Utgaava. Priis: 8 Skilling. P.T. Mallings Forlagsboghandel, Kristiania 1867. 48 s. Innbinding: omslag, blankt (brunt).

15. [–] *Minningar fraa Maalstriden um Hausten 1858*. (Or «Dølen» paa 20de Februar 1859). (Avtrykk fra «Smaastykke»). Forlagt av det norske Samlaget. Trykt hjaa H.E. Larsen. Christiania 1869. 40 s. Innbinding: kombinert omslag og tittelblad.

16. *Norsk Ordbog med dansk Forklaring* af Ivar Aasen. Omarbeidet og forøget Udgave af en ældre «Ordbog over det norske Folkesprog». P.T. Mallings Boghandel, Christiania 1873. XVI + 976 s. Innbinding: brunt heilskinnband, med alle forlagsbandets karakteristika. Om lag 40 000 oppslagsord. Truleg minst 1000 eks., av dette 600 eks. til abonnentar ved utgivinga i juni 1873. Terje Aarset og Kristofer Kruken stipulerer at det var selt om lag 800 eks. i november 1874 (Ivar Aasen: *Norsk Ordbog*, Oslo 2003, s. XVIII).

17. [–] *Ervingen*. Spelstykke i 1 Akt. Andre Utgaava (avkortad og umvølt). Forlagt af det norske Samlag. Kristiania 1873. 48 s. Innbinding: omslag, typografisk. Utgåva er med notar. På framsida: Bogladepris 12 S. I Kommission hjaa P.T. Mallings Boghandel. Boka kom ut i midten av desember 1873, skriv Reidar Djupedal i *Brev og Dagbøker*, II, Oslo 1958, s. 335.

18. [–] *Ervingen*. Spelstykke i 1 Akt. Andre Utgaava (avkortad og umvølt). Forlagt af det norske Samlag. Kristiania 1874. 48 s. Utgåva er med notar. På framsida: Bogladepris 12 S. I Kommission hjaa P.T. Mallings Boghandel. Opptrykk av 1873-utgåva, sjå nr. 17.

19. [–] *Heimsyn*. Ei snøgg Umsjaaing yver Skapningen og Menneskja, tilmaatad fyre Ungdomen. Forlagt av det norske Samlaget. I Kommission hjaa P.T. Mallings Bokhandel. Kristiania 1875. H.E. Jensens Boktrykkeri. 96 s. Innbinding: omslag, typografisk. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 333–409; *Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 219–304; *Skrifter*, II, 1926, s. 183–263; *Skrifter*, 1976, s. 271–277.

20. [–] *Symra*. Tvo Tylfter med Visor og Rim. Tridje Utgaava. (Med Notar.) Forlagt af P.T. Mallings Boghandel, Kristiania 1875. (Pris: 15 S = 50 Øre). 48 s. *Notar til*

Songarne i Symra ved J. N. Kobberstad. Gjennomsedde af Joh. D. Behrens. P.T. Mallings Boghandel, Kristiania 1875. 19 s. Innbinding: omslag, typografisk. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 143–179; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 19–49; *Skrifter*, I, 1926, s. 25–55; *Dikting*, 1946, s. 25–55; *Skrifter*, 1976, s. 17–45. Også miniatyirutgåve utan ordforklaringar og meloditilvisingar: *Symra. Tvo Tylfter med Visor og Rim*. Gyldendalske Bokhandel. Kristiania MCMXXII [1922]. 78 s.

21. *Norsk Navnebog eller Samling af Mandsnavne og Kvindenavne* af I. Aasen. Forlagt af P.T. Mallings Boghandel. Kristiania 1878. 108 s. Innbinding: forlagsband, grønt, dekor. Ca. 600 namn. *Skrifter i Samling*, III, 1912, s. 215–325.

22. *Norske Ordsprog, samlede og ordnede* af I. Aasen. Anden Udgave (i ny Ordning). P.T. Mallings Boghandels Forlag, Christiania 1881. XVI + 238 s. Ca. 5000 ordtak. Innbinding: forlagsband, brunt, dekor. «Ordtøke» (utval) i *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 55–56; «Norske Ordsprog» (utval) i *Skrifter*, 1976, s. 294–298.

23. [–] *Ervingen*. Spelstykke i 1 Akt. Tredje Utgaava (avkortad og umvølt). Forlagt av det norske Samlaget, Kristiania 1884. Ringvolds Boktrykkeri. Innbinding: omslag (gult). 51 s. Utan notar. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 59–109.

24. [–] *Ervingen*. Spelstykke i 1 Akt Fjorde Utgaava. Forlagt av det norske Samlaget. Nikolai Olsens Boktrykkeri, Kristiania 1887. 48 s. Utan notar. Innbinding: omslag, typografisk. *Skrifter*, I, 1926, s. 233–268. *Dikting*, 1946, s. 233–268.

25. [–] *Ervingen*. Spelstykke i ei Akt. Femte Utgaava. Bertrand Jensens Forlag, Kristiania 1894. 52 s.

26. *Ervingen*. Spelstykke i ei Akt. Sette [!] Utgaava. Bertrand Jensens Forlag, Kristiania 1896. Nikolai Olsens Boktrykkeri. 48 s. Innbinding: omslag med teikning og grønt dekortrykk, med tekstlinje nedst: «(Udgaven med Ivar Aasens billede og noter koster 0,60)». 2000 eks.

Småskrifter og visetrykk

27. *Ny Vise* om den sørgelige Tildragelse paa Gaarden Krøve i Ørsten, da nogle af dens Huse bleve fortærede af en heftig Ildebrand den 7de Juni 1833, hvorved 3de Børn mistede Livet. Tilligemed: En Trøstesang for en anfægtet og bedrøvet Sjæl. Forfattet og i Trykken bekostet af Iver Andreas Iversen Aasen. Trykt i R. Aarflots Bogtrykkerie. Eegseth 1833. 8 s. 400 eks.

28. [–] *Tre nye Sange*. («En ny Vise om Lykkens Ubestandighed», «Mennesket», «Opmuntring til Glæde»). Trykt i R. Aarflots Bogtrykkerie og forlagt af Mauritz A. Aarflot. Egsæt 1844. 8 s.

29. [–] *En Levnedbeskrivelse*. (Udkommen i Trondhjem i Aaret 1847.) Paa ny til Trykken befordret af Johannes Colbensen Myklebust. Eegset 1848. Trykt hos M. Aarflot. Først offentliggjort i *Nordlyset* 26.4.1847, sjå nr. 153. Også trykt i *Visebog for Almue-Ungdommen*, 1848, sjå nr. 153, og i ein variant i 1901, sjå nr. 1370.

30. [–] *Two nye Visor*. («Gagnløysa», «Lukko»). Trykt hos M.A. Aarflot. Eegsæt 1851. 4 s.

31. [–] *Slutningssang af Eftersspillet «I Marknaden»*. Trykt i fleire aviser i februar 1854, sjå nr. 162, og i restiuert tekst i 1912, sjå nr. 1312. «Ogso prenta serskilt», skriv Knut Liestøl i *Skrifter*, I, 1926, s. 278. Noko slikt særtrykk finst ikkje i Nasjonalbiblioteket, og det ser heller ikkje ut til å liggje føre kjende tilvisingar til eit slikt særtrykk i andre kjelder. Det er difor usikkert om dette særtrykket har eksistert, eller om det handlar om ei mistyding frå Liestøls side.

32. [–] *Det norske Landsmaal viktigaste Bøygningssformer. Bilag til «Dølen» N. 30*. 1859. Dølen 15.5.1859. Reidar Djupedal skriv i *Brev og Dagbøker*, I, Oslo 1957: «Det er òg truleg at I.Aa. har hatt tilsynet med ein stutt grammatikk som Vinje gav ut» (s. 496). I Jonas Skougaard: *Katalog over hans bibliotek*, IV, Oslo 1973, står det på s. 102: «(Av A.O. Vinje i samarbeid med Ivar Aasen.)» Skougaard hadde eitt av 20 eksemplar i fotostatkopi, og originalen skal ifølgje han ha vore kjend i berre eit eksemplar. Nasjonalbiblioteket har derimot to eksemplar – eitt i den historiske avissamlinga i Rana og eitt i depotbiblioteket i Rana. Hausten 2013 fekk Nasjonalbiblioteket Vinjes eksemplar av Dølen, men der manglar dette trykket. Derimot finst trykket i Ivar Aasens eigen, innbundne årgang av *Dølen* i Ivar Aasen-tunet. Skriftet er med i faksimile som innstikk i Aasmund Olavson Vinje: *Dølen. Eit Vikublad 1858–1870*, I. Ved Reidar Djupedal. Noregs Boklag, Oslo 1970, s. 120. Det går ikkje fram av bilaget at det er gjort i samarbeid med Aasen. I *Dølen* 15.5.1859 står det derimot at det vesle skriftet «er i Hovudsaki etter I. Aasens Bygnad, som eg bøyger meg for». Det er likevel god grunn til å rekne med at Aasen har gjort det meste av arbeidet; Vinje var ikkje den som ordna verda i kolonnar. Særtrykket er utan særskild paginering.

33. *Svein Urædd. Folkesagn i Landsmaalet*. Kristiania 1859. 6 s. Særtrykk av *Norsk folkekalender*, 1859, sjå nr. 103.

34. *Two Visor af Ivar Aasen*. (Tenestaa i Pe-gara. Tausakjærings-Vise.) Trykt hos M.A. Aarflot. Paa O.J. Langvands Forlag. Eegsæt 1864. 4 s. Begge visene var trykte i *Fem Viser...* i 1843, sjå nr. 1.

35. [–] *I Studentersamfundet 17de Mai 1867*. H.E. Larsens Bogtrykkeri, Kristiania 1867. 4 s. Visetrykk med «Nordmannen». Variant med seks strofer; berre tre av desse er med i forfattarens siste utgåve i *Symra* 1875, sjå nr. 220. Denne varianten er også prenta anonymt i *Ferdamannen* 24.5.1867 saman med referat frå møte i Det norske Studentersamfund om kvelden 17.5.1867, der om lag 150 var til stades.

36. [–] *17 Mai [1867]*. H.E. Larsens Bogtrykkeri, Kristiania [1867]. 4 s. Visetrykk med «Nordmannen». Identisk tekst og satsspegel med visetrykket ovanfor, sjå nr. 35, men med større papirformat.

37. [–] *Song ved Minnestytta yver Aasmund Olavsson Vinje paa kyrkjegarden i Gran den 13de Juli 1873*. Særtrykk av «Minneord yver A. O. Vinje», jf. Knut Liestøl i *Skrifter*, I, 1926, s. 279. Liestøl markerer linjedelingane i tittelen og har difor truleg sett dette trykket, som må vere særtrykk frå *Lauvduskar* III, 1873, sjå nr. 219. Reidar Djupedal meiner derimot særtrykket kom før *Lauvduskar*, sjå *Brev og Dagbøker*, II, Oslo 1958, s. 335.

38. [–] *Grønlands-Reisa*. (I søndre Søndmørs Almuesprog.) Trykt 1848. Paany aftrykt i nogle Explr. Eegsæt 1877. 4 s. Første gongen trykt på dansk som «Reisen til Grønland» i *Samling af Sange til Moerskab og Forlystelse i muntre Selskaber*, Eegsæt 1848, s. 12–16, sjå nr. 155, og variant i 1863, sjå nr. 180. Diktet skal ha blitt omarbeidd i 1854, skriv Reidar Djupedal (*Brev og Dagbøker*, I, s. 447), og for *Norvegia* kring 1884, skriv Vetle Vislie (*Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 456). *Den 17de Mai* 16.5.1896. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 212–218; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 55–59; *Skrifter*, I, 1926, s. 57–61; *Dikting*, 1946, s. 57–61; *Skrifter*, 1976, s. 53–56.

39. *Dikt og Sanning*. Riim i Landsmaalet. Af Ivar Aasen. 1855. Egsæt. Trykt hos M.A. Aarflot. 1895. 8 s. Første gongen trykt i *Illustreret Nyhedsblad* 13.10.1855 og *Postbudet for Landalmuen* 3.11.1855, sjå nr. 167.

Artiklar og prosastykke

1841

40. «Forerindring», *Bergens Stiftstidende* 19.8.1841. Jarle Bondevik, Oddvar Nes og Terje Aarset (red): *Sunnmørsgrammatikkane* av Ivar Aasen, Bergen 1992, s. 59–60. Fortale til manuskriptet «Den søndmørske Dialekt» (1841).

41. «Selvbiografi», *Bergens Stiftstidende* 19. og 22.8.1841. *Den Constitutionelle* 9.9.1841, *Landboe-Avisen* 11.9.1841. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 3–6; *Skrifter i Samling* I, 1911, s. 1–10, *Skrifter*, I, 1926, s. 9–14; *Dikting*, 1946, s. 9–14; *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 43–46; *Skrifter*, 1976, s. 7–10.

1846

42. «Om en Ordbog over det norske Almuesprog samt en dertil hørende Grammatik», *Det Kongelige Norske Videnskabers-Selskabs Skrifter i det 19de Aarhundrede*, IV, Trondhjem 1846, s. 53–96. *Målsamlingar frå Trondhjems og Tromsø Stifter* av Ivar Aasen, Bergen 1998, s. 111–157.

1847

43. [To beretningar], *Nordlyset*, Trondheim, 5.2.1847. To arbeidsmeldingar til Det Kgl. Norske Videnskabers Selskab – først frå melding 31.12.1846 der fire avsluttande linjer er tekne ut, så frå melding 27.10.1846 utan eit langt innleiande avsnitt og to korte avsluttande. Delvis opptrykk i *Den Constitutionelle*, Kristiania 11.2.1847. Meldingane er trykte in exrenso i *Brev og Dagbøker*, I, 1957, sjå nr. 2078 og nr. 2080.

1848

44. «Norske Viser og Stev i Folkesproget», *Norsk Tidsskrift for Videnskab og Litteratur*, 1848, s. 269–280. *Skrifter i Samling*, III, 1912, s. 11–24.

1851

45. «Veiret i 1832», *Postbudet for Landalmuen* 12.4.1851.

46. «Han Niels Prest», *Folkevennen* 1851–52, s. 81–82; *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 31–33. Stadsoge på sunnmørsdialekt. Variant på dialekt frå Nordhordland i Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 99–100, sjå nr. 1144. I *Folkevennen* er det også trykt ein variant på telemål av A.O. Vinje s. 82–84, og ein på stjørdalsdialekt ved Ole Vig s. 84–86.

1852

47. «Folkevennen. Et Tidsskrift», *Norsk Tidsskrift for Videnskab og Litteratur* 1851–52 [utgitt august eller september 1852], s. 217–243. *Skrifter i Samling*, III, 1912, s. 24–56.

48. «Mere om det norske Sprog», *Den norske Tilskuer* 3. og 6.11.1852. *Skrifter i Samling*, III, 1912, s. 57–66. Svar til Bernhard Roggen: «Lidt om Norskheden», *Den norske Tilskuer* 9.10.1852 og Ludvig Kr. Daa: «Om at gjøre et nyt norsk Sprog», *Den norske Tilskuer* 18.10.1852.

1853

49. «Borgaren paa Utrøst», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 1–3; *Folkevennen*, 1854, s. 159–160 med tillegget «(I Lofotens Maal)», og *Tromsø Tidende* 18.3.1855. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 58–60. Huldresegn frå Lofoten, skriven ned 1851.

50. «Trums-Karen», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 3–5. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 66–67. Segn frå Vefsn i Nordland, skriven ned hausten 1846.

51. «Troll'e i Skjerven», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 5–7. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 67. Segn frå Vefsn i Nordland, skriven ned 1846 eller 1851.

52. *«Æg rei igjena Gaaren din», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 6. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 145. Regle frå Senja etter skriftleg førelegg av presten Steen på Karlsøy, noko endra av Ivar Aasen.

53. «Runekallen aa Drengjen hans», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 7–10. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 12–14. Runesoge frå Trøndelag, truleg skriven ned på Inderøy i 1846.

54. «Værnæs-Kjerka», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 10–12. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 83–85. Segn frå Stjørdalen, skriftleg førelegg truleg av Ole Vig.

55. «Han Moss Mossbrunna», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 12–13. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 90–91. Stadsoge frå Orkdalen, skriven ned sommaren 1846.

56. «Gjentaan paa Stemma», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 15–17. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 97–98. Stadsoge frå Nordmøre, truleg skriven ned før 1851.

57. «Fruaa paa Aam», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 18–20. Variant i Reidar Djupedal: «Ivar Aasens folkeminne frå Sunnmøre», *Norveg*, 13, 1968, s. 123–124, sjå nr. 1212. Segn frå Ørsta, truleg skriven ned 1850 eller 1851.
58. «Um Helsing», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 20–23. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 164–166.
59. «Øyaslit'e», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 23–24. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 73–74. Segn frå Holmedal i Sunnfjord, kanskje skriven ned oktober 1842.
60. «Gjentaa i Lyklahaugen», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 25–27. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 43–44. Huldresegn frå Sogndal, skriven ned vinteren 1842–43.
61. «Julaskrei'i», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 27–29. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 70–71. Segn frå Aurland i Sogn.
62. «Gygrasteinen», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 29–30. Amund Helland: *Norges Land og Folk*, XIV, del 1, Kristiania 1901, s. 640; Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 61–62. Segn frå Sogndal, skriven ned vinteren 1842–43.
63. «Jularei'æ», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 30–31. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 69–70. Segn frå Hamre i Nordhordland, skriven ned 1833 eller 1844.
64. «Jøtel-Drengjen», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 34–36. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 3–5. Runesoge, funnen på Voss før 1844.
65. «Vangs-Kyrkjo», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 36–37. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 81–82. Segn frå Voss, skriven ned våren 1844.
66. «Søfjoren», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 38–40.
67. «Steinen paa Tveit», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 40–41. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 63. Segn frå Ullensvang, skriven ned våren 1844.
68. «Kjökemeister-Tale», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 41–46. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 169–171. Tale frå Finnås, trykt i artikkel av Nils Hertzberg i *Budstikken* 1821, redigert og korrigert av Ivar Aasen.
69. «Resen paa Li-Fjedle», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 47–48. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 80–81. Segn frå Jæren, skriven ned hausten 1844.
70. «Skyttaren paa Heio», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 49–51. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 38–40. Huldresegn frå Valle Setesdal, må vere funnen 1844.
71. «Ho Tore paa Nut'æ», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 51–53. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 76. Segn frå Valle i Setesdal, skriven ned hausten 1844.
72. «Argehovden», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 53–56. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 95–97. Stadsoge frå Seljord, skriven ned vinteren 1845.

73. «Guro Eilivskjønn», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 56–58. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 88–89. Stadsoge frå Seljord, skriven ned vinteren 1845.
74. «Slag'e paa Ustedals-fekjo», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 59–60. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 100–101. Stadsoge frå Ål Hallingdal.
75. «Buføringj'e», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 60–62. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 174–175. Skriven av Tollev Larsen Villand, Hol i Hallingdal, jf. Lindberg, s. 201.
76. «Troll'e paa Stalltræve», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 62–64. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 68–69. Segn frå Slidre i Valdres, etter skriftleg førelegg og dermed ikkje forma skriftleg av Ivar Aasen.
77. «Han Langbein Rese», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 64–65. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 65–66. Segn frå Vang i Valdres, henta frå ei reiseskildring av Ludvig M. Lindeman i *Norske Universitets- og Skole-Annaler* etter hans reise i Valdres.
78. «Bjøinn aa Ræven», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 65–68. *Menigmands Ven* nr. 10 1853, s. 151. Dyresoge frå Sel i Gudbrandsdalen. Variant i Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 34–36, sjå nr. 1304.
79. «Ulvedansen», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 69–70.
80. «Myntmeisteren», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 74–82. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 26–32. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 15–22; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 250–257; *Skrifter*, I, 1926, s. 175–181; *Dikting*, 1946, s. 175–181. Eventyr frå Bergens Stift, skrive før 1853.
81. «Ein Stor-Leting», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 82. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 107; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 257. Anekdote, utan funnstad.
82. «Ein Knipar», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 82–83. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 107. *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 257. Anekdote, utan funnstad.
83. «Ein fyndarleg Søknad», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 83–84. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 107–108. *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 257–258. Anekdote frå Ringerike, truleg skriven ned mai 1845.
84. «Regla», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 85–86.
85. «Gaator», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 87–88. Eit utval på 24 gåter. *Menigmands Ven* nr. 11 1853, s. 174. Mange fleire er trykte i Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 148–163 med løysingar s. 197–203, sjå nr. 1249.
86. «Ordtøke», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 88–91.
87. «Eit Innstig», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 91–97. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 9–15; *Skrifter*, I, 1926, s. 182–186; *Dikting*, 1946, s. 182–186; *Skrifter*, 1976, s. 204–208. Skrive 1852.
88. «Um Dikting», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 97–102. *Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 161–166; *Skrifter*, II, 1926, s. 10–14; *Skrifter*, 1976, s. 197–201.

89. «Um Storlæte», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 102–106; *Lauvduskar*, I, Kristiania 1868, s. 45–48. *Skrifter*, II, 1926, s. 15–18; *Skrifter*, 1976, s. 201–204.

1854

90. [–] «Om de latinske Bogstaver», *Morgenbladet* 20.4.1854.

91. «Om norske Folkenavne», *Folkevennen* 1854, s. 32–49.

92. «Sildefiske paa Bergenskysten», *Norske Folkelivsbilleder*, Række X. Udg. af Chr. Tønsberg, Christiania 1854. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 43–47; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 221–225.

1855

93. «Register over norske Folkenavne», *Folkevennen* 1855, s. 277–306.

94. «Manne-Hausen. (Eventyr fra Vefsen paa Helgeland. Fortalt i Landsmaalet.)», *Norsk Illustreret Kalender* 1855, Christiania 1855, s. 49–50. Vedlegg til Illustreret Nyhedsblad. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 14–16. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 22–25; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 258–261; *Skrifter*, I, 1926, s. 187–189; *Dikting*, 1946, s. 187–189; *Skrifter*, 1976, s. 283–285. Skrive ned hausten 1846.

95. Pseud. Olav Ingenstad, «Benkjevigsla. Skjemtebrev fraa Landet. Skrevet i Landsmaalet». *Norsk Illustreret Kalender* 1855, Christiania 1855, s. 50–54. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 37–43; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 260–266; *Skrifter*, I, 1926, s. 190–195; *Dikting*, 1946, s. 190–195; *Skrifter*, 1976, s. 208–213.

1856

96. «Om Udtalen af skj og sj», *Christiania-Posten* 30.1.1856. *Brev og Dagbøger*, II, s. 295–296. Svar på innlegget «Hvad forstaaes ved 'skj' og 'sk'», *Christiania-Posten* 24.1.1856.

1857

97. I. Aasen, «Om Dannelsen og Norskheden», *Folkevennen* 1857, s. 419–460; *Møringen* 30.1.1874. Utgitt som eige skrift i 1857, sjå nr. 9, og i 1900, sjå nr. 1007. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 222–264; *Skrifter i Samling* III, 1912, s. 66–108; *Skrifter*, II, 1926, s. 51–89.

1858

98. «En Sildebod i Bergen», *Norske Folkelivsbilleder*, II, Række X, 1858. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 47–51; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 225–228.

99. «Kortspillerne», *Norske Folkelivsbilleder*, II, Række X, 1858. *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 228–231.

100. «St. Hansaften paa Landet», *Norske Folkelivsbilleder*, II, Række X 1858. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 51–55; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 231–235; *Skrifter*, I, 1926, s. 196–199; *Dikting*, 1946, s. 196–199.

101. «Om Sprogsagen», *Illustreret Nyhedsblad* 7. og 14.11.1858; *Den 17de Mai* 3. og 5.11.1896 under tittelen «Det norske Sprog og Kulturen». *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 264–273 (under same tittelen); *Skrifter i Samling*, III, 1912, s. 108–128; *Skrifter*, II, 1926, s. 90–108.

102. «Um 'Ny Hungrvekja'», *Dølen* 26.12.1858. *Skrifter i Samling*, III, 1912, s. 128–136; *Skrifter*, II, 1926, s. 109–115.

1859

103. «Svein Urædd. (Folkesagn i Landsmaalet)», *Norsk Folkekalender* 1859, s. 111–116; *Lauvduskar*, I, Kristiania 1868, s. 3–8. Utgitt som særtrykk i 1859, sjå nr. 33. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 7–11. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 26–32; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 261–267; *Skrifter*, I, 1926, s. 200–205; *Dikting*, 1946, s. 200–205; *Skrifter*, 1976, s. 285–290. Runesoge frå Helgeland, skriven ned 1846.

104. Pseud. Ohle Ohlzén: «Brev om Kulturen», *Dølen* 6.2.1859. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 328–331; *Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 169–174; *Skrifter*, II, 1926, s. 19–24.

105. [–] «Minningar fraa Maalstriden», *Dølen* 20.2.–27.3.1859 (i fem delar). Også utgitt som eige skrift i 1869, sjå nr. 15. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 290–328; *Skrifter i Samling*, III, 1912, s. 136–171; *Skrifter*, II, 1926, s. 116–148; *Skrifter*, 1976, s. 215–244.

106. [–] [«Anmærkning til et Stykke i Dølen», *Dølen* 19.6.1859. *Syn og Segn* 1922, s. 3–4. Svar til Eirik M.T. Sommer: «Om Norske-Maalet og Opplysningi», *Dølen* 12.6.1859.

107. Pseud. Ohle Ohlzén Scharfvebagchen: «Om Sorg», *Dølen* 31.7.1859. Stykket er også signert Petronelle Juliane Wilhelmine Scharfvebagchen, født Heüch.

108. [–] «Eit Kjempestig i Kunnskap», *Dølen* 30.10.1859.

1860

109. [–] «Fraa Sverike», *Dølen* 1.1.1860.

110. «Norske Plantenavne», *Budstikken* nr. 2, 1860, s. 9–37. Også utgitt som eige skrift, sjå nr. 11.

111. [–] «Haugtussen. (Fraa Sogn)», *Dølen* 15.1.1860. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 52–55. *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 267–270; *Skrifter*, I, 1926, s. 206–208; *Dikting*, 1946, s. 206–208; *Skrifter*, 1976, s. 291–293. Huldresegn.

112. [–] «Storthinget», *Dølen* 22.1.1860.

113. [–] «Huldre-Gaava. (Fraa Horsanger i Nordhordaland)», *Dølen* 11.3.1860. Også i Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 55–58. *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 270–273; *Skrifter*, I, 1926, s. 209–212; *Dikting*, 1946, s. 209–212. Huldresegn.

114. «Innanlands Tidender», *Dølen* 27.5.1860. Originalmanuskriptet ligg i Ms. 4° 915: 17 i Nasjonalbiblioteket og er signert («I.A.»).

1861

115. [–] «Budstikkens Oplysninger om Sproget», *Morgenbladet* 27.2.1861. *Skrifter i Samling*, III, 1912, s. 171–179.

1862

116. «Fortale», i Eirik M. T. Sommer: *Noregs Saga i Stuttmaal. Elder Fortelning um dei største Tilburdarne med Nordmennerne og deira Tilstand i Norig gjenom Forntidi til vaare Dagar*, Christiania 1862, s. i–ii. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 14–15.

117. «Storm og Stilla», *Illustreret Nyhedsblad*, Nytaarsudgave for I.N.'s Abonnenter 1862, s. 37–41; *Postbudet for Landalmuen* 15.3.1862; *Lauvduskar*, I, Kristiania 1868, s. 11–16. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 32–37; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 216–221; *Skrifter*, I, 1926, s. 213–217; *Dikting*, 1946, s. 213–217; *Skrifter*, 1976, s. 244–247.

118. [–] «Vor Politik er snurig nok». *Dølen* 1.6.1862. *Skrifter i Utval*, 1, 1883, s. 300; *Skrifter i Samling*, II, 1917 og 1993, s. 81. Niddikt om L.K. Daa og A.B. Stabell skrive i 1850, refusert av redaktør Stabell i *Morgenbladet*, først publisert i 1862. Vinje skreiv den første strofa, Aasen den andre, jf. *Syn og Segn* 1946, s. 355 f.

119. [–] «Ein Tiger fangad med Fuglalim», *Dølen* 27.6. og 10.8.1862.

120. [–] «Smaasegner», *Dølen* 10.8.1862, s. 4. Sju historier: «Ei Mishøyrsla», «Ogso eit Mistak», «Bakaren og Slagtaren», «Svar etter Spurning», «Sonen eldre en Moder hans», «Streng Tenesta» og «Brev fraa Fader til Son».

121. [–] «Justedals-Breden», *Dølen* 17.8.1862. *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 211–216; *Skrifter*, I, 1926, s. 218–223; *Dikting*, 1946, s. 218–223; *Skrifter*, 1976, s. 248–252.

122. [–] «Smaasegner», *Dølen* 17.8.1862, s. 4. Fem historier: «Juden og Fisken», «Eit galet Merke», «Uksebakaren», «Ei Kлага» og «Vegen til Skulen».

123. [–] «Smaasegner», *Dølen* 24.8.1862, s. 4. «Ogso eit Svar».

124. [–] «Um Folkasegner paa Island», *Dølen* 21.9.1862. Melding av Jon Arnason: *Islenskar Thjodsögur og Æfintyri*, 1862. *Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 175–181.

1863

125. «Merkedagarne», i P. A. Jensen: *Læsebog for Folkeskolen og Folkehjemmet*, III, 1863, s. 326–330. *Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 181–187.

1866

126. [–] «Um Namnet Oslo», *Dølen* 25.3.1866. *Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 200–206.

1870

127. [–] «Aasmund Vinje», *Dagbladet* 5.8.1870. *Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 206–210; *Skrifter*, 1976, s. 267–271.

1872

128. «Endnu lidt om Udgivelsen af Munch's Skrifter», *Aftenbladet* 7.10.1872. *Brev og Dagbøger*, II, 1958, s. 301–302

129. [Forord] J.P. Sand: *Segner fraa Bygdom*, 1872. *Brev og Dagbøger*, II, 1958, s. 122–123, der teksten er datert 29.11.1872.

1873

130. Sign. I.A., «Om Benævnelsen Krone og Øre», *Dagbladet* 15.4.1873. *Brev og Dagbøger*, II, 1958, s. 302–303.

125B. «Om norske Folkenavne». *Vossingen* 22.5., 12.6., 2.7. og 10.7.1873.

1877

131. «Wörterbuch der ostfriesischen Sprache von J. ten Doornkat Koolman. Hermann Braams, Norden. 1877», *Norsk Tidsskrift for Literatur* 1877. Bokmelding. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 305–306.

1878

132. «J. E. Rydqvist», *Fedraheimen* 5.1.1878. Nekrolog. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 306–307.

133. [–] «Um sjeldsynte Dyr i Sjoen», *Fedraheimen* 11.9.1878. *Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 211–217; *Skrifter*, II, 1926, s. 38–43; *Skrifter*, 1976, s. 278–282.

1879

134. «Dverge», *Norsk haandlexikon for almenyttige Kundskaber*, I. Chr. Johnsens Forlag, Christiania 1879.

1880

135. «Frua og Frøken», *Fedraheimen* 27.1.1880. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 307–308.

136. «Grette Aasmundson», *Historisk Tidsskrift*, 1880, s. 378–79 saman med to variantar med andre heimelsfolk. Også trykt i Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 5–7. Runesoge frå Bygland, skriven ned ved juletider 1844.

1896

137. «Nogle Anmærkninger til Fayes norske Folkesagn», i «Bortgjemte Arbeider af Ivar Aasen (meddelte af O.A. Øverland), i *Bogvennen*, april–juni 1896, s. 49–67. Også i Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 176–182. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 431. Skrive 1845.

Utan år

138. «Raader og Merkje», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 176. Åtte ordtakliknande tekstar – to frå Sunnmøre, seks frå Hålogaland, utan år.

Samtalar og skodespel

139. [–] «Samtale imellem to Bønder. (Om Begivenhederne i Udlandet.)», *Morgenbladet* 5.1.1849. Prenta i utdrag og med merknader i *Andvake* 10.6.1871.

«Samtale imellem to Bønder», *Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 7–13; *Skrifter*, I, 1926, s. 228–232; *Dikting*, 1946, s. 227–232; *Skrifter*, 1976, s. 136–141.

140. Sign. I.A., «Sidste Kvelden elder: Gunnbjörg paa Haugen», *Lauvduskar*, VI, Kristiania 1887, s. 1–7 og *Dagbladet* 11.2.1888. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 110–116; *Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 66–72; *Skrifter*, I, 1926, s. 269–273; *Dikting*, 1946, s. 269–275; *Skrifter*, 1976, s. 188–193. Skrive om lag 1869.

Dikt, viser og ordtak

1833

141. «Ny Vise om den sørgelige Tildragelse paa Gaarden Krøvle i Ørsten, da nogle af dens Huse bleve fortærede af en heftig Ildebrand den 7de Juni 1833, hvorved 3de Børn mistede Livet». *Ny Vise ...*, 1833, sjå nr. 27.

142. «En Trøstesang for en anfægtet og bedrøvet Sjel». *Ny Vise ...*, 1833, sjå nr. 27. Trykt opp av Rasmus Aarflot på Rotset i Volda i 1880-åra, men uvisst om det var som eige trykk eller del av eit trykk.

1836

143. «Ved Efterretningen om den unge Sivert R. Aarflots Død», *Landboe-avisen*, 26.3.1836. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 33–34.

1843

144. «Fiskarvise», *Fem Viser i søndre Søndmørs Almuesprog*, 1843. *Skrifter*, I, 1926, s. 17–18; *Dikting*, 1946, s. 17–18; *Skrifter*, 1976, s. 47–48. Skriven 1842.

145. «Vinskap», *Fem Viser i søndre Søndmørs Almuesprog*, 1843. *Skrifter*, I, 1926, s. 19–20; *Dikting*, 1946, s. 19–20. Skriven 1841.

146. «Tenestaa i Pe-gara», *Fem Viser i søndre Søndmørs Almuesprog*, 1843. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 213–214; *Skrifter*, I, 1926, s. 20–21; *Dikting*, 1946, s. 20–21; *Skrifter*, 1976, s. 49–50. Også trykt i *Heimhug* 24.12.1898. Skriven 1841.

147. «Giftar-taanka», *Fem Viser i søndre Søndmørs Almuesprog*, 1843. *Skrifter*, I, 1926, s. 21–23; *Dikting*, 1946, s. 21–23; *Skrifter*, 1976, s. 50–51. Skriven 1841.

148. «Tausakjærings-vise», *Fem Viser i søndre Søndmørs Almuesprog*, 1843. *Skrifter*, I, 1926, s. 23–24; *Dikting*, 1946, s. 22–24. Skriven 1841.

1844

149. «En ny Vise om Lykkens Ubestandighed», *Tre nye Sange*, 1844.

150. «Mennesket», *Tre nye Sange*, 1844. Skrive 1842.

151. «Opmuntring til Glæde», *Tre nye Sange*, 1844.

1845

152. «I Anledning af Lensmand R. Aarflots Død», *Postbudet for Landalmuen*, 15.11.1845; *Nogle Deltagende Venners Sørgeqvad*, Eegsæt 1845. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 119–121.

1847

153. [–] «En Levnetsbeskrivelse», *Nordlyset* 26.4.1847, og i *Visebog for Almue-Ungdommen*, Tredie Levering, Eegsæt 1848, s. 59–63. Også eige trykk på Ekset 1848, sjå nr. 29, og i ein seinare variant, sjå nr. 1370.

154. «Sveinkallvisa», *Visebog for Almue-Ungdommen*. Ved Johan Spilkeviig. Første Levering, Eegsæt 1847, s. 19–21. Også trykt under tittelen «Ei visa um Giftarmaal (Sognamål)» i Reidar Djupedal (red.): *Symra og andre dikt*, Oslo 1959, s. 35–36, og i seinare utgåver av denne samlinga. Visa er skriven i 1843 eller 1844. Djupedal skriv i 1959-utgåva at han har brukt viseboka frå 1847 som førelegg, med rettingar frå eit manuskript av Ivar Aasen (s. 76). Visa finst i tre variantar – i jærdialekt, på ei blanding av nynorsk og dialekt, og i sunnmørsdialekt, sjå nr. 227, 1355 og 1461.

1848

155. «Reisen til Grønland», *Samling af Sange til Moerskab og Forlystelse i muntre Selskaber*, Eegsæt 1848, s. 12–16. Skriven 1840–41 på dialekt, blei ikkje utgitt då. Ny variant i 1863, sjå nr. 180.

1851

156. [–] «Gagnløysa», *Tvo nye Visor*, Eegsæt 1851, og i «Tvo nye Visor. (Visor til aa syngja naar alt annad skortar)», *Bergens Stiftstidende* 4.9.1851 og *Morgenbladet* 12.10.1851. Merknad om at forfattern skal vere «vor flittige Ivar Aasen», og at det ville vere framifrå om «den udmærkede Forfatter» skriv meir av same slaget. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 119–120; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 59–60; *Skrifter*, I, 1926, s. 61–62; *Dikting*, 1946, s. 61–62; *Skrifter*, 1976, s. 59–60.

157. [–] «Lukko», *Tvo nye Visor*, Eegsæt 1851, og i «Tvo nye Visor», *Bergens Stiftstidende* 4.9.1851 og *Morgenbladet* 12.10.1851. Sjø merknad ovanfor *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 120–121; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 60–61; *Skrifter*, I, 1926, s. 62–63; *Dikting*, 1946, s. 62–63; *Skrifter*, 1976, s. 62–63.

1853

158. «Gamle Voggeviso», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 14. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 136–137. To voggeviser frå Orkdalen.

159. «Stev», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 84. Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 141–142, sjå nr. 1468–1470 og 1477–1479. Seks stev frå Telemark etter M.B. Landstad: *Norske Folkeviser*, Kristiania 1853, s. 385.

160. Pseud. Æsing: «Haralds-Haugen», *Folkevennen* 1853, s. 146–149; *Morgenbladet* 25.9.1859 (siste strofa); *Aftenbladet* 9.11.1860 (siste strofa); *Christiania-Posten* 2.7.1861 (siste strofa, skriven på eit skjold ved eit stort turn- og songarstemne i Grimstad det året); *Lørdags-Aftenblad for Arbeiderklassen* 12.12.1863; *Ugebladet* 19.8.1893 (siste strofa). P.A. Jensen: *Læsebog for Folkeskolen og Folkehjemmet*, Christiania 1863. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 136–137; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 61–63; *Skrifter*, I, 1926, s. 63–65; *Dikting*, 1946, s. 63–65; *Skrifter*, 1976, s. 65–67. Skrive 1852; Aasen var i Hauge-sund 20.8.1852.

161. Går ut.

1854

162. [–] «Slutningssang», *Christiania-Posten og Morgenbladet* 8.2.1854, *Postbudet for Landalmuen* 25.2.1854 (utan tittel). *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 122 (under tittelen «Stortinget»). *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 63–64; *Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 18–19; *Skrifter*, I, 1926, s. 65–66; *Dikting*, 1946, s. 65–66; *Skrifter*, 1976, s. 145–146. Frå etterspelet «I Marknaden», eit dramatisk opptrinn som Aasen skreiv til songspelet *Til Sæters* av Claus Pavels. Stykket hadde premiere på Kristiania Norske Theater 6.2.1854 med mange stortingsrepresentantar til stades. Kan ha vore ha vore som særtrykk, men omstenda er usikre, sjå nr. 31.

1855

163. *«Her er det Land, som hugar meg best», *Ervingen*, 1855; *Illustreret Nyhedsblad* 5.5.1855; *Lørdags-Aftenblad for Arbeiderklassen* 10.10.1863 (første strofa i melding); *Lørdags-Aftenblad for Arbeiderklassen* 4.6.1864 (første strofe i stykket «En Fjellvandring» av Anders Reitan; *Lauvduskar*, I, Kristiania 1868, s. 26–27 (under tittelen «Heima»). *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 66–67; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 71–72; *Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 27–28; *Skrifter*, 1976, s. 153–54. Variant publisert i *Ervingen*, 1873 og seinare, sjå nr. 217.

164. *«Sundagskveld», *Ervingen*, 1855; *Ervingen*, 1873; *Ervingen*, 1884; *Ervingen*, 1887; *Ervingen*, 1896. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 68; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 72–73; *Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 29; *Skrifter*, I, 1926, s. 74–75; *Dikting*, 1946, s. 74–75; *Skrifter*, 1976, s. 154–155.

165. *«Steinbrjotar-Visa», *Ervingen*, 1855, *Norsk Tidsskrift for Videnskab og Literatur* 1854–55, s. 366–377 (del av bokmelding); *Illustreret Nyhedsblad* 5.5.1855; *Lauvduskar*, I, Kristiania 1868, s. 25–26 (under tittelen «Ute i Verdi»); *Ervingen*, 1873; *Ervingen*, 1884; *Ervingen*, 1887; *Ervingen*, 1896. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 72; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 73 (under tittelen «Dei træla, – dei træla»); *Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 33; *Skrifter*, I, 1926, s. 75; *Dikting*, 1946, s. 75; *Skrifter*, 1976, s. 157–158.

166. *«Dei vil alltid klaga og kyta», *Ervingen*, 1855; *Norsk Tidsskrift for Videnskab og Literatur* 1854–55, s. 366–377 (del av bokmelding); *Morgenbladet* 6.7.1855 (to strofer, i stykke av Monrad); *Aftenbladet* 9.11.1860 (fjerde strofa); *Lørdags-Aftenblad for Arbeiderklassen* 10.10.1863 (fjerde strofa i melding); *Lørdags-Aftenblad for Arbeiderklassen* 19.12.1863 under tittelen «Dei vil alltid klaga» med notar, anonymt. *Ervingen*, 1873; *Ervingen*, 1884; *Ervingen*, 1887; *Ervingen*, 1896. Også i *To nye Viser*, Johan M. Rodsøts Forlag, Eegsæt 1864; *Lauvduskar*, I, Kristiania 1868, s. 16. I *Tre smukke Sange*, Tromsø u.å., om lag 1875, er dette vise nr. 3, jf. Jonas Skougaard: *Katalog over hans bibliotek*, I, Oslo 1973, s. 262. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 74; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 74 (under tittelen «Me skal koma, um inkje so braadt»); *Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 33–34; *Skrifter*, I, 1926, s. 76; *Dikting*, 1946, s. 76; *Skrifter*, 1976, s. 159.

167. *«Have me gløymt vaare gamle Stev», *Ervingen*, 1855. *Ervingen*, 1873; *Ervingen*, 1884; *Ervingen*, 1887; *Ervingen*, 1896. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 79–81; *Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 37–39; *Skrifter*, 1976, s. 162–164.

168. *«Den tyngste Sorg og Møda», *Ervingen*, 1855; *Lauvduskar*, I, Kristiania 1868, s. 19. *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 74–75; *Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 47; *Skrifter*, I, 1926, s. 76–77; *Dikting*, 1946, s. 76–77; *Skrifter*, 1976, s. 171.

169. *«Aka paa Isen haale», *Ervingen*, 1855, seks strofer, også *Lauvduskar*, I, Kristiania 1868, s. 27–28 (under tittelen «Stevleik»). *Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 52–54; *Skrifter*, 1976, s. 175–176. Variant publisert i *Ervingen*, 1873 og seinare, sjå nr. 216.

170. *«No er det Tid, at du Ordet nemner», *Ervingen*, 1855; *Lauvduskar*, I, Kristiania 1868, s. 24. *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 75 (under tittelen «Seg herlegt, kor Hugen stemner»); *Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 56; *Skrifter*, I, 1926, s. 77; *Dikting*, 1946, s. 77; *Skrifter*, 1976, s. 179.

171. «No er alt so godt og væl», *Ervingen*, 1855, fire strofer, også *Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 64–65; *Skrifter*, 1976, s. 186–187. Variant publisert i *Ervingen*, 1873 og seinare, sjå nr. 218.

172. «Dikt og Sanning», *Illustreret Nyhedsblad* 13.10.1855; *Postbudet for Landmuen* 3.11.1855; *Fraa Bygd og By* 1871; *Ugebladet* 5.8.1893, *Dikt og Sanning*, Egsæt 1895. Særtrykk publisert i 1895, sjå nr. 39. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 128–136; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 64–71; *Skrifter*, I, 1926, s. 66–73; *Dikting*, 1946, s. 66–73; *Skrifter*, 1976, s. 74–81.

1856

173. [Ordtak], *Den norske Folkeskole*, IV, 1856–57, s. 345–347. Frå *Norske Ordsprog*, 1856.

174. [Ordtak], *Illustreret Folkeblad* 1856. Lang rekkje i Bjørnsons melding av *Norske Ordsprog*.

1857

175. «En ny Vise om Skanaven, lystig at læse og endnu bedre at synge», *Blade fra Samfundet*, Kristiania 1857, s. 115 ff. Skriven 4.7.1849. Med innleiing av Reidar Djupedal i *Gula Tidend* 24.2.1957.

1859

176. Pseud. Dulheim, «Sveinkalla-Visa», *Dølen* 13.2.1859. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 138–140; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 76–78; *Skrifter*, I, 1926, s. 78–80; *Dikting*, 1946, s. 78–80; *Skrifter*, 1976, s. 82–84.

177. Pseud. Dulheim, «Gamle Voner», *Dølen*, 14.8.1859. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 141–143; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 78–80; *Skrifter*, I, 1926, s. 80–82; *Dikting*, 1946, s. 80–82; *Skrifter*, 1976, s. 84–86.

178. [–] «Kippevise», *Dølen* 30.10.1859. Saman med A.O. Vinje; dei skreiv annakvar linje kvar, jf. Ottar Grepstad: *Historia om Ivar Aasen*, 2013, s. 162 f.

1862

179. «Liti Kjersti. Fjeldmelodi frå Sillejord med Piano-Slaatt af Ludv. M. Lindeman», *Skilling-Magazin* 20.12.1862. Teksten er redigert av Ivar Aasen, skriv Reidar Djupedal i *Brev og Dagbøker*, II, Oslo 1958, s. 313.

1863

180. «Grønlands-Reisa», i Ludvig M. Lindeman: *Ældre og nyere Norske Fjeldmelodier*. Kristiania 1863. Variant av diktet «Reisen til Grønland» frå 1848, ulik seinare variant i småskrift frå 1877, sjå nr. 38.

181. [-] «Haraldshaugen», P.A. Jensen: *Læsebog for Folkeskolen og Folkehjemmet. Tredie Skoletrin*, Christiania 1863, s. 330. Variant av diktet frå 1853 med ei ny strofe som erstattar tre andre, sjå nr. 161.

182. «Fyrestev», *Symra*, 1863; *Lørdags-Aftenblad for Arbeiderklassen* 2.9.1865; *Symra*, 1875. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 143–144; *Skrifter*, I, 1926, s. 25–26; *Dikting*, 1946, s. 25–26; *Skrifter*, 1976, s. 17–18; *Symra*, 2013, s. 17; *Symra*, 2013, s. 100 (faksimile av Aasens korrektur til 1863-utgåva). Variant i *Symra*, 1867, sjå nr. 211.

183. «Gamle Norig», *Symra*, 1863; *Symra*, 1867; *Symra*, 1875. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 144–145; *Skrifter*, I, 1926, s. 26–27; *Dikting*, 1946, s. 26–27; *Skrifter*, 1976, s. 18–19; *Symra*, 2013, s. 19; *Symra*, 2013, s. 100 (faksimile av Aasens korrektur til 1875-utgåva).

184. «Nordmannen», *Symra*, 1863. *Symra*, 2013, s. 102 (faksimile av Aasens korrektur). Seks strofer, ulik alle seinare publiserte variantar i 1867, 1868, 1869 og 1875, sjå nr. 209, 212, 215, 220. Forarbeid publisert i 1996, sjå nr. 1441.

185. «Dei gamle Fjelli», *Symra*, 1863; *Christiania Intelligentsedler* 15.8.1863 (to astrofer, del av bokmelding); *Symra*, 1867; *Symra*, 1875. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 146–147; *Skrifter*, I, 1926, s. 28–29; *Dikting*, 1946, s. 28–29; *Skrifter*, 1976, s. 20–21; *Symra*, 2013, s. 23.

186. «Heimvegen», *Symra*, 1863; *Symra*, 1867; *Symra*, 1875. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 147–148; *Skrifter*, I, 1926, s. 29–30; *Dikting*, 1946, s. 29–30; *Skrifter*, 1976, s. 21; *Symra*, 2013, s. 25. Skrive 1850 med seinare endringar.

187. «Gamle Grendi», *Symra*, 1863. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 148–149; *Skrifter*, I, 1926, s. 30–31; *Dikting*, 1946, s. 30–31; *Skrifter*, 1976, s. 22; *Symra*, 2013, s. 27.

188. «Vaardagen», *Symra*, 1863; *Aftenbladet* 2.11.1863 (fem strofer, del av lang bokmelding); *Symra*, 1867; *Symra*, 1875. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 149–150; *Skrifter*, I, 1926, s. 31–32; *Dikting*, 1946, s. 31–32; *Skrifter*, 1976, s. 23; *Symra*, 2013, s. 29.

189. «Sumarkvelden», *Symra*, 1863; *Symra*, 1867; *Symra*, 1875. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 150–152; *Skrifter*, I, 1926, s. 32–33; *Dikting*, 1946, s. 32–33; *Skrifter*, 1976, s. 23–24; *Symra*, 2013, s. 31.

190. «Haustvisa», *Symra*, 1863; *Symra*, 1867; *Symra*, 1875. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 152–153; *Skrifter*, I, 1926, s. 33–34; *Dikting*, 1946, s. 33–34; *Skrifter*, 1976, s. 25; *Symra*, 2013, s. 33.

191. «Hugen», *Symra*, 1863; *Symra*, 1867; *Symra*, 1875. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 153–154; *Skrifter*, I, 1926, s. 34–35; *Dikting*, 1946, s. 34–35; *Skrifter*, 1976, s. 26; *Symra*, 2013, s. 35.

192. «Von og Minne», *Symra*, 1863; *Symra*, 1867; *Symra*, 1875. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 154–155; *Skrifter*, I, 1926, s. 35–36; *Dikting*, 1946, s. 35–36; *Skrifter*, 1976, s. 26–27; *Symra*, 2013, s. 37.

193. «Saknad», *Symra*, 1863; *Aftenbladet* 2.11.1863 (tre strofer, del av lang bokmelding). *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 155–156; *Skrifter*, I, 1926, s. 36–37; *Dikting*, 1946, s. 36–37; *Skrifter*, 1976, s. 27–28; *Symra*, 2013, s. 39.

194. «Elskug-Kvæde», *Symra*, 1863; *Symra*, 1867; *Symra*, 1875. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 156–158; *Skrifter*, I, 1926, s. 37–38; *Dikting*, 1946, s. 37–38; *Skrifter*, 1976, s. 28–29; *Symra*, 2013, s. 41. Skriven 1844 på dansk som «En Elskovsvisse (i Vossemaal)», publisert posthumt i 1896, sjå nr. 1356.

195. «Det einlege Standet», *Symra*, 1863; *Aftenbladet* 2.11.1863 (seks strofer, del av lang bokmelding); *Symra*, 1867; *Symra*, 1875. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 158–159; *Skrifter*, I, 1926, s. 38–39; *Dikting*, 1946, s. 38–39; *Skrifter*, 1976, s. 29–30; *Symra*, 2013, s. 43.

196. «Vanvyrdnad» [Det gjeng so ymist til i Verdi], *Symra*, 1863; *Symra*, 1867. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 160–161; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 81; *Skrifter*, I, 1926, s. 83; *Dikting*, 1946, s. 83; *Skrifter*, 1976, s. 102–103; *Symra*, 2013, s. 104.

197. «Tolugt Mod», *Symra*, 1863; *Symra*, 1867; *Symra*, 1875. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 161–163; *Skrifter*, I, 1926, s. 41–42; *Dikting*, 1946, s. 41–42; *Skrifter*, 1976, s. 32–33; *Symra*, 2013, s. 47.

198. «Tjon og Von», *Symra*, 1863; *Symra*, 1867; *Symra*, 1875. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 163–164; *Skrifter*, I, 1926, s. 42–43; *Dikting*, 1946, s. 42–43; *Skrifter*, 1976, s. 33–34; *Symra*, 2013, s. 49.

199. «Fals og Fusk», *Symra*, 1863; *Symra*, 1867; *Symra*, 1875. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 164–166; *Skrifter*, I, 1926, s. 43–44; *Dikting*, 1946, s. 43–44; *Skrifter*, 1976, s. 34–35; *Symra*, 2013, s. 51.

200. «Uvittingskap», *Symra*, 1863; *Symra*, 1867; *Symra*, 1875. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 166–167; *Skrifter*, I, 1926, s. 44–46; *Dikting*, 1946, s. 44–46; *Skrifter*, 1976, s. 35–36; *Symra*, 2013, s. 53.

201. «Høgferd», *Symra*, 1863; *Symra*, 1867; *Symra*, 1875. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 167–169; *Skrifter*, I, 1926, s. 46–47; *Dikting*, 1946, s. 46–47; *Skrifter*, 1976, s. 36–37; *Symra*, 2013, s. 55.

202. «Hugen til Rikdom», *Symra*, 1863; *Symra*, 1867; *Symra*, 1875. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 169–170; *Skrifter*, I, 1926, s. 47–49; *Dikting*, 1946, s. 47–49; *Skrifter*, 1976, s. 38–39; *Symra*, 2013, s. 57.

203. «Att og fram», *Symra*, 1863; *Symra*, 1867; *Symra*, 1875. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 170–171; *Skrifter*, I, 1926, s. 49–50; *Dikting*, 1946, s. 49–50; *Skrifter*, 1976, s. 39–40; *Symra*, 2013, s. 59.

204. «Gløymska», *Symra*, 1863; *Symra*, 1867; *Symra*, 1875. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 172–173; *Skrifter*, I, 1926, s. 50–51; *Dikting*, 1946, s. 50–51; *Skrifter*, 1976, s. 40–41; *Symra*, 2013, s. 61.

205. «Livet», *Symra*, 1863; *Symra*, 1867; *Symra*, 1875; *Ugebladet* 5.8.1893 (siste strofa). *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 173–174; *Skrifter*, I, 1926, s. 51–52; *Dikting*, 1946, s. 51–52; *Skrifter*, 1976, s. 41–42; *Symra*, 2013, s. 63. Sjå nr. 213.

206. «Nøgje», *Symra*, 1863; *Symra*, 1867. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 148–149; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 82–83; *Skrifter*, I, 1926, s. 84–85; *Dikting*, 1946, s. 82–83; *Skrifter*, 1976, s. 103–104; *Symra*, 2013, s. 105–106.

207. «Livssyn», *Symra*, 1863. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 179–180; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 83–84; *Skrifter*, I, 1926, s. 85–86; *Dikting*, 1946, s. 83–84; *Skrifter*, 1976, s. 104–105; *Symra*, 2013, s. 106.

1866

208. [–] «Lovtale yver Culturen», *Dølen* 3.6.1866. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 181–188; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 84–91; *Skrifter*, I, 1926, s. 86–93; *Dikting*, 1946, s. 86–93; *Skrifter*, 1976, s. 108–114.

1867

209. [–] «Nordmannen», 17 Mai [1867] og *I Studentersamfundet 17de Mai 1867*. Variant, mykje endra frå *Symra*, 1863, sjå nr. 177, og ulik seinare variantar, sjå nr. 212, 215 og 220. Også prenta i *Aftenbladet* 18.5.1867 og *Morgenbladet* 19.5.1867 som del av referat frå 17. mai-festen i Studentersamfundet.

210. [–] «Fra Maalstræverne. I Anledning af Versene 'Til Maalstræverne», i *Morgenbladet* for 4de November», *Morgenbladet* 24.11.1867. *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 91–93; *Skrifter*, 1976, s. 115–118. Dei strofene var skrivne av Theodor Kjerulf og først prenta i *Norsk Folkeblad* 26.10.1867.

211. «Fyrestev», *Symra*, 1867. Variant med ei strofe meir enn i førsteutgåva frå 1863 og sisteutgåva frå 1875, sjå nr. 182.

212. «Nordmannen», *Symra*, 1867. Variant der to av fem strofer frå *Symra* 1863 er med, sjå nr. 184, og ulik varianten i dei to visetrykka for 17. mai 1867, sjå nr. 205, og ulik seinare variantar, sjå nr. 215 og 220.

213. «Livet», *Symra*, 1867. Variant med endra strofe 6 frå førsteutgåva i 1863, berre publisert her, sjå nr. 205.

214. «Etterstev», *Symra*, 1867; *Symra*, 1875. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 117–119; *Skrifter*, I, 1926, s. 53–55; *Dikting*, 1946, s. 53–55; *Skrifter*, 1976, s. 43–45; *Symra*, 2013, s. 67.

1868

215. «Nordmannen», *Lauvduskar*, II, Kristiania 1868 (2. utgåva av I); *Lesebok i Landsmaalet*. Ved Olav Paulson, Bergen 1869, s. 37–38. Variant med åtte strofer; blant desse er dei fem som blir den endelege varianten i 1875, sjå nr. 220, og dermed ulik andre variantar, sjå nr. 184, 209 og 212.

[Utanfor katalog]. «Her bur ein Mann upp i Aasen». *Verdens Gang* 1.1.1868. Ei strofe med åtte linjer, eit bønnebrev, som Anton Aure i kortkatalogen utan kjelde skriv at det var Ivar Aasen som skreiv ned. Ordformer som «hæv» gjer det alt anna enn sikkert.

1873

216. *«Aka paa Isen haale», *Ervingen*, 1873; *Ervingen*, 1884; *Ervingen*, 1887; *Ervingen*, 1896, også *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 94–96. Variant med sju strofer og fleire endringar frå førsteutgåva i 1855, sjå nr. 169.

217. *«Her er det Land, som hugar meg best», *Ervingen*, 1873; *Ervingen*, 1884; *Ervingen*, 1887; *Ervingen*, 1896. *Skrifter*, I, 1926, s. 73–74; *Dikting*, 1946, s. 73–74. Variant utan strofe 2 frå førsteutgåva i 1855, sjå nr. 163.

218. «No er alt so godt og væl», *Ervingen*, 1873; *Ervingen*, 1884; *Ervingen*, 1887; *Ervingen*, 1896. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 108–109. Variant med to strofer i staden for fire som i førsteutgåva i 1855, sjå nr. 171.

219. [–] «Minneord yver A. O. Vinje», *Lauvduskar*, III, Kristiania 1873, s. 16. Også utgitt som særtrykk i 1873, sjå nr. 37. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 190–191; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 93–94; *Skrifter*, I, 1926, s. 93–94; *Dikting*, 1946, s. 93–94; *Skrifter*, 1976, s. 131–132.

1875

220. «Nordmannen», *Symra*, 1875. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 145–146; *Skrifter*, I, 1926, s. 27–28; *Dikting*, 1946, s. 27–28; *Skrifter*, 1976, s. 19–20; *Symra*, 2013, s. 21. Same variant som i *Symra* 1867, sjå nr. 208, men med eit par rettskrivingsendringar.

221. «Ymse Vasarlag», *Symra*, 1875. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 159–160; *Skrifter*, I, 1926, s. 39–40; *Dikting*, 1946, s. 39–40; *Skrifter*, 1976, s. 31; *Symra*, 2013, s. 45.

222. «Vit og tru», *Symra*, 1875. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 174–175; *Skrifter*, I, 1926, s. 52–53; *Dikting*, 1946, s. 52–53; *Skrifter*, 1976, s. 42–43; *Symra*, 2013, s. 65.

1881

223. Sign. I., «Upp og ned», *Lauvduskar*, IV, Kristiania 1881, s. 166–168. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 188–190; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 94–96; *Skrifter*, I, 1926, s. 94–96; *Dikting*, 1946, s. 94–96; *Skrifter*, 1976, s. 132–134. Vislie skriv i *Udvalgte Skrifter*, 1896, at diktet også skal vere trykt i *Fedraheimen*.

1887

224. Sign. I.A., *«Fare daa vel, de gamle Tufter», i «Gunnbjørg paa Haugen», *Lauvduskar*, Kristiania VI, 1887, s. 2–3 og *Dagbladet* 11.2.1888. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 111–112; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 96–97; *Skrifter*, I, 1926, s. 96 (*«Skal det no vera siste gongen»); *Dikting*, 1946, s. 96 (*«Skal det no vera siste gongen»); *Skrifter*, 1976, s. 189 (*«Fare daa vel, de gamle Tufter»).

225. Sign. I.A., *«Her er so mangei Vending», i «Gunnbjørg paa Haugen», *Lauvduskar*, VI, Kristiania 1887, s. 4–5 og *Dagbladet* 11.2.1888. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 113–114; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 97–98; *Skrifter*, I, 1926, s. 97; *Dikting*, 1946, s. 97»; *Skrifter*, 1976, s. 191.

226. Sign. I.A., *«Ferda-visa», i «Gunnbjørg paa Haugen», *Lauvduskar*, VI, Kristiania 1887, s. 6–7 og *Dagbladet* 11.2.1888. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 116; *Skrifter i*

Samling, I, 1911, s. 98–99; *Skrifter*, I. 1926, s. 98; *Dikting*, 1946, s. 98»; *Skrifter*, 1976, s. 193.

1893

227. «Sveinkallsull», *Firda* 2.1.1893. Variant av «Sveinkallvisa» frå 1847, her i ei blanding av landsmål og dialekt, sjå nr. 154, 1355 og 1461.

Omsetjingar og gjendiktingar til nynorsk

Bibelen

228. «Den burtkomne Sonen», i L.K. Daa: *Om Nationaliteternes Udvikling*, I, Kristiania 1869, s. 261 og 263. «Bortgjemte Arbeider af Ivar Aasen meddelte af O.A. Øverland)», *Bogvennen*, nr. 4–6 [april–juni], 1896, s. 49–67; *Den 17de Mai* 5.8.1896; *Norsk Aarbok* 1926, s. 7–9; *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 355–357. Omsetjing av Luk 15, 11–32, frå 1859.

Lord Byron

229. «Barne-Minne». *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 117–118, *Drammens Tidende* 29.6.1853. *Skrifter*, I, 1926, s. 151–152; *Dikting*, 1946, s. 151–152.

Miguel de Cervantes (Saavedra)

230. «Den raadvide Riddaren Don Quijote av La Mancha». Skrive 1873. Miguel de Cervantes Saavedra: *La primera edicion del ingenioso hidalgo Don Quijote de la Mancha / compuesto por Miguel de Cervantes Saavedra; reprod. en facs ... por la foto-tipografia y publicada por su inventor Francisco López Fabra*, Barcelona 1871–79. Dette firebandsverket var resultatet av eit omfattande innsamlings- og redaksjonsarbeid frå oberst Fabra si side. Aasen fekk vite at teksten hans skulle prentast i ti eksemplar, jf. dagboka 5.3.1873 og brev til Volter Edvard Lidfors 7.3.1873. Dette stemmer med Marta Torres Santo Domingo: *El primer facsímil del Quijote. La aventura editorial de Francisco López Fabra (1871-1879)*, Universidad de Castilla-La Mancha 2005, *Eprints.ucm.es*, lesedato 24.5.2013. I *Brev og Dagbøker*, II, s. 332 f. viser Reidar Djupedal til boka *De los primeros consejos que dió Don Quijote a Sancha antes que se fuese a gobernarla Insula*, Barcelona 1941, altså ei seinare utgåve. Også i *Den 17de Mai* 28.5.1901. *Skrifter i Samling*, III, 1912, s. 380–383.

Fridtjofs Saga

I 1858 omsette Ivar Aasen *Fridtjofs Saga*. Denne kom ut som eit tillegg til bladet *Folkvennen* og må reknast som bok. Difor er utgivinga ført opp under bøker, sjå nr. 10.

Alexander von Humboldt

231. «Varmen i Vesterholva», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 110–111. *Skrifter i Samling*, III, 1912, s. 372–373.

Martin Luther

232. «Vaar Gud er oss so fast ei Borg», *Folkevennen* 1855, s. 374, i stykket «Om Salmesagen» av Ole Vig. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 325. Skriven desember 1855. Variant publisert 1869, sjå nr. 233.

233. Martin Luther: «Vaar Gud han er vaar faste Borg». Olav Paulson: *Lesebok i Landsmaalet*, Bergen 1869, s. 129–130. *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 189–190; *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 83–84 (vedlegg til brev 21.5.1869). Variant av omsetjing frå 1855, sjå nr. 232.

234. «De fem Parter paa Norsk», [omsetjing frå katekisma med kommentar]. *Oplandenes Avis* 3.11.1880, *Østlandske Tidende* 5.11.1880, *Fedraheimen* 6.11.1880 (utdrag), *Bergens Tidende* 9.11.1880. *Norsk Aarbok* 1921, s. 12–17. Variant publisert i *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 187–189, sjå nr. 1519.

Thomas Babington Macaulay

235. «Døming om Forfederne», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 106–109. *Skrifter i Samling*, III, 1912, s. 368–370.

236. «Framgangen i Engelland», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 109–110. *Skrifter i Samling*, III, 1912, s. 370–372.

Karl von Rotteck

237. «Gagnet av Heimssogo», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 112–113. *Skrifter i Samling*, III, 1912, s. 373–375; *Skrifter*, 1976, s. 299–300.

J.L. Runeberg

238. [–]: «Svein Duva», *Christiania-Posten* 1.8.1860. «I Oversættelse paa Landsmaalet fremsagt af Skuespiller Døyle ved en Atenunderholdning i Sandefjords Badeanstalt». Variant publisert 1873, sjå nr. 239.

239. [–] J.L. Runeberg: «Svein Duva». *Lauvduskar*, III, Kristiania 1873, s. 39–44. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 206–210; *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 171–177; *Skrifter*, I, 1926, s. 152–57; *Dikting*, 1946, s. 152–157. Variant frå omsetjinga i 1860, sjå nr. 238.

Friedrich Schiller

240. «Hus-Livet», *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 115–116. Prenta i melding av boka i *Morgenbladet* 27.6.1853 og *Postbudet* 9.7.1853. Utdrag frå «Songen um Klokka», sjå nedanfor.

241. Friedrich Schiller: «Songen um Klokka», *Postbudet for Landalmuen* 9.7.1853; *Dølen* 19.6., 26.6. og 3.7.1870. Variant publisert 1873, sjå nr. 242.

242. Friedrich Schiller: «Songen um Klokka». *Lauvduskar*, III, Kristiania 1873, s. 1–16. Eige skrift utgitt i 1909, sjå nr. 1009. *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 191–205; *Skrifter i*

Samling, I, 1911, s. 177–189; *Skifter*, I, 1926, s. 157–170; *Dikting*, 1946, s. 157–170. Variant frå første omsetjinga i 1853, sjå nr. 240.

William Shakespeare

243. «Friaren under Glaset». *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, s. 114–115; *Skifter*, 1976, s. 301–302.

Ymse omsetjingar for Dølen

244. «Opningi av Stortinget», *Dølen* 16.10.1859. *Syn og Segn* 1922, s. 9–11.

245. «Lysingar. Ivar Isakson ...», *Dølen* 26.2.1860. Omsett frå dansknorsk.

246. «Blanche's Tale», *Dølen* 1.4.1860. Omsett frå svensk.

247. «Den store Bannlysingi», *Dølen* 15.4.1860.

248. «Av Storthingets Helsarbrev», *Dølen* 29.4.1860.

249. «Uppløysningi av Storthinget», *Dølen* 27.5.1860.

250. «Ei Fantepretta», *Dølen* 9.11.1862.

Tekstar i Dølen 1858–1870

Tekstane står i kronologisk rekkjefølgje. Dei er også førte opp ovanfor etter sjanger og har difor same nummera her. Kjeldene er L 11, legg 3 i Reidar Djupedal-arkivet, denne bibliografien, *Vinje-bibliografien*, eigen gjennomgang av registera i Dølen 1858–1870 og eigne arkivstudiar.

102. «Um 'Ny Hungrvekja'». 26.12.1858

104. Ohle Ohlzen: «Brev om Kulturen». 6.2.1859

176. Dulheim: «Sveinkalla-Visa». 13.2.1859

105. *«Minningar fraa Maalstriden». 20.2., 27.2., 13.3., 20.3. og 27.3.1859

32. *«Det norske Landsmaals viktigaste Bøygingsformer». 15.5.1859. Vedlegg.

Skrive sanman med A.O. Vinje.

106. «Anmærkning til et Stykke i Dølen». 19.6.1859

107. Ohle Ohlzen Scharfvebagchen: «Om Sorg», *Dølen* 31.7.1859. Stykket er også signert Petronelle Juliane Wilhemine Scharfvebagchen, født Heüch.

177. Dulheim: «Gamle Voner». 14.8.1859

244. «Opningi av Storthinget». 16.10.1859. Omsetjing.

108. «Eit Kjempestig i Kunnskap». 30.10.1859.

178. *«Kippevise». 30.10.1859. Skrive saman med A.O. Vinje.

1517. *«[«Reform-Selskapet havde Møte ...»]. Stykke av Ole Gabriel Ueland truleg omsett av Ivar Aasen i A.O. Vinje: «Napoleon og Ueland». 13.11.1859.

109. *«Fraa Sverike». 1.1.1860.

111. *«Haugtussen. (Fraa Sogn)». 15.1.1860.

112. *«Storthinget». 22.1.1860.

245. «Lysingar. Ivar Isakson ...». 26.2.1860. Omsett frå dansknorsk.
113. *«Huldre-Gaava. (Fraa Horsanger i Nordhordaland)». 11.3.1860.
246. «Blanche's Tale». 1.4.1860. Omsett frå svensk.
247. «Den store Bannlysingi». 15.4.1860.
248. «Av Storthingets Helsarbrev». 29.4.1860.
249. «Uppløysningi av Storthinget». 27.5.1860.
114. «Innanlands Tidender». 27.5.1860. Originalmanuskriptet ligg i Ms. 4° 915: 17 i Nasjonalbiblioteket og er signert («I.A.»).
118. «Vor Politik er snurig nok». 1.6.1862. Skrive saman med A.O. Vinje.
119. *«Ein Tiger fangad med Fuglalim». 27.6. og 10.8.1862.
120. *«Ei Mishøyrsla». Under samletittelen «Smaasegner». 10.8.1862.
120. *«Ogso eit Mistak». Under samletittelen «Smaasegner». 10.8.1862.
120. *«Svar etter Spurning». Under samletittelen «Smaasegner». 10.8.1862.
120. *«Sonen eldre en Mora hans». Under samletittelen «Smaasegner». 10.8.1862.
120. *«Streng Tenesta». Under samletittelen «Smaasegner». 10.8.1862.
120. *«Brev fraa Fader ti Son». Under samletittelen «Smaasegner». 10.8.1862.
121. *«Justedals-Breden». 17.8.1862.
122. *«Juden og Fisken». Under samletittelen «Smaasegner». 17.8.1862.
122. *«Eit galet Merke». Under samletittelen «Smaasegner». 17.8.1862.
122. *«Uksebakaren». Under samletittelen «Smaasegner». 17.8.1862.
122. *«Ei Kлага». Under samletittelen «Smaasegner». 17.8.1862.
122. *«Vegen til Skulen». Under samletittelen «Smaasegner». 17.8.1862.
123. *«Ogso eit Svar». Under samletittelen «Smaasegner». 24.8.1862.
124. *«Um Folkasegner paa Island». 21.9.1862.
250. «Ei Fantepretta». 9.11.1862.
126. *«Um Namnet Oslo». 25.3.1866.
208. *«Lovtale yver Culturen». 3.6.1866.
- Olav Olavson Vidheim: «Til Dølen!» 10.5.1868. Kan også dette vere eit pseudonym for Ivar Aasen?
241. Friedrich Schiller: «Songen um Klokka», *Dølen* 19.6., 26.6. og 3.7.1870. Gjendikta frå tysk.

Utgivningar 1896–2017

IVAR AASEN

DIKTING

GYLDENDAL

Bøker – originalverk og omsetjingar

1000. *Udvalgte Skrifter* ved Vetle Vislie. Med to Portræter og 5 andre Billeder. P.T. Mallings Boghandels Forlag, Kristiania [1896]. 456 s. Utgitt i seks hefte mai–oktober.

1001. *Bortgjemte arbeider af Ivar Aasen*. Meddelt af O.A. Øverland. Særtrykk av *Bogvennen* nr. 4–6 [april–juni], 1896, s. 49–67. Særtrykket inneheld «Den Burtkomne Sonen», «I Marknaden. Etterspil» og «Nogle Anmærkninger til Fayes norske Folkesagn», sjå nr. 137, 162 og 228.

1002. *Ervingen. Songspel i ei Akt* af Ivar Aasen. Den eldste uavkortade Utgaava. 2det Upplag. Utgjeve av J. Belsheim. Alb. Cammermeyers Forlag, Kristiania 1898. 80 s. Med notar. Innbinding: a) stivband, illustrert, påtrykt 90 øre på framsida, og b) omslag, illustrert med portrett av Ivar Aasen. Tekst etter 1855-utgåva, sjå nr. 7.

1003. *Folke-Udgave af Ivar Aasens Skrifter i Udvalg*. Med 15 Billeder. Parmann's Illustreret Familielæsning. LXIX–LXXI [nr. 69–71]. P.T. Mallings Boghandels Forlag, Kristiania [1899]. 235 s. 16 s. med tittelen «Viser og Rim med Melodier». Boka kom i tre hefte som kunne kjøpast separat, kvar for 50 øre. I. *Viser og Riim* (med Ivar Aasens Selvbibliografi med Efterskrift af Vetle Vislie). II. *Dramatiske Smaastykker*. III. *Eventyr, Fortællinger og Sagn*. Frå 1875-utgåva av Symra er «Det einlege Standet» og «Ymse Vasarlag» ikkje med, sjå nr. 195 og 221.

1004. *Norsk Grammatik*. 2det Oplag af Omarbeidet Udgave af «Det norske Folkesprogs Grammatik». Alb. Cammermeyers Forlag, Kristiania 1899. XVI + 392 s. Sjå nr. 2.

1005. *Prøver af Landsmaalet i Norge* af Ivar Aasen. Anden Udgave. Med et Tillæg af Dr. Amund B. Larsen. Alb. Cammermeyers Forlag, Kristiania 1899. Sjå nr. 5 og 1051.

1006. *Norsk Ordbog med dansk Forklaring* af Ivar Aasen. Uforandret Aftryk af Anden Udgave 1873. Alb. Cammermeyers Forlag, Christiania 1900. XIV + 976 s. Opplag ukjent, truleg lite. Sjå nr. 16.

1007. *Om Dannelsen og Norskheden*. Af Ivar Aasen. Olaf Husebys Forlag. Eget Bogtrykkeri. Kristiania 1900. 48 s. Innbinding: omslag, typografisk (?). Utgitt første gongen i *Folkevennen* 1857, sjå nr. 97. Særtrykk av Arthur Thuesen skriv i *Beslaglagte og supprimerte bøker vedrørende Norge*, Oslo 1960, s. 11 at det var Noregs Mållag som tinga denne utgåva. Boka blei supprimert av bokbindar H.M. Refsum fordi oppdragsgivaren ikkje betalte for seg. Bøkene blei liggjande på lager til om lag 1925. Då skal Refsum ha brukt opplaget som makulatur med unntak av eitt eksemplar som, han gav til Arthur Thuesen i 1927. Eitt eksemplar finst i Nasjonalbiblioteket, skriv Thuesen. Der er også eitt i Ivar Aasen-tunet.

1008. *Breve og dagbøker fra det nationale gjennembrudds tidsalder*. Ivar Aasens dagbok 1841. Meddelt av Moltke Moe. [Kristiania] [1907]. 29 s. «Særtryk af 'Samtiden'», sjå nr. 1111.

1009. *Das Lied von der Glocke. Songen um Klokka* i umskrift av Ivar Aasen. Utgjevi Schiller-Dagen den 10de November 1909 av Vestmannalaget. [Bergen 1909]. 33 s. Med tysk parallelltekst. Sjå nr. 242.

1010. *Skrifter i Samling. Trykt og uttrykt*. I. Gyldendalske Boghandel Nordiske Forlag, Kristiania og København 1911. 286 s. Samla og utgitt av Knut Liestøl.

1011. *Skrifter i Samling. Trykt og uttrykt*. II. Gyldendalske Boghandel Nordiske Forlag, Kristiania og København 1912. 308 s. Samla og utgitt av Knut Liestøl.

1012. *Skrifter i Samling. Trykt og uttrykt*. III. Gyldendalske Boghandel Nordiske Forlag, Kristiania og København 1912. 387 s. Samla og utgitt av Knut Liestøl. Etterord datert oktober 1912.

1013. *Ervingen. Sangspil i een Akt*. Den uavkortade Utgaava, 4. uppl. Gyldendal, Kristiania 1912. 52 s. Tekste etter 1855-utgåva, sjå nr. 7.

1014. *Norsk Navnebog eller Samling af Mandsnavne og Kvindenavne*. Gyldendalske Boghandel Nordisk Forlag, Kristiania og København 1912. 115 s. Eiga utgåve frå *Skrifter i Samling. Trykt og uttrykt*, III, 1912. Innbinding: omslag, typografisk. Sjå nr. 1012.

1015. *Grundtanker til en afhandling om en norsk sprogform. (Marts 1854)*. Meddelt ved Knut Liestøl. Særtrykk av Maal og Minne nr. 1 1917. 33 s.

1016. *Reise-Erindringer og Reise-Indberetninger 1842–1847*. Utgit av Det Kgl. norske Videnskabers Selskab ved Halvdan Koht. Trondhjem 1917. X + 213 s. 36 tekstar, mellom dei nr. 2075, 2077–2078, 2080 og 2083. Med Olav Rustis teikning av Ivar Aasen og ein faksimile. Innbinding: omslag, typografisk. Prenta i utdrag i fem artiklar i *Agder Tidend* 2.1., 3.1., 4.1., 5.1. og 7.1.1952.

1017. *Ervingen. Sangspil i en Akt*. Femte oplag. Gyldendalske Boghandel. Kristiania og København 1918. 47 s. Innbinding: kartonasje, illustrert med same illustrasjon som 1898-utgåva. Tekst etter 1855-utgåva, sjå nr. 7.

1018. *Norsk Ordbog med dansk Forklaring* af Ivar Aasen. Fjerde uforandrede Udgave. Udgiven af Vestmannalaget. Alb. Cammermeyers Forlag, Kristiania 1918. XVIII + 976 s. Faksimile av 1873-utgåva, sjå nr. 16. Opplaget er 10 000 eks.

1019. *Norske minnestykke*. Ved Jens Lindberg. Norsk folkeminnelag 1. Kristiania [1921 –] 1923. XVI + 216 s. Med merknader og ordforklaringar. Innbinding: omslag, typografisk. I 1921 kom XVI + 1–144, resten i 1923. Inneheld 140 tekstar som ikkje hadde vore trykte før, og om lag 40 som var trykte i ulike samanhengar.

1020. *Ervingen. Songspel i ei akt*. Sette opplag. Gyldendalske Bokhandel. Kristiania 1922. 60 s. Innbinding: kartonasje, illustrert. Påtrykt «Den uavkortade utgaava» på framsida, med same grafiske form som 1898-utgåva. Tekst etter 1855-utgåva, sjå nr. 7.

1021. *Symra. Tvo Tylfter med Visor og Rim*. Syvende Utgaava [!]. Gyldendals Miniaturbibliotek. Gyldendalske Bokhandel, Kristiania 1922. 76 s. Tekst etter 1875-utgåva, sjå nr. 20.

1022. *Søndmørsk Grammatik eller kortfattet Underretning om Bygdemaalet paa Søndmør* af Ivar Aasen. Andre utgaava. (Med Studnad fraa Sunnmøre frilynde Ungdomssamlag). (Norske maalføre VIII). Student-maallaget i Kommisjon hjaa Olaf Norli, Oslo 1924. IV + 38 s. Sjå nr. 4.

1023. *Norsk Maalbunad. Samanstilling av norske Ord etter Umgrip og Tyding*. Det norske Samlaget, Oslo 1925. 247 s. 173 tekstar, forord av Sigurd Kolsrud. Innbinding: Omslag, typografisk.

1024. *Skrifter*. Andre utgaava. I–II. Ved Knut Liestøl. Gyldendal Norsk Forlag, Oslo 1926. 286 + 306 s.

1025. *Skrifter i utval*. [Av] Ivar Aasen og A.O. Vinje. Norges National-litteratur, 6. Gyldendal, Oslo 1929. 192 s.

1026. *Ervingen. Spelstykke i ei akt*. Sjuande opplaget. Olaf Norlis Forlag. Oslo 1931. 62 s. Innbinding: kartonasje (gulbrunt), typografisk. Vignett «Spelstykke for ungdomslag» på framsida. Tekst etter 1855-utgåva, sjå nr. 7.

1027. *Ervingen. Songspel i ei akt*. Sjuande opplag. Gyldendal Norsk Forlag, Oslo 1935. 60 s. Innbinding: kartonasje, illustrert. Påtrykt «Den uavkortade utgaava» på framsida, med same grafiske form som 1898-utgåva. Må vere 8. opplaget. Tekst etter 1855-utgåva.

1028. *Dikt i utvalg. Aasen. Vinje. Garborg*. Norges nasjonallitteratur, 8. Gyldendal Norsk Forlag, Oslo 1941. 263 + upg. s.

1029. *Dikting*. Gyldendal Norsk Forlag, Oslo 1946. 286 s. Utval frå 1926-utgåva, sjå nr. 1024.

1030. *Ervingen. Songspel i ei vending*. Innleiing og ord-forklaringar ved Per Thorson. Gyldendals skoleutgaver av norske forfattere. Gyldendal Norsk Forlag. Oslo 1949. 62 s. Med notar. «Rettskrivingi er den offisielle frå 1938, men er haldi så nær Aasens som det er høve til», heiter det i innleiinga. Innbinding: kartonasje (grått), grafisk. Vignett «Spelstykke for ungdomslag» på framsida. Tekst etter 1855-utgåva, sjå nr. 7.

1031. *Brev til vener i heimbygda*. Skipa til av M.A.E. Aarflot. 52 brev. Aarflots Prenteverks Forlag, Volda 1950. 183 s. Sjå nr. 1093. Dei publiserte breva er nr. 2005–2009, 2011, 2013–2017, 2029, 2031–2032, 2035, 2038, 2044, 2047, 2056, 2064, 2068, 2073–2074, 2076, 2079, 2084, 2091, 2093, 2100, 2109, 2128, 2131, 2139–2141 (alle i utdrag), 2158 (utdrag), 2149 (utdrag), 2151, 2157, 2159–2160, 2162–2163, 2165, 2169–2170, 2194 (utdrag).

1032. *Bidrag til vort Folkesprogs Historie*. Ved Reidar Djupedal. Det Norske Samlaget, Oslo 1954. IX + 36 s. Skrive 1885, sjå nr. 1298.

1033. *Brev og Dagbøker*. Ved Reidar Djupedal. Band I. Brev 1828–1861. Det Norske Samlaget, Oslo 1957. 509 s. Innbinding: a) heilsjirtingband og b) hefta. Brev til Ludvig L. Daae 17.4.1856 i *Skrifter*, 1976, s. 343–348.

1034. *Brev og Dagbøker*. Ved Reidar Djupedal. Band II. Brev 1862–1896. Det Norske Samlaget, Oslo 1958. 439 s. Innbinding: a) heilsjirtingband og b) hefta.

1035. *Symra og andre dikt*. Ved Reidar Djupedal. Noregs Boklag, Oslo 1959. 84 s. Illustrert av Unni-Lise Jonsmoen.

1036. *Symra og andre dikt*. Ved Reidar Djupedal. 2. opplaget. Noregs Boklag, Oslo 1960. 84 s. Illustrert av Unni-Lise Jonsmoen.

1037. *Brev og Dagbøker*. Ved Reidar Djupedal. Band III. Dagbøker 1830–1896. Det Norske Samlaget, Oslo 1960. 537 s. Innbinding: a) heilsjirtingband og b) hefta. Eit redigert utdrag frå s. 69–127, «Erindringer af mine Reiser», i *Skrifter*, 1976, s. 307–324, frå hausten 1842, Sogndal 1842–43, Setesdal 1844, Telemark 1845 og Gudbrandsdalen 1845. «Dagbok 1845» i *Skrifter*, 1976, s. 325–333.

1038. *Symra og andre dikt*. Ved Reidar Djupedal. 3. auka og reviderte opplaget. Noregs Boklag, Oslo 1963. 137 s.

1039. *Norsk Grammatik*. Omarbeidet Udgave af Det Norske Folkesprogs Grammatik. Tredje uforandrede Udgave. (U-bøkene). Universitetsforlaget, Oslo 1965. XXII + 371 s. Sjå nr. 13.

1040. *Heimsyn*, ei snøgg Umsjaaing yver Skapningen og Menneskja, tilmaatad fyre Ungdomen. 100-Aars Minneutgaava. (Etterord av Reidar Djupedal). Fonna Forlag, Oslo 1975. 2 bl. + 96 s. Sjå nr. 19.

1041. *Norsk maalbunad*. Samanstilling av norske ord etter umgrip og tyding. Av Ivar Aasen. 2. utg. Norsk bokreidingslag, Bergen 1975. XVI + 231 s. Sjå nr. 1023.

1042. *Symra og andre dikt*. Ved Reidar Djupedal. Illustrert av Unni-Lise Jonsmoen. (Levande dikting, 1). 4. opplaget. Noregs Boklag, Oslo 1975. 130 s. 4 bl.

1043. *Skrifter*. Eit utval ved Olav Hr. Rue. Det Norske Samlaget, Oslo 1976. 352 s.

1044. *Soga om Fridtjov den frøkne*. Omsett av Ivar Aasen. Revidert av Olav Hr. Rue. Innleiing av Bjarne Fidjestøl. (Norrøne bokverk, 45). Det Norske Samlaget, Oslo 1976. 73 s. Sjå nr. 10.

1045. *Norsk Ordbog med dansk Forklaring* af Ivar Aasen. 5. Udgave. Fonna Forlag, Oslo 1977. XIV s. + [1] bl. + 976 s. Faksimileutgave av 1873-utgåva, sjå nr. 16. 2000 eks.

1046. *Millom bakkar og berg*. I utval ved Magne Myhren. Illustrert av Axel Ekwall. Bokklubbens Lyrikkvenner, Oslo 1980. 104 s.

1047. *Norsk Navnebog eller Samling af Mandsnavne og Kvindenavne* af I. Aasen. Forøket med forord og kommentar av Per Nordseth. Børsum, Oslo 1980. [2] bl. + XVI + 107 s. Faksimileutgåve av 1878-utgåva, sjå nr. 21. Av opplaget er 50 eksemplar nummererte.

1048. *Norske Ordsprog*. Tridje utgåve ved Johannes Gjerdåker, med etterord av Reidar Djupedal. Vestanbok forlag, Voss 1982. 366 s. På smussomnslaget: Norske ordtak samla og utvalde av Ivar Aasen. Sjå nr. 22.

1049. *Norsk Ordbog med dansk forklaring* af Ivar Aasen. 6. Udgave. Fonna Forlag, Oslo 1983. XIV + 976 s. Faksimileutgave av 1873-utgåva, sjå nr. 16. 2000 eks.

1050. *Om grunnlaget for norsk målreising*. Seks artiklar av Ivar Aasen. Med innleiing av Stephen J. Walton. Vestanbok forlag, Voss 1984. 192 s.

1051. *Prøver af Landsmaalet i Norge*. Med etterord av Aslak L. Helleve og Magne Myhren. Vestanbok forlag, [Voss] 1985. [5] + 157 s. Faksimileutgåve av 1899-utgåva, sjå nr. 1005.

1052. *Norske ordsprog*. Tridje utgåve ved Johannes Gjerdåker, med etterord av Reidar Djupedal. (2. opplaget). Vestanbok forlag, Voss 1989. 309 s. Sjå nr. 22.
1053. *Reise-Erindringer og Reise-Indberetninger 1842–1847*. Utgjeve av Det kgl. norske videnskabers selskab ved Halvdan Koht. 2. utg. Vestanbok, [Voss] 1990. XII + 203 s. Faksimileutgåve av 1917-utgåva, sjå nr. 1016.
1054. *Ivar Aasens beste*. Utval og forord ved Olav Hr. Rue. Det Norske Samlaget, Oslo 1991. 64 s.
1055. *Sunnmørsgrammatikkane* av Ivar Aasen. Redigert av Jarle Bondevik, Oddvar Nes og Terje Aarset. (Skrifter frå Ivar Aasen-selskapet; Serie A. Tekster nr. 1). [Tekstar 1838–1851] Norsk Bokreidingslag, Bergen 1992. 198 s.
1056. *Målsamlingar frå Sunnmøre* av Ivar Aasen. Redigert av Jarle Bondevik, Oddvar Nes og Terje Aarset. (Skrifter frå Ivar Aasen-selskapet; Serie A. Tekster nr. 2). [Tekstar 1840–1844] Norsk Bokreidingslag, Bergen 1994. 371 s.
1057. *Målsamlingar frå Bergens Stift* av Ivar Aasen. Redigert av Jarle Bondevik, Oddvar Nes og Terje Aarset. (Skrifter frå Ivar Aasen-selskapet; Serie A. Tekster nr. 3). [Tekstar 1842–1844] Norsk Bokreidingslag, Bergen 1995. 276 s.
1058. «Om vort skriftsprog», «Minningar fraa maalstiden um hausten 1858», «Fortale til 'Norsk grammatik'», Norsk Bokreidingslag, Bergen [1995?]. 53 s.
1059. *Det norske Folkesprogs Grammatik*. Ved Terje Aarset. (Skrifter frå Ivar Aasen-instituttet; nr 1). Høgskulen i Volda, Volda 1996. XXXIV + 190 s. Sjå nr. 2.
1060. *Ivar Aasens beste*. Utval og forord ved Olav Hr. Rue. 2. opplaget. Det Norske Samlaget, Oslo 1996. 64 s.
1061. *Skrifter i samling*. Med etterord av Kjell Venås. (Gyldendals Stor-klasikere). 3. utgåva. Gyldendal Norsk Forlag, Oslo 1996. Eittbandsutgåve med faksimile av *Skrifter i Samling*, 1911–1912. Etterord i del III s. 389–404.
1062. *Symra*. Førord ved Johannes Gjerdåker; etterord ved Reidar Djupedal. Det Norske Samlaget, Oslo 1996. 101 s., ill. 1. og 2. opplaget 1996. Tekstar etter 1875-utgåva, sjå nr. 20.
1063. *Livet. Verket*. Opplegg og redaksjon: Oddmund Løkensgard Hoel, Tonje Thorbjørnsen og Ingrid Lindberg. Produsert av Norsk Strek for Det Norske Samlaget, Oslo 1997. Versjon 1.0. Samleboks med 2 cd-rom-plater for pc og Mac. Om lag 4000 sider skrifter av Ivar Aasen, mellom anna *Norsk Ordbog* (1873) med latinsk skrift, 500 sider tilleggsstoff, illustrasjonar og musikk.
1064. *Målsamlingar frå Christiansands og Agershuus Stifter* av Ivar Aasen. Redigert av Jarle Bondevik, Oddvar Nes og Terje Aarset. (Skrifter frå Ivar Aasen-selskapet; Serie A. Tekster nr. 4). [Tekstar 1844–1845] Norsk Bokreidingslag, Bergen 1997. 228 s.
1065. *Norsk Navnebog, eller Samling af Mandsnavne og Kvindenavne..* Ved Kristoffer Kruken og Terje Aarset. (Skrifter frå Ivar Aasen-instituttet nr.3). Høgskulen i Volda, Volda 1997. XXX + 145 s. Sjå nr. 21.
1066. *Målsamlingar frå Trondhjems og Tromsø Stifter* av Ivar Aasen. Redigert av Jarle Bondevik, Oddvar Nes og Terje Aarset. (Skrifter frå Ivar Aasen-selskapet; Serie A. Tekster nr. 5). [Tekstar 1844–1846] Norsk Bokreidingslag, Bergen 1998. 199 s.

1067. *Målsamlingar 1851–1854* av Ivar Aasen. Redigert av Jarle Bondevik, Oddvar Nes og Terje Aarset. (Skrifter frå Ivar Aasen-selskapet; Serie A. Tekster nr. 6). Norsk Bokreidingslag, Bergen 1999. 291 s.

1068. *Dansk-norsk Ordbog* av Ivar Aasen. Redigert av Jarle Bondevik, Oddvar Nes og Terje Aarset. (Skrifter frå Ivar Aasen-selskapet; Serie A. Tekster nr. 10). Norsk Bokreidingslag, Bergen 2000. 189 s. Skrive 1883, ca. 14 000 oppslagsord.

1069. *Ordbog over det norske Folkesprog*. Ny utgåve ved Kristoffer Kruken og Terje Aarset. Det Norske Samlaget, Oslo 2000. XXX + 522 s. Latinsk skrift. Sjø nr. 3.

1070. *Målsamlingar 1855–1861* av Ivar Aasen. Redigert av Oddvar Nes, Jarle Bondevik og Terje Aarset. (Skrifter frå Ivar Aasen-selskapet; Serie A. Tekster nr. 7). Norsk Bokreidingslag, Bergen 2001. 282 s.

1071. *Målsamlingar 1862–1883* av Ivar Aasen. Redigert av Jarle Bondevik, Oddvar Nes og Terje Aarset. (Skrifter frå Ivar Aasen-selskapet; Serie A. Tekster nr. 8). Norsk Bokreidingslag, Bergen 2002. 304 s.

1072. *Det er vondt å tru alle: det er verre å tru ingen. Ordtak i utval*. Det Norske Samlaget, Oslo 2002. 92 s. 2. opplaget 2013.

1073. *Ord, uttrykk og inntrykk frå Hallingdal og Valdres*. Forord av Kjell Venås. Boksmia, Ål 2002. 320 s.

1074. *Norsk Ordbog med dansk Forklaring*. Ny utgåve ved Kristoffer Kruken og Terje Aarset. Det Norske Samlaget, Oslo 2003. XXXVI + 883 s. Latinsk skrift. Sjø nr. 16.

1075. *Norske ordtak*. 4. utgåva. Utgåve ved Johannes Gjerdåker og Gudmund Harildstad. Vigmostad & Bjørke, Bergen 2003. 377 s. Sjø nr. 22.

1076. *Namnesamlingar* av Ivar Aasen. Redigert av Jarle Bondevik, Oddvar Nes og Terje Aarset. (Skrifter frå Ivar Aasen-selskapet; Serie A. Tekster nr. 9). [Tekstar 1841–1883] Norsk Bokreidingslag, Bergen 2006. 254 s.

1077. *Ervingen. Spelstykke i 1 Akt*. Kessinger Publ., [Whitefish, Mont.] [2009]. 44 s. (Kessinger Publishing's legacy reprints). På omslaget: *Ervingen* (1874) / Ivar Andreas Aasen. Faksimileutgåve av 1874-utgåva, sjå nr. 18.

1078. *Symra*. Redigert av Terje Aarset. Bok nr. 197 i skriftserien til LNU. Fagbokforlaget og Landslaget for norskundervisning, Bergen 2013. 275 s. Tekstar etter 1875-utgåva, sjå nr. 20, med mengder av katalogar, lister og annan dokumentasjon.

Småskrifter og visetrykk

1079. *En ny Vise*. M.A. Aarflots Trykkeri, Egset 1900. [4] s. Dette er «Acrostickon», den såkalla Namnevisa, som Aasen skreiv om lag 1832, sjå nr. 1319. Registrert i Bibsys, ikkje i Jostein Fet: *Eksetiana*, Oslo 2006.

1080. *Fem viser i søndre Søndmørs Almuesprog* af Iver Aasen. (2det Oplag, efter 1ste af 1843.) Pris 15 Øre. M.A. Aarflots Forlag. Egsæt 1900. 15 s. Sjø nr. 1.

1081. *Om vort Skriftsprog*. Særtrykk av nr. 1 1909. Syn og Segn 1909. 5 s. Sjø nr. 1096.

1082. *Samtale imellem to Bønder*. Fyrste Stykket paa Landsmaal av Ivar Aasen (i «Morgenbladet» for 5te Januar 1849). Med ei Etterskrift av Torleiv Hannaas. «Gula Tidend» Prentesmidja. [Bergen 1912]. Særprent av Gula Tidend. 8 s. Få eks. Innbinding: kombinert omslag og tittelblad. Sjø nr. 139.

1083. *Fire brev frå Ivar Aasen*. Ved Gustav Indrebø. Særtrykk av Syn og Segn nr. 1 1924. Oslo [1924]. 16 s.

1084. *Poesiens lille have i Norden*. Et satirisk digt i søndmørsk dialekt. Særtrykk av Syn og Segn nr. 2 1925. Oslo 1925. 10 s. Skrive 1836, sjå nr. 1337.

1085. *Fyremålet med dikting*. Forfattarskulen, Oslo [1944]. 8 s. Artikkelen «Um Dikting» frå *Prøver af Landsmaalet i Norge* og utdrag frå «Dikt og sanning», begge språkleg moderniserte.

1086. *Ivar Aasen i Nordhordland og den gamle postvegen gjennom Lindås*. Sissel-Anny Hjelmtveit, [Seim] 1996. 11 s. Hjelmtveit har omsett til nynorsk ein del av det Aasen skreiv om opphaldet i Nordhordland 1843–44.

Artiklar og prosastykke

Ordna etter skrivetidspunkt.

1087. «Religions-Lærdomme skrevne i Aaret 1831. (Copie af et Prøveskrift, skrevet 28 August 1831.)», *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 12–13.

1088. «Nogle af Hr. Provst H.C. Thoresens Spørgsmaale den 27de og 28de September 1831». *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 14–15.

1089. «Memories». *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 15–17. Skrive 1833.

1090. [Tankar om oppsedinga]. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 17–18. Skrive 1833.

1091. [Sjølviografiske oppteikningar]. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 18–20. Skrive om lag 1833.

1092. «Skrivebog». Svar på ni oppgåver om karaktertrekka til Esau og Jakob, sanning, takksamd, venskap, fedrelandskjærleik, plikter mot dyr, eigennytte, menneskenaturen og ei Seneca-utsegn om livet. Skrive 1833. *Brev og Dagbøger*, II, 1958, s. 271–277.

1093. «Brev fraa Ivar Aasen til Sivert og Maurits Aarflot». *Møre* 13.1., 20.1., 27.1., 3.2., 10.2., 24.2., 9.3., 16.3., 23.3., 13.4., 20.4., 4.5., 25.5., 31.8. og 16.11.1912, og 26.2., 5.3., 23.4. og 2.8.1913. Serie med 18 brev frå tida 1833–55, sjå nr. 1031. Dei publiserte breva er nr. 2007–2009, 2011, 2014, 2017–2018, 2044, 2064, 2068, 2073–2074, 2076, 2081, 2084, 2088, 2091, 2109, 2128.

1094. «Anecdote», Reidar Djupedal: «Ivar Aasens folkeminne frå Sunnmøre», *Norveg*, 13, 1968, s. 114 f. Ei historie om smeden Peer Kallevand (Per Kalvatn) skriven ned om lag 1834.

1095. «Væsser», Reidar Djupedal: «Ivar Aasens folkeminne frå Sunnmøre», *Norveg*, 13, 1968, s. 116. Ordtak frå Sunnmøre, truleg skrivne ned 1835–38.
1096. «Om vort Skriftsprog». *Syn og Segn* 1909, s. 1–5, også utgitt som særtrykk 1909, sjå nr. 1081. *Skrifter i Samling*, III, 1912, s. 7–11; *Skrifter*, II, 1926, s. 47–50; *Skrifter*, 1976, s. 194–197. Skrive januar-februar 1836.
1097. «Strøtanker». *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 35. Skrive 1836.
1098. «Om Smagen. (Fragment af et Brev)». *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 35–36. Skrive 1836.
1099. «Om Menneskene». *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 36–38. Skrive 1836.
1100. «Strøtanker. (Ny Orthographie)». *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 38. Skrive 1836.
1101. «Fragmenter». *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 38–40. Skrive 1836.
1102. «Det søndmørske Almuesprogs grammatikalske Indretning». *Sunnmørsgrammatikkane* av Ivar Aasen, Bergen 1992, s. 1–34. Skrive 1838.
1103. «Adskillige søndmørske Planters Egenskaber og Anvendelse». *Namnesamlingar* av Ivar Aasen, Bergen 2006, s. 113–118. Skrive 1838–39.
1104. «En søndmørsk Fortælling», Reidar Djupedal: «Ivar Aasens folkeminne frå Sunnmøre», *Norveg*, 13, 1968, s. 116–117, attfortald på dansk s. 117. Også i faksimile i *Møre-Nytt* 2.9.1993 med merknader av Terje Aarset. Huldresegn, truleg skriven ned 1838–40. To variantar ligg føre, sjå nr. 1160 og 1161.
1105. «Tanker og Bemærkninger». *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 40–41. Skrive 7.1.1840.
1106. «Tanker og Bemærkninger». *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 41–43. Skrive 14.1.1840.
1107. «Søndmørske Stedsnavne». *Namn og nemne* nr. 4 1987, s. 85–107. Skrive 1840.
1108. «Tillæg til Undersøgelserne af det søndmørske Almuesprogs grammatikalske Bygning», *Sunnmørsgrammatikkane* av Ivar Aasen, Bergen 1992, s. 35–56. Skrive 1840.
1109. «Den søndmørske Dialekt. En grammatisk Oversigt meed Fragmenter af en Ordbog», *Sunnmørsgrammatikkane* av Ivar Aasen, Bergen 1992, s. 57–104. Skrive 1841.
1110. «Søndmørske Ordsprog», *Namnesamlingar* av Ivar Aasen, Bergen 2006, s. 1–18. Skrive 1841.
1111. «Dagbog paa en Reise til Bergen 1841». Ved Moltke Moe. *Samtiden* 1907, s. 196–201, 263–269, 453–460 og 591–599. Også utgitt som særtrykk 1907, sjå nr. 1008. *Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 75–110.
1112. «Dagbog paa en Reise til Trondhjem i Juli Maaned 1842». Ved Halvdan Koht. *Syn og Segn* 1902, s. 151–160 og 226–235. *Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 111–133.
1113. Brev til Fredrik Moltke Bugge 23.7.1842 (under tittelen «Fyreskipnaden for arbeidet aat Ivar Aasen»). *Syn og Segn* 1902, s. 464–466. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 48–49, sjå nr. 2022.

1114. «Erindringer af mine Reiser». *Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 134–156. Redigerte utdrag frå hausten 1842, Sogndal 1842–43, Ullensvang 1844 og Telemark 1845. In extenso i *Brev og Dagbøker*, III, 1960, s. 69–116.
1115. «Iagttagelse af Dialekterne», *Målsamlingar frå Bergens Stift* av Ivar Aasen, Bergen 1995, s. 1–4. Skrive 1842.
1116. «Bjød'n aa Guten», Amund Helland: *Norges Land og Folk*, XIV, del 1, Kristiania 1901, s. 659; Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 78. Segn frå Sogndal, skriven ned vinteren 1842–43.
1117. «Garvoren», Amund Helland: *Norges Land og Folk*, XIV, del 1, Kristiania 1901, s. 645; Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 71–72. Segn frå Sogndal, skriven ned vinteren 1842–43.
1118. «Grim paa Huso», Amund Helland: *Norges Land og Folk*, XIV, del 1, Kristiania 1901, s. 651–652; Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 88–89. Stadsoge frå Sogndal, skriven ned vinteren 1842–43.
1119. «Hausakrunaa», Amund Helland: *Norges Land og Folk*, XIV, del 1, Kristiania 1901, s. 646–647; Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 46. Huldresegn frå Sogndal, skriven ned vinteren 1842–43.
1120. «Kyrkjeflisi», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 46–47. Huldresegn frå Sogndal, skriven ned vinteren 1842–43.
1121. «Lustrapresten», Amund Helland: *Norges Land og Folk*, XIV, del 1, Kristiania 1901, s. 665–666; Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 77. Segn frå Sogndal, skriven ned vinteren 1842–43.
1122. «Ruvellidna», Amund Helland: *Norges Land og Folk*, XIV, del 1, Kristiania 1901, s. 647; Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 48. Huldresegn frå Sogndal, skriven ned vinteren 1842–43.
1123. «Steiekyrkjaa», Amund Helland: *Norges Land og Folk*, XIV, del 2, Kristiania 1901, s. 167–168 med mange trykkfeil; Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 82–83. Segn frå Sogndal, skriven ned vinteren 1842–43.
1124. «Tovarhaugen», Amund Helland: *Norges Land og Folk*, XIV, del 1, Kristiania 1901, s. 666; Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 49. Huldresegn frå Sogndal, skriven ned 1843–44, skriv Lindberg, men er truleg frå vinteren 1842–43.
1125. «Espa», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 37. Legende, ukjend funnstad, skriven ned før 1843.
1126. «Jula i Kvame», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 41. Huldresegn frå søre Sunnmøre, skriven ned før 1843.
1127. «Lètaa», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 37. Legende, ukjend funnstad, skriven ned før 1843.
1128. «Bytingjen», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 51. Huldresegn frå søre Sunnmøre, skriven ned 1843 eller før.
1129. «Fløgestølinn», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 45. Huldresegn frå Jølster, skriven ned 1843 eller før.
1130. «Huldrehauinn», *Norvegia*, II, 1908, s. 289; Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 48. Huldresegn frå søre Sunnmøre, skriven ned 1843 eller før.

1131. «Guehaugjen», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 93. Stadsoge frå Vik i Sogn, skriven ned 1843.

1132. «Hauskirkjaa», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 83. Segn frå Nordhordland, skriven ned våren 1843.

1133. «Maarabergje», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 58. Huldresegn frå ytre Sogn, skriven ned vinteren 1843.

1134. «Om Almuesproget», del 1–2, *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 277–279. Skrive 1843.

1135. «Oplysninger om Almuesproget i de nordligste Dele af Bergens Stift, nemlig Søndmør, Nordfjord, Søndfjord og en Deel af Ytre-Sogn», *Målsamlingar frå Bergens Stift* av Ivar Aasen, Bergen 1995, s. 5–20. Skrive 1843.

1136. «Oplysninger om det sognske Almuesprog», *Målsamlingar frå Bergens Stift* av Ivar Aasen, Bergen 1995, s. 21–54. Skrive 1843.

1137. «Voldsklokkaa», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 85. Segn frå søre Sunnmøre, skriven ned 1843.

1138. «Dragdokkaa», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 72. Segn frå Nordhordland, skriven ned 1843 eller 1844.

1139. «Svartebokjæ», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 77. Segn frå Nordhordland, skriven ned 1843 eller 1844.

1140. «Oplysninger om det nordhordlehske Almuesprog», *Målsamlingar frå Bergens Stift* av Ivar Aasen, Bergen 1995, s. 55–86. Skrive 1843–44.

1141. «Bytingjen mæ sjau Søgemødr», *Norvegia*, II, 1908, s. 69; Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 51–52. Huldresegn frå Nordhordland, skriven ned om lag 1844.

1142. «Gravskrifta», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 106. Anekdotte frå Lista, skriven ned hausten 1844.

1143. «Guten saa fann Pengesekkjen», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 104. Forteljing frå Ryfylke, skriven ned hausten 1844.

1144. «Han Niels Prest», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 99–100. Stadsoge frå Haus i Nordhordland, skriven ned 1844. Variant på sunnmørsdialekt i *Folkevennen* 1851–52, s. 74–86, sjå nr. 46.

1145. «Huldabrydlaupe», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 42. Huldresegn frå Skånevik i Sunnhordland, skriven ned om lag 1844.

1146. «Huldamannen paa Sindhovden», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 44–45. Huldresegn frå Ullensvang, truleg skriven ned våren 1844.

1147. «Lyfte upp Bergj'e», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 105. Forteljing frå søre Sunnmøre, skriven ned hausten 1844.

1148. «Oplysninger om det vossiske Almuesprog», *Målsamlingar frå Bergens Stift* av Ivar Aasen, Bergen 1995, s. 87–96. Skrive 1844.

1149. «Oplysninger om Almuesproget i den sydligste Del af Bergens Stift, indbefattende særskilt 1. Hardanger 2. Søndhordlehn», *Målsamlingar frå Bergens Stift* av Ivar Aasen, Bergen 1995, s. 97–130. Skrive 1844.

1150. «Oplysninger om Almuesproget i Bergens Stift», *Målsamlingar frå Bergens Stift* av Ivar Aasen, Bergen 1995, s. 131–218. Skrive 1844.

1151. «Ordbog over Almuesproget i Bergens Stift. Begyndelse», *Målsamlingar frå Bergens Stift* av Ivar Aasen, Bergen 1995, s. 219–240. Skrive 1844.

1152. «Oplysninger om Almuesproget i Stavanger Amt», *Målsamlingar frå Christiansands og Agershuus Stifter* av Ivar Aasen, Bergen 1997, s. 1–18. Skrive 1844.

1153. «Røildalskirkjo», *Norvegia*, II, 1908, s. 231; Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 82. Segn frå Ullensvang, skriven ned våren 1844.

1154. «Rysen aa Ferjemannen», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 64. Segn frå Valle i Setesdal, skriven ned om lag 1.12.1844.

1155. «Rysen som glatt i Fjeddæ», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 65. Segn frå Valle i Setesdal, skriven ned om lag 1.12.1844.

1156. *«Seidfiskarane», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 104–105. Forteljing frå søre Sunnmøre, skriven ned hausten 1844.

1157. *«Setje paa Festra», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 105. Forteljing frå søre Sunnmøre, skriven ned hausten 1844.

1158. «Svartedauen», Amund Helland: *Norges Land og Folk*, X, del 1, Kristiania 1903, s. 397; Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 93. Stadsoge frå Mandal, skriven ned hausten 1844.

1159. *«Take uto Nyglaa», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 105. Forteljing frå søre Sunnmøre, skriven ned hausten 1844.

1160. «Taus'a i Urinne», Reidar Djupedal: «Ivar Aasens folkeminne frå Sunnmøre», *Norveg*, 13, 1968, s. 116–117. Huldresegn, variant av «En søndmørsk Fortælling» frå 1838–40. Truleg skriven ned 1844, sjå nr. 1161.

1161. «Taus'a i Urinne», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 47. Huldresegn, variant av «En søndmørsk Fortælling» og av variant med same tittel «Taus'a i Urinne», sjå nr. 1160. Også i *Møre-Nytt* 2.9.1993 i avskrift identisk med manuskriptet etter Ivar Aasen, med merknader av Terje Aarset. Truleg skriven ned 1844. Lindberg meiner denne segna ikkje er skriven ned av Ivar Aasen (s. 186), men Djupedal reknar det som ei mistyding (s. 131).

1162. «Tvillingane som vart nyfikne», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 40–41. Huldresegn frå Valle i Setesdal, må vere funnen 1844.

1163. «Varaldsøinaa», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 64. Segn frå Strandeabarm, skriven ned juni 1844.

1164. «Fakse Mossvall», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 89–90. Stadsoge frå Åmli, truleg skriven ned 18. januar 1845.

1165. «Fru Belju», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 91–92. Stadsoge frå Hallingdal, skriven sommaren 1845.

1166. «Kivlemøiann», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 73. Segn frå Seljord, truleg skriven ned vinteren 1845.

1167. «Om det norske Almuesprogs Vigtighed», *Brev og Dagbøger*, II, 1958, s. 279–283. Skrive 1845.

1168. «Oplysninger om Almuesproget i Mandals og Nedenes Amter indbefattende særskilt 1. Listers og Mandals Amt 2. Sætersdalen eller vestre Raabygdelaget 3. Nedenæs og østre Raabygdelaget», *Målsamlingar frå Christiansands og Agershuus Stifter* av Ivar Aasen, Bergen 1997, s. 19–50. Skrive 1845.

1169. «Oplysninger om Almuesproget i Tellemarken, nærmest indrettede efter Dialekten i Sillejords Præstegjeld», *Målsamlingar frå Christiansands og Agershuus Stifter* av Ivar Aasen, Bergen 1997, s. 51–92. Skrive 1845

1170. «Oplysninger om Almuesproget i Budskeruds Amt», *Målsamlingar frå Christiansands og Agershuus Stifter* av Ivar Aasen, Bergen 1997, s. 93–116. Skrive 1845.

1171. «Oplysninger om Almuesproget i den sydligste Deel af Kristians Amt tilige med Hedemarken», *Målsamlingar frå Christiansands og Agershuus Stifter* av Ivar Aasen, Bergen 1997, s. 117–134. Skrive 1845.

1172. «Oplysninger om Almuesproget i Guldbrandsdalen. (Nærmest efter Sprogarten i Sells Annex)», *Målsamlingar frå Christiansands og Agershuus Stifter* av Ivar Aasen, Bergen 1997, s. 135–166. Skrive 1845.

1173. «Roparen», *Norvegia*, II, 1908, s. 232; Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 72–73. Segn frå Gudbrandsdalen, skreven ned september eller oktober 1845.

1174. «Udkast til en Dialektlære, eller Forklaring over det indbyrdes Forhold imellem Sprogarterne i Bergen, Kristiansands og Agershuus Stifter», *Målsamlingar frå Christiansands og Agershuus Stifter* av Ivar Aasen, Bergen 1997, s. 167–187. Skrive 1845.

1175. «Veggje-hødne», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 49–50. Huldresegn frå Hallingdal, skreven ned sommaren 1845.

1176. «Den bjergtagne Glunten», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 60. Huldresegn frå Nordland, skreven ned 1846.

1177. «Et Pengetrug», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 103. Stadsoge frå Nordland, skreven ned på dansk 1846.

1178. «Fonn-Isen», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 79. Segn frå Nordland, skreven ned 1846.

1179. «Guri Kunna», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 74. Segn frå Rana, skreven ned 1846.

1180. *«Kjæmpehaugen paa Halland», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 102. Stadsoge frå Rana, skreven ned på dansk 1846.

1181. «Manden og Ormen», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 32–33. Runesoge frå Nordland, skreven ned på dansk hausten 1846.

1182. «Marmælen», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 72. Segn frå Nordland, skreven ned hausten 1846.

1183. «Mordet paa Røsdal», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 94–95. Stadsoge frå Nordland, skreven ned 1846.

1184. «Nyere Fortælling», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 103. Stadsoge frå Vefsn, skreven ned på dansk 1846.

1185. «Oplysninger om Almuesproget i Nordmørs og Fosens Fogderier», *Målsamlingar frå Trondhjems og Tromsø Stifter* av Ivar Aasen, Bergen 1998, s. 1–22. Skrive 1846.

1186. «Oplysninger om Almuesproget i Ørkedalen og Guldalen (nærmest efter Sprogarten i Svorkmo Annex)», *Målsamlingar frå Trondhjems og Tromsø Stifter* av Ivar Aasen, Bergen 1998, s. 23–54. Skrive 1846.

1187. «Oplysninger om Almuesproget i Nordlandene, fornemmelig Helgeland», *Målsamlingar frå Trondhjems og Tromsø Stifter* av Ivar Aasen, Bergen 1998, s. 55–80. Skrive 1846.

1188. «Oplysninger om Almuesproget i Nordre Thronhjems Amt indbefattende særskilt 1) Namdalens Fogderie 2) Inderøens Fogderie med Størdalen og Værdalen», *Målsamlingar frå Trondhjems og Tromsø Stifter* av Ivar Aasen, Bergen 1998, s. 81–110. Skrive 1846.

1189. «Pengekjedlen i Leiren», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 78. Segn frå Nordland, skriven ned 1846.

1190. «Præsten og Finnerne», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 103. Stadsoge frå Nordland, skriven ned på dansk 1846.

1191. *«Ranens Kirke», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 85. Segn frå Nordland, skriven ned 1846.

1192. «Russekrigen», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 101. Stadsoge frå Nordland, skriven ned 1846.

1193. «Skatten i Fjøstuften», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 79. Segn frå Nordland, skriven ned 1846.

1194. «Skjægfussen», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 1–3. Runesoge frå Trøndelag, skriven ned 1846.

1195. «Skogfrua», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 50–51. Huldresegn frå Nordland, skriven ned 1846.

1196. «Smaasegne», *Norvegia*, II, 1908, s. 292; Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 106. To anekdotar frå Orkdalen, skrivne ned 1846.

1197. «Sortedøden», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 94. Stadsoge frå Nordland, skriven ned på dansk 1846.

1198. «Susendalen», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 102. To stadsoger frå Vefsn og Rana i Nordland, skrivne ned på dansk 1846.

1199. «Tanker til Anvendelse ved Leilighed», del 1–2, *Brev og Dagbøger*, II, 1958, s. 283–286. Skrive 1846.

1200. «Troidene i Salten», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 88. Stadsoge frå Nordland, skriven ned 1846.

1201. «Troidet paa Dolstad», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 67–68. Segn frå Nordland, skriven ned hausten 1846.

1202. «Vefsen Kirke», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 85. Segn frå Nordland, skriven ned 1846.

1203. Brev til Maurits R. Aarflot, 13.1.1848. *Gula Tidend* 14.11.1912 (utdrag). Sjø nr. 2088.

1204. Brev til Magnus Brostrup Landstad, 3.10.1848. *Maal og Minne* 1926, s. 30–33 (med nokre avvik), sjå nr. 2096.

1205. Tillegg på lånebrev frå Jørgen Martinius Udvig, 29.5.1849, *Tidsskrift for Sunnmør historiske lag* 1954, s. 46, sjå nr. 2103.

1206. «Om et norsk Skriftsprog», *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 286–287. Skrive 1849.

1207. «Riddar Rev», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 239–243. Også i Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 16–20. Runesoge med ukjend funnstad, men dansk opphav, skriven ned på nynorsk før 1853.

1208. «Ola Klok», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 20–21. *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 243–244; *Skrifter*, 1976, s. 290–291. Skriven ned i Bergen, på nynorsk før 1853.

1209. «Exempel-Samling til Planen for en norsk Sprogform», *Maal og Minne* 1917, nr. 7, s. 22–33. Skrive 1850.

1210. «Gamle Regla aa Rispo», *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 287–288. Skrive 1850.

1211. «Ivar Aasen til C.R. Unger. Et Par tidligere utrykte Breve», *Dagbladet* 12.7.1903. Utdrag frå brev til Carl Richard Unger i 1850 og 1851. Dei same breva er trykte in extenso i «Fire brev fraa Ivar Aasen». Ved Gustav Indrebø. *Syn og Segn* 1924, s. 20–34. *Brev og Dagbøker*. I, 1957, s. 197–199 og 203–210, sjå nr. 2117 og 2123–2125.

1212. «Fruaa paa Aam», Reidar Djupedal: «Ivar Aasens folkeminne frå Sunnmøre», *Norveg*, 13, 1968, s. 123–124. Variant av forteljing med same tittel i *Prøver af Landsmaalet i Norge*, 1853, og i Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 86–87, sjå nr. 57. Skriven i Ørsta 1851.

1213. «Noko om Ivar Aasens giftartankar. Tre ny-oppdaga etterleivde brev». Ved Olav Riste. *Syn og Segn* 1943, s. 104–113. Artikkel med eitt brev frå Ivar Aasen i 1851 og to i 1855. *Brev og Dagbøker*. I, 1957, s. 212–213, 278–279 og 285–287.

1214. «Den norske Eenhed», *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 288–289. Skrive 1851.

1215. «Om en Sprogreform», *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 289–290. Skrive 1851.

1216. «Tillæg til Ordbogen, bestaaende af Ord fra Nordlandene, især Lofoten», *Målsamlingar 1851–1854* av Ivar Aasen, Bergen 1999, s. 1–20. Skrive 1851.

1217. «Tillæg til Ordbogen. N° 2. Ny Ordsamling fra Søndmør», *Målsamlingar 1851–1854* av Ivar Aasen, Bergen 1999, s. 21–36. Skrive 1851.

1218. «Olav Trygveson», *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 291–292. Skrive 1852.

1219. «Um Vanen», *Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 159–161; *Skrifter*, II, 1926, s. 7–9. Skrive om lag 1852.

1220. «Ny Ordsamling fra Hallingdal og Ringerige», *Målsamlingar 1851–1854* av Ivar Aasen, Bergen 1999, s. 37–62. Skrive 1852.

1221. «Nye Ordsamlinger fra Søndfjord, Sogn, Voss, Hordaland og Ryfylke», *Målsamlingar 1851–1854* av Ivar Aasen, Bergen 1999, s. 63–98. Skrive 1852.

1221. Brev til Magnus Brostrup Landstad, 3.12.1852, *Maal og Minne* 1926, s. 48–49, sjå nr. 2143.

1223. Brev Magnus Brostrup Landstad, 28.12.1852, *Maal og Minne* 1926, s. 41–54, sjå nr. 2144.
1224. «Om et norsk Sprog», *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 290–291. Skrive 1852–53.
1225. «Om Sproget», *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 291. Skrive 1852–53.
1226. «Byreisa», *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 292–293. Skrive 1852–53.
1227. «Helsinga», *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 293–294. Skrive 1852–53.
1228. «Om Landsmaalet», *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 294–295. Skrive 1853.
1229. «Ny Ordsamling fra Tellemarken især fra Vinje, Mo og Laardal», *Målsamlingar 1851–1854* av Ivar Aasen, Bergen 1999, s. 99–136. Skrive 1853.
1230. «Ordsamling fra Smaalehnenes Amt (især Eidsberg), samt en mindre Ordsamling fra Ringerige (især Sørum)», *Målsamlingar 1851–1854* av Ivar Aasen, Bergen 1999, s. 137–180. Skrive 1853.
1231. «Grundtanker til en Afhandling om en norsk Sprogform», *Maal og Minne*, 7, 1917, s. 4–23. Skrive 1854.
1232. «Ordsamling for 1854. Mest fra Sætersdalen, Tellemarken, Hadeland, Toten og Gudbrandsdalen», *Målsamlingar 1851–1854* av Ivar Aasen, Bergen 1999, s. 181–239. Skrive 1854.
1233. «Ordsamling for 1855. Mest fra Tinn og Nummedal, desuden frå Sogn, Guldalen og fl. Endeel optaget af Skrifter», *Målsamlingar 1855–1861* av Ivar Aasen, Bergen 2001, s. 1–42. Skrive 1855.
1234. Brev til Carl Gustaf Zetterqvist, 23.7.1855, *Edda* 1936, s. 108–110, sjå nr. 2161.
1135. Brev til Maurits R. Aarflot, 27.9.1855, *Syn og Segn* 1943, s. 110, sjå nr. 2163.
1236. Brev Maurits R. Aarflot, 6.12.1855, *Syn og Segn* 1943, s. 111–113, sjå nr. 2170.
1237. «Ordsamling for 1856. Mest fra Innherred (Snåsen, Sparbu, Stjordalen) og Østerdalen (Rørø, Tønset, Elvdalen). Nogle Ord (betegnede med 'Dr.') indtagne efter en Ordsamling fra Drammens Omegn af Hr. Clausen», *Målsamlingar 1855–1861* av Ivar Aasen, Bergen 2001, s. 43–84. Skrive 1856.
1238. «Ordsamling for Aaret 1857. Mest fra Valdres og Toten, ellers fra meget forskjellige Steder», *Målsamlingar 1855–1861* av Ivar Aasen, Bergen 2001, s. 85–114. Skrive 1857.
1239. [Ordliste etter Johan Lindqvist]. Skrive 27.1.1857. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 309–311.
1240. [Frå Magnus Lagabøtes Landslov]. Kapittel 29, 30, 31, 32, 33, 34, 40, 41, 42. Vedlegg til brev 3.10.1858. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 344–349.
1241. [Merknader til Eirik Sommers «Noregs Saga»]. Vedlegg til brev 15.11.1858. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 351–352, sjå nr. 112 og 2197.
1242. «Lidt mere om Sprogsagen», *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 296–298. Skrive 1858.

1243. «Ordsamling for Aaret 1858. Mest fra Stavangers og Mandals Amter (Hjelmeland, Aardal, Siredal, Fjotland, Aaseral)», *Målsamlingar 1855–1861* av Ivar Aasen, Bergen 2001, s. 115–144. Skrive 1858.

1244. «Gjeiti», *Syn og Segn* 1913, s. 369–370. *Skrifter*, 1976, s. 213–214. Skrive 1859.

1245. [Forord til «Stykker i Landsmaal»]. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 374–375. Skrive juni–juli 1859.

1246. [Forord til «Prøver af Folkesproget»]. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 375–376. Skrive juni–juli 1859 til P.A. Jensen: *Læsebog for Folkeskolen og Folkehjemmet*.

1247. «Ordsamling for Aaret 1859. Mest fra Østerdalen, især Trysil, og ellers fra forskjellige Steder», *Målsamlingar 1855–1861* av Ivar Aasen, Bergen 2001, s. 145–176. Skrive 1859.

1248. «Dovrefjell», *Skrifter i Samling*, I, s. 206–210; *Skrifter*, 1976, s. 263–267. Skrive 1860-åra.

1249. *«Gåter», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 148–163 med løysingar s. 197–203. 270 gåter etter eit manuskript datert 1860. 24 av gåtene er trykte i *Prøver af Landsmaalet*, 1853. Utførlege merknader om opphav i Lindberg, s. 197 f., sjå nr. 85.

1250. «Om Sprogets Dyrkning», *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 298. Skrive 1860.

1251. «Ordsamling for Aaret 1860. Fra forskjellige Steder, saasom Lister og Mandal (etter en Reise, ogsaa efter Meddelelse af Hr Fritzner), Nordfjord (etter skrevne Meddelelser af Hr Løken), Valdres (Meddelelse af Hr Belsheim) og flere», *Målsamlingar 1855–1861* av Ivar Aasen, Bergen 2001, s. 177–200. Skrive 1860.

1252. «Alphabetisk Register» [til «Norske plantenavne»], *Namnesamlingar* av Ivar Aasen, Bergen 2006, s. 150–178. Skrive 1860.

1253. [Merknader til Eirik Sommers «Noregs Saga»]. Vedlegg til brev 15.8.1861. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 389–391, sjå nr. 112 og nr. 2207.

1254. [Merknader til Eirik Sommers «Noregs Saga»]. Vedlegg til brev 6.12.1861. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 389–391, sjå nr. 112 og nr. 2211.

1255. «Ordsamling for Aaret 1861. Fra forskjellige Steder, især Nedenæs (Holt, Gjerrestad), Valdres og Nordland. Som Tillæg følger et kort Uddrag af en tilsendt Ordsamling fra Hr Thesen i Vesteraalen», *Målsamlingar 1855–1861* av Ivar Aasen, Bergen 2001, s. 201–221. Skrive 1861.

1256. «Max Müller um Landskapsmaal», *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 295. Skrive 1862.

1257. «Ordsamling for Aaret 1862. Største Delen fra forskjellige Steder. Et Par smaa Samlinger ere meddelte af Hr Aabel fra Rommerige, og Hr Ross fra Kristiansands Stift», *Målsamlingar 1862–1883* av Ivar Aasen, Bergen 2002, s. 1–12. Skrive 1862.

1258. «Ordsamling for 1863 og 1864», *Målsamlingar 1862–1883* av Ivar Aasen, Bergen 2002, s. 13–32. Skrive 1863–64.

1259. «Ettersleng til 17de Mai», *Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 187–190; *Skrifter*, II, 1926, s. 25–27; *Skrifter*, 1976, s. 252–255. Skrive 1864.

1260. «Talar fyre tome Stolar», *Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 190–200; *Skrifter*, II, 1926, s. 28–37; *Skrifter*, 1976, s. 255–263. Skrive 1864
1261. «Femtiaarsfesten», *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 289–300. Skrive 1864.
1262. «Tjodseden», *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 300–301. Skrive 1864.
1263. «Ordsamling for 1865. Mest fra Telemarken og Sætersdalen efter en Reise. Nogle Ord meddelte af Hr Floten og Hr Ross», *Målsamlingar 1862–1883* av Ivar Aasen, Bergen 2002, s. 33–52. Skrive 1865.
1264. «Ordsamling for 1867. Den største Deel af Indholdet er frå Hallingdal (H), og meddeelt af Hr S. Raaen. En mindre Deel fra Solør og Østerdalen. Enkelte Ord optagne af andre Ordsamlinger af Sveinungson (Sv), Ross (R) og Hr Berner (B). Disse Samlinger ere ellers at indføre i en anden Bog», *Målsamlingar 1862–1883* av Ivar Aasen, Bergen 2002, s. 105–156. Skrive 1867.
1265. «Naturhistoriske Navne at bestemme efter Nilssons Fauna», *Namnesamlingar* av Ivar Aasen, Bergen 2006, s. 179–186. Skrive om lag 1867.
1266. «Til Bunyans Pilgrims Progress». Merknader til omsetjing av Georg Grieg. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 69–71. Skrive 1868.
1267. [Merknader til Martin Luthers katekisme]. Vedlegg til brev 25.6.1868. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 75, sjå nr. 234 og 1519.
1268. «Ordsamling for 1868. Mest fra Hallingdal og Telemarken», *Målsamlingar 1862–1883* av Ivar Aasen, Bergen 2002, s. 157–186. Skrive 1868.
1269. «Ordsamling for 1869. Fra forskjellige Distrikter», *Målsamlingar 1862–1883* av Ivar Aasen, Bergen 2002, s. 187–200. Skrive 1869.
1270. «Ordsamling for 1870, og tildeels for paafølgende Aar», *Målsamlingar 1862–1883* av Ivar Aasen, Bergen 2002, s. 201–222. Skrive 1870.
1271. [Merknader til Georg Griegs omsetjing av Markus-evangeliet]. Skrive april 1870. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 97–98.
1272. «Tusundaarsfesten», *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 302–303. Skrive 1872.
1273. [Brev til Henrik Krohn 30.3.1872], *Syn og Segn* 1902, s. 297–301; *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 114–116, sjå nr. 2266.
1274. «Tillæg til den norske Ordbog. (Efter Trykningen. 1873)», *Målsamlingar 1862–1883* av Ivar Aasen, Bergen 2002, s. 227–229. Skrive 1873. Sjå nr. 16.
1275. «Skrivemaade for Stedsnavne», *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 303–304. Skrive om lag 1874.
1276. «Om Stedsnavne», *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 304–305. Skrive 1874.
1277. Brev til Sander Røo 13.11.1877, *Dølaminne* 1926, s. 36–38; *Tidens Tegn* 13.7.1929; *Buskerud Dagblad* 20.7.1929; Lars Reinton: *Folk og fortid i Hol*, II, s. 702–703, Oslo 1969 (første utgåve 1943); *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 162–163, sjå nr. 2300.
1278. «To brev frå Ivar Aasen». Ved Vemund Skard. *Syn og Segn* 1947, s. 30–37. Brev til Matias Skard i 1877 og 1885; *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 159–162 og 235–236, sjå nr. 2299 og 2373.
1279. «Viktigste Tillæg til Ordbogen efter 1873», *Målsamlingar 1862–1883* av Ivar Aasen, Bergen 2002, s. 237. Skrive 1880-åra, sjå nr. 16.

1280. «Nemningar paa Maal og Vegt», *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 308–309. Skrive 1880.
1281. «Motmæle», *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 309–310. Skrive 1880.
1282. «Mælingar», *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 310. Skrive 1880.
1283. «Slutningsled og Endelser», *Namnesamlingar* av Ivar Aasen, Bergen 2006. s. 104–109. Skrive 1880.
1284. [Merknader til «Um Kristi Etterfylgjing», av Tomas fraa Kempten]. Ved J. Belsheim. *Den 17de Mai* 29.9.1898; *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 184–185. Skrive 15.10.1880.
1285. «Om Gaardsnavne», *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 310–311. Skrive 1880–81.
1286. «Sexualia», *Namnesamlingar* av Ivar Aasen, Bergen 2006. s. 199–202. Skrive 1881.
1287. Brev til Julius Gude, 1.11.1882, «Eit Brev fraa Ivar Aasen», *Gula Tidend* 6.12.1905; «To brev fra Ivar Aasen», *Verdens Gang* 25.2.1950, sjå nr. 1289 og nr. 2351.
1288. Brev til Anders Hovden, 14.4.1883, Anders Hovden: *Ivar Aasen i kvardagslaget*, Trondheim 1913, s. 34–36, sjå nr. 2357.
1289. Brev til Julius Gude, 25.6.1883, «To brev fra Ivar Aasen», *Verdens Gang* 25.2.1950, sjå nr. 1287 og 2359.
1290. «Efter Reisen til Stavanger, Aug. 83» [ordsamling], *Målsamlingar 1862–1883* av Ivar Aasen, Bergen 2002, s. 230–231. Skrive 1883.
1291. «Fra Jæderen og Agder 1883» [ordsamling], *Målsamlingar 1862–1883* av Ivar Aasen, Bergen 2002, s. 230–231. Skrive 1883.
1292. «Slutningsled i de norske Navne», *Namnesamlingar* av Ivar Aasen, Bergen 2006. s. 67–69. Skrive 1883.
1293. «Til Navnebogen», *Namnesamlingar* av Ivar Aasen, Bergen 2006. s. 70–72. Skrive 1883.
1294. «Sammenstilling af Dyrs Navne», *Namnesamlingar* av Ivar Aasen, Bergen 2006. s. 187–197. Skrive 1883.
1295. «Frich's Oversættelse af Topelius». Merknader til Stefan Frichs omsetjing av «Klas Omnstav og mange morosame stykkje for born». *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 219–220. Skrive september 1883.
1296. «Til G's Landkunna». Merknader til Julius Gudes «Landkunna». *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 226–231. Skrive 12.3.1884.
1297. «Dagbok 1884» frå *Brev og Dagbøker*, II, 1958, i *Skrifter*, 1976, s. 334–342.
1298. «Bidrag til vort Folkesprogs Historie», *Norsk folkemål. Grunnskifter og innlegg gjennom hundre år. Til Halvdan Koht på åttiårsdagen 7. juli 1953*, Det Norske Samlaget, Oslo 1953, s. 17–50. Skrive 1885. Utgitt som eige skrift 1954, sjå nr. 1032.
1299. Brev til Mons Litleré, 4.12.1886 «Eit brev frå Ivar Aasen», *Bergens Tidende* 17.11.1951, sjå nr. 2382.
1300. Brev til styret i Voldens og Ørstens Sparebank, 3.5.1889, Odd Vollan: *Volda og Ørsta Sparebank 1854–1954*, s. 175, sjå nr. 2390.

1301. «Atterførsla», Del III i *Vestlandet* 13.8.1902 og *Den 17de Mai* 16.8.1902, heile artikkelen i *Den 17de Mai* 24.9.–11.10.1904; *Skrifter i Samling*, III, 1912, s. 194–214; *Skrifter*, II, 1926, s. 164–182. Skrive seint 1880-åra. Originalmanuskriptet er kome bort, og avistrykket må ha fleire feil, skriv Knut Liestøl i *Skrifter*, II, 1926, s. 304.

1302. «Andre Omgangs-Udtryk», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 166–167. Utan funnstad og år.

1303. «Bjød'n' so fiska», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 36. Dyresoge frå Sogndal, utan år.

1304. «Bjøinn aa Ræven», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 34–36. Dyresoge frå Hallingdal utan år, variant av dyresoge med same tittel i *Prøver af Landsmaalet*, 1853, sjå nr. 78.

1305. «Bryllaupe paa Hau'a», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 167–169. Utan funnstad og år.

1306. «Ferder og Tiltak» [1841–73]. *Syn og Segn* 1913, s. 352–355. Utar år.

1307. «Guldhornet», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 61–61. Huldresegn frå Austlandet utan år.

1308. «Helsinga», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 166. Helsingssformlar frå Sunnmøre utan år.

1309. «Huldraspele», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 58. Huldresegn frå Nordhordland utan år.

1310. «Røven under Bjørkeroti», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 36. Dyresoge frå Sogndal utan år.

1311. «Stort Staak fyre lite Brygg», *Norvegia*, II, 1908, s. 70; Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 48. Huldresegn frå Nordhordland utan år.

Samtalar og skodespel

1312. «I Marknaden». Restituert tekst i *Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 14–19; *Skrifter*, 1976, s. 142–146. Skrive 1854. Knut Liestøl skriv at originalmanuskriptet er bortkome, «men paa universitetsbiblioteket finst det nokre rollebøker og ei sufflørbok», og delar av eit utkast finst i manuskripta etter Ivar Aasen (*Skrifter i Samling*, II, 1912, s. 305). Marius Hægstad restituerte teksten for *Skrifter i Samling*. Sluttsongen i det vesle stykket blei trykt i fleire aviser i 1854, sjå nr. 162, og som særtrykk, sjå nr. 31.

Dikt og viser

1313. «En gudfrygtig Sjels Bøn», Stephen J. Walton: *Ivar Aasens nedre halvdel*, Oslo 1991, s. 268–269, og Stephen J. Walten: *Ivar Aasens kropp*, Det Norske Samlaget, Oslo 1996, s. 163–164. Skrive 1825.

1314. «Til en slet Læser af et slet Digt», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 154. Skrive 1830-åra.
1315. «Om en Læsebog», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 154. Skrive 1830-åra.
1316. «Moden», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 154. Skrive 1830-åra.
1317. «Indbildningen», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 155. Skrive 1830-åra.
1318. «Tiden. Et Poema» (utdrag), Stephen J. Walton: *Ivar Aasens kropp*, Det Norske Samlaget, Oslo 1996, s. 683. Skrive om lag 1831.
1319. «En ny Vise», *Ugebladet* 22.12.1900, *Brev til vener i heimbygda*, 1950, s. 181–183. Manuskriptet har tittelen «Acrostickon», jf. Stephen J. Walton: *Ivar Aasens kropp*, Det Norske Samlaget, Oslo 1996, s. 698, sjå nr. 1079. Skrive om lag 1832.
1320. «De fire Aarstider», *Møre* 31.12.1913, 7.1., 21.1. og 31.1.1914. Skrive 1833.
1321. «Morgenvers», Stephen J. Walton: *Ivar Aasens kropp*, Det Norske Samlaget, Oslo 1996, s. 682. Skrive 1833.
1322. «Søndagsmorgenvers», Stephen J. Walton: *Ivar Aasens nedre halvdel*, Oslo 1991, s. 269, og Stephen J. Walton: *Ivar Aasens kropp*, Det Norske Samlaget, Oslo 1996, s. 164. Skrive 1825.
1323. «En bekymret aldrende Mands Tilbageblik paa sit forsvundne Liv», *Ugebladet* nr. 9 1901. Skrive 1834.
1324. «Mit Fødeland», Reidar Djupedal (red.): *Symra og andre dikt*, 1963, s. 116–117; *Symra*, 2013, s. 92. Skrive 1834.
1325. «Min Lyst», *Brev og Dagbøker*, II, Oslo 1958, s. 371. Skrive 1834.
1326. «Klagedigt», *Brev og Dagbøker*, II, Oslo 1958, s. 374. Skrive 1834.
1327. «Rimeren», *Brev og Dagbøker*, II, Oslo 1958, s. 375. Skrive 1834.
1328. «Ørkenen», Stephen J. Walton: *Ivar Aasens nedre halvdel*, Oslo 1991, s. 245, og Stephen J. Walton: *Ivar Aasens kropp*, Det Norske Samlaget, Oslo 1996, s. 141. Skrive 1834.
1329. «En erfaren Mands Formaning til sin Søn» (utdrag), Stephen J. Walton: *Ivar Aasens kropp*, Det Norske Samlaget, Oslo 1996, s. 144. Skrive 1834–35.
1330. «Malkervise», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 100–101; *Skrifter*, I. 1926, s. 99–100; *Dikting*, 1946, s. 99–100; *Skrifter*, 1976, s. 46–47. Skrive 1835.
1331. «Gjætarvise», Stephen J. Walton: *Ivar Aasens kropp*, Det Norske Samlaget, Oslo 1996, s. 674–675. Skrive 1835.
1332. «Klagesang», Stephen J. Walton: *Ivar Aasens kropp*, Det Norske Samlaget, Oslo 1996, s. 676–677. Skrive 1835.
1333. «Vise», Stephen J. Walton: *Ivar Aasens kropp*, Det Norske Samlaget, Oslo 1996, s. 679. Skrive 1835.
1334. «En Vise», Stephen J. Walton: *Ivar Aasens kropp*, Det Norske Samlaget, Oslo 1996, s. 683–684. Skrive 1835.
1335. «Vise i et muntert Selskab» (utdrag), Stephen J. Walton: *Ivar Aasens kropp*, Det Norske Samlaget, Oslo 1996, s. 691. Skrive 1835.
1336. «Den Godes Trøst» (utdrag), Stephen J. Walton: *Ivar Aasens kropp*, Det Norske Samlaget, Oslo 1996, s. 699. Skrive 1835.

1337. «Poesiens lille Have i Norden. Et satirisk Digt i Søndmørsk Dialekt», *Syn og Segn* 1925, s. 49–58; *Skrifter*, 1976, s. 11–16. Skrive 1836. Utgitt også som særtrykk 1925, sjå nr. 1084.

1338. «Hr. Hans, eller Lykkefristeren», *Brev og Dagbøker*, II, Oslo 1958, s. 373–374. Skrive 1836.

1339. «Forfatteren til sig selv», *Brev og Dagbøker*, II, Oslo 1958, s. 375–376. Skrive 1836.

1340. «Magnilds Sorg» (utdrag), Stephen J. Walton: *Ivar Aasens kropp*, Det Norske Samlaget, Oslo 1996, s. 684–688. Skrive 1838.

1341. «En aldrende Mands Tilbageblik paa sit forsvundne Liv», *Ugebladet* nr. 9 1901, *Møre* 25.1.1949. Skrive til Rasmus Fagerhol i 1838, jf. merknad av Reidar Djupedal i *Brev og Dagbøker*, I, s. 409.

1342. «Slaattevise», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 101–102; *Skrifter*, I, 1926, s. 100–101; *Dikting*, 1946, s. 100–101; *Skrifter*, 1976, s. 56–57. Skrive 1840-åra.

1343. «Landslivet», Reidar Djupedal (red.): *Symra og andre dikt*, Oslo 1963, s. 49–50. Skrive 1840–54.

1344. «Den forsmåede Elsker», Stephen J. Walton: *Ivar Aasens kropp*, Det Norske Samlaget, Oslo 1996, s. 680. Skrive 1842.

1345. «Selskabsvise». Publisert med merknader av Reidar Djupedal i Ivar Aasen: *Brev og Dagbøker*, I, Oslo 1957, s. 424–425, der han bruker tittelen «Selskabssang». Også trykt i *Norsk Tidend* 29.5.1967 med innleiing av Reidar Djupedal. Skriven 1842.

1346. «Badnesaung», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 135. Frå Sogndal, skriven ned vinteren 1842–43.

1347. «Du skjønn Land», Arne Garborg ofl. (red.): *Ivar Aasen. Granskaren, maalreisaren, diktaren*, Kristiania 1913, s. 76. Skrive 1843.

1348. «Fuglevisaa», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 110–113. Vise frå Gulen i Sogn, skriven ned våren 1843.

1349. «I fjor gjætt' eg Gjeitenn», *Norvegia*, II, 1908, s. 282. Vise frå Nordhordland med tre strofer, truleg skriven ned sommaren 1843. Variant, sjå nr. 1350.

1350. «I fjor gjætt' eg Gjeitenn», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 116–117. Vise frå Nordhordland med fire strofer, variant av vise trykt i *Norvegia* i 1908 med same tittel, truleg skriven ned sommaren 1843. Variant, sjå nr. 1349.

1351. «Jomfruæ paa Tingje», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 114. Vise frå Nordhordland, etter skriftleg førelegg, skriven av sommaren 1843.

1352. «Morsom Kjærlighedssang» (utdrag), Stephen J. Walton: *Ivar Aasens kropp*, Det Norske Samlaget, Oslo 1996, s. 695. Skrive 1843.

1353. «Tostein paa Isen», *Norvegia*, II, 1908, s. 282; Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 115. Vise frå Nordhordland, skriven ned sommaren 1843.

1354. «Bryllaupsvers», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 134. Visesestubb frå Setesdal, funnen 1844.

1355. «Ei vise om giftermål (Jædersk dialekt)», Reidar Djupedal (red.): *Symra og andre dikt*, Oslo 1963, s. 46–47. Truleg skriven 1844. Seinare variant under tittelen «Sveinkallvisa», sjå nr. 149, 220 og 1460.

1356. «En Elskovsvisse (i Vossemaal)», *Dagbladet* 12.10.1896 (utdrag); *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 442. Skrive 1844. Sjø nr. 194.

1357. «Mennesket», *Stille Stunder* 3.10.1896 og *Den 17de Mai* 8.10.1896 med *Tre nye Sange* (1844) som førelegg.

1358. «Mennesket», *Sunnmørsposten* 17.8.1963. Prenta etter original-manuskript funne på Solnør, ein versjon av det diktet som blei prenta på Ekset i 1844, og som var skriven i 1842. Sjø nr. 150.

1359. «Kvedna-Viso», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 127–129. Vise frå Odda, kan vere laga av ein mann frå Skjeldvik eller Skjeldaas i Sørfjorden (Lindberg, s. 194 f.). Truleg skriven ned våren 1844.

1360. «Skomakar-Viso», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 129–131. Vise frå Eidfjord, truleg skriven av Hans Kjeaasen. Visa har ti strofer, og fire av desse blei trykte i Ole Utne: *Ei friing i Haranger*, Bergen 1858, s. 10 (Lindberg, s. 195). Truleg skriven ned våren 1844.

1361. «Værskaps-Saang», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 117–118. Vise frå Skånevik i Sunnhordland, skriven ned juni 1844. Visa har seks strofer, og Lindberg trur Aasen har dikta til dei to siste verselinjene i siste strofa (s. 193).

1362. «God Taalmodighed at lære», *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 433. Skrive 1845.

1363. «Længsel efter Fred» (utdrag), Arne Garborg ofl. (red.): *Ivar Aasen. Granskaren, maalreisaren, dikteren. Ei minneskrift um livsverket hans*, Kristiania 1913, s. 76–77. Komplet i Stephen J. Walton: *Ivar Aasens nedre halvdel*, Oslo 1991, s. 117 og i Stephen J. Walton: *Ivar Aasens kropp*, Det Norske Samlaget, Oslo 1996, s. 83. Skrive 1845.

1364. «Krigsmanden», Stephen J. Walton: *Ivar Aasens kropp*, Det Norske Samlaget, Oslo 1996, s. 147. Skrive om lag 1845.

1365. «Dværgens Spaadom», Stephen J. Walton: *Ivar Aasens kropp*, Det Norske Samlaget, Oslo 1996, s. 139 og 679–680. Skrive 1846.

1366. «Et stort Navn», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 124–126. Med feil tidfesting og feilskrivinga *Savn*. Skrive 1846.

1367. *«Ringest Gjest har skarpest Øie», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 149–150. Skrive 1846. Aasen sette tittelen «Særlingen» i manuskriptet, og diktet er i boka feildatert til ca. 1870.

1368. «Trulsvisa», *Norvegia*, II, 1908, s. 62; Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 109. Vise, truleg frå Orkdalen, truleg skriven ned sommaren 1846.

1369. «Stambogvers», nr. 1, *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 444. Skrive 1847.

1370 «Et Levnetsløb». Variant av vise publisert i 1847 under tittelen «En Levnetsbeskrivelse», sjå nr. 29 og 153, og under tittelen «En Levnedbeskrivelse» utan den 21. og siste strofa i Johs. Belsheim: *Ivar Aasen. En Levnetsskildring*, Kristiania 1901, s. 57–60, sjå nr. 29. *Skrifter i Samling*, I, 1911–12, s. 50. Knut Liestøl skriv i *Skrifter i Samling*, I, at «Et Levnetsløb» stod på trykk i *Den Frimodige* i Trondheim 1847. Dette er truleg ei forveksling med *Nordlyset*, sjå nr. 153.

1371. «Den fem og tredivte Fødselsdag», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 102–105. Skrive 1848.
1372. «Heimhug», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 106; *Skrifter*, I. 1926, s. 101–102; *Dikting*, 1946, s. 101–102; *Skrifter*, 1976, s. 58–59. Skrive 1849. Det første diktet på landsmål.
1373. «Det einlege Standet» (utdrag), Stephen J. Walton: *Ivar Aasens nedre halvdel*, Oslo 191, s. 243, og Stephen J. Walton: *Ivar Aasens kropp*, Det Norske Samlaget, Oslo 1996, s. 139. Forarbeid, skrive om lag 1850.
1374. «I ljomen fraa eit nordisk Møte», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 111–112; *Skrifter*, I. 1926, s. 107; *Dikting*, 1946, s. 107–110; *Skrifter*, 1976, s. 86–87. Skrive 1850-åra.
1375. «Vidsidh», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 117–118; *Skrifter*, 1976, s. 87–89. Skrive 1850-åra.
1376. *«Tankarne mine», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 122; *Skrifter*, I. 1926, s. 115–116; *Dikting*, 1946, s. 115–116 (under tittelen «Alle mine Tankar»); *Skrifter*, 1976, s. 89–90. Skrive 1850-åra.
1377. «Attum komen», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 123–124; *Skrifter*, I. 1926, s. 117; *Dikting*, 1946, s. 117; *Skrifter*, 1976, s. 90. Skrive 1850-åra.
1378. *«Nøgd – misnøgd», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 126; *Skrifter*, I. 1926, s. 117 (under tittelen «Dei segjer, at Verdi skal vera so vond»); *Dikting*, 1946, s. 117–118; *Skrifter*, 1976, s. 90–91. Skrive 1850-åra.
1379. «Konkel i Kungsgarden», i *Norvegia*, II, 1908, s. 225–230; Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 21–26. *Skrifter i Samling*, I, s. 244–250. Eventyr, funnstad ukjend, skriven ned før 1853.
1380. «Hugverk», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 107; *Skrifter*, I. 1926, s. 102–103; *Dikting*, 1946, s. 102–103; *Skrifter*, 1976, s. 57–58. Skrive 1850.
1381. «I heimen dar hùgar seg», *Syn og Segn* 1952, s. 326–328. Skrive 1850.
1382. «Her ved dette Sted paa Broen», Jakob R. Vassbotn: *Erindringer fra Krigsaarene 1808–1814*, Volda 1927, s. 94; Stephen J. Walton: *Ivar Aasens nedre halvdel*, Oslo 1991, s. 253, og Stephen J. Walton: *Ivar Aasens kropp*, Det Norske Samlaget, Oslo 1996, s. 148–149. Skrive 1850–51.
1383. «Bryllaupsvisen», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 121–122. Vise frå Volda, truleg skriven ned 1850 eller 1851, sjå nr. 1385, 1386 og 1466.
1384. «Attersyn», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 109–111; *Skrifter*, I. 1926, s. 105–106; *Dikting*, 1946, s. 105–106; *Skrifter*, 1976, s. 63–64. Skrive 1851.
1385. «Brujagrous Riim», Reidar Djupedal: «Ivar Aasens folkeminne frå Sunnmøre», *Norveg*, 13, 1968, s. 126. Omsett av Ivar Aasen til ørstadialekt frå dansk førelegg i eit trykk han fekk av Ola Folkestadrette, skriven av juni 1851.
1386. «Bryllaupsvisen», Reidar Djupedal: «Ivar Aasens folkeminne frå Sunnmøre», *Norveg*, 13, 1968, s. 126–127. Variant med fem strofer av visa ovanfor med same tittel. Skriven ned etter Elling Mork i Ørsta 1851. Djupedal spør om visa kan vere skriven av Aasen sjølv av di det han kallar eit upublisert manuskript av Aasen,

men som Lindberg altså publiserte i 1923, sjå nr. 1382, inneheld ei ny førstestrofe som Djupedal er sikker på at Aasen sjølv har skrive (s. 12). Sjå også nr. 1466.

1387. «Fangsten», Reidar Djupedal: «Ivar Aasens folkeminne frå Sunnmøre», *Norveg*, 13, 1968, s. 129–130. Variant av Claus Frimanns «Ondt ofte lider den Fiskermand», kan vere laga til ei lokal høgtid, trur Reidar Djupedal (s. 129). Skriven ned i 1851 etter Rasmus Halkjelsviks visebok, som Aasen fekk låne.

1388. «Frieren», Reidar Djupedal: «Ivar Aasens folkeminne frå Sunnmøre», *Norveg*, 13, 1968, s. 129. På dansk, skriven ned etter Marit Eikrems visebok i 1851.

1389. «Kjøkeimestervers», *Norvegia*, II, 1908, s. 282; Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 133. Visestubb frå Sunnmøre, kanskje skriven ned 1851.

1390.*»Min Lykke», Reidar Djupedal: «Ivar Aasens folkeminne frå Sunnmøre», *Norveg*, 13, 1968, s. 129. På dansk, skriven ned etter Marit Eikrems visebok i 1851.

1391. «Svarterabben», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 126–127. Vise frå Sunnmøre med skriftleg førelegg etter Ole Folkestadredeite, skriven av juni 1851.

1392. «Ægtemanns Raad», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 108–109; *Skrifter*, I, 1926, s. 103–105; *Dikting*, 1946, s. 103–105; *Skrifter*, 1976, s. 61–62. Skrive 1851, variant på landsmål av eit uprenta dikt på dansk-norsk frå 1843 med same tittelen.

1393. «Fyrtiande Fødedagen. Minnesong fraa Einar Einstøing», *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 123–127. Trykt «etter Aasens manuskript» i *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 102–116, og i *Skrifter*, II, 1926, s. 108–112; *Dikting*, 1946, s. 108–112; *Skrifter*, 1976, s. 67–71. Skrive 1853.

1394. «Byrte-Heidi», *Jolekvelden* 1905, s. 39. *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 118–120; *Skrifter*, I, 1926, s. 112–113; *Dikting*, 1946, s. 112–113; *Skrifter*, 1976, s. 71–72. Skrive 1853.

1395. «Paa Byvegen», *Jolekvelden* 1905, s. 39. *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 120–122; *Skrifter*, I, 1926, s. 114–115; *Dikting*, 1946, s. 114–115; *Skrifter*, 1976, s. 73–74. Skrive 1853. Undertittelen var «(I Sottartidi. Oktober 1853)».

1396. «Dei norske Fjelli», *Brev og Dagbøker*, II, Oslo 1958, s. 387. Forarbeid, skrive 1854–58.

1397. «Landssong», *Syn og Segn* 1955, s. 148. Skrive om lag 1854.

1398. «Spongvegen i Oslo», *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 468. Skrive om lag 1854.

1399. [Stambokvers til Benedicte Hundevadt]. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 271. Skrive 16.4.1855.

1400. «Til Hansine Menne». *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 290. Skrive 7.3.1856.

1401. [Stambokvers til Ole Sommer]. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 296–297. Skrive 15.4.1856.

1402. «Lysebotnen», *Jolekvelden* 1905, s. 38. *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 123; *Dikting*, 1946, s. 116–117; *Skrifter*, 1976, s. 81–82. Skrive 1858.

1403. *«Haust», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 127–128; *Dikting*, 1946, s. 118; *Skrifter*, 1976, s. 91. Skrive 1859 eller 1860.

1404. «Kraakelund», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 137–138; *Skrifter*, I. 1926, s. 128–129; *Dikting*, 1946, s. 128–129; *Skrifter*, 1976, s. 118–119. Skrive 1860-åra.
1405. «Storeguten», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 138–139; *Skrifter*, I. 1926, s. 130–131; *Dikting*, 1946, s. 130–131; *Skrifter*, 1976, s. 120–121. Skrive 1860-åra.
1406. «Vanvyrdnad» [«Usæl er den Mann ...»], *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 139–140; *Skrifter*, I. 1926, s. 131–132; *Dikting*, 1946, s. 131–132; *Skrifter*, 1976, s. 121. Skrive 1860-åra
1407. *«Takk vere Gud», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 140–141; *Skrifter*, I. 1926, s. 132; *Dikting*, 1946, s. 132; *Skrifter*, 1976, s. 122. Skrive 1860-åra.
1408. «Armods-Vegen», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 141–142; *Skrifter*, I. 1926, s. 132–134; *Dikting*, 1946, s. 132–134; *Skrifter*, 1976, s. 122–123. Skrive 1860-åra.
1409. «Furte-Visa», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 142–143; *Skrifter*, I. 1926, s. 135–136; *Dikting*, 1946, s. 131–132; *Skrifter*, 1976, s. 125–126. Skrive 1860-åra.
1410. *«Sanning skal sigra», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 143–144; *Skrifter*, I. 1926, s. 137–138 (under tittelen «Naar du ser ein veg til Sanning»); *Dikting*, 1946, s. 137–138; *Skrifter*, 1976, s. 123–124. Skrive 1860-åra.
1411. *«Ung og Gamall», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 144–145; *Skrifter*, I. 1926, s. 135 (under tittelen «Allting leikar seg i Yngdi»); *Dikting*, 1946, s. 131; *Skrifter*, 1976, s. 123. Skrive 1860-åra.
1412. *«Jonsokkveld», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 157; *Skrifter*, I. 1926, s. 128; *Dikting*, 1946, s. 128. Skrive 1860-åra.
1413. *«Fridom og Trældom», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 158; *Skrifter*, I. 1926, s. 134; *Dikting*, 1946, s. 130. Skrive 1860-åra.
1414. «Smørland», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 158; *Skrifter*, I. 1926, s. 134–135; *Dikting*, 1946, s. 130–131. Skrive 1860-åra.
1415. *«Kven kann vera Mann», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 159; *Skrifter*, I. 1926, s. 129; *Dikting*, 1946, s. 129. Skrive 1860-åra.
1416. *«No faa me skiljast», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 159; *Skrifter*, I. 1926, s. 129–130; *Dikting*, 1946, s. 129–130. Skrive 1860-åra.
1417. *«Ymse Hus», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 159. Skrive 1860-åra.
1418. *«Bry deg inkje med at spaa», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 159–160; *Skrifter*, I. 1926, s. 138; *Dikting*, 1946, s. 138. Skrive 1860-åra.
1419. *«Beste Raadi», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 160. Skrive 1860-åra.
1420. *«Stormannsmaal. Stormannstankar», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 160; *Skrifter*, 1976, s. 126. Skrive 1860-åra.
1421. «'Navne paa Mund'», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 160–161. Skrive 1860-åra.
1422. *«Bokmakkar», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 161; *Skrifter*, I. 1926, s. 136–137; *Dikting*, 1946, s. 136–137; *Skrifter*, 1976, s. 126–127. Skrive 1860-åra.
1423. *«Stev», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 161–162; *Skrifter*, I. 1926, s. 138–139; *Dikting*, 1946, s. 138–139; *Skrifter*, 1976, s. 127–128. Skrive 1860-åra.

1424. *«Leidt at bera – lyter endaa vera», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 162; *Skrifter*, I. 1926, s. 136 (under tittelen «Ganga i mange lange Aar»); *Dikting*, 1946, s. 136; *Skrifter*, 1976, s. 130. Skrive 1860-åra.
1425. «Heimssoga», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 162–163; *Skrifter*, I. 1926, s. 140–141; *Dikting*, 1946, s. 140–141; *Skrifter*, 1976, s. 128–129. Skrive 1860-åra.
1426. «Kjeringi med Kjelken», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 127. Skrive om lag 1860.
1427. «I dei gode gamle Tider», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 128; *Skrifter*, I. 1926, s. 118–119; *Dikting*, 1946, s. 118–119; *Skrifter*, 1976, s. 92–93. Skrive om lag 1860.
1428. «Kunst og Skapnad», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 129–130; *Skrifter*, I. 1926, s. 119–120; *Dikting*, 1946, s. 119–120; *Skrifter*, 1976, s. 93–94. Skrive om lag 1860.
1429. «Gapa-Visa», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 131–134; *Skrifter*, I. 1926, s. 122–124; *Dikting*, 1946, s. 122–124; *Skrifter*, 1976, s. 95–98. Skrive om lag 1860.
1430. *«Festtalar», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 134–135; *Skrifter*, I. 1926, s. 124–125; *Dikting*, 1946, s. 124–135; *Skrifter*, 1976, s. 98–99. Skrive om lag 1860.
1431. «Paa Havet», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 135; *Skrifter*, I. 1926, s. 125–126; *Dikting*, 1946, s. 125–126; *Skrifter*, 1976, s. 99. Skrive om lag 1860.
1432. «Storlæte», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 130–131; *Skrifter*, I. 1926, s. 120–121; *Dikting*, 1946, s. 120–121; *Skrifter*, 1976, s. 94–95. Skrive om lag 1860.
1433. «Ut paa Vegom», *Jolekvelden* 1905, s. 38. *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 136–137; *Skrifter*, I. 1926, s. 126–127; *Dikting*, 1946, s. 126–127; *Skrifter*, 1976, s. 99–100. Skrive om lag 1860.
1434. «Nils Revejagar», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 155–157; *Skrifter*, 1976, s. 101–102. Skrive om lag 1860.
1435. «Kveldsbøn», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 157; *Skrifter*, I. 1926, s. 127; *Dikting*, 1946, s. 127. Skrive om lag 1860.
1436. «Jolavers», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 157; *Skrifter*, I. 1926, s. 127–128; *Dikting*, 1946, s. 127–128. Skrive om lag 1860.
1437. «Fjelli», *Brev og Dagbøker*, II, Oslo 1958, s. 387. Forarbeid til «Dei gamle Fjelli», skrive om lag 1860.
1438. «Gamle Norig», *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 388–389. Forarbeid, skrive 1860–62, sjå nr. 183.
1439. «Gamle Norig», *Brev og Dagbøker*, II, s. 389. Forarbeid, skrive 1860–62, sjå nr. 183.
1440. «Dei gamle Fjelli», *Brev og Dagbøker*, II, Oslo 1958, s. 388. Skrive 1862–63, med små endringar i *Symra*, 1863, sjå nr. 185.
1441. «Nordmannen», Stephen J. Walton: *Ivar Aasens kropp*, Det Norske Samlaget, Oslo 1996, s. 710. Forarbeid til *Symra*, 1863, skrive 1862–63, sjå nr. 184.
1442. «Oslo og Bergen», *Jolekvelden* 1905, s. 38 (under tittelen «Oslo til Bergen»). *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 145; *Skrifter*, I. 1926, s. 141–142; *Dikting*, 1946, s. 141–142; *Skrifter*, 1976, s. 105–106 (under tittelen «Oslo til Bergen»). Skrive 1864.
1443. *«Kveldsalme», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 146; *Skrifter*, I. 1926, s. 142–143; *Dikting*, 1946, s. 142–143; *Skrifter*, 1976, s. 106. Skrive 1864.

1444. «Morgonsong», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 146–147; *Skrifter*, I. 1926, s. 143; *Dikting*, 1946, s. 143; *Skrifter*, 1976, s. 107. Skrive 1864.
1445. *«Stig fram!», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 147; *Skrifter*, I. 1926, s. 143–144; *Dikting*, 1946, s. 143–144; *Skrifter*, 1976, s. 107–108. Skrive 1866.
1446. «Liten Hugnad», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 147–149; *Skrifter*, I. 1926, s. 144–145; *Dikting*, 1946, s. 144–145; *Skrifter*, 1976, s. 114–115. Skrive 1866.
1447. «Nordmannen», Ottar Grepstad: «Innsida», *Dag og Tid* 16.5.2003. Ei strofe frå upublisert manuskript, truleg våren 1867. dessutan alle dei elleve strofene Aasen publiserte 1863–1875, sjå nr. 184, 209, 212, 215 og 220.
1448. «Haugebonden», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 115–116. Vise frå Haus i Nordhordland, skriven av etter førelegg frå stortingsrepresentant Johannes Veseth, truleg etter 1868.
1449. *«Kvar finna me det Land – », *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 149; *Skrifter*, I. 1926, s. 145–146 (under tittelen «Den arme Hugen trenger»); *Dikting*, 1946, s. 145–146; *Skrifter*, 1976, s. 118. Skrive 1869.
1450. *«Det norske Theater», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 151; *Skrifter*, 1976, s. 130–131. Skrive 1870.
1451. *«Strengte Dagar ...», *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 404. I brev til Nils Chr. Tønsberg 29.5.1870.
1452. «Domar om Landslydska», *Eigenpropduksjon*, Nordisk institutt, Universitetet i Bergen, nr. 43 1991, s. 27–31. Skrive 1871.
1453. «Røder om Landslaget», *Eigenpropduksjon*, Nordisk institutt, Universitetet i Bergen, nr. 43 1991, s. 31–35. Skrive 1871.
1454. «Midsumar Kveld», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 152–153; *Skrifter*, I, 1926, s. 147; *Dikting*, 1946, s. 147; *Skrifter*, 1976, s. 134–135. Skrive 1880-åra.
1455. *«Eg og du», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 153; *Skrifter*, I, 1926, s. 147–148; *Dikting*, 1946, s. 147–148; *Skrifter*, 1976, s. 135. Skrive 1880-åra.
1456. «Trætte Kvæde», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 164. Skrive 1880-åra.
1457. *«Fraa Skjærgarden», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 165; *Skrifter*, I, 1926, s. 148; *Dikting*, 1946, s. 148. Skrive 1880-åra.
1458. *«Nei menn vil eg ei du!», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 151–152; *Skrifter*, I, 1926, s. 146–147 (under tittelen «Einsleg maa eg ganga»); *Dikting*, 1946, s. 146–147; *Skrifter*, 1976, s. 132. Skrive om lag 1880.
1459. *«Voni», *A-Magasinet* 22.4.1961. Dikt i minnebok til Ingeborg Alsaker-Nøstdahl, fødd Digernes, datert 12.6.1891. Også trykt i *Hovdebygda – er aldri eins å sjå*, «Mi gamle grend», skrift nr. 18, Ørsta 2009.
1460. *«Ønske», *Brev og Dagbøker*, III, 1960, s. 473. Skrive 1892.
1461. «Sveinkallvise», *Udvalgte Skrifter*, 1896, s. 211–212. Variant av «Sveinkallvisa» frå 1847, her i sunnmørsdialekt ved Rasmus Steinsvik, jf. merknad av Vetle Vislie i *Udvalgte Skrifter*, s. 456. *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 54; *Skrifter*, I, 1926, s. 56–57; *Dikting*, 1946, s. 56–57; *Skrifter*, 1976, s. 52–53. Knut Liestøl skriv i *Skrifter i Samling*, 1911, at Olav Riste har sett gjennom korrekturen (s. 276). Både i den og dei seinare

verkutgåvene er visa tidfesta til 1847, men denne varianten er altså truleg frå 1896. Sjø nr. 154, 227 og 1355.

1462. «Af 'Bakvende'Visa'», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 132. Visestubb frå Nordhordland utan år.

1463. «Af 'Kjøyrevisa'», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 132–133. Visestubb frå Nordfjord utan år.

1464. «Af 'Rokkevisa'», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 133. Visestubb frå Sunnmøre utan år.

1465. «Brydlaupe henna Sieri», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 119–121. Vise frå Hardanger, på talemål frå Skånevik i Sunnhordland utan år.

1466. *«Bryllaupsvise frå Voldinne», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 122–125. Vise frå Volda med skriftleg førelegg utan år. Vise har 18 strofer, men Lindberg tok ut den siste strofa, som han meinte var obskøn (s. 194), sjå nr. 1382 og 1386.

1467. «Dagar koma», Reidar Djupedal (red.): *Symra og andre dikt*, Oslo 1963, s. 100. Utan år.

1468. «Dan som vil vinna», Reidar Djupedal (red.): *Symra og andre dikt*, Oslo 1963, s. 57. Utan år.

1469. *«Dar tykker meg er vent aa vera», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 141. Stev frå Telemark utan år, også trykt i *Prøver af Landsmaalet*, 1853, s. 84, sjå nr. 159.

1470. *«Dar er vent med Viningskyrkja», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 141. Stev frå Telemark utan år, også trykt i *Prøver af Landsmaalet*, 1853, s. 84, sjå nr. 154 og nr. 1468.

1471. *«Dar er vent med Viningskyrkja», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 142. Stev frå Telemark utan år, variant av stevet ovanfor, også trykt i *Prøver af Landsmaalet*, 1853, s. 84, sjå nr. 159 og nr. 1470.

1472. *«Du friar auster», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 143. Stev frå Åmli utan år, etter Jørgen Moe: *Samling af Sange, Folkeviser og Stev i norske Almuedialekter*, Kristiania 1840, retta av Ivar Aasen.

1473. *«Eg gjekk meg ut», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 146–147. Regle frå Trondheim utan år.

1474. *«Eg æ so lei te tene», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 142–143. Stev frå ytre Sogn utan år, delt oppå i to strofer av Lindberg.

1475. *«Ein tvo, saumte Sko», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 145. Regle frå Sunnmøre utan år.

1476. *«Ein zvei drei droll», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 146. Regle frå Sunnmøre utan år.

1477. «Fiskarvers», *Norvegia*, II, 1908, s. 283; Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 133. Visestubb frå Sunnmøre utan år.

1478. *«Hanen sit paa Budar-Hella», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 142. Stev frå Telemark utan år, også trykt i *Prøver af Landsmaalet*, 1853, s. 84, sjå nr. 159.

1479. *«Hyrdingen sit paa Berget», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 142. Stev frå Telemark utan år, også trykt i *Prøver af Landsmaalet*, 1853, s. 84, sjå nr. 159.
1480. *«Haaret heve ho som Tiritunga», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 142. Stev frå Telemark utan år, også trykt i *Prøver af Landsmaalet*, 1853, s. 84, sjå nr. 159.
1481. «Ikodne sto i Bakkjen og slo», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 135. Visestubb frå Jæren utan år.
1482. «Lagnaden», Reidar Djupedal (red.): *Symra og andre dikt*, Oslo 1963, s. 61. Utan år.
1483. *«Lu lu laada», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 139–140. Voggeviser frå Jæren utan år.
1484. *«Lu lu, Lavring», *Norvegia*, II, 1908, s. 64; Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 140. Voggeviser frå Jæren utan år.
1485. *«Kraagaa sad paa Hagager», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 138–139. Voggeviser frå Jæren utan år.
1486. *«Mara Mara Minne», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 147. Regle frå Nordland utan år.
1487. «Når du mest må strida», Reidar Djupedal (red.): *Symra og andre dikt*, Oslo 1963, s. 85. Utan år.
1488. *«Reven laag paa Stræde», *Norvegia*, II, 1908, s. 64; Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 139. Voggeviser frå Jæren utan år.
1489. *«Ride ride ranke», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 141. Voggeviser frå Sunnmøre utan år.
1490. «Rim fyre Brudagrauta», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 171–174. Rim frå Sunnmøre utan år.
1491. «Ringsaksokningen», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 134. Visestubb, uutan funnstad og år.
1492. *«Ro, ro, ro, ro», *Norvegia*, II, 1908, s. 283; Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 141. Voggeviser frå Bergens Stift utan år.
1493. *«Ro, ro til Baltan Skjær», *Norvegia*, II, 1908, s. 283; Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 140. Voggeviser frå søre Sunnmøre utan år.
1494. *«Ruggan ro», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 140. Voggeviser frå søre Sunnmøre utan år.
1495. «Seidagrunnen», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 134. Visestubb frå Bergens Stift utan år, frå Carl Richard Unger.
1496. *«Sya lulla Ban'e», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 137. Voggeviser frå Orkdalen utan år.
1497. *«Te fri te Jentunne æ so jamlè», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 143. Stev frå Åmli utan år, etter Jørgen Moe: *Samling af Sange, Folkeviser og Stev i norske Almuedialekter*, Kristiania 1840, retta av Ivar Aasen.
1498. *«Tipp, tippe tua», *Norvegia*, II, 1908, s. 63; Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 138. Voggeviser frå Jæren utan år, og frå mange kantar av landet.

1499. «Tire lire Togja», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 135–136. Vise frå Sunnmøre utan år.
1500. *«Upp i Kaapaardala», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 136–137. Voggeviser frå Orkdalen utan år.
1501. «Upp, upp, i Fjøre», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 136. Visestubb frå Meldalen utan år.
1502. *«Vekeregler», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 146. Regle truleg frå Vinje i Telemark utan år. Dette kan vere skrive av A.O. Vinje, jf. Lindberg s. 197.
1503. «Aa eg aa du me æ Kameratar», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 143. Stev frå Åmli utan år, etter Jørgen Moe: *Samling af Sange, Folkeviser og Stev i norske Almuedialekter*, Kristiania 1840, retta av Ivar Aasen.
1504. *«Aa kjære minn Ola», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 144. Stev frå søre Sunnmøre utan år.
1505. *«Aa sikje so», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 144. Stev frå ytre Sogn utan år.
1506. *«Aa vene Jentur», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 143. Stev frå Åmli utan år, etter Jørgen Moe: *Samling af Sange, Folkeviser og Stev i norske Almuedialekter*, Kristiania 1840, retta av Ivar Aasen.
1507. *«Aa vil du ha me», Jens Lindberg (red.): *Norske minnestykke*, 1923, s. 144. Stev frå søre Sunnmøre utan år.

Omsetjingar og gjendiktingar til nynorsk

1508. Alexander Pope: «Nogle Vers af Pope» (utdrag), Stephen J. Walton: *Ivar Aasens kropp*, Det Norske Samlaget, Oslo 1996, s. 137. Skrive 1836.
1509. Robert Meason Laing: «Skjalden», Stephen J. Walton: *Ivar Aasens nedre halvdel*, Oslo 1991, s. 242 (utdrag); Stephen J. Walton: *Ivar Aasens kropp*, Oslo 1996, s. 137 (utdrag). Skrive 1838.
1510. William Shakespeare: *«Mab», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 166–167. Skrive 1850-åra.
1511. William Shakespeare: «Hamlets Eintale», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 168–169; *Skrifter*, I, 1926, s. 149–150; *Dikting*, 1946, s. 149–150. Skrive 1850-åra.
1512. Lord Byron: «Ein Saknad-Daude», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 169–170; *Skrifter*, I, 1926, s. 150; *Dikting*, 1946, s. 150; *Skrifter*, 1976, s. 302. Skrive 1850-åra.
1513. Lord Byron: «Taara», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 170; *Skrifter*, I, 1926, s. 150–151; *Dikting*, 1946, s. 150–151. Skrive 1850-åra.
1514. «Finnlendske visa», *Edda* 1936, s. 98–99; *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 230 f. To omsetjingar frå 1852. Den eine varianten også i Reidar Djupedal (red.): *Symra og andre dikt*, Oslo 1963, s. 54.

1515. «Et Brev fra en Storthingsmand (og Bonde) til sin Hjembygd. Oversat til romdalsk (?) af Ivar Aasen», *Samfundsbladet* 18.3.1854 (handskrive blad for Det norske Studentersamfund). *Samtiden* 1902, s. 476–477. Skrive 1854, innleiing og brev av Bjørnstjerne Bjørnson.

1516. «Genesis», *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 359–363. Omsetjing av 1. Mosebok, kap. 1–3 frå 1859.

1517. *[«Reform-Selskapet havde Møte ...»]. Stykke av Ole Gabriel Ueland truleg omsett av Ivar Aasen i A.O. Vinje: «Napoleon og Ueland», *Dølen* 13.11.1859.

1518. «Bjarkemaal», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 190–191; *Skrifter*, I, 1926, s. 170; *Dikting*, 1946, s. 170. Skrive 1865.

1519. [Martin Luther] «Omsetjing av Katekisma», *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 76–77. Skrive 1868. Variant publisert i 1880, sjå nr. 234.

1520. Torbjørn Hornklove: «Slaget i Hafrsfjord», *Skrifter i Samling*, I, 1911, s. 191–192; *Skrifter*, I, 1926, s. 170–171; *Dikting*, 1946, s. 170–171. Skrive 1872.

1521. [Korte utdrag frå Bibelen]. Skrive 1881–82. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 189.

1522. [Utdrag frå Lukas-evangeliet]. Skrive 1882. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 206–207.

1523. [Omsetjing av korte utdrag frå Bibelen]. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 258. Utan år, kan vere skrive i 1860-åra.

1524. [Omsetjing av korte utdrag frå Bibelen]. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 258. Utan år, truleg skrive noko seinare enn omsetjinga i nr. 1523.

1525. George Eliot: «Av' Adam Bede», *Den 17de Mai* 17.5.1901. *Skrifter i Samling*, III, 1912, s. 375–380; *Skrifter*, 1976, s. 302–306. Utan år.

Brev og marginalia 1828–1896

Ivar Aasens reiseskrivebord. Foto: Rafnar Albertsen, Nynorsk kuotursentrum / Ivar Aasentunet.

Brev

2000. Jon Ivarson Aasen, 20.3.1828. Djupedal nr. 1. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 11.
2001. Frants Henrik Blichfeldt, 6.8.1831. Djupedal nr. 2. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 11–12.
2002. NN, [1832–33]. Djupedal nr. 7. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 18.
2003. Ole Olson Folkestadrede, 2.5.1833. Djupedal nr. 9. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 20–21.
2004. [Rettleiing om skuletilfanget i Ivar Aasens skulekrins], juli 1833. Djupedal nr. 10. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 21.
2005. Anders Welle, 3.12.1833. Djupedal nr. 11. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 21–22.
2006. Sivert R. Aarflot, 13.12.1833. Djupedal nr. 12. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 22.
2007. Sivert R. Aarflot, 27.12.1833. Djupedal nr. 13. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 23–24. Også prenta i *Møre* 13.1.1912.
2008. Sivert R. Aarflot, 29.3.1834. Djupedal nr. 14. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 24–25. Også prenta i *Møre* 20.1.1912.
2009. Sivert R. Aarflot, 22.5.1834. Djupedal nr. 15. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 25–26. Også prenta i *Møre* 27.1.1912.
2010. Sivert R. Aarflot, etterskrift til bortkome brev, våren 1834. Djupedal nr. 16. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 26.
2011. Sivert R. Aarflot, 17.6.1834. Djupedal nr. 17. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 26. Også prenta i *Møre* 3.2.1912.
2012. Sivert R. Aarflot, 16.10.1834. Djupedal nr. 18. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 27.
2013. Sivert R. Aarflot, 27.6.1835. Djupedal nr. 19. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 28.
2014. Sivert R. Aarflot, 1.9.1835. Djupedal nr. 20. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 29. Også prenta i *Møre* 10.2.1912.
2015. NN, 16.11.1835. Djupedal nr. 21. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 29.
2016. Hans Conrad Thoresen, november–desember 1835. Djupedal nr. 22. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 29–30.
2017. Sivert R. Aarflot, 3.12.1835. Djupedal nr. 23. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 30–32.
2018. Sivert R. Aarflot, 19.1.1836. Djupedal nr. 24. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 32–33. Også prenta i *Møre* 9.3.1912.

2019. Redaksjonen i Archiv for Læsning af blandet Indhold, eller Norsk Penning-Magazin, [11.2.1837]. Djupedal nr. 30. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 40.
2020. Jacob Neumann, 27.12.1841. Djupedal nr. 34. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 46–47.
2021. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 23.7.1842. Djupedal nr. 35. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 47–48.
2022. Frederik Moltke Bugge, 11.8.1842. Djupedal nr. 36. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 48–49.
2023. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 1.9.1842. Djupedal nr. 37. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 49–50.
2024. Anders Welle, [september 1842]. Djupedal nr. 38. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 50.
2025. Ludvig J. Daae, 29.10.1842. Djupedal nr. 39. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 50–52.
2026. Maurits R. Aarflot, 30.10.1842. Djupedal nr. 40. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 52–54.
2027. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 7.11.1842. Djupedal nr. 41. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 54–55.
2028. Jacob Neumann, 17.11.1842. Djupedal nr. 42. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 55.
2029. Maurits R. Aarflot, 8.1.1843. Djupedal nr. 43. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 56–59.
2030. Ludvig J. Daae, 16.1.1843. Djupedal nr. 44. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 59–61.
2031. Maurits R. Aarflot, 16.1.1843. Djupedal nr. 45. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 62–63.
2032. Maurits R. Aarflot, 21.3.1843. Djupedal nr. 46. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 63–65.
2033. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 28.3.1843. Djupedal nr. 47. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 66–67.
2034. Søren Leigh, 28.4.1843. Djupedal nr. 48. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 66–67.
2035. Maurits R. Aarflot, 11.6.1843. Djupedal nr. 49. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 68–71.
2036. Ludvig J. Daae, 18.6.1843. Djupedal nr. 50. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 71–74.
2037. Conrad Nicolai Schwach, 19.6.1843. Djupedal nr. 51. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 74–75.
2038. Maurits R. Aarflot, 25.8.1843. Djupedal nr. 52. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 75–76.
2039. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 26.8.1843. Djupedal nr. 53. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 76–78.

2040. Conrad Nicolai Schwach, 26.8.1843. Djupedal nr. 54. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 78.
2041. Conrad Nicolai Schwach, 16.10.1843. Djupedal nr. 55. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 78–79.
2042. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 11.1.1844. Djupedal nr. 56. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 79–80.
2043. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 21.3.1844. Djupedal nr. 57. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 80–81.
2044. Maurits R. Aarflot, 22.3.1844. Djupedal nr. 58. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 81–83. Også prenta i *Møre* 16.3.1912.
2045. Niels Alstrup, 29.3.1844. Djupedal nr. 59. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 83–84.
2046. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 28.6.1844. Djupedal nr. 60. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 84–86.
2047. Maurits R. Aarflot, 4.7.1844. Djupedal nr. 61. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 86–89.
2048. Niels Alstrup, 4.7.1844. Djupedal nr. 62. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 89.
2049. Ludvig J. Daae, 4.7.1844. Djupedal nr. 63. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 90.
2050. Thedor Frederik v. Schlanbusch, 4.7.1844. Djupedal nr. 64. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 90.
2051. Henrik O. Johnsen, 4.7.1844. Djupedal nr. 65. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 90–91.
2052. Postopnaren i Roaldstveit, 2.8.1844. Djupedal nr. 66. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 91.
2053. Christian Brudvig, 12.3.1844. Djupedal nr. 67. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 91–92.
2054. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 22.8.1844. Djupedal nr. 68. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 92.
2055. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 22.8.1844. Djupedal nr. 69. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 92.
2056. Maurits R. Aarflot, 22.8.1844. Djupedal nr. 70. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 93–94.
2057. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 14.9.1844. Djupedal nr. 71. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 95.
2058. Postkontoret i Stavanger, 24.9.1844. Djupedal nr. 72. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 96.
2059. Postopnaren i Skånevik, 24.9.1844. Djupedal nr. 73. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 96.
2060. Postkontoret i Stavanger, 21.10.1844. Djupedal nr. 74. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 96.
2061. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 29.10.1844. Djupedal nr. 75. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 96–97.

2062. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 29.10.1844. Djupedal nr. 76. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 97.
2063. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 31.12.1844. Djupedal nr. 77. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 97–99.
2064. Maurits R. Aarflot, 31.12.1844. Djupedal nr. 78. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 100–102. Også prenta i *Møre* 13.3.1948.
2065. Andreas Faye, [15.1.]1845. Djupedal nr. 79. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 102–103.
2066. Andreas Faye, [15.1.]1845. Djupedal nr. 80. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 103–107.
2067. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 29.5.1845. Djupedal nr. 82. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 108.
2068. Maurits R. Aarflot, 6.6.1845. Djupedal nr. 83. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 108–110. Også prenta i *Møre* 23.3.1912.
2069. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 26.6.1845. Djupedal nr. 84. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 110–112.
2070. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 26.6.1845. Djupedal nr. 85. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 112.
2071. Frederik Moltke Bugge, 26.6.1845. Djupedal nr. 86. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 112–113.
2072. Ludvig J. Daae, 4.9.1845. Djupedal nr. 87. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 114–115.
2073. Maurits R. Aarflot, 4.9.1845. Djupedal nr. 88. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 115–117. Også prenta i *Møre* 13.4.1912.
2074. Maurits R. Aarflot, 25.10.1845. Djupedal nr. 89. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 117–119. Også prenta i *Møre* 20.4.1912.
2075. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 13.11.1845. Djupedal nr. 91. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 121–122.
2076. Maurits R. Aarflot, 6.1.1846. Djupedal nr. 92. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 122–125. Også prenta i *Møre* 4.5.1912.
2077. Frederik Moltke Bugge, 14.8.1846. Djupedal nr. 93. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 125–126.
2078. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 27.10.1846. Djupedal nr. 94. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 126–130, sjå nr. 43.
2079. Maurits R. Aarflot, 18.12.1846. Djupedal nr. 95. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 130–132.
2080. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 31.12.1846. Djupedal nr. 96. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 133–135, sjå nr. 43.
2081. Maurits R. Aarflot, 15.3.1847. Djupedal nr. 97. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 136–139. Også prenta i *Møre* 25.5.1912.
2082. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 7.10.1847. Djupedal nr. 98. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 139–141.

2083. Frederik Moltke Bugge, 7.10.1847. Djupedal nr. 99. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 141–142.
2084. Maurits R. Aarflot, 4.11.1847. Djupedal nr. 100. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 143–145.
2085. Olaus Vullum, 9.11.1847. Djupedal nr. 101. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 145–148.
2086. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 23.11.1847. Djupedal nr. 102. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 148–149.
2087. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 23.11.1847. Djupedal nr. 103. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 150.
2088. Maurits R. Aarflot, 13.1.1848. Djupedal nr. 104. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 150–154, sjå nr. 1203.
2089. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 25.4.1848. Djupedal nr. 105. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 155.
2090. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 25.4.1848. Djupedal nr. 106. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 156.
2091. Maurits R. Aarflot, 19.5.1848. Djupedal nr. 107. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 155–158.
2092. Magnus Brostrup Landstad, 22.7.1848. Djupedal nr. 108. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 158–164.
2093. Maurits R. Aarflot, 6.8.1848. Djupedal nr. 109. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 164–168.
2094. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 28.9.1848. Djupedal nr. 110. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 168–170.
2095. Magnus Brostrup Landstad, 3.10.1848. Djupedal nr. 111. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 170–174, sjå nr. 1204.
2096. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 6.2.1849. Djupedal nr. 112. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 175.
2097. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 6.2.1849. Djupedal nr. 113. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 175.
2098. Jon Ivarson Aasen, 12.4.1849. Djupedal nr. 114. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 175–177.
2099. Fullmakt til Jon Ivarson Aasen, 12.4.1849. Djupedal nr. 115. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 177.
2100. Maurits R. Aarflot, 13.4.1849. Djupedal nr. 116. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 177–179.
2101. Bjarne Koefod, 24.4.1849. Djupedal nr. 117. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 179–181.
2102. Det norske Studentersamfund, 16.5.1849. Djupedal nr. 118. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 181.
2103. Tillegg på lånebrev frå Jørgen Martinius Udvig, 29.5.1849. Djupedal nr. 119. *Brev og Dagbøger, I*, 1957, s. 181, sjå nr. 1205.

2104. Olaus Vullum, 2.10.1849. Djupedal nr. 120. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 181–184.
2105. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 16.10.1849. Djupedal nr. 121. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 185.
2106. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 16.10.1849. Djupedal nr. 122. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 185.
2107. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 4.4.1850. Djupedal nr. 123. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 185.
2108. Lars Barstad, 4.4.1850. Djupedal nr. 124. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 185–186.
2109. Maurits R. Aarflot, 5.4.1850. Djupedal nr. 125. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 186–188.
2110. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 14.5.1850. Djupedal nr. 126. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 188–189.
2111. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 14.5.1850. Djupedal nr. 127. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 189.
2112. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 5.7.1850. Djupedal nr. 128. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 189–192.
2113. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 10.7.1850. Djupedal nr. 129. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 192–193.
2114. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 30.7.1850. Djupedal nr. 130. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 193–195.
2115. Marie Landmark, 1.11.1850. Djupedal nr. 131. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 195.
2116. Ludvig L. Daae, 2.11.1850. Djupedal nr. 132. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 195–196.
2117. Carl Richard Unger, 9.11.1850. Djupedal nr. 133. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 197–199.
2118. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 30.11.1850. Djupedal nr. 134. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 200.
2119. Feilberg & Landmark, 30.11.1850. 2114. Djupedal nr. 135. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 200.
2120. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 25.1.1851. Djupedal nr. 136. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 200–201.
2121. Ludvig L. Daae, januar 1851. Djupedal nr. 137. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 201–202.
2122. Nils Halvorsson Trønnnes, 1.3.1851. Djupedal nr. 138. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 202–203.
2123. Carl Richard Unger 5.4.1851. Djupedal nr. 139. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 203–207.
2124. Carl Richard Unger, 3.5.1851. Djupedal nr. 140. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 207–209.

2125. Carl Richard Unger, 2.8.1851. Djupedal nr. 141. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 209–210.
2126. Ludvig L. Daae, 9.8.1851. Djupedal nr. 142. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 210–212.
2127. Pål Pålson Leikongbakken, 20.9.1851. Djupedal nr. 143. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 212.
2128. Maurits R. Aarflot, 13.10.1851. Djupedal nr. 144. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 213–215.
2129. Jon Ivarson Aasen, 13.10.1851. Djupedal nr. 145. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 216.
2130. Hans Conrad Thoresen, 15.10.1851. Djupedal nr. 146. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 216–217.
2131. Maurits R. Aarflot, 6.11.1851. Djupedal nr. 148. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 217–219.
2132. Magnus Brostrup Landstad, 25.11.1851. Djupedal nr. 149. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 219.
2133. Maurits R. Aarflot, 8.12.1851. Djupedal nr. 150. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 220–222.
2134. Ludvig L. Daae, 17.12.1851. Djupedal nr. 151. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 222–223.
2135. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 31.12.1852. Arbeidsmelding for 1851. Djupedal nr. 152. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 223–226.
2136. Ole Ryste, 23.2.1952. Djupedal nr. 153. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 226–227.
2137. Maurits R. Aarflot, 23.2.1852. Djupedal nr. 154. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 227–229.
2138. Magnus Brostrup Landstad, 16.4.1852. Djupedal nr. 156. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 231–233.
2139. Maurits R. Aarflot, 26.4.1852. Djupedal nr. 157. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 233–234.
2140. Ludvig L. Daae, 31.5.1852. Djupedal nr. 158. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 234–237.
2141. Maurits R. Aarflot, 13.9.1852. Djupedal nr. 159. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 238–239.
2142. Jon Ivarson Aasen, 13.9.1852. Djupedal nr. 160. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 240.
2143. Magnus Brostrup Landstad, 3.12.1852. Djupedal nr. 161. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 240–241, sjå nr. 1222.
2144. Magnus Brostrup Landstad, 28.12.1852. Djupedal nr. 162. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 241–244, sjå nr. 1223.
2145. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 31.12.1852. Arbeidsmelding for 1852. Djupedal nr. 163. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 244–247.

2146. Gabriel Odland, 31.1.1853. . Djupedal nr. 164. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 247–248.
2147. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 31.1.1853. Djupedal nr. 165. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 248.
2148. Maurits R. Aarflot, 4.7.1853. Djupedal nr. 170. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 249–251.
2149. Maurits R. Aarflot, 31.10.1853. Djupedal nr. 171. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 252–254.
2150. Christian Haldorsen, 8.11.1853. Djupedal nr. 172. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 254.
2151. Maurits R. Aarflot, 12.12.1853. Djupedal nr. 173. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 254–256.
2152. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 31.12.1853. Arbeidsmelding for 1853. Djupedal nr. 174. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 256–258.
2153. Ivar Ivarson Melset, 8.6.1854. Djupedal nr. 175. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 258–260.
2154. Jon Ivarson Aasen, 9.6.1854. Djupedal nr. 176. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 260.
2155. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 27.6.1854. Djupedal nr. 177. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 260–261.
2156. Peder J. Fauchald, 1.11.1854. Djupedal nr. 178. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 261–262.
2157. Maurits R. Aarflot, 22.12.1854. Djupedal nr. 179. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 262–264.
2158. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 30.12.1854. Djupedal nr. 180. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 264–267.
2159. Maurits R. Aarflot, 19.2.1855. Djupedal nr. 181. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 267–271.
2160. Maurits R. Aarflot, 20.6.1855. Djupedal nr. 183. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 272–273.
2161. Carl Gustaf Zetterqvist, 23.7.1855. Djupedal nr. 184. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 273–275, sjå nr. 1234.
2162. Maurits R. Aarflot, 8.8.1855. Djupedal nr. 185. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 275–277.
2163. Maurits R. Aarflot, 27.9.1855. Djupedal nr. 186. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 277–279, sjå nr. 1235.
2164. Jon Ivarson Aasen, 27.9.1855. Djupedal nr. 187. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 279–280.
2165. Marta Skjelderup, 18.10.1855. Djupedal nr. 188. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 280–282.
2166. Jørgen Rødsæt, 18.10.1855. Djupedal nr. 189. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 282–283.

2167. Johan Blichfeldt, 18.10.1855. Djupedal nr. 190. *Brev og Dagbøger, I, 1957, s. 283–284.*
2168. Baard Ose, 15.11.1855. Djupedal nr. 191. *Brev og Dagbøger, I, 1957, s. 284.*
2169. Anders Welle, 15.11.1855. Djupedal nr. 192. *Brev og Dagbøger, I, 1957, s. 284–285.*
2170. Maurits R. Aarflot, 6.12.1855. Djupedal nr. 193. *Brev og Dagbøger, I, 1957, s. 285–287, sjå nr. 1236.*
2171. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 31.12.1855. Arbeidsmelding for 1855. Djupedal nr. 194. *Brev og Dagbøger, I, 1957, s. 287–290.*
2172. Hansine Menne, 7.3.1886. Djupedal nr. 196. *Brev og Dagbøger, I, 1957, s. 290–291.*
2173. Fråsegn om Johan Herman Wessel: «Kjerlighed uden Strømper», 5. akt, 1. scene, udatert. Djupedal nr. 197. *Brev og Dagbøger, I, 1957, s. 291.*
2174. Magnus Brostrup Landstad, 15.4.1856. Djupedal nr. 198. *Brev og Dagbøger, I, 1957, s. 291–296.*
2175. Ludvig L. Daae, 17.4.1856. Djupedal nr. 200. *Brev og Dagbøger, I, 1957, s. 297–301.*
2176. Finans- og tolldepartementet, 30.4.1856. Djupedal nr. 201. *Brev og Dagbøger, I, 1957, s. 301.*
2177. Ludvig L. Daae, 11.9.1856. Djupedal nr. 203. *Brev og Dagbøger, I, 1957, s. 302–304.*
2178. Ivar Ivarson Melset, 29.12.1856. Djupedal nr. 204. *Brev og Dagbøger, I, 1957, s. 304.*
2179. Maurits R. Aarflot, 29.12.1856. Djupedal nr. 205. *Brev og Dagbøger, I, 1957, s. 305.*
2180. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 31.12.1856. Arbeidsmelding for 1856. Djupedal nr. 206. *Brev og Dagbøger, I, 1957, s. 305–308.*
2181. Johan Lindqvist, 27.1.1857. Djupedal nr. 207. *Brev og Dagbøger, I, 1957, s. 308–309.*
2182. Anders Reitan, 30.3.1857. Djupedal nr. 209. *Brev og Dagbøger, I, 1957, s. 311–312.*
2183. Ludvig L. Daae, 2.5.1857. Djupedal nr. 210. *Brev og Dagbøger, I, 1957, s. 312–315.*
2184. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 30.4.1857. Djupedal nr. 211. *Brev og Dagbøger, I, 1957, s. 315–317.*
2185. Folmer Dyrlund, 9.10.1857. Djupedal nr. 212. *Brev og Dagbøger, I, 1957, s. 317.*
2186. Hans Anton Staboe Schjølberg, 2.11.1857. Djupedal nr. 213. *Brev og Dagbøger, I, 1957, s. 317–319.*
2187. Ludvig L. Daae, 5.11.1857. Djupedal nr. 214. *Brev og Dagbøger, I, 1957, s. 319–323.*
2188. Videnskabs-Selskabet i Christiania ved Christian Boeck, 3.12.1857. Djupedal nr. 215. *Brev og Dagbøger, I, 1957, s. 323.*

2189. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 31.12.1857. Arbeidsmelding for 1857. Djupedal nr. 216. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 324–327.
2190. Jon Ivarson Aasen, 20.5.1858. Djupedal nr. 217. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 327.
2191. Ludvig L. Daae, 20.5.1858. Djupedal nr. 218. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 327–330.
2192. Anders Reitan, 27.5.1858. Djupedal nr. 219. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 330–332.
2193. Olav Bjørgum, 27.5.1858. Djupedal nr. 220. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 332–333.
2194. Merknader til *Kirke-Salmebog*. Et Udkast af M.B. Landstad, mai 1858. Djupedal nr. 221. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 333–343.
2195. Maurits R. Aarflot, 3.10.1858. Djupedal nr. 222. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 343–344.
2196. Løytnant Møller, 9.10.1858. Djupedal nr. 224. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 349.
2197. Eirik Sommer, 15.11.1858. Djupedal nr. 225. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 349–351.
2198. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 31.12.1858. Arbeidsmelding for 1858. Djupedal nr. 227. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 352–355.
2199. Siegwart Petersen, 10.3.1859. Djupedal nr. 229. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 357–358.
2200. Marius Nygaard, 9.6.1859. Djupedal nr. 231. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 363–372.
2201. Elias Thesen, 10.6.1859. Djupedal nr. 232. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 372–373.
2202. Jon Ivarson Aasen, 21.6.1859. Djupedal nr. 233. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 373–378.
2203. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 31.12.1859. Arbeidsmelding for 1859. Djupedal nr. 236. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 376–378.
2204. Werner Hosewinckel Christie, 30.3.1860. Djupedal nr. 237. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 378–382, med variant avslutning i merknad s. 497–498.
2205. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 31.12.1860. Arbeidsmelding for 1860. Djupedal nr. 238. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 382–385.
2206. Elias Thesen, 11.6.1861. Djupedal nr. 239. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 385–387.
2207. Eirik Sommer, 15.8.1861. Djupedal nr. 240. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 387–389.
2208. Eirik Sommer, 23.9.1861. Djupedal nr. 242. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 391–392.
2209. Eirik Sommer, 29.10.1861. Djupedal nr. 243. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 392–394.

2210. Marie Landmark, 22.11.1861. Djupedal nr. 244. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 394–395.
2211. Eirik Sommer, 6.12.1861. Djupedal nr. 245. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 395–396.
2212. Jon Ivarson Aasen, 23.12.1861. Djupedal nr. 247. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 398–399.
2213. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 31.12.1861. Arbeidsmelding for 1861. Djupedal nr. 248. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 399–402.
2213. Eirik Sommer, 5.2.1862. Djupedal nr. 249. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 9–10.
2214. Hilmar Krohg Møller, 5.2.1862. Djupedal nr. 250. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 10–11.
2215. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 5.2.1862. Djupedal nr. 251. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 11–12.
2216. Ivar Jonson Aasen, 12.7.1862. Djupedal nr. 252. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 12–13.
2217. Jakob Kobbestad, 20.9.1862. Djupedal nr. 253. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 13–14.
2218. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 31.12.1862. Arbeidsmelding for 1862. Djupedal nr. 255. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 15–19.
2219. F.A. Brockhaus, 6.7.1863. Djupedal nr. 256. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 19.
2220. Ludvig L. Daae, 21.8.1863. Djupedal nr. 257. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 19–22.
2221. Marius Nygaard, 16.9.1863. Djupedal nr. 258. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 22–26.
2222. Jakob Jonson Halkjelsvik, 18.12.1863. Djupedal nr. 259. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 26–27.
2223. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 15.1.1864. Arbeidsmelding for 1863. Djupedal nr. 260. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 27–30.
2224. Martin Arnesen, 26.3.1864. Djupedal nr. 261. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 30–32.
2225. Magnus Brostrup Landstad, 19.5.1864. Djupedal nr. 263. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 32–34.
2226. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 17.1.1865. Arbeidsmelding for 1864. Djupedal nr. 265. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 35–38.
2227. Jon Ivarson Aasen, 30.5.1865. Djupedal nr. 266. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 38–40.
2228. Anders Reitan, 11.8.1865. Djupedal nr. 267. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 40–42.
2229. Martin Arnesen, 10.1.1866. Djupedal nr. 268. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 42–44.

2230. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 18.1.1866. Arbeids-
melding for 1865. Djupedal nr. 269. *Brev og Dagbøger*, II, 1958, s. 44–47.
2231. Johan Fritzner, 8.2.1866. Djupedal nr. 270. *Brev og Dagbøger*, II, 1958, s.
47–48.
2232. Per Bø, 10.4.1866. Djupedal nr. 271. *Brev og Dagbøger*, II, 1958, s. 48–50.
2233. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 15.1.1867. Arbeids-
melding for 1866. Djupedal nr. 272. *Brev og Dagbøger*, II, 1958, s. 50–53.
2234. Tobias Olaus Bertanes Knudsen, 19.2.1867. Djupedal nr. 273. *Brev og Dag-
bøger*, II, 1958, s. 53–54.
2235. Ludvig L. Daae, 20.2.1867. Djupedal nr. 274. *Brev og Dagbøger*, II, 1958, s.
54–56.
2236. Marius Nygaard, 26.2.1867. Djupedal nr. 275. *Brev og Dagbøger*, II, 1958, s.
56–58.
2237. Christian August Bendixen, 20.4.1867. Djupedal nr. 276. *Brev og Dagbøger*,
II, 1958, s. 58–59.
2238. Jakob Kobberstad, 1.6.1867. Djupedal nr. 277. *Brev og Dagbøger*, II, 1958, s.
59.
2239. Andreas Aabel, 8.7.1867. Djupedal nr. 278. *Brev og Dagbøger*, II, 1958, s.
60–61.
2240. Jakob Kobberstad, 16.9.1867. Djupedal nr. 279. *Brev og Dagbøger*, II, 1958,
s. 61–63.
2241. Ludvig L. Daae, 16.9.1867. Djupedal nr. 280. *Brev og Dagbøger*, II, 1958, s.
63–65.
2242. Peter Tidemand Malling, 12.12.1867. Djupedal nr. 451. *Brev og Dagbøger*,
II, 1958, s. 258.
2243. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 15.1.1868. Arbeids-
melding for 1867. Djupedal nr. 281. *Brev og Dagbøger*, II, 1958, s. 65–68.
2244. Georg Grieg, 6.2.1868. Djupedal nr. 282. *Brev og Dagbøger*, II, 1958, s. 68–
69.
2245. Georg Grieg, 25.6.1868. Djupedal nr. 284. *Brev og Dagbøger*, II, 1958, s. 71–
73.
2246. Georg Grieg, 25.6.1868. Djupedal nr. 285. *Brev og Dagbøger*, II, 1958, s. 73–
75.
2247. Jon Ivarson Aasen, 31.12.1868. Djupedal nr. 288. *Brev og Dagbøger*, II,
1958, s. 77–78.
2248. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 15.1.1869. Arbeids-
melding for 1868. Djupedal nr. 289. *Brev og Dagbøger*, II, 1958, s. 79–81.
2249. Werner Hosewinckel Christie, [31.5.1869]. Djupedal nr. 290. *Brev og Dag-
bøger*, I, 1958, s. 81.
2250. Olav Paulson, 21.5.1869. Djupedal nr. 291. *Brev og Dagbøger*, II, 1958, s.
82–83.
2251. Karl Weinhold, 13.7.1869. Djupedal nr. 293. *Brev og Dagbøger*, II, 1958, s.
84–86.

2252. Det norske Samlaget, [8.10.1869]. Djupedal nr. 294. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 87.
2253. Lauritz Kristian Hiorth, 8.1.1870. Djupedal nr. 293. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 87–88.
2254. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 15.1.1870. Arbeidsmelding for 1869. Djupedal nr. 296. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 88–91.
2255. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 19.4.1870. Djupedal nr. 297. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 91.
2256. Anton Laurentius Larsen, 21.4.1870. Djupedal nr. 298. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 92–94.
2257. Georg Grieg, 10.4.1870. Djupedal nr. 299. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 94–97.
2258. Johannes Belsheim, 13.7.1870. Djupedal nr. 301. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 99–100.
2259. Ingeborg Melset, 19.12.1870. Djupedal nr. 302. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 100–102.
2260. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 17.1.1871. Arbeidsmelding for 1870. Djupedal nr. 303. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 102–104.
2261. Redaksjonen i Andvake, [april 1871]. Djupedal nr. 304. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 105–107.
2262. Johan Peter Sand, 18.9.1871. Djupedal nr. 305. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 107–109.
2263. Ingeborg Melset, 30.9.1871. Djupedal nr. 306. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 109–111.
2264. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 20.1.1872. Arbeidsmelding for 1871. Djupedal nr. 307. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 111–113.
2265. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 5.3.1872. Djupedal nr. 308. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 113–114.
2266. Henrik Krohn, 30.3.1872. Djupedal nr. 309. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 114–116.
2267. Stener Johannes Stenersen, 18.5.187 Djupedal nr. 310. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 117.
2268. Jon Ivarson Aasen, 15.6.1872. Djupedal nr. 312. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 117–119.
2269. Knud Olsen, 25.7.1872. Djupedal nr. 313. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 119–120.
2270. Edwin Jessen, 10.10.1872. Djupedal nr. 314. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 120–122.
2271. Christoffer Løvvig, 28.12.1872. Djupedal nr. 316. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 123.
2272. Ivar Jonson Aasen, 31.12.1872. Djupedal nr. 317. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 124–125.

2273. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 20.1.1873. Arbeidsmelding for 1872. Djupedal nr. 318. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 125–127.
2274. Volter Edvard Lidforss, 7.3.1873. Djupedal nr. 319. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 127–129.
2275. Theodor Möbius, 11.7.1873. Djupedal nr. 320. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 129.
2276. Carl Säve, 11.7.1873. Djupedal nr. 321. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 130.
2277. Ola Vindenes, 18.10.1873. Djupedal nr. 322. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 130–131.
2278. Olav Jakobson Høyem, 10.12.1873. Djupedal nr. 323. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 132–134.
2279. Niels Alstrup, 11.12.1873. Djupedal nr. 324. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 134–135.
2280. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 20.1.1874. Arbeidsmelding for 1873. Djupedal nr. 325. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 135–137.
2281. Rudolf Hildebrand, 24.1.1874. Djupedal nr. 326. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 137–139.
2282. Peter Tidemand Malling, 19.2.1874. Djupedal nr. 327. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 139.
2283. Carl Friedrich Frisch, 25.2.1874. Djupedal nr. 328. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 139–141.
2284. Matias Skard, 1.6.1874. Djupedal nr. 329. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 141–142.
2285. Helsing til Island, 24.6.1874. Frå Det Norske Samlaget, med sju signaturar. Djupedal nr. 330. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 142.
2286. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 25.1.1875. Arbeidsmelding for 1874. Djupedal nr. 331. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 142–145.
2287. Jon Ivarson Aasen, 3.7.1875. Djupedal nr. 332. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 145–146.
2288. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 21.1.1876. Arbeidsmelding for 1875. Djupedal nr. 333. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 146–149.
2289. Christian Anton Kahrs, 24.2.1876. Djupedal nr. 334. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 149.
2290. Knud Olsen, 9.3.1876. Djupedal nr. 335. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 149–150.
2291. Sivert Steinnes, 20.4.1876. Djupedal nr. 336. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 150–151.
2292. Rasmus Jonson Aasen, 22.6.1876. Djupedal nr. 337. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 152.
2293. Ole Skøien, 28.8.1876. Djupedal nr. 338. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 153.
2294. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 20.1.1877. Arbeidsmelding for 1876. Djupedal nr. 339. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 154–156.

2295. Nils Rosing Bull, 5.2.1877. Djupedal nr. 340. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 156.
2296. Stortinget, 5.3.1877. Djupedal nr. 341. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 156–157.
2297. Helge Væringsaasen, 14.4.1877. Djupedal nr. 342. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 157–158.
2298. Karl Wilhelm Whistling, 8.8.1877. Djupedal nr. 343. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 158–159.
2299. Matias Skard, 29.10.1877. Djupedal nr. 344. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 159–162.
2300. Sander Røo, 13.11.1877. Djupedal nr. 345. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 162–163.
2301. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 21.1.1878. Arbeidsmelding for 1877. Djupedal nr. 346. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 164–166.
2302. Ivar Hole, 15.6.1878. Djupedal nr. 347. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 166.
2303. Ole Hansen, 13.8.1878. Djupedal nr. 348. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 166.
2304. Redaksjonen i Fedraheimen, 9.9.1878. Djupedal nr. 349. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 166.
2305. Torstein Svensgaard, 19.11.1878. Djupedal nr. 350. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 166–167.
2306. David Olson Bakke, 31.12.1878. Djupedal nr. 351. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 167–168.
2307. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 23.1.1879. Arbeidsmelding for 1878. Djupedal nr. 352. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 168–170.
2308. Olav Håkonson Semeleng, 3.3.1879. Djupedal nr. 353. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 170–171.
2309. Frederik Batzmann, 16.4.1879. Djupedal nr. 354. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 171–172.
2310. Rasmus Jonson Aasen, 19.4.1879. Djupedal nr. 355. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 172–173.
2311. Jacob Andersens Enke (Anton Heiberg), 12.7.1879. Djupedal nr. 356. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 173–174.
2312. Per Steinarson Nupen, 19.7.1879. Djupedal nr. 357. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 174.
2313. Johan Christian Johnsen, 21.7.1879. Djupedal nr. 358. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 174–175.
2314. Lars Konrad Jelsa, 18.8.1879. Djupedal nr. 359. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 176.
2315. Stipendtilråding for Johannes Barstad, 19.9.1879. Djupedal nr. 360. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 176–177.
2316. Stipendtilråding for Bernt Støylen, 29.9.1879. Djupedal nr. 361. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 177.

2317. NN, 1.10.1879. Avslag på tiggarbrev. Djupedal nr. 362. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 177.
2318. NN, 1.10.1879. Avslag på tiggarbrev. Djupedal nr. 363. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 177.
2319. Johannes Benedictes Klingenberg, 27.10.1879. Djupedal nr. 364. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 177–178.
2320. Ludvig L. Daae, 4.12.1879. Djupedal nr. 365. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 178–179.
2321. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 21.1.1880. Arbeidsmelding for 1879. Djupedal nr. 366. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 180–181.
2322. Thorvald Tollefsen, 23.1.1880. Djupedal nr. 367. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 182.
2323. Per Steinarson Nupen, 12.2.1880. Djupedal nr. 368. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 182–183.
2324. Bernhard Nicolai Thomle, 20.2.1880. Djupedal nr. 369. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 183.
2325. Marius Hægstad, 6.3.1880. Djupedal nr. 370. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 183–184.
2326. Johan Fredrik Monrad, 15.10.1880. Djupedal nr. 372. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 185–186.
2327. Redaksjonen i Oplandenes Avis, 30.10.1880. Djupedal nr. 373. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 186–189.
2328. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 25.1.1881. Arbeidsmelding for 1880. Djupedal nr. 375. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 189–191.
2329. Komiteen for Eidsvollsmonumentet, 31.1.1881. Djupedal nr. 376. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 192.
2330. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 5.2.1881. Kvittering. Djupedal nr. 377. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 192.
2331. Stortinget, 16.2.1881. Djupedal nr. 378. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 192.
2332. Ekspedisjonen i Fedraheimen, 19.2.1881. Djupedal nr. 379. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 192.
2333. Georg Grieg, 11.3.1881. Djupedal nr. 380. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 192–193.
2334. Ivar Ivarson Melset, 12.3.1881. Djupedal nr. 381. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 193–194.
2335. Det norske Samlaget, 30.3.1881. Djupedal nr. 382. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 194.
2336. Wergelandskomiteen, 28.4.1881. Djupedal nr. 383. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 195.
2337. Ernest Glaeser & Co., 30.4.1881. Djupedal nr. 384. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 195.
2338. Ola Kristenson Vaarum, 12.5.1881. Djupedal nr. 385. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 195–196.

2339. Olaf Skattebøl, 27.5.1881. Djupedal nr. 386. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 196–197.
2340. Ivar Ivarson Melset, 28.5.1881. Djupedal nr. 387. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 197.
2341. NN, juli 1881. Djupedal nr. 388. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 197–198.
2342. Ola Hansen, 9.11.1881. Djupedal nr. 389. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 198–199.
2343. Jørgen Vehn, 17.11.1881. Djupedal nr. 390. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 199–200.
2344. Hans Lund Skjølberg, 19.11.1881. Djupedal nr. 391. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 200–201.
2345. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 25.1.1882. Arbeidsmelding for 1881. Djupedal nr. 393. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 201–203.
2346. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 28.1.1882. Kvitte-
ring. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 404. Ikkje nummerert av Djupedal.
2347. Hans Vartdal, 25.3.1882. Djupedal nr. 394. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 203.
2348. Thomas Henrik Plahte, 15.5.1882. Djupedal nr. 397. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 207–208.
2349. Mathias Askevold, 1.9.1882. Djupedal nr. 398. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 208–209.
2350. Per Steinarson Nupen, 5.9.1882. Djupedal nr. 399. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 209.
2351. Julius Gude, 1.11.1882. Djupedal nr. 400. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 210–211, sjå nr. 1287.
2352. Universitetsbiblioteket, 5.12.1882. Djupedal nr. 401. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 211.
2353. Kristian Lefèvre Grimsgaard, 22.1.1883. Djupedal nr. 402. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 211.
2354. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 25.1.1883. Arbeids-
melding for 1882. Djupedal nr. 403. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 212–214.
2355. Torstein Svensgaard, 12.2.1883. Djupedal nr. 404. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 214–215.
2356. Olaf Holm, 17.2.1883. Djupedal nr. 405. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 215.
2357. Anders Hovden, 14.4.1883. Djupedal nr. 406. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 216, sjå nr. 1288.
2358. Johan Storm, [15.6.]1883. Djupedal nr. 407. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 217.
2359. Julius Gude, 25.6.1883. Djupedal nr. 408. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 217–218, sjå nr. 1289.
2360. Det norske Samlaget, 22.9.1883. Djupedal nr. 409. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 219.

2361. Johan Christian Johnsen, oktober 1883. Djupedal nr. 411. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 220.
2362. Isak Vederhus, 17.1.1884. Djupedal nr. 412. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 220–221.
2363. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 19.1.1884. Djupedal nr. 413. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 221.
2364. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 23.1.1884. Arbeidsmelding for 1883. Djupedal nr. 414. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 221–223.
2365. Julius Gude, 1.3.1884. Djupedal nr. 415. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 224–225.
2366. Julius Gude, 8.3.1884. Djupedal nr. 416. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 225.
2367. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 14.6.1884. Djupedal nr. 418. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 232.
2368. Hjalmar Pettersen, 28.6.1884. Djupedal nr. 452. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 258–259.
2369. Ola Svinndal, 19.7.1884. Djupedal nr. 419. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 232.
2370. Søren Julius Jensen, 20.8.1884. Djupedal nr. 420. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 232.
2371. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 26.1.1885. Arbeidsmelding for 1884. Djupedal nr. 421. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 233–235.
2372. Stortinget, 26.2.1885. Djupedal nr. 422. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 235.
2373. Matias Skard, 10.6.1885. Djupedal nr. 423. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 235–236.
2374. Nordahl Rolfsen, 29.6.1885. Djupedal nr. 424. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 237.
2375. Ketil Graver, 15.9.1885. Djupedal nr. 425. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 237–238.
2376. Fråsegn om Christian Bang Vidsteen: *Ordbog over Bygdemaalene i Søndhordland*, 2.11.1885. Djupedal nr. 426. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 238.
2377. Georg Julius Justus Sauerwein, 16.11.1885. Djupedal nr. 427. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 238–239.
2378. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 27.1.1886. Arbeidsmelding for 1885. Djupedal nr. 428. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 239–241.
2379. Sivert Steinnes, 15.2.1886. Djupedal nr. 429. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 242–243.
2380. Marius Nygaard, 17.3.1886. Djupedal nr. 430. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 243–244.
2381. Sivert Steinnes, 22.5.1886. Djupedal nr. 431. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 244–245.
2382. Mons Litleré, 4.12.1886. Djupedal nr. 432. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 245–246, sjå nr. 1299.

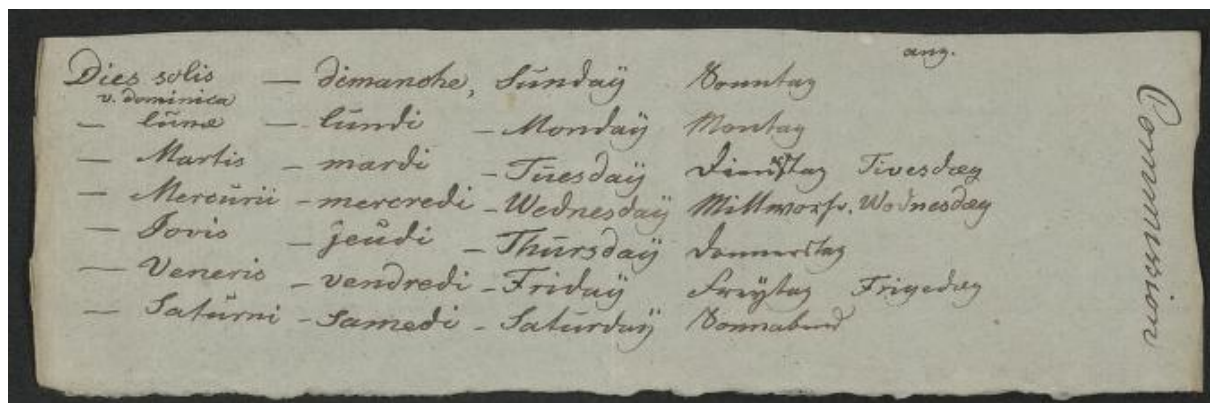
2383. Torkell Mauland, desember 1886. Djupedal nr. 433. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 246.
2384. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 31.1.1887. Arbeidsmelding for 1886. Djupedal nr. 434. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 246–248.
2385. Sigvard Martin Nielsen, 4.7.1887. Djupedal nr. 435. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 248–249.
2386. Sigvard Martin Nielsen, 30.7.1887. Djupedal nr. 436. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 249–250.
2387. Hans Konrad Kjennerud, 19.12.1887. Djupedal nr. 436. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 250.
2388. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 31.1.1888. Arbeidsmelding for 1887. Djupedal nr. 438. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 251–252.
2389. Maurits R. Aarflot, 3.5.1889. Djupedal nr. 439. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 252–254.
2390. Styret i Voldens og Ørstens Sparebank, 3.5.1889. Djupedal nr. 440. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 254, sjå nr. 1300.
2391. Student Lund, 12.8.1889. Djupedal nr. 441. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 254–255.
2392. Kristoffer Randers, 17.1.1890. Djupedal nr. 442. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 255–256.
2393. Gustav Friedrich Busing, 30.4.1894. Djupedal nr. 443. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 256.
2394. Maurits R. Aarflot, 7.5.1895. Djupedal nr. 444. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 256–257.
2395. Styret i Voldens og Ørstens Sparebank, 12.8.1895. Djupedal nr. 445. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 257.
2396. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 14.8.1895. Djupedal nr. 446. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 257.
2397. Departement for Kirke- og Undervisnings-Væsenet, 30.6.1896. Djupedal nr. 447. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 257.
2398. NN, 17.8.1896. Djupedal nr. 448. *Brev og Dagbøker*, II, 1958, s. 257.

Innskrifter og marginalia

3000. Hans Conrad Thoresen, 15.10.1851. Djupedal nr. 147. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 216–217.
3001. P.A. Munch, 20.6.1853. *Prøver af Landsmaalet i Norge*. Djupedal nr. 166. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 248.
3002. Rudolf Keyser, 20.6.1853. *Prøver af Landsmaalet i Norge*. Djupedal nr. 167. *Brev og Dagbøker*, I, 1957, s. 248.

3003. Jørgen Moe, 20.6.1853. *Prøver af Landsmaalet i Norge*. Djupedal nr. 168. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 248.
3004. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 30.6.1853. *Prøver af Landsmaalet i Norge*. Djupedal nr. 169. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 249.
3005. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 4.6.1856. *Norske Ordsprog*. Djupedal nr. 202. *Brev og Dagbøger*, I, 1957, s. 301.
3006. Carl Richard Unger, 26.3.1864. *Norsk Grammatik*. Djupedal nr. 262. *Brev og Dagbøger*, II, 1958, s. 32.
3007. Carl Säve, 7.7.1864. *Norsk Grammatik*. Djupedal nr. 264. *Brev og Dagbøger*, II, 1958, s. 35.
3008. Karolus Velle, [20.5.]1872. Tilskrift på kvittering. Djupedal nr. 311. *Brev og Dagbøger*, II, 1958, s. 117.
3009. Det kgl. Norske Videnskabers Selskab, 27.12.1881. *Norske Ordsprog*, 2. udgåva. Djupedal nr. 392. *Brev og Dagbøger*, II, 1958, s. 201.

Omsetjingar til andre språk 1881–2014

Ivar Aasens hugselapp for vekedagar på fire språk. Ms 4° 915: 17, legg 1, Nasjonalbiblioteket, s. 399 i digital utgåve.

Bøker

Symra (1875)

Kjetil Myskja: *Ivar Aasen's Poetry*, The Norwegian Book Town, [Fjærland] 2002. 26 pp.

Prosa

Om vort Skriftsprog (1836)

«Concerning our written language». By Einar Haugen. Presented in a paper to the International Congress of Linguists in Bucharest August 25 – September 2, 1967. First printed in Anwar S. Dil (ed): *The ecology of language*. Essays by Einar Haugen, Stanford 1972, pp. 295–298.

«On our Written Language». By J. Peter Burgess. J. Peter Burgess: *Ivar Aasen's Logic of Nation. Toward a Philosophy of Culture*, Høgskulen i Volda, Volda 2005, pp. 108–110.

«Om skriftspråket vårt». Omsett frå dansk med merknader av Ottar Grepstad. *Syn og Segn* nr. 3 2006, s. 15–17.

Utdrag frå reiseskildring frå Nordhordland

Ivar Aasen i Nordhordland og den gamle postvegen gjennom Lindås. Sissel-Anny Hjelmteit, [Seim] 1996. 11 s. Hjelmteit har omsett til nynorsk utdrag frå det han skreiv om opphaldet sitt i Nordhordland 1843.

Om Dannelsen og Norskheden (1857)

«On Culture and Norwegianness». By J. Peter Burgess. J. Peter Burgess: *Ivar Aasen's Logic of Nation. Toward a Philosophy of Culture*, Høgskulen i Volda, Volda 2005, pp. 111–1136. Remarks by Mr Burgess.

Minningar fraa Maalstriden um Hausten 1858 (1859)

«Recollections from the Language Debate of Autumn 1858». By J. Peter Burgess. J. Peter Burgess: *Ivar Aasen's Logic of Nation. Toward a Philosophy of Culture*, Høgskulen i Volda, Volda 2005, pp. 137–158. Remarks by Mr Burgess.

Fortale til Norsk Grammatik (1864)

«Fortale til Norsk Grammatik». Omsett frå dansk med merknader av Ottar Grepstad. *Syn og Segn* nr. 3 2006, s. 18–26.

Dikt og viser

Sveinkallvise (1847)

«Bachelor». By David Swithenbank. Manuskript 2012.

Gagnløysa (1851)

«Aimless». By Christopher Norman. *Norway sings*. Anglo-American Teacher's Conference 1946, Hundorp Folkehøgskole, Oslo 1950, p. 77.

Her er det land som hugar meg best (Ervingen, 1855)

«Here is the land that suits me the best». By Carl G.O. Hansen. Carl G.O. Hansen and Frederick Wick (ed): *Sons of Norway Song Book*, The Supreme Lodge of Sons of Norway, Minneapolis 1948, p. 134.

Sundagskveld (Ervingen, 1855)

«Sonntagsabend». Text nach Ivar Aasen von Wilhelm Henzen. Christian Sinding: *Fünf Lieder für eine Singstimme und Pianoforte*. Opus 69. Robert Forberg, Leipzig [1905], S. 3–6.

«Sabbath eve». By Julia von Bose. Christian Sinding: *Fünf Lieder für eine Singstimme und Pianoforte*. Opus 69. Robert Forberg, Leipzig [1905].

«You Sunday night, you Sunday night». By Dina Knudsen. Dina Knudsen (ed): *58 of the best known Scandinavian songs*, Beckenridge, Texas [1945], p. 40.

Dei træla, dei træla (Ervingen, 1855)

«Ude i Verden». Dansk Oversættelse ved Gustav Hetsch. Christian Sinding: *Sylvelin og andre Viser*. Opus 55. Wilhelm Hansen Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1901], s. 24–27.

«Die Knechte». Deutsche Übersetzung von Dr. Wilhelm Henzen. Christian Sinding: *Sylvelin und andre Lieder*. Opus 55. Wilhelm Hansen Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1901], S. 24–27.

Dei vil alltid klaga og kyta (Ervingen, 1855)

«The others may fuss and may worry». By Charles Wharton Stork. Charles Wharton Stork (ed): *Anthology of Norwegian lyrics*, Princeton University Press for The American-Scandinavian Foundation, [New York] 1942, pp. 61–62.

«Ferdanna síð». Til færøysk ved Simun Michal Zachariassen. *Føringatíðendi* 4. 5.1899.

Den tyngste Sorg og Møda (*Ervingen*, 1855)

«Den Sorg, der bitrest svider». Dansk Oversættelse ved Gustav Hetsch. Christian Sinding: *Sylvelin og andre Viser*. Opus 55. Wilhelm Hansen Musik-Verlag, København und Leipzig [1901], s. 21–23.

«Die tiefste Qual». Deutsche Übersetzung von Dr. Wilhelm Henzen. Christian Sinding: *Sylvelin und andre Lieder*. Opus 55. Wilhelm Hansen Musik-Verlag, København und Leipzig [1901], S. 21–23.

«A Dream». By Ole T. Arneson. *Symra*. En aarbog for Norske paa begge sider af havet. Udgivet af Kristian Prestgard og Johs B. Wist, Decorah-posten's trykkeri, Decorah 1905, s. 114.

Aka paa Isen haale (*Ervingen*, 1855)

«Aka på isen hala». Til svensk ved Erik Axel Karlfeldt. *Flora och Pomona*, 1906.

«Vekselsang (Køre paa Isens Flade)». Til dansk ved Ernst Borup, «frit efter Ivar Aasen». *Syng dig glad*. Sanghefte for Skole og Hjem, København 1923, s. 94–94.

No er det Tid (*Ervingen*, 1855)

«Nu er det tid, att du ordet säger». Anonym. Eyvind Alnæs: *Sol och andra sånger*. Opus 15. Stockholm [1903], s. 9–10.

Nøgje (*Symra*, 1867)

«De siger nu». Dansk Oversættelse ved Gustav Hetsch. Christian Sinding: *Sylvelin og andre Viser*. Opus 55. Wilhelm Hansen Musik-Verlag, København und Leipzig [1901], s. 18–20.

«Trost». Deutsche Übersetzung von Dr. Wilhelm Henzen. Christian Sinding: *Sylvelin und andre Lieder*. Opus 55. Wilhelm Hansen Musik-Verlag, København und Leipzig [1901], S. 18–20.

Fyrestev (*Symra*, 1875)

«First song». By Kjetil Myskja. *Ivar Aasen's Poetry*, 2002, p. 4.

«Kom med Sange og helst af dem» [strofe 3, 4 og 5]. Oversat fra Norsk af Gustav Hetsch. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reime*. Opus 28. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, København und Leipzig [1896], s. 2–3.

«Bring uns Lieder die Jeden freu'n» [strofe 3, 4 og 5]. Aus dem Norwegischen übertragen durch Eugen von Enzberg und Johanna Plockross-Pohty. *Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reime*. Opus 28. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, København und Leipzig [1896]. S. 2–3.

«Lykkelig den, hvis unge Bryst» [strofe 6 og 7]. Oversat fra Norsk af Gustav Hetsch. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reime*. Opus 28. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, København und Leipzig [1896], s. 4–5.

«Glücklich wär' Der» [strofe 6 og 7]. Aus dem Norwegischen übertragen durch Eugen von Enzberg und Johanna Plockross-Pohty. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reim*. Opus 28. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1896], S. 4–5.

«Jeg har forsøgt det» [strofe 8 og 9]. Oversat fra Norsk af Gustav Hetsch. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reime*. Opus 28. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1896], s. 6–7.

«Ich hab' versucht es» [strofe 8 og 9]. Aus dem Norwegischen übertragen durch Eugen von Enzberg. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reim*. Opus 28. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1896], S. 6–7.

«Anemonen» [strofe 10]. Oversat fra Norsk af Gustav Hetsch. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reime*. Opus 28. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1896], s. 5.

«Windrose» [strofe 10]. Aus dem Norwegischen übertragen durch Eugen von Enzberg und Johanna Plockross-Pohty. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reim*. Opus 28. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1896], S. 5.

Gamle Norig (Symra, 1875)

«Gamle Norge». Oversat fra Norsk af Gustav Hetsch. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reime*. Opus 75. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1906], s. 3–5.

«Norwegen». Aus dem Norwegischen übertragen durch Eugen von Enzberg und Johanna Plockross-Pohly. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reim*. Opus 75. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1906], S. 3–5.

„Boares Nor'ga“. Til nordsamisk ved Isak Østmo. *Norsk Tidend* 1.8.1963. Olmsetjing til framsyninga «Under Karlsvogna», ei turnéframsyning i Noreg Sverige og Finland ved Tor Frette på Riksteatret med premiere i Karasjok 24.8.1963.

«Old Norway». By Fritz H. König. *Micromegas. Norwegian Issue 1*, Vol. 4, University of Massachusetts, Amherst, Mass. 1971, p. 9; Fritz H. König: «Introduction» to Tarjei Vesaas: *Land of hidden fires*, Wayne State University Press, Detroit 1973, pp. ix-x

«Ancient Norway». By James Wesley Brown. Oslo filharmoniske kor: *Norge, mitt Norge*, cd, Oslo 1991.

«Old Norway». By Kjetil Myskja. *Ivar Aasen's Poetry*, 2002, p. 5.

Nordmannen (*Symra*, 1875)

«'Mong the Rocks by the North Sea's blue Waters». By Rasmus B. Anderson. Auber Forestier and Rasmus B. Anderson (eds): *The Norway Music Album*, Oliver Ditson & Co., Boston 1881, p. 72; E. Jensen (ed): *Scandinavian songs*, «Nordvesten's» Book Department, St. Paul, Minn. 1886, p. 31; *The Hals Album*, Brødrene Hals, Kristiania 1888, p. 21; *Norwegian songs*, Anglo-American Teacher's Conference 1946, Hundorp Folkehøgskole, [Oslo 1946], p. 10; *Norway sings*, Norsk Musikforlag A/S, Oslo 1950, p. 75; *Norsk nasjonalmusikk*, Norsk Musikforlag A/S, Oslo u.å., s. 21; *Symra*, 2013, s. 124 (faksimile av 1881-utgåva).

«Nordmanden». Anonym [til dansk]. Catharinus Elling: *Fem Sange*. Opus 40. Brødrene Hals's Musikforlag, Kristiania [1889].

«Zwischen Hügel und Berg». Aus dem Norwegischen übertragen durch Eugen von Enzberg. Norsk National Musik, Kristiania 1904, S. 44.

«Among hills and the heights at the sea shore». By Dina Knudsen. Dina Knudsen (ed): *58 of the best known Scandinavian songs*, Beckenridge, Texas [1945], p. 25

«Nordmanden». Til dansk ved Alex Garff [I 1975]. *Dansk skolesangbog*. Fjerde udgave. Fåberg 1982, s. 288.

«Milli fjalla og hæða». Til islandsk ved Johannes Benjaminsson. *Héðan og þáðan*. 1982, s. 58–59.

«Among Hilltops and Crags by the Ocean». By Gunnstein (Gus) Rystad. *Western Viking*, Seattle, truleg våren 1986.

«The Norwegian». By Kjetil Myskja. *Ivar Aasen's Poetry*, 2002, p. 5.

«Norseman». By David Swithenbank, Manuskript 2012.

Dei gamle Fjelli (*Symra*, 1875)

«De gamle Fjælde». Oversat fra Norsk af Gustav Hetsch. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reime*. Opus 28. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1896], s. 8–10.

«Die alten Fjelde». Aus dem Norwegischen übertragen durch Eugen von Enzberg. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reim*. Opus 28. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1896], S. 8–10.

«The old mountains». By Charles Wharton Stork. Charles Wharton Stork (ed): *Anthology of Norwegian lyrics*, Princeton University Press for The American-Scandinavian Foundation, [New York] 1942, pp. 60–61.

«The Mountains Old». By Carl G.O. Hansen. Carl G.O. Hansen and Frederick Wick (ed): *Sons of Norway Song Book*, The Supreme Lodge of Sons of Norway, Minneapolis 1948, p. 118.

«The old mountains». By Kjetil Myskja. *Ivar Aasen's Poetry*, 2002, p. 6.

Heimvegen (*Symra*, 1875)

«The way home». By Kjetil Myskja. *Ivar Aasen's Poetry*, 2002, p. 7.

Gamle Grendi (*Symra*, 1875)

«Den gamle Gaard». Oversat fra Norsk af Gustav Hetsch. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reime*. Opus 75. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1906], s. 12–15.

«Der alte Hof». Aus dem Norwegischen übertragen durch Eugen von Enzberg und Johanna Plockross-Pohly. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reim*. Opus 75. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1906], S. 12–15.

«Oft I remember an old time farm». By Dina Knudsen. Dina Knudsen (ed): *58 of the best known Scandinavian songs*, Beckenridge, Texas [1945], pp. 21–22.

Tommaso Pisanti e Elin Riis: *Il sogno di Olav e altra poesia norvegese*, Guida Editori, Napoli 1981, s. 106–109. Originaltekst på norsk, attforteljing i prosa på italiensk. Blir ikkje rekna som omsetjing i bibliografisk tyding av ordet.

«The old hamlet». By Kjetil Myskja. *Ivar Aasen's Poetry*, 2002, pp. 7–8.

«Old Farm». By David Swithenbank, Manuskript 2012.

Vaardagen (*Symra*, 1875)

«Vaardag». Oversat fra Norsk af Gustav Hetsch. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reime*. Opus 75. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1906], s. 9–11.

«Frühlingstag». Aus dem Norwegischen übertragen durch Eugen von Enzberg und Johanna Plockross-Pohly. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reim*. Opus 75. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1906], S. 9–11.

«Spring Day». By Andrew Smith. Christian Sinding: *Songs*, cd og kassett, Naxos 1999.

«The spring day». By Kjetil Myskja. *Ivar Aasen's Poetry*, 2002, p. 8.

Sumarkvelden (*Symra*, 1875)

«Willkommen wieder!» Text nach Ivar Aasen von Wilhelm Henzen. Christian Sinding: *Fünf Lieder für eine Singstimme und Pianoforte*. Opus 69. Robert Forberg, Leipzig [1905], S. 3–5.

«Thrice welcome thou!» By Julia von Bose. Christian Sinding: *Fünf Lieder für eine Singstimme und Pianoforte*, Op. 69. Robert Forberg, Leipzig [1905].

«The summer night». By Kjetil Myskja. *Ivar Aasen's Poetry*, 2002, p. 9.

Haustvisa (*Symra*, 1875)

«Høstvisen». Oversat fra Norsk af Gustav Hetsch. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reime*. Opus 75. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1906], s. 16–18.

«Herbstlied». Aus dem Norwegischen übertragen durch Eugen von Enzberg und Johanna Plockross-Pohly. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reim*. Opus 75. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1906], S. 16–18.

«Autumn song». By Kjetil Myskja. *Ivar Aasen's Poetry*, 2002, p. 10.

Hugen (*Symra*, 1875)

«Tanker». Oversat fra Norsk af Gustav Hetsch. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reime*. Opus 28. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1896], s. 11–13.

«Der Sinn». Aus dem Norwegischen übertragen durch Eugen von Enzberg. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reim*. Opus 28. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1896], S. 11–13.

«The mind so wide is faring». By Dina Knudsen. Dina Knudsen (ed): *58 of the best known Scandinavian songs*, Beckenridge, Texas [1945], pp. 40–41.

«Man's mind». By Kjetil Myskja. *Ivar Aasen's Poetry*, 2002, pp. 10–11.

Von og Minne (*Symra*, 1875)

«Haab og Minde». Anonym, med endringer av Fredrik Lange Grundtvig. *Sangbog for det danske Folk i Amerika*, Aarhus 1891, pp. 481–482.

«Håb og Minde». Oversat fra Norsk af Gustav Hetsch. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reime*. Opus 75. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1906], s. 19–22.

«Hoffnung und Erinnerung». Aus dem Norwegischen übertragen durch Eugen von Enzberg und Johanna Plockross-Pohly. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reim*. Opus 75. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1906], S. 19–22.

«Hope and memory». By Kjetil Myskja. *Ivar Aasen's Poetry*, 2002, pp. 11–12.

Saknad (*Symra*, 1875)

«Savn». Oversat fra Norsk af Gustav Hetsch. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reime*. Opus 28. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1896], s. 14–16.

«Ersehnt». Aus dem Norwegischen übertragen durch Eugen von Enzberg. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reim*. Opus 28. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1896], S. 14–16.

«Yearning». By Kjetil Myskja. *Ivar Aasen's Poetry*, 2002, p. 12.

Elskug-Kvæde (*Symra*, 1875)

«Elskovslængsel». Oversat fra Norsk af Gustav Hetsch. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reime*. Opus 28. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1896], s. 17–19.

«Liebessehnen». Aus dem Norwegischen übertragen durch Eugen von Enzberg. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reim*. Opus 28. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1896], S. 17–19.

«Love song». By Kjetil Myskja. *Ivar Aasen's Poetry*, 2002, p. 13.

Det einlege Standet (*Symra*, 1875)

«Bachelorhood». By Kjetil Myskja. *Ivar Aasen's Poetry*, 2002, p. 14.

Ymse Vasarlag (*Symra*, 1875)

«De onde Tunger». Oversat fra Norsk af Gustav Hetsch. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reime*. Opus 75. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1906], s. 23–28.

«Die bösen Zungen». Aus dem Norwegischen übertragen durch Eugen von Enzberg und Johanna Plockross-Pohly. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reim*. Opus 75. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1906], S. 23–28.

«Scandal». By Kjetil Myskja. *Ivar Aasen's Poetry*, 2002, pp. 14–15.

Tolugt Mod (*Symra*, 1875)

«Patient heart». By Kjetil Myskja. *Ivar Aasen's Poetry*, 2002, pp. 15–16.

Tjon og Von (*Symra*, 1875)

«Hardship and hope». By Kjetil Myskja. *Ivar Aasen's Poetry*, 2002, pp. 16–17.

Fals og Fusk (*Symra*, 1875)

«Falsk og Pral». Oversat fra Norsk af Gustav Hetsch. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reime*. Opus 75. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1906], s. 29–31.

«Trug und Prahlerei». Aus dem Norwegischen übertragen durch Eugen von Enzberg und Johanna Plockross-Pohly. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reim*. Opus 75. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1906], S. 29–31.

«Fakes and frauds». By Kjetil Myskja. *Ivar Aasen's Poetry*, 2002, pp. 17–18.

Uvittingskap (*Symra*, 1875)

«Daarskab». Oversat fra Norsk af Gustav Hetsch. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reime*. Opus 75. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1906], s. 36–39.

«Torheit». Aus dem Norwegischen übertragen durch Eugen von Enzberg und Johanna Plockross-Pohly. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reim*. Opus 75. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1906], S. 36–39.

«Folly». By Kjetil Myskja. *Ivar Aasen's Poetry*, 2002, pp. 18–19.

Høgferd (*Symra*, 1875)

«Høgfærd». Anonym [til dansk]. Catharinus Elling: *Fem Sange*. Opus 40. Brødrene Hals's Musikforlag, Kristiania [1889], s. 15–18.

«Højhedsvanvid». Oversat fra Norsk af Gustav Hetsch. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reime*. Opus 75. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1906], s. 32–35.

«Strebertum». Aus dem Norwegischen übertragen durch Eugen von Enzberg und Johanna Plockross-Pohly. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reim*. Opus 75. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1906], S. 32–35.

«Ostentation». By Kjetil Myskja. *Ivar Aasen's Poetry*, 2002, p. 19–20.

Hugen til rikdom (*Symra*, 1875)

«Desire for riches». By Kjetil Myskja. *Ivar Aasen's Poetry*, 2002, pp. 20–21.

Att og fram (*Symra*, 1875)

«Op og ned». Oversat fra Norsk af Gustav Hetsch. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reime*. Opus 75. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1906], s. 6–8.

«Hin und her». Aus dem Norwegischen übertragen durch Eugen von Enzberg und Johanna Plockross-Pohly. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reim*. Opus 75. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1906], S. 6–8.

«Advance and retreat». By Kjetil Myskja. *Ivar Aasen's Poetry*, 2002, pp. 21–22.

Gløymska (*Symra*, 1875)

«Forgetfulness». By Kjetil Myskja. *Ivar Aasen's Poetry*, 2002, pp. 22–23.

Livet (*Symra*, 1875)

«Livet». Oversat fra Norsk af Gustav Hetsch. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reime*. Opus 28. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1896], s. 20–21.

«Das Leben». Aus dem Norwegischen übertragen durch Eugen von Enzberg und Johanna Plockross-Pohty. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reim*. Opus 28. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1896], S. 20–21.

«Vita». Anonym [til italiensk]. Giacomo Prampolini: *Storia universale della letteratura*. Torino 1950, s. 666.

«Life». By Kjetil Myskja. *Ivar Aasen's Poetry*, 2002, pp. 23–24.

Vit og tru (*Symra*, 1875)

«Knowledge and faith». By Kjetil Myskja. *Ivar Aasen's Poetry*, 2002, p. 24.

Etterstev (*Symra*, 1875)

«Last song». By Kjetil Myskja. *Ivar Aasen's Poetry*, 2002, pp. 25–26.

«Til vildar øllum kann eingin gera». Til færøysk ved [Christopher] Nyholm Debes. Tingakrossur 31. mars 1905; *Songbók Føroya fólks*, 5. utgåva Tórshavn 1959 og 10. utgåva Tórshavn 2008.

«Enhver tilpas kan man ikkje» [strofe 1, 2 og 3]. Oversat fra Norsk af Gustav Hetsch. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reime*. Opus 28. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1896], s. 22–24.

«Kannst Recht es allen» [strofe 1, 2 og 3]. Aus dem Norwegischen übertragen durch Eugen von Enzberg und Johanna Plockross-Pohty. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reim*. Opus 28. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1896], S. 22–24.

«Om Talen» [strofe 4, 5 og 6]. Oversat fra Norsk af Gustav Hetsch. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reime*. Opus 75. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1906], s. 40–42.

«Vom Reden» [strofe 4, 5 og 6]. Aus dem Norwegischen übertragen durch Eugen von Enzberg und Johanna Plockross-Pohly. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reim*. Opus 75. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1906], S. 40–42.

«Der er en Ting» [strofe 7, 8 og 9]. Oversat fra Norsk af Gustav Hetsch. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reime*. Opus 75. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1906], s. 43–45.

«Es gibt ein Ding» [strofe 7, 8 og 9]. Aus dem Norwegischen übertragen durch Eugen von Enzberg und Johanna Plockross-Pohly. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reim*. Opus 75. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1906], S. 43–45.

«Se mange Mennesker er saa sære» [strofe 10, 11 og 12]. Oversat fra Norsk af Gustav Hetsch. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reime*. Opus 28. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1896], s. 25–26.

«Die Leute haben manche Grillen» [strofe 10, 11 og 12]. Aus dem Norwegischen übertragen durch Eugen von Enzberg und Johanna Plockross-Pohty. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reim*. Opus 28. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1896], S. 25–26.

«Der falder Blade i alle Skove» [strofe 13, 14 og 15]. Oversat fra Norsk af Gustav Hetsch. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reime*. Opus 28. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1896], s. 27–29.

«S'giebt dürre Zweige in jedem Walde» [strofe 13, 14 og 15]. Aus dem Norwegischen übertragen durch Eugen von Enzberg und Johanna Plockross-Pohty. Christian Sinding: *Symra – Ein Tylft med Visor og Rim / Anemone – En Tylft Viser og Rim / Windrose – Ein Zwölfer Lieder und Reim*. Opus 28. Wilhelm Hansen, Musik-Verlag, Kopenhagen und Leipzig [1896], S. 27–29.

Eigne melodiar 1855–1887

Nº 20. Hugen til Rikdom.

Andante. *f* **Tone fraa Møre (R.)**

Var eg ung og var eg rik, so
lær = de eg vist aa li = va; daa fekk eg ve = ra ein
Stor = mann lik og sto = ra Gaa = vor gi = va.
Daa fekk eg Lov aa lei = fa, gan = ga i Kring aa
rei = fa, sit = ja kvar Dag i Gje = sta = lag og
faa kvat ej paa vil = de pei = fa, ja pei = fa.

Tekst og melodi: Ivar Aasen, *Symra*, 1875.

Omtalte melodiar er frå *Ervingen* (1855 og seinare), *Symra* (1863 og seinare) og *Sidste Kvelden* (1887). Framstillinga er avgrensa til utgåvene frå Aasens levetid. I *Ervingen* var melodi-informasjonar frå Aasen berre med i 1855, medan notar var med i utgåvene frå 1855 og 1873.¹⁰¹ Utvalet av viser i *Symra* endra seg gjennom dei tre bokutgåvene. Aasen tok med melodi-informasjonar for ti viser i 1863, ni i 1867 og ni i 1875.

Omgrepet «eigne melodiar» siktar til melodiar av Ivar Aasen. Melodi-informasjonen «Egen Melodie» nedanfor gjeld derimot ein melodi som er laga til den bestemte songen.

Grunnlaget for vurderingane og kommentarane er Knut Grepstad: *Kanskje-komponisten Ivar Aasen*, Bergen 2017, og Ivar Aasen: *Symra*. Redigert av Terje Aarset, Bergen 2013.¹⁰² Det blir også vist til *Ervingen. Sangspel i een akt. Claverudtog*, Christiania 1855.¹⁰³

Sikre

«Aka paa Isen haale (Egen Melodie)». *Ervingen*, 1855. Utan melodi-informasjon av Aasen i teksten 1873, 1884, 1887, 1896; «Egen Melodie» også i *Claverudtog*, 1855. Dei tre siste tonane i sluttfrasa (sjette, femte og første skalatone) er sjeldan og gjer dette til ein av fire søskenmelodiar med same opphavsmann.

«No er alt so godt og vel (Egen Melodie)». *Ervingen*, 1855. Utan melodi-informasjon av Aasen i teksten 1873, 1884, 1887, 1896; «Egen Melodie» i *Claverudtog*, 1855. Aasens melodi-informasjon om «Hugen i Rikdom» i *Symra* 1863, 1967, 1875 er «Tone: No er alt so godt og vel».

«Du Sundagskveld (Egen Melodie)». *Ervingen*, 1855. Utan melodi-informasjon av Aasen i teksten 1873, 1884, 1887, 1896; «Egen Melodie» i *Claverudtog*, 1855. Dei tre

¹⁰¹ Ei ny utgåve av *Ervingen* i 1855-versjonen frå 1898 inneheld både Aasens melodi-informasjonar og notar til ni melodiar.

¹⁰² Knut Grepstad har gitt presiserande informasjon i e-postar 2.6. og 17.6.2018.

¹⁰³ *Claverudtog* inneheld piano-versjonar av orkesterarrangementa, blei utgitt i mai 1855 og trykt opp att i desember 1894, jf. Knut Grepstad: *Kanskje-komponisten Ivar Aasen*, Bergen 2017, s. 7, og Kari Michelsens fortegnelse over norske musikktrykk 1811–1908, *Hf.uio.no*, lesedato 16.6.2018.

siste tonane i sluttfrasa (sjette, femte og første skalatone) er sjeldan og gjer dette til ein av fire søskenmelodiar med same opphavsmann.

«Gamle Grendi». *Symra*, 1863, 1867, 1875. Utan melodi-informasjon av Aasen i teksten 1863, 1867, 1875; «Tone fraa Møre (K.)» i Jakob N. Kobberstads *Notar til Songarne i Symra*, 1875. Dei tre siste tonane i sluttfrasa (sjette, femte og første skalatone) er sjeldan og gjer dette til ein av fire søskenmelodiar med same opphavsmann.

«Hugen til Rikdom». *Symra*, 1863, 1867, 1875. Med Aasens melodi-informasjon «No er alt so godt og vel» i teksten 1863, 1867, 1875; «Tone fraa Møre (K.)» i Jakob N. Kobberstads *Notar til Songarne i Symra*, 1875. Ei blanding av melodiane til «No er alt so godt og vel» og «Aka på isen håle». Dei tre siste tonane i sluttfrasa (sjette, femte og første skalatone) er sjeldan og gjer dette til ein av fire søskenmelodiar med same opphavsmann.

Moglege

«Dei vil alltid klaga og kyta (Efter en Stevmelodi fra Bergens Stift)». *Ervingen*, 1855; *Lørdags-Aftenblad for Arbeiderklassen* 19.12.1863 under tittelen «Dei vil alltid klaga» med notar, utan melodi-informasjon, anonymt. Utan melodi-informasjon av Aasen i teksten 1873, 1884, 1887, 1896. Stevmelodien er ikkje funnen. Aasen fortalde at han hadde høyrte ei støylsjente syngje melodien. Jakob N. Kobberstad meinte at melodien «er tvillaust av Aasen». «Nordmannen» trykt med Aasens melodi-informasjon «Tone: Dei vil alltid klaga og kyta» i *Symra* 1863, 1867, 1875; «Norsk Tone» i Jakob N. Kobberstads *Notar til Songarne i Symra*, 1875.

«Dei gamle Fjelli». *Symra*, 1863, 1867, 1875. Utan melodi-informasjon av Aasen i teksten 1863, 1867, 1875; «Norsk Tone» i Jakob N. Kobberstads *Notar til Songarne i Symra*, 1875. Dei fire første taktene som i «Sing hallelujah» av Johan Chrastian Bechler og «Guds son är född i Bethlehem» (trykt 1842), som også finst som sluttfrase i «Kong Christian stod ved højen Mast» (trykt 1789). Bechler og Aasen kan reknast som opphavspersonar til kvar sinhalvdel av melodien, og Terje Aarset har rådd til å skrive «J.C. Bechler / Ivar Aasen».

«Heimvegen». *Symra*, 1863, 1867, 1875. Utan melodi-informasjon av Aasen i teksten i 1863, 1867, 1875; «Tone fraa Møre (K.)» i Jakob N. Kobberstads *Notar til Songarne i Symra*, 1875. Kobberstad meinte at melodien «er av Aasen».

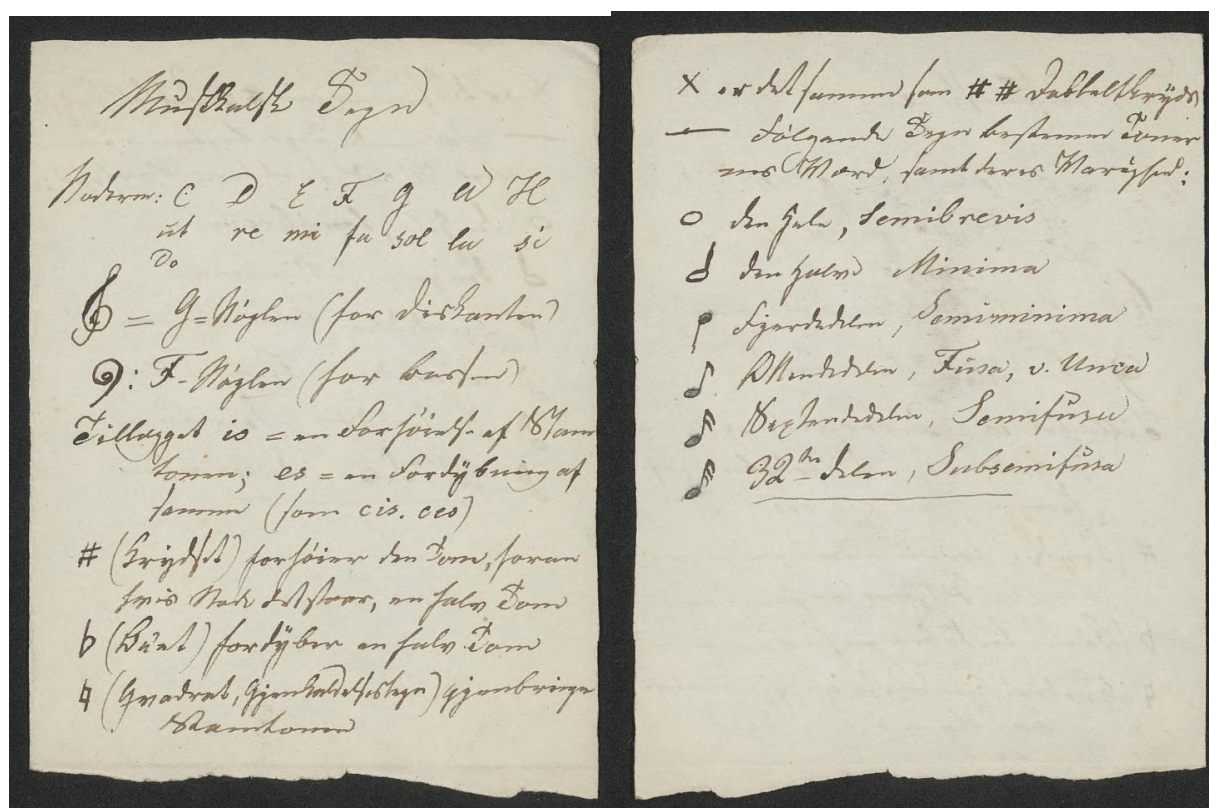
«Tjon og Von». *Symra*, 1863, 1867, 1875. Utan melodi-informasjon av Aasen i teksten 1863, 1867, 1875; «Tone fraa Møre (K.)» i Jakob N. Kobberstads *Notar til Songarne i Symra*, 1875. Dei to første taktene er lånte frå «No er alt so godt og væl» (*Ervingen*). Uvanleg strofeform med ni linjer gjer det sannsynleg at melodien er laga til teksten.

Anna

«Her er det Land, som hugar meg best (Mel. Manden og Konen satte sig ned)». *Ervingen*, 1855. Utan melodi-informasjon av Aasen i teksten 1873, 1884, 1887, 1896. Melodi-informasjonen er ein vals i ei handskriven dansk spelemannsbok frå ca. 1840. Denne valsen og melodien til «Her er det Land» er tvillaust to variantar av same melodi. Kva for ein som er eldst, er uråd å seie. Den eine treng ikkje vere variant av den andre; dei kan kome frå ein treje variant eller kvar sin variant. Aasen brukte truleg melodien slik han hadde lært den.

«Hava me gløymt vaare gamle Stev (Stevmelodie fra Tellemarken)». *Ervingen*, 1855. Utan melodi-informasjon av Aasen 1873, 1884, 1887, 1896. Aasens variant av melodi til «Draumkvedet», sunge av Ivar Aasen til Ludvig M. Lindeman, truleg etter 1847; Lindeman skreiv ned melodien. Aasens melodi-informasjon til «Livet» i *Symra* 1863, 1867, 1875 er til denne melodien, med oppgitt alternativ ein annan «Draumkvede»-melodi, som Jakob N. Kobberstad heimfesta til Nordfjord.

«Skal det no vera siste Gongen (Eigen Tone)». Trykt under tittelen «Fare daa vel, de gamle Tufter» i *Lauvduskar*, IV, 1887 og *Dagbladet* 11.2.1888. Ingen melodi er nedskriven. Songen er frå monologen *Siste Kvelden*, trykt i 1887 med tre songar. Aasen plystra og song denne for Vetle Vislie i 1892 og sa då at han hadde «sat en slags melodi til et par af dem selv».

Ivar Aasens enkle notelære for eigen bruk. Ms. 4° 915: 17, legg 2, Nasjonalbiblioteket, s. 236 og 236 i digital utgåve.